

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 1

2010 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI İLE 2008 YILI MERKEZİ YÖNETİM KESİN HESAP KANUNU TASARISI PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU GÖRÜŞME TUTANAKLARI

BAŞKAN: Mehmet Mustafa AÇIKALIN (Sivas)

BAŞKANVEKİLİ: Recai BERBER (Manisa)

SÖZCÜ : Hasan Fehmi KINAY(Kütahya)

KÂTİP : Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

-----O-----

19.11.2009

İ Ç İ N D E K İ L E R

- Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı
- Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı
- GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı
- Hazine Müsteşarlığı
- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
- Sermaye Piyasası Kurulu
- Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu

S Ö Z A L A N L A R

BİRİNCİ OTURUM.....	2
DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Ankara).....	3
DEVLET BAKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl)	7
BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TEVFİK BİLGİN	12
TÜTÜN VE ALKOL PIYASASI DÜZENLEME KURUMU BAŞKANI MEHMET KÜÇÜK.....	14
SERMAYE PIYASASI KURULU İKİNCİ BAŞKANI ABDÜLKERİM EMEK	16
MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon)	17
MEHMET GÜNAL (Antalya)	19
HASİP KAPLAN (Şırnak).....	21
HARUN ÖZTÜRK (İzmir)	23
ALİ ER (Mersin).....	24
İKİNCİ OTURUM	26
ESFENDER KORKMAZ (İstanbul)	26
MUSTAFA KALAYCI (Konya).....	28
TUĞRUL YEMİŞÇİ (İzmir).....	29
GÜROL ERGİN (Muğla).....	30
ERKAN AKÇAY (Manisa).....	32
OSMAN DEMİR (Tokat)	34
EMİN HALUK AYHAN (Denizli)	36
SADIK BADAĞ (Antalya)	38
FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ)	39
MÜNİR KUTLUATA (Sakarya)	42
CAHİT BAĞCI (Çorum)	45
HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar)	46
MEHMET YÜKSEL (Denizli).....	47
RECAİ BERBER (Manisa).....	49
ŞEVKET KÖSE (Adıyaman).....	50

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 2

RUHİ AÇIKGÖZ (Aksaray).....	52
SORULAR VE CEVAPLAR	52
ESFENDER KORKMAZ (İstanbul).....	52
MEHMET GÜNAL (Antalya).....	53
GÜROL ERGİN (Muğla).....	53
MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon).....	53
ALAATTİN BÜYÜKKAYA (İstanbul).....	54
TUĞRUL YEMİŞÇİ (İzmir).....	54
MUSTAFA KALAYCI (Konya).....	54
EMİN HALUK AYHAN (Denizli).....	55
FARUK ÖZTRAK (Tekirdağ).....	55
MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon).....	55
ŞEVKET KÖSE (Adıyaman).....	55
DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Ankara).....	55
HAZİNE MÜSTEŞARI İBRAHİM ÇANAKÇI	61
BDDK BAŞKANI TEVFİK BİLGİN	62
SPK İKİNCİ BAŞKANI ABDÜLKERİM EMEK.....	62
TAPDK BAŞKANI MEHMET KÜÇÜK.....	63
DEVLET BAKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl)	64
MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon).....	69
MÜNİR KUTLUATA (Sakarya).....	70
ÖNERGELER.....	71
RECAİ BERBER (Manisa).....	71
DEVLET BAKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl)	71
HARUN ÖZTÜRK (İzmir)	72
MUSTAFA KALAYCI (Konya).....	72
MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon).....	73
HAZİNE MÜSTEŞARI İBRAHİM ÇANAKÇI	73
SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ.....	74
HAZİNE MÜSTEŞARI İBRAHİM ÇANAKÇI	74
Kapanma Saati: 20.37	75

19 Kasım 2009 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.18

BAŞKAN: Mehmet Mustafa AÇIKALIN (Sivas)

BAŞKAN VEKİLİ: Recai BERBER (Manisa)

SÖZCÜ: Hasan Fehmi KINAY (Kütahya)

KÂTİP: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

-----0-----

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, Değerli Başbakan Yardımcımız, Değerli Devlet Bakanımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli bürokratları, basınımızın ve televizyonlarımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

16'ncı Birleşimin Birinci Oturumunu açıyorum.

Bugün gündemimizde Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Sermaye Piyasası Kurulu, Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu bütçe ve kesin hesapları bulunmaktadır.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 3

Gündemimizde yer alan bütçe ve kesin hesapların görüşmelerine başlıyoruz.

Değerli arkadaşlar, konuşmasını yapmak üzere Değerli Başbakan Yardımcımıza söz veriyorum.

Buyurun Sayın Bakan.

DEVLET BAKANİ VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun saygıdeğer üyeleri, basınımızın değerli temsilcileri; bugün ekonomi yönetiminde yer alan pek çok kurumumuzun 2010 mali yılı bütçelerini görüşmek üzere toplanmış bulunmaktayız. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bütçe görüşmeleri vesilesiyle küresel ekonomik gelişmeler ile krizin ekonomimize yansımalarına ilişkin değerlendirmelerimi, almış olduğumuz politika önlemlerini ve önümüzdeki döneme ilişkin perspektifimizi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Sayın Başkan, değerli üyeler; 2008 yılı Eylül ayı sonrasında şiddetlenen küresel kriz, 2009 yılında dünya ekonomisinin ikinci Dünya Savaşı'ndan bu yana ilk defa küçülmesine neden olmuştur. 2009 yılında dünya ekonomisinin yüzde 1,1; dünya ticaret hacminin ise yüzde 11,9 oranında daralması beklenmektedir.

Mevcut veriler dünya ekonomisinde ılımlı bir toparlanmanın başladığını göstermektedir. Ancak geçmiş deneyimler finansal krizler sonrasında toparlanmanın uzun sürdüğüne işaret etmektedir. Bu kapsamda küresel ekonominin 2010 yılında tekrar büyümesi beklenmekle beraber, bunun geçmiş dönemlere kıyasla daha yavaş olacağı tahmin edilmektedir. Özellikle gelişmiş ekonomilerde büyümenin sürdürülebilirliğine ilişkin endişeler devam etmektedir.

Önümüzdeki dönemde küresel ölçekte temel öncelik, bir yandan büyümedeki toparlanmanın kalıcı hâle getirilmesi, diğer yandan özellikle gelişmiş ekonomilerde uygulamaya konulan bugüne kadar görülmemiş büyüklükteki mali, parasal ve finansal önlemlerden koordineli bir biçimde çıkış stratejisinin ortaya konulmasıdır.

Gerek krizin yoğunlaştığı dönemde alınan önlemlerin koordinasyonunda gerekse çıkış stratejilerinin uyum içinde tasarlanması ve uygulanmasında G-20 platformu çok önemli bir rol üstlenmiştir. Liderler seviyesinde gerçekleştirilen G-20 toplantılarında alınan kararlar, küresel ekonomide toparlanmayı destekleyen en temel unsur olmuştur.

G-20, kapsadığı ülkelerin nüfus ve coğrafya açısından genişliği, dünya ekonomisi içindeki payı ve gelişmişlik düzeyi açısından çeşitliliği dikkate alınarak uluslararası ekonomi ve finansal politikaların koordinasyonunda temel platform olarak belirlenmiştir. G-20'nin aktif bir üyesi olan ülkemiz, söz konusu kararların şekillendirilmesine önemli katkı sağlayan taraflardan biri olmuştur. G-20 üyeliğimiz kapsamında ülkemiz, Finansal İstikrar Kuruluna ve Basel Komitesine de üye olmuş ve yeni küresel finansal mimarinin oluşturulması çabalarında daha etkin rol oynamaya başlamıştır.

Türkiye'nin ikinci defa ev sahipliği yaptığı ve 186 ülkeden yaklaşık 13 bin kişinin katıldığı Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonu 2009 yıllık toplantıları İstanbul'da büyük bir başarıyla gerçekleştirilmiştir. Toplantılarda alınan "İstanbul kararları" küresel ölçekte güven ortamını daha da pekiştirmiştir. İstanbul kararları, uluslararası finansal mimarinin yeniden yapılandırılması sürecinde önemli bir kilometre taşı olarak anılacaktır.

Sayın üyeler, dış konjonktürdeki gelişmeler, küresel ekonomi ve mali piyasalarla güçlü ilişkisi olan Türkiye ekonomisine önemli ölçüde yansımaktadır.

Küresel kriz nedeniyle dış talepte oluşan daralma özellikle ihracata dayalı üretim yapan demir-çelik, otomotiv, tekstil ve hazır giyim gibi sektörlerimizi olumsuz yönde etkilemiştir. Üretim kapasiteleri yurt içi talebin oldukça üzerinde olan bu sektörlerdeki hızlı dış talep düşüşü toplam sanayi sektöründeki küçülmeyi belirleyen ana unsur olmuştur.

Küresel ekonomiye ilişkin belirsizlikler, yıl başında dış finansman görünümüne ilişkin kötümser beklentiler ve istihdam kaybı endişeleri tüketici ve üretici güvenini olumsuz etkilemiştir. Bu gelişmeler sonucunda iç talepte belirgin bir düşüş yaşanmıştır.

Gayrisafi yurt içi hasıla 2009 yılının ilk çeyreğinde yüzde 14,3; ikinci çeyreğinde ise yüzde 7 oranında gerilemiştir. Ekonomik daralmanın önemli oranda yavaşlamakla beraber yılın üçüncü çeyreğinde de devam etmesini, muhtemelen son çeyrekte itibaren ise tedrici bir büyüme sürecinin başlamasını bekliyoruz. Büyümenin 2010 ve 2011 yıllarında sırasıyla yüzde 3,5 ve yüzde 4 oranında gerçekleşeceğini, 2012 yılında ise yüzde 5 olacağını öngörmekteyiz.

Küresel kriz tüm dünya ülkelerinde istihdam kayıplarına yol açmıştır. İşsizlik, bugüne kadar bu sorunu ciddi olarak yaşamamış ülkelerde bile önemli bir artış göstermiştir. Türkiye'de de 2008 yılında ortalama yüzde 11 olan işsizlik oranının 2009 yılında yüzde 14,8 seviyesinde gerçekleşmesi beklenmektedir.

Üretim ve iç talepteki daralmaya bağlı olarak 2009 yılında ithalat önemli ölçüde gerilemiştir. Enerji ve emtia fiyatlarında özellikle yılın ilk yarısında yaşanan düşüş de ithalattaki gerilemede etkili olmuştur. Bu gelişmeler sonucunda ihracattaki daralmaya rağmen 2009 yılında dış ticaret açığı ve cari işlemler açığı önemli ölçüde azalmıştır. 2008 yılında yüzde 5,7 olan cari işlemler açığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranının 2009 yılında yüzde 1,8 olacağı tahmin edilmektedir.

2009 yılında enflasyon, yurt içi talepteki daralmanın yanı sıra başta enerji olmak üzere uluslararası emtia fiyatlarındaki hızlı düşüşle birlikte hedeflenenin altında seyretmiştir. Ekim ayı itibarıyla TÜFE'deki on iki aylık artış yüzde 5,1 oranında gerçekleşmiştir. Enflasyonun hedefin altında seyretmesi, Merkez Bankasının politika faiz oranlarını düşürmesine imkân tanımıştır. Nitekim Merkez Bankası politika faiz oranlarını son bir yılda 10 puan düşürerek yüzde 6,75'e indirmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2002 yılında yüzde 11,5 olan bütçe açığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranının 2008 yılında yüzde 1,8'e düşürülmüş olması, küresel krizle mücadelede maliye politikasının daha aktif bir biçimde uygulanabilmesine imkân sağlamıştır.

Küresel krizin ekonomimiz üzerindeki olumsuz etkilerini kısmen de olsa dengelemek amacıyla geçici bazı vergi indirimleri, yatırımlar başta olmak üzere bazı harcamalarda artış, aktif iş gücü programları ve sosyal güvenlik prim destekleri gibi önlemler uygulamaya konulmuştur. Diğer yandan, ekonomideki daralma 2009 yılında bütçe gelirlerinin yıl

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 4

başında öngörülen hedeflerin önemli ölçüde altında kalmasına yol açmıştır. Bu gelişmelere bağlı olarak, bütçe açığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranının yüzde 6,6 civarına yükselmesi beklenmektedir.

Bütçe açığındaki artış ve ekonomik daralma nedeniyle son yedi yıl boyunca sürekli azalmakta olan Avrupa Birliği tanımlı genel yönetim borç stokunun gayrisafi yurt içi hasılaya oranının 2009 yılı sonunda yüzde 47,3'e yükseleceği tahmin edilmektedir. Özellikle gelişmiş ekonomiler ile kıyaslandığında 2009 yılında bütçe açığı ve kamu borç stokundaki artışın görece olarak düşük kaldığını da vurgulamak isterim.

Bütçe açığı ve bütçe yükündeki artışa rağmen borçlanma maliyetleri ve vadelerinde bir kötüleşme yaşanmamıştır. Hazinesin iskontolu devlet iç borçlanma senetlerinin yıllık bileşik faiz oranları tarihî en düşük seviyelere inmiştir. Dış piyasada işlem gören tahvillerimizin faizleri ve risk primleri de kriz öncesi seviyelere gerilemiştir. Uluslararası piyasalarda fon talebinin artmasına ve küresel risk iştahının azalmasına rağmen dış finansman programımız uygun koşullarda gerçekleştirilmiştir.

Saygıdeğer milletvekilleri, 2008 yılının son çeyreğinden itibaren küresel krizin olumsuz etkilerini sınırlı tutmak birçok ülkede ekonomi politikalarının temel önceliğini oluşturmuştur. Ancak fiyat istikrarı, mali sürdürülebilirlik ve finansal sektörün güçlendirilmesi gibi temel politika önceliklerinin de göz ardı edilmemesi gerektiği konusunda bir görüş birliği mevcuttur. Birçok ülke olağanüstü önlemlerden çıkış stratejilerini tasarlamakta ve kamuoyu ile paylaşmaktadır.

Biz de 16 Eylül 2009 tarihinde açıkladığımız orta vadeli programımızla önümüzdeki döneme ilişkin perspektifimizi ortaya koymuş bulunuyoruz. Orta vadeli program ekonomi çevrelerince gerçekçi bulunarak olumlu karşılanmış ve ülkemizin kredi notu görünümünün yükseltilmesine katkı sağlamıştır.

2010-2012 dönemini kapsayan orta vadeli programın temel makroekonomik öncelikleri; ekonominin yeniden sürdürülebilir bir büyüme dönemine geçişini sağlamak, istihdamı artırmak, enflasyondaki düşüş eğilimini devam ettirmek ve küresel krizin etkisiyle bozulan kamu dengelerini düzeltmektir.

Orta vadeli program döneminde ekonomik büyümenin yanı sıra iş gücü piyasasına yönelik uygulanacak politikaların da etkisiyle istihdamın 2010 yılından itibaren tekrar artış dönemine girmesi ve işsizlik oranında kademeli bir düşüşün başlaması hedeflenmektedir.

Program döneminde cari açığın ekonomik toparlanma ve yapısal faktörlerin etkisiyle artış eğilimine gireceği beklenmekle birlikte sürdürülebilir seviyelerde kalacağı öngörülmektedir.

Orta vadeli programımız, kısa vadeli tedbirlerin yanı sıra yapısal reformları da kapsamaktadır. Yapısal reform programımızdaki en önemli düzenlemelerden birisi mali kural uygulamasına geçiş olacaktır. Mali kurala ilişkin yasal altyapının en geç 2010 yılının ilk çeyreğinde tamamlanmasını ve 2011 yılı bütçe döneminden itibaren kamu mali yönetiminin belirlenen mali kural ile uyumlu olarak yürütmesini hedeflemekteyiz. Kuralın uygulanması, izlenmesi ve kontrolüne ilişkin olarak kamu mali yönetim sisteminde gerekli iyileştirmeleri de 2010 yılında tamamlayacağız.

KİT'lerde yeni bir yönetim modelinin hayata geçirilmesi, kamu cari harcamalarının öncelikli alanlara yönlendirilmesi ve kamu yatırımlarının önceliklendirilerek etkinleştirilmesi üzerinde odaklanacağımız diğer alanlar olacaktır.

Yatırım hacmini artırmak ve yatırımlara hız kazandırmak amacıyla, kamu-özel sektör iş birliği modelinin yasal altyapısını 2010 yılında tamamlayarak bu modelle gerçekleştirilecek proje sayısını artıracamız.

Vergi kayıp ve kaçığını azaltmak, devlet yardımlarının şeffaflık ve etkinliğini artırmak ve yerel yönetimlerin öz gelirlerini artırıcı ve mali yönetimlerini iyileştirici düzenlemeleri gerçekleştirmek orta vadeli programımızın önemli öncelikleri arasında yer almaktadır.

Orta vadeli program döneminde üzerinde yoğunlaşacağımız bir diğer alan iş gücü piyasaları reformu olacaktır. Bu çerçevede, iş dünyasının talep ettiği nitelikte insan gücü yetiştirilmesine hız verilecek ve esnek istihdam biçimleri yaygınlaştırılacaktır.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; özel sektör öncülüğünde büyüme ekonomik politikamızın temelini oluşturmaktadır. Bu çerçevede, özel kesim yatırımlarını desteklemek amacıyla teşvik sistemimiz bölgesel, sektörel ve büyük proje yatırımları esas alınarak yeniden düzenlenmiştir. Ülkemiz gelişmişlik düzeylerine göre dört bölgeye ayrılmış ve her bölge için uygulanacak teşvikler farklılaştırılmıştır. Buna göre, bölgesel teşvik sisteminin koşullarını sağlayan yatırımcılara, bölgesel kalkınmışlık düzeylerine göre farklı oranlarda olmak üzere, I'inci ve II'inci bölgelerde KDV istisnası, gümrük vergisi muafiyeti, vergi indirimi, sigorta primi işveren hissesi desteği ve yatırım yeri tahsisi desteği verilirken III'üncü ve IV'üncü bölgelerde bunlara ek olarak faiz desteği de verilmektedir.

Büyük ölçekli yatırımların teşviki sisteminde bölge ayrımı yapılmaksızın teknoloji ve ARGE kapasitesini artıracak ve rekabet üstünlüğü sağlayacak on iki sektör belirlenmiş ve bunlara katma değer vergisi istisnası, gümrük vergisi muafiyeti, vergi indirimi, sigorta primi işveren hissesi desteği ve yatırım yeri tahsisi desteği uygulanmaya başlanmıştır.

Bölgesel veya büyük ölçekli yatırımların teşviki sistemlerinden yararlanamayan yatırımcılar, bölge ayrımı yapılmaksızın genel teşvik sistemi kapsamında gümrük vergisi muafiyeti ve katma değer vergisi istisnasından yararlanmaktadırlar.

Bölgesel ve sektörel teşvik sistemi henüz çok yeni olmasına rağmen yatırımcıların başvuruları üzerine temmuz ayından ekim ayına kadar toplam 620 adet yatırım teşvik belgesi düzenlenmiştir. Bu belgelerin 9 adedi büyük proje, 272 adedi bölgesel, 339 adedi ise genel teşvik sistemi kapsamındadır. Bu belgelerde toplam 11,5 milyar Türk lirası sabit yatırım öngörülmektedir.

Değerli milletvekilleri, küresel kriz nedeniyle finansman imkânlarının daralması reel ekonomiyi olumsuz yönde etkilemektedir. Bu olumsuzluğu en aza indirmek amacıyla, 2009 yılında Hazine Müsteşarlığınca sağlanacak garanti limiti bir önceki seneye göre 2 kat artırılmıştır. Bu çerçevede, 2009 yılında Hazine garantisi altında uluslararası finansman

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 5

kuruluşlarından küçük ve orta ölçekli üreticilerle ihracatçılara uygun koşullarla yaklaşık 1,2 milyar dolar tutarında finansman sağlanmıştır.

İhracatın desteklenmesine yönelik diğer bir adım olarak, Eximbankın sermayesi 1,5 milyar liradan 2 milyar liraya artırılmıştır. Diğer yandan, Eximbankın Merkez Bankasından kullanabileceği ihracat reeskont kredisi limiti 500 milyon dolardan 2,5 milyar dolara çıkarılmış ve kullanım koşulları kolaylaştırılmıştır.

2009 yılında, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar'da döviz cinsi ve dövize endeksli kredi kullanımına ilişkin önemli değişiklikler yapılmıştır. Bu değişikliklerle ihracatçıların yurt içi bankalardan kullanacakları döviz kredilerinde vade sınırı kaldırılmış, böylece ihracatçıların daha uzun vadeli döviz kaynağına sahip olabilmeleri ve özellikle Eximbank kaynaklı kredilerin daha etkin kullanılmasını sağlanmıştır. Diğer yandan, döviz geliri olmamakla birlikte kur riskini yönetme kapasitesine sahip büyük firmaların vadesi bir yıldan uzun ve 5 milyon dolar üzerinde döviz kredisi kullanılabilmesine imkân tanınmıştır. Ayrıca, Türkiye'deki bankalarda bulundurulacak döviz teminat tutarı kadar, vade ve tutar sınırlaması olmaksızın ticari ve mesleki amaçlı döviz kredisi kullanılabilmesi imkânı getirilmiştir.

Hazine tarafından sağlanan destekle Halk Bankası tarafından esnaf ve sanatkârlara, Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri tarafından da tarımsal üreticilere düşük faizli kredi kullanılmaktadır. Eylül sonu itibarıyla Halk Bankası, Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri tarafından kullanılan söz konusu kredilerin toplam bakiyesi 11,1 milyar Türk lirasına ulaşmıştır. Bu uygulamadan 252 bin esnafımız ve 695 bin tarımsal üretici faydalanmıştır.

Düşük faizli kredi kullanımını nedeniyle oluşan gelir kayıplarını telafi etmek için 2009 yılında bütçeden sağlanan destek tutarı Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri için 513 milyon Türk lirası, Halk Bankası için 322 milyon Türk lirası düzeyindedir.

KOBİ'lerin finansmana erişiminin kolaylaştırılması, üretim, istihdam ve ihracatta devamlılığın sağlanması ve kefalet sisteminin etkin biçimde çalıştırılması amacıyla atılan bir diğer önemli adım, Kredi Garanti Fonu'na Hazine tarafından sağlanan destektir. Bu desteğin kullanılmasına ilişkin kamu kesimi tarafından yapılması gereken tüm yasal ve idari işlemler tamamlanmış olup Kredi Garanti Fonu'nun sistemi işletmeye başlamasını bekliyoruz. Kredi Garanti Fonu'na Hazine tarafından sağlanacak 1 milyar lira tutarında kaynak, KOBİ'lere yönelik 10 milyar liranın üzerinde bir kredi hacminin oluşturulmasına ve KOBİ'lerin finansmana erişimine önemli katkıda bulunacaktır.

Değerli milletvekilleri, küresel krizin Türkiye'ye etkisinin sınırlanmasında 2002 yılından itibaren hayata geçirdiğimiz kamu maliyesi reformlarının yanı sıra bankacılık sektöründe yapılan düzenlemelerin de önemli katkısı olmuştur. Bu çerçevede, dünya çapında önemli boyuttaki bankaların devletleştirildiği ya da kamudan büyük ölçekte kaynak kullanmak zorunda kaldığı bir ortamda Türk bankacılık sistemi güçlü yapısını muhafaza etmiştir. Sağlamlaştırılmış bankacılık sistemimiz sayesinde ülkemiz kriz sürecinde finans sektörüne doğrudan kaynak aktarmak zorunda kalmayan tek OECD ülkesi olmuştur.

2009 yılı Eylül ayı itibarıyla bankacılık sektörünün sermaye yeterlilik oranı, alt limit olan yüzde 8 ve hedef rasyo olan yüzde 12'nin üzerinde yüzde 20 olarak gerçekleşmiştir. Benzer şekilde kaldıraç oranları da pek çok ülkeye göre oldukça düşük seviyelerde kalmıştır. 2008 yılının Eylül ayında yüzde 3,1 olan takibe düşen kredi oranı bu yılın eylül ayında yüzde 5,3'e yükselmiştir. Özellikle kredi kartlarındaki takibe düşme oranındaki hızlı artış dikkate alınarak kredi borçlarının taksitlendirilmesi ve uygun faizle ödenebilmesi imkânı sağlanmıştır.

Sağlamış olduğu ilerleme ve derinlik ile ulaşılmış olduğu güçlü yapı, mali sektörümüzün konumunu bölgesel ve küresel ölçekte önemli oranda yükseltmiştir. Bu konudaki potansiyelini dikkate alarak İstanbul'un önce bölgesel, daha sonra küresel boyutta bir finans merkezi haline gelmesini hedefliyoruz. Bu hedefimize yönelik olarak hazırladığımız ve Yüksek Planlama Kurulu tarafından onaylanan kapsamlı strateji belgesi İstanbul'da gerçekleştirilen Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonu 2009 yıllık toplantılarında ilan edilmiştir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; yatırım ortamının iyileştirilerek ülkemizin önemli bir cazibe merkezi haline getirilmesi ve büyümenin en önemli dinamiklerinden biri olan yerli ve yabancı yatırımların artırılması ekonomi politikamızın temel hedeflerinden biridir. Bu çerçevede, kamu ve özel sektörün başarılı iş birliğini temsil eden platformlardan biri olan Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Koordinasyon Kurulunun, yatırımcıların önündeki idari ve bürokratik engelleri azaltmaya yönelik olarak 2007 yılında başlattığı eylem planları çerçevesinde birçok önemli çalışma 2009 yılı içinde tamamlanmıştır.

Söz konusu çalışmaların katkısıyla, Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Örgütü tarafından yayımlanan Dünya Yatırım Raporu'na göre Türkiye 2008 yılında çektiği 18,2 milyar dolar tutarındaki uluslararası doğrudan yatırım girişi ile dünya genelinde 2007 yılına göre 5 ülkeyi daha geride bırakarak 20'nci sıraya yükselmiştir. Ülkemiz bu alanda gelişmekte olan ülkeler arasında ise 9'uncu sıradadır.

Uluslararası doğrudan yatırım girişleri, 2009 yılında devam eden küresel krizin etkisiyle 2008 yılına göre önemli ölçüde azalmıştır. 2009 yılı Ocak-Eylül döneminde Türkiye'ye giren doğrudan uluslararası yatırımlar 6 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir.

Türkiye'nin küresel ekonomi ile entegrasyonunun önemli bir göstergesi olan uluslararası sermayeli şirket sayısı ise 2003 yılı sonunda 6.323 iken, 2009 yılı Eylül ayı sonu itibarıyla 23.057'ye ulaşmıştır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; gelişmiş ekonomilerin mali sistemlerinde yüksek bir paya sahip olan sigortacılık ve özel emeklilik sektörü ülkemizde de önemli bir gelişme kaydetmektedir.

Son yıllarda yaptığımız düzenlemelerle, 2008 yılında sigortacılık sektörünün prim üretimi 11,7 milyar Türk lirasına, aktif büyüklüğü ise 26,4 milyar Türk lirasına ulaşmıştır. Sektörün sermaye ve risk yönetim kapasitesi önemli ölçüde güçlendirilmiştir. Bu sayede şoklara karşı dayanıklı hale gelen sektör, finansal krize güçlü bir konumda girmiştir. Bu süreçte sektörde daha sağlıklı bir rekabet ortamı oluşturulurken, vatandaşımıza sunulan hizmetin kalitesi de belirgin bir şekilde artmıştır.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 6

Sigortacılık sektöründe önemli ve yeni bir uygulama olarak sigorta tahkim sistemi hayata geçirilmiştir. Söz konusu sistem ile sigorta sözleşmelerinden kaynaklanan uyuşmazlıkların adli yargı mekanizmalarına gidilmesine gerek kalmaksızın en geç dört aylık bir sürede sigorta hakemleri vasıtasıyla hızla çözülmesi amaçlanmıştır.

Ayrıca vatandaşlarımızın sigorta ürünleriyle ilgili daha iyi hizmet alabilmelerini teminen sigortacılık sektöründeki eğitim faaliyetlerine de önem vermekteyiz. Bunu teminen sektördeki tarafların eğitim, sertifikasyon ve sınav hizmetlerini yurt genelinde yürütmek üzere Sigortacılık Eğitim Merkezi kurulmuştur. 2009 yılı sonu itibarıyla düzenlenen eğitimler çerçevesinde toplam 41.500 acente ve teknik personele eğitim verilmiş olacaktır.

Küresel kriz emeklilik fonlarını bir miktar olumsuz etkilemiş olsa da diğer ülkelerle kıyaslandığında bu etkinin ülkemizde oldukça sınırlı olduğu görülmektedir. Nitekim 2008 yılında OECD ülkelerinde söz konusu fonlar ortalama yüzde 25 civarında değer kaybederken, Türkiye bu ülkeler arasında pozitif getiri sağlayan iki ülkeden biri olmuştur.

2009 yılı Ekim ayında emeklilik fonlarımız 8,6 milyar Türk lirasına ulaşarak 2008 yıl sonuna göre yüzde 35 gibi yüksek bir oranda büyümüştür. Bu artışın yıl sonunda yüzde 41'e ulaşması beklenmektedir. Ekim ayı itibarıyla 1 milyon 941 bin 817 vatandaşımız bireysel emeklilik sistemi içinde yer almaktadır.

2009 yılında devlet destekli tarım sigortaları sistemi kapsamında 260 bin poliçe düzenlenmiştir. Bu poliçelerle çiftçilerimizden alınan 49 milyon Türk lirası tutarındaki prime karşılık üreticilerimize 2 milyar Türk lirasının üzerinde bir teminat sağlanmıştır. Devlet destekli tarım sigortaları uygulamasının başladığı Haziran 2006'dan bu yana, çiftçilerimize özellikle dolu ve don risklerinden ortaya çıkan zararlar başta olmak üzere çeşitli riskler kapsamında toplam 125 milyon lira tazminat ödemesi yapılmıştır.

Ülkemizdeki deprem riskinin daha iyi yönetilebilmesi kapsamında, vatandaşlarımıza sigorta teminatı sağlanması konusunda Doğal Afet Sigortaları Kurumu yani "DASK" çalışmalarını yoğun şekilde sürdürmektedir. Nitekim 2008 yılı sonunda 2 milyon 853 bin olan zorunlu deprem sigortası poliçe sayısı 2009 yılı Eylül ayı sonu itibarıyla 3 milyon 394 bine; vatandaşlarımıza verilen toplam teminat miktarı ise 194 milyar Türk lirasına ulaşmıştır.

Değerli milletvekilleri, 11 Kasım 2009 itibarıyla 5 milyon 397 bin 382 hak sahibine toplam 2,5 milyar Türk lirası civarında Konut Edindirme Yardımı ödemesi yapılmış olup ödemeler hâlâ devam etmektedir. Ancak konut edindirme yardımına hak kazandıklarını ileri sürenlere ilişkin işlemler, uygulamadaki sorunlar nedeniyle ilgili kurumlarca süresi içinde tamamlanamamıştır. Bu nedenle, bildirim sürelerini uzatan, sorunların giderilmesine ilişkin süreçleri yeniden tanımlayan ve kayıtları deprem, sel ve yangın gibi sebeplerle zayıf olan hak sahiplerinin ödemelerden yararlanmasını sağlayan bir kanun tasarısı taslağı Başbakanlığa sevk edilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Dünya Bankası, Avrupa Yatırım Bankası, İslam Kalkınma Bankası ve Avrupa Konseyi Kalkınma Bankası gibi çok taraflı kalkınma bankalarıyla yakın iş birliğimiz devam etmektedir. Ülkemizin uluslararası kalkınma ve finansman kuruluşlarıyla olan köklü ve güçlü ilişkileri sayesinde küresel krize rağmen yatırım projelerimizin dış finansmanında bir sorun yaşanmamaktadır.

Ekonomimizin çeşitli sektörlerinde gerçekleştirilecek projelerin finansmanı için sağlanacak dış finansman tutarının 2009 yılı sonunda 9,5 milyar dolara ulaşması beklenmektedir. Söz konusu tutarın önemli bir bölümü Dünya Bankası, Avrupa Yatırım Bankası, Avrupa Konseyi Kalkınma Bankası ve İslam Kalkınma Bankası gibi uluslararası finansman kuruluşlarından sağlanan uygun koşullu ve uzun vadeli kaynaklardan oluşmaktadır. Bu krediler ağırlıklı olarak ulaştırma, enerji ve reel sektör projelerinde kullanılmaktadır.

2009 yılında Dünya Bankası ve Avrupa Yatırım Bankasından bütçe finansmanı amacıyla toplam 1,8 milyar tutarında program kredisi temin edilmiştir.

Dünya Bankası ile 2008 yılında sağladığımız mutabakat çerçevesinde, Ülke İşbirliği Stratejisi kapsamında 2011 yılına kadar 6,2 milyar dolar tutarında program ve proje kredisi sağlanması kararlaştırılmıştı. 2009 yılı gözden geçirme çalışmaları sırasında, küresel krizin etkilerinin azaltılmasına yardımcı olmak amacıyla 2011 yılına kadar ülkemize sağlanacak toplam kaynağın 1,5 milyar artırılarak 7,7 milyar dolara çıkarılmasına da karar verilmiştir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye 2008'de, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankasında kredi kullanıcı ülke statüsüne geçmiştir. Ülkemize hiçbir mali yük getirmeyen bu durum, yaşanan küresel mali kriz nedeniyle daralan kredi imkânları göz önünde bulundurulduğunda, Türkiye'ye güveni destekleyecek pozitif bir gelişme olarak değerlendirilmektedir.

İran ve Pakistan ile birlikte kurucu üyesi olduğumuz ve faaliyetlerine 2008 yılında İstanbul'da başlayan ECOBANK çalışmalarını etkin bir şekilde sürdürmektedir. Faaliyetlerinde aktif rol oynadığımız Karadeniz Ticaret ve Kalkınma Bankası, bölge ülkelerinde ticaret ve kalkınmanın finansmanına önemli katkı sağlayan bir konuma gelmeye başlamıştır. Karadeniz Ticaret ve Kalkınma Bankasının 2010 yılındaki 12'nci yıllık toplantısına İstanbul ev sahipliği yapacaktır.

Avrupa Birliği ile ülkemiz arasındaki katılım öncesi mali işbirliği çerçevesinde ülkemize, 2002 yılından itibaren imzalanmaya başlanan finansman anlaşmaları kapsamında 1,8 milyar avro tahsisat yapılmıştır. Eylül 2009 tarihi itibarıyla bu tutarın 1 milyar avroluk kısmı çeşitli program ve projeler için kullanılmıştır. 2010-2012 dönemine ilişkin olarak Avrupa Komisyonu bütçesinden ülkemize 2,3 milyar avro tutarında tahsisat yapılması beklenmektedir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; bugüne kadar birçok alanda yapılan ekonomik reformlar ve küresel krizin etkilerini azaltmaya yönelik uygulanan tedbirler sayesinde ülkemiz bu krizden birçok ülkeye göre daha sınırlı düzeyde etkilenmiştir.

Dünyanın en büyük 15'inci ekonomisi olan ülkemizin önümüzdeki dönemde daha yüksek bir refah seviyesini yakalaması için gerekli altyapısı ve donanımı bulunmaktadır. Önemli olan, bu potansiyelin farkında olunarak bu potansiyeli hayata geçirecek ve geliştirecek politikaların uygulanmasıdır. Orta vadeli program ve orta vadeli mali plan ile kamuoyuyla paylaştığımız politika çerçevesinin, ekonomimizin sahip olduğu potansiyelin hayata geçirilmesinde önemli katkı yapacağına yürekten inanıyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 7

Sözlerime son verirken, 2010 yılı bütçesinin ülkemiz için hayırlı olması dilekelerimle hepinize saygılarımı sunuyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Başbakan Yardımcımıza.

Şimdi, bütçesiyle alakalı konuşmasını yapmak üzere Değerli Devlet Bakanımıza söz veriyorum.

Buyurunuz Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de öncelikle günaydın demek istiyorum bütün değerli üyelerimize.

Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, kıymetli basın mensupları, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Türkiye İstatistik Kurumu ve GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının bütçeleri üzerine konuşmak amacıyla huzurunuzdayım. Bu vesileyle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bir kitapçık hâlinde bir metin dağıttığımız için olabildiğince belli yerlerde kısaltmalar yaparak gideceğim. Kitapçık dağıtıldı galiba.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2000’li yılların temel eğilimlerine bakıldığında, dünyada insan hakları, hukukun üstünlüğü ve demokratikleşme ortak değerler olarak önem kazanmaktadır. Teknolojik gelişmeler büyük bir ivme kazanmakta, ekonomiler uluslararasılaşmakta ve piyasa ekonomisi yaygınlaşmaktadır. Bilgi ve iletişim teknolojileri, genetik, yeni malzemeler gibi alanlardaki ilerlemelerle yeni mal ve hizmetlerin kullanımına sunulduğu hızla bir dönüşüm gerçekleşmektedir. Bilgi ekonomisi olarak tanımlanan bu süreçte, bireylerin farklı tercihlerine yanıt verebilen teknoloji ve bilgi yoğun yüksek katma değerli mal ve hizmet üretiminin ve özgün tasarımların önemi artmaktadır.

Farklı ölçekteki işletmeleri, araştırma-geliştirme birimlerini, uzmanları, kamu kuruluşları ve benzeri değişik unsurları ulusal ve uluslararası elektronik ortamda bir araya getiren bilgi ve üretim ağları yaygınlaşmaktadır. Artan rekabet ortamında büyük şirketler arasındaki birleşmeler hızlanmakta, küçük şirketler yeni arayışlara girmektedir. Dış ticaret, rekabet, fikri haklar ve çevre gibi alanlarda yeni norm ve standartlar oluşmakta ve bu alanlarda uluslararası kuruluşların etkinliği giderek artmaktadır. Açık ki, dünyadaki hızlı değişime uyum sağlayabilen ve insanını bu yeni ortamın gerektirdiği niteliklerle donatabilen, bilgiye erişimin ötesinde bilgiyi üretebilen ve kullanabilen ülkeler 21’inci Yüzyılda etkili ve başarılı olabilecektir. Ülkemizin sosyal yapısının güçlendirilmesi, iktisadi ve siyasi istikrarının pekiştirilmesi, yapısal reformlarını tamamlaması ve bilgi toplumunun gerektirdiği temel dönüşümleri gerçekleştirmesi, geleceğe hazırlanmasında ve dünyada daha etkili bir konuma gelmesinde kilit bir rol oynayacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye’nin uzun vadeli kalkınma perspektifi, cumhuriyetin 100’üncü kuruluş yıldönümüne uzanan “Uzun Vadeli Gelişimin Temel Amaçları ve Stratejisi 2001-2023” dokümanı ile ortaya konulmuştur. Bu dokümanda, Atatürk’ün gösterdiği çağdaş uygarlık düzeyini aşma hedefi doğrultusunda Türkiye’nin gelişmesini daha ileri aşamalara ulaştırarak dünya standartlarında üreten, gelirini adil paylaşan, insan haklarını güvenceye alan, hukukun üstünlüğünü, katılımcı demokrasiyi, laikliği, din ve vicdan özgürlüğünü en üst düzeyde gerçekleştiren küresel düzeyde etkili bir dünya devleti olmasına yönelik kararlılığın altı kalın bir şekilde çizilmiştir.

Türkiye’nin uzun vadeli kalkınma stratejisiyle uyumlu olarak hazırlanan 2007-2013 dönemini kapsayan Dokuzuncu Kalkınma Planı ise bunu tamamlayıcı mahiyettedir ve bu planda Türkiye’nin ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda gerçekleştireceği temel dönüşümleri bütüncül bir yaklaşımla ortaya koymuş bulunuyoruz. Türkiye’nin planda ifade edilen vizyonu, istikrar içinde büyüyen, gelirini daha adil paylaşan, küresel ölçekte rekabet gücüne sahip, bilgi toplumuna dönüşen, Avrupa Birliğine üyelik için uyum sürecini tamamlamış bir Türkiye’dir. Bu vizyon çerçevesinde, iktisadi büyümeyi ve sosyal kalkınmayı istikrarlı bir yapıda sürdürme amacı doğrultusunda kalkınma perspektifimizi şu alanlar üzerine yoğunlaştırdık, bunlara bir anlamda kalkınma eksenleri olarak da yaklaşabiliriz: Rekabet gücünün artırılması, istihdamın artırılması, beşerî gelişme ve sosyal dayanışmanın güçlendirilmesi, bölgesel gelişimin sağlanması ve nihayet kamu hizmetlerinde kalite ve etkinliğin artırılmasıdır. Bu her eksenle ilgili tabii çok detay çalışmalar, alt sektörel birtakım hedef ve stratejiler de planda yer almaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kalkınma planlarındaki hedeflere ulaşılabilmesi, tüm kamu kurum ve kuruluşlarında yürütülen çalışmaların etkin bir şekilde ve bütüncül bir bakış açısıyla koordinasyonunu gerektirmektedir. Bu noktada, Devlet Planlama Teşkilatı koordinasyonunun sağlanması açısından önemli bir role sahiptir.

Diğer taraftan, kalkınma planlarındaki hedeflerin gerçekleştirilmesi ve izlenmesi bilgi tabanlı bir karar alma sürecini gerektirmektedir. Bu çerçevede ise bilgi toplama ve istatistik faaliyetleri TÜİK tarafından yerine getirilmektedir. Yine bu kapsamda, kararlılıkla yürüttüğümüz bilgi toplumuna dönüşüm çabaları, karar alma süreçlerini kolaylaştıracak bilgi tabanlarının geliştirilmesi açısından önem arz etmektedir. Nitekim, bilgi toplumuna dönüşüm çalışmalarına paralel olarak, 2003 yılında başlattığımız e-Dönüşüm Türkiye Projesi kapsamında ülkemizin bilgi toplumuna dönüşüm sürecini; politika, strateji ve uygulama düzeyinde sürdürüyor ve takip ediyoruz.

Plan amaçlarına ulaşmada, bölgesel ve yerel aktörlerin sürece katılması ve yerel dinamiklerin sürece dâhil edilmesi önem arz etmektedir. Buna yönelik olarak, kurulma süreçlerini hızlandırdığımız kalkınma ajansları, bölgelerimizin rekabet gücünü artırmak ve bölgelerarası gelişmişlik farklarını azaltmak için kullanacağımız temel aracımız olacaktır. Ülkemizin kalkınma sürecinin, dış dünya ve dış politikalarından bağımsız olarak düşünülmesi mümkün değildir. Bu bağlamda, makroekonomik alan başta olmak üzere iktisadi ve sosyal hayattaki gelişmelerin takip edilerek kısa ve uzun vadede ülkemizi etkileyebilecek trendlerin belirlenmesi ve bunlara yönelik politikaların oluşturulması önem arz etmektedir. Bu kapsamda G-20 ve İSEDAK gibi platformlarda yürüttüğümüz faaliyetleri özellikle hatırlatmak isterim. Ayrıca, ülkemizin bölgesindeki konumunu güçlendirmek için bir taraftan komşularımızla ikili ekonomik ilişkilerimizi geliştirmeye çalışırken, diğer taraftan İstanbul Finans Merkezi gibi projelere önem vermekteyiz.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 8

Hükümetimiz bir yandan kalkınma planları ile ülkemizin uzun vadeli kalkınma perspektifini ortaya koyarken, diğer yandan bu süreç içinde ortaya çıkan konjonktürel dalgalanmalara karşı plan hedefleriyle de uyumlu bir şekilde gerekli tedbirleri almaktadır. Bu çerçevede, dünyadaki ekonomik krizin ülkemiz ekonomisi üzerindeki etkilerinin en aza indirilmesi amacıyla kriz tedbirlerinin alınmasına yönelik çalışmalar 2008 sonundan itibaren Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı koordinasyonunda ilgili kurumların katılımıyla yürütülmüştür. Çalışmalar; vergi, finansman, istihdam ve sektörel konular itibarıyla ele alınmıştır. Bu süreçte oluşturulan tedbir önerileri Ekonomi Koordinasyon Kuruluna sunulmuş ve kararlaştırılan tedbir paketleri gerekli mevzuat hazırlıkları tamamlanarak uygulamaya konulmuştur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu ekonomik krizle ilgili analizlere çok fazla girip vaktinizi almak istemiyorum. Kitapçıkta zaten var ve defalarca değişik ortamlarda tartıştığımız bir konu olduğu için şimdilik bu boyutu geçmek istiyorum ama olabilecek soru ve yorumlarınızla tekrar krizin etkilerini tartışabiliriz.

Küresel krizin Türkiye ekonomisi üzerindeki olumsuz etkilerini sınırlandırmak amacıyla ortaya bir dizi tedbir konulduğundan bahsetmişim. Alınan bu önlemlerle, kriz ortamı nedeniyle baskı altında olan ekonomik aktivitenin rahatlatılması, büyümeye geçiş sürecinin desteklenmesi ile istihdam ve üretim seviyesinin korunması amaçlanmıştır.

Çeşitli gelir ve harcama tedbirlerini içeren destek paketlerinin bütçeye maliyetinin, millî gelire oran olarak 2008, 2009 ve 2010 yılları için sırasıyla yüzde 0,8; yüzde 2,1 ve yüzde 1,6 olacağı tahmin edilmektedir.

Önümüzdeki dönemde Hükümetimiz, dünyadaki belirsizliklerin yoğun bir şekilde yaşandığı bu zor süreçte, Türkiye ekonomisinin toparlanarak yeniden güçlü ve sürdürülebilir bir büyüme dönemine girmesini hedeflemektedir.

Mevcut uluslararası konjonktür, ülkemizin ihtiyaç duyduğu yapısal reform sürecinin hızlandırılması gereğini ortaya çıkarmıştır. Orta vadeli program kapsamındaki tedbirler ve yapısal reformlar ile ülkemizin temelleri daha da güçlendirilecektir. Bütüncül bir yaklaşımla hazırlanan program, ekonomimizde öngörülebilirliği artıracak ve güveni pekiştirecektir.

Bu kapsamda özellikle altını çizmek istediğim yapısal reform alanları şöyle özetlenebilir: Öncelikle mali kural uygulamasının yaşama geçirilmesi, KİT'lerde yeni bir yönetim modelinin uygulanması, kamu cari harcamalarının öncelikli alanlara yönlendirilmesi, aynı şekilde yatırım harcamalarında önceliklendirmenin etkinleştirilmesi, yatırımların finansmanında kamu özel iş birliği modellerinin kullanımının yaygınlaştırılması, sağlık hizmet ve harcamalarının etkinleştirilmesi, sosyal yardımlarda yerindelik ve harcamalarda etkinliğin sağlanması, tarımsal desteklerin düzenlenmesi ve çok önemli bir unsur olarak vergi kayıp ve kaçığının azaltılmasına dönük, kaçakçılıkla mücadelede dönük çalışmalarda daha da etkinliğin sağlanması, yerel yönetimlerin öz gelirlerini artırıcı ve mali yönetimlerini iyileştirici düzenlemeler yapılması ve kredi çalışmaları başlanmış olan kredi Garanti Fonu'nun etkinliğinin artırılması.

2010 yılında krizin etkilerinin azalacağı ve yeniden büyüme ortamına geçilerek mali dengelerde nispi bir iyileşmenin sağlanacağı öngörülmektedir ve bu şekilde merkezî yönetim bütçe açığının kademeli olarak azalacağı ve gayrisafi millî hasılaya oran olarak 2009 yılındaki yüzde 6,6 seviyesinden 2010 yılında yüzde 4,9'a gerileyeceği tahmin edilmektedir. Orta vadeli bir perspektif içinde bu iyileşmenin yıllar itibarıyla devam etmesi beklenmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı koordinasyonunda hazırlanan İstanbul Uluslararası Finans Merkezi Stratejisi ve Eylem Planı Yüksek Planlama Kurulu tarafından onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Tüm tarafların katılımı ve desteği çerçevesinde oluşturulan bu strateji ve eylem planının hazırlık çalışmalarında seksenin üzerinde kurumdan yaklaşık 300 katılımcı yer almıştır. Bu projenin başarılı bir şekilde yürütülmesi ve geliştirilmesi sonucunda İstanbul'un öncelikle bölgesel ve nihai olarak da uluslararası finans merkezi olması hedeflenmektedir.

2009 yılı itibarıyla yine önemli bir çalışma, merkezî yönetim ve yerel yönetimlerde stratejik planlama, kurumsal düzeyde stratejik planlama uygulamasının hayata geçirilmesidir. Böylece 150'ye yakın merkezî kamu idaresi ve 300'den fazla yerel idarede, ayrıca 19 kamu iktisadi teşebbüsünde stratejik planlar hazırlanarak politika oluşturma, orta vadeli hedeflere dayalı ve vatandaş odaklı yönetim, performans odaklılık, hesap verebilirlik ve şeffaflık alanlarında ilerleme sağlanmıştır. Tüm politikaların ve hedeflerin en ince ayrıntısına kadar merkezden oluşturulduğu yapı terk edilerek, bu yetki ve kapasite kurumlarımıza yaygınlaştırılmaktadır. Bir anlamda, aslında planlama yaklaşımı sadece Devlet Planlama Teşkilatında olan bir yaklaşım olmaktan çıkarılmakta, tüm kurumlarımıza yaygınlaştırılmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2010-2012 döneminde kamu yatırımlarına yönelik temel politikamız, özel sektör tarafından gerçekleştirilemeyecek ekonomik ve sosyal altyapı alanlarına yoğunlaşmak, yerel nitelikli yatırımların yerel yönetimlerce gerçekleştirilmesini sağlamak, yatırımların finansmanında kamu-özel iş birliği yöntemlerinden azami ölçüde yararlanmaktır. 2010 yılında sektörel olarak eğitim, sağlık, teknolojik araştırma, ulaştırma, içme suyu ile bilgi ve iletişim teknolojilerinin geliştirilmesine yönelik altyapı yatırımlarına öncelik verilecektir.

Proje bazında ise yıl içinde tamamlanacak projelere, sulama başta olmak üzere GAP, DAP, KOP kapsamındaki işlere, bölünmüş yol projeleri, Marmaray ve hızlı tren projeleri ve havaalanı ile terminal binası yapımlarına, içme suyu projelerine, sağlık kampüsleri ile diğer hastane ve tıp fakültesi yatırımlarına, yeni kurulan kırk bir üniversitenin altyapı ve fiziki mekan ihtiyaçlarına, teknolojik araştırma projelerine, e-devlet ve bilgi-iletişim teknolojisi altyapı projeleri ödenek tahsisinde öncelik verilecektir.

2009 Yılı Yatırım Programı Kapsamında, mahalli idare yatırımları ve kamulaştırma giderleri hariç olmak üzere, başlangıç ödeneği 21,5 milyar TL olan 245,8 milyar TL tutarında bir kamu yatırım stoku yürütülmektedir. Mahallî idareler için öngörülen 14,2 milyar TL de dahil edildiğinde 2009 yılı başlangıç ödeneği 35,7 milyar TL'ye ulaşmakta olup yıl sonu itibarıyla gerçekleşmenin yaklaşık olarak program seviyesinde olması beklenmektedir.

Toplam kamu yatırım harcamalarının yüzde 51,1'inin merkezî yönetim bütçesi kapsamındaki kuruluşlar tarafından, geriye kalan kısmın ise yüzde 31,5'i mahallî idareler olmak üzere diğer bütçe türleri kapsamında

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 9

gerçekleştirileceği, ulaştırma sektörünün yüzde 34,2 ile kamu yatırımlarından en yüksek payı alacağı tahmin edilmektedir. 2010 yılında, toplam kamu yatırımlarının 2009 yılı gerçekleşme tahminine göre yüzde 16,7 oranında artarak 41 milyar TL olması programlanmıştır. Söz konusu tutarın yüzde 47,1'i merkezî yönetim bütçesi kapsamında gerçekleştirilecektir. 2010 yılı toplam kamu yatırımlarından sektörlerin alacağı paylar yaklaşık olarak 2009 yılı seviyesinde olacak ve ulaştırma sektörü yüzde 32,8 ile yine en büyük paya sahip olacaktır.

Kamu yatırım stokunun mevcut ödenek seviyesiyle ne kadarlık bir sürede bitirilebileceğini ifade eden "Ortalama tamamlanma süresi" 2001 yılında 9,4 yıl iken ve kriz sonrası parametreleriyle 12,5 yıla kadar çıkmışken Hükümetimiz döneminde tedricî olarak yapılan iyileştirmelerle 2009 yılında 5,3 yıla kadar düşürülerek çok önemli bir iyileşme sağlanmış ve yatırım programı sürdürülebilir, rasyonel bir yapıya kavuşturulmuştur.

Ayrıca, kamu yatırımlarının uygulanmasında etkinliği ve hızı artırmak üzere, daha önce Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından kullanılan proje bazlı yetkilerin önemli bir kısmı kamu kuruluşlarına devredilmiştir. 2006-2009 döneminde, aynı sektördeki projeler arasında ödenek aktarımında; okul, belli ölçeğin altındaki sağlık tesisleri, spor ve kültür tesisleri, adalet binaları, hükümet konakları, küçük sulama işleri, il yolları gibi benzer mahiyetteki projelerin belirlenmesi ve ödenek tahsislerinde yetki kuruluşlara devredilmiştir. Benzer şekilde, projelerin yer, süre, karakteristik ve maliyet değişikliklerinde kuruluşlara belli ölçüde yetki devri yapılmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin kalkınma sürecinde, genel ekonominin ve işletmelerin rekabet gücünün artırılması özel önem taşımaktadır. Gittikçe küreselleşen dünyada, uluslararası piyasalarda uzmanlaşma ve teknoloji geliştirme yetkinliği rekabet gücünün önemli unsurları olmuştur.

2009 yılında Türkiye, Dünya Ekonomi Forumunun küresel rekabet gücü endeksinde göre yapılan sıralamada 133 ülke arasında 61'inci sırada yer almıştır. Ülkemizin bu konumunu daha da iyileştirmek üzere, makro ekonomik istikrarın sağlanması yanında, ARGE faaliyetlerinin ve insan kaynaklarının geliştirilmesini, iş ortamının iyileştirilmesini ve bilgi toplumuna dönüşümün gerçekleştirilmesini temel müdahale alanları olarak görüyoruz.

Rekabet gücünün iyileştirilmesinde işgücü verimliliği, bilginin üretimi ile ürün ve süreç yenilikleri yapabilmek önemli rol oynamaktadır. Üniversitelerdeki ARGE yatırımları tüm sanayi tabanına yayılma potansiyeli taşıyan bilginin üretiminde ve nitelikli insan kaynağının yetiştirilmesinde çok önemli bir rol oynamaktadır. Yine rekabet gücümüzün artmasında, kalkınma ajansları, yeni yatırım teşvik sistemi, 5084 sayılı Kanunun süresinin uzatılması ve Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansının faaliyetleri önemli rol oynayacaktır.

Rekabet gücünün artırılmasının çok boyutlu bir konu olduğunun bilincindeyiz. Bu boyutlardan bir tanesi de bilgi ekonomisi ve bilgi toplumuna geçiş çabalarıdır. Bu yönde 2003 yılında başlattığımız E-Dönüşüm Türkiye Projesi kapsamında ülkemizin bilgi toplumuna dönüşüm sürecini politika, strateji ve uygulama düzeyinde kararlılıkla sürdürüyor ve takip ediyoruz. Bu dönemde önemli gelişmeler sağlandığını görüyoruz, özellikle e-devlet alanında.

2003-2009 döneminde mobil telefon abone yoğunluğu yüzde 40'tan yüzde 90'lara, geniş bant abone yoğunluğu neredeyse yok denecek seviyeden yüzde 9'a, internet kullanıcı yoğunluğu ise yüzde 6'dan yüzde 38'e ulaşmıştır. İşletmelerin bilgi iletişim teknolojisi (BİT) kullanımında da benzer bir seyir gözlenmiştir. 2008 yılında bilgisayar kullanan işletmelerimizin oranı yüzde 90'ı aşmış, 2005-2008 döneminde yaklaşık 7 kat artan e-ticaret işlem hacmi 9 milyar TL'ye ulaşmıştır.

Yine eğitim kurumlarımızda önemli ilerlemeler sağlanmış, 41 bin eğitim kurumuna İnternet erişimi sağlanmış, ilköğretim öğrencilerinin yüzde 94'ü, ortaöğretim öğrencilerinin ise tamamı İnternet erişimine sahip olmuştur. 29 bin bilgi teknolojileri laboratuvarı kurulmuştur. Ayrıca, imkânları kısıtlı olan vatandaşlarımıza İnternet erişimi sağlanması için toplam 1.850 kamu İnternet erişim merkezinin kurulumu tamamlanmıştır.

Önümüzdeki dönemde; kamu hizmetlerine erişimde kimlik doğrulama amacıyla kullanılacak olan vatandaşlık kartının yanı sıra, e-fatura ve e-ihale gibi yüksek tasarruf sağlayacak uygulama çalışmalarına devam edilecektir. Türkiye'nin uluslararası bilgi teknolojileri firmaları için üretim ve operasyon merkezi niteliğini kazanması amacıyla kurulacak Bilişim Vadisi Projesi'nin fizibilite çalışmalarının 2010 yılında tamamlanması beklenmektedir. Hukuk alanında ise Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı'nın yasalaşması ve Ulusal Bilgi Güvenliği Yasa Taslağı'nın hazırlanması çalışmalarına hız kazandırılacaktır. Bu kapsamda, önümüzdeki yıl Bilgi Toplumu Stratejisi'nin etkin olarak uygulanması çalışmalarının yanı sıra, gelişen ihtiyaçlar doğrultusunda yeni politika ve stratejilerin belirlenmesi çalışmalarına ağırlık vereceğimi özellikle belirtmek isterim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; rekabet gücümüzü artırma yolunda önceliklerimiz arasında saydığımız ARGE ve yenilikçiliğin geliştirilmesi çalışmaları kriz ortamından çıkışta ve yeni fırsatları değerlendirme açısından önem taşımaktadır. ARGE ve yeniliğe yapılan yatırımlarla ortaya çıkan yeni teknolojiler, yeniden şekillenen uluslararası pazarlarda ülkelerin rekabet gücünü artırarak önemli fırsatlar oluşturmaktadır. Bu kapsamda, yatırım programı kapsamında teknolojik araştırma yatırımları için 2009 yılında 1,29 milyar TL ve 2010 yılında da 1,33 milyar TL tutarında kaynak ayrılmış olup, verilen desteklerin ülkemizin yenilikçilik faaliyetlerine ivme kazandırması beklenmektedir. Bu konuda çok çeşitli kurumlarımızın yürüttüğü çalışmalar sizlere dağıtılan kitapçıkta özetlenmiştir.

Rekabet gücümüzü artırma yolunda, ülkemizin insan gücü niteliğini artırmak amacıyla yine 2006-2008 döneminde kırk bir yeni devlet üniversitesi kurulmuştur. Ülkemizde üniversite bulunmayan il kalmamıştır. Yeni kurulan üniversitelerin gelişimini sağlıklı bir temel üzerinde yürütebilmeleri amacıyla üniversite kampus alanlarının seçimi Devlet Planlama Teşkilatının da içinde yer aldığı merkezî yönetim ile yerel yönetim temsilcilerinin bir arada bulunduğu bir kurul marifetiyle yapılmıştır. Öte yandan, yeni kurulan üniversitelerin on beş-yirmi yıllık bir perspektif içinde tamamen Devlet Planlama Teşkilatının rehberliğinde "Kampus Yerleşim Planı" ile "Üniversite Gelişme Planı" hazırlamaları sağlanmıştır.

Yeni üniversitelerin kurulmasıyla birlikte orta vadede yükseköğretimin kitleselleşmesi yönünde önemli bir ivme yakalanacağı öngörülmektedir. Bu kapsamda, Yükseköğretim Sistemi ile İş Piyasası Arasındaki Uyum Düzeyinin

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 10

Arttırılması ve Arz Talep Projeksiyonları Projesi önem verdiğimiz bir projedir. İşgücü piyasasıyla eğitim sistemimiz arasındaki uyumu sağlama açısından bu projeyi de 2010 yılı başlarında uygulamaya koymayı öngörüyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hükümetimiz her alanda olduğu gibi bölgesel kalkınmada da küresel gelişmeleri ve dinamikleri değerlendirerek bunların gereğini yerine getirmektedir. Bu alanda da değişim ve dönüşüme öncülük etmektedir. Ülkemizin şartlarına ve ihtiyaçlarına uygun bir bölgesel kalkınma yaklaşımını kurumlarıyla, kurallarıyla, uygulamalarıyla, somut projelerle, katılımı ve kaynakla destekleyerek geliştirmektedir.

Bu doğrultuda bir yandan önceki dönemlerde başlatılmış önemli projelere eğilmeyi ihmal etmiyoruz. GAP, DAP, KOP ve diğer projeleri sistemli, planlı, eyleme dönük olarak, kaynak ayırarak gerçekleştiriyoruz. Diğer yandan yeni ve yenilikçi bölgesel kalkınma araçlarını birer birer devreye sokuyoruz. KÖYDES, SODES, BELDES programlarında proje seçimi ve uygulaması konusunda esas inisiyatifi yerel unsurlara vererek hem kırsal alanda yaşayan vatandaşlarımızın su ve yol gibi temel ihtiyaçlarını karşılıyoruz hem de kırsal kalkınmada örnek bir model ortaya çıkarıyoruz.

Kalkınma ajansları, cazibe merkezlerini destekleme programları inisiyatifleri gibi kümeleme stratejisinin çalışmalarını da programlı ve tutarlı biçimde yürütüyoruz. Ayrıca, gerek merkezî gerekse kalkınma ajansları gibi yerel kuruluşlara yol haritası sunacak bir Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisini de gündemimize almış bulunmaktayız, 2010 yılı içinde bu konuda çalışmalar yürüteceğiz. Bu strateji bölgesel gelişme açısından ulusal düzeyde koordinasyonu sağlamak, uygulamayı yönlendirmek ve alt ölçekli plan ve stratejilere çerçeve oluşturmak amaçlarına hizmet edecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bölgesel gelişme uygulamalarının yerel dinamiklere ve potansiyele dayandırılması gerekmektedir. Bu anlayışla kalkınma ajansları modelini 2006 yılında pilot olarak kurulan İzmir ve Çukurova Kalkınma Ajansları ile uygulamaya başladık. Kalkınma ajansları faaliyetlerini Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı koordinasyonunda gerçekleştiriyoruz. 2008'de kurulan 8 ajansa ilaveten bu yıl kurduğumuz 16 kalkınma ajansı ile Türkiye genelinde ajansların tamamı hukuken kurulmuştur.

Ajanslardan 14'ünde genel sekreter ataması tamamlanmıştır. 8 ajansa toplam 258 uzman ve destek personelinin istihdamı gerçekleştirilmiştir. 2009 Yılı için Yüksek Planlama Kurulu Kararıyla kalkınma ajanslarına merkezî bütçeden 260 milyon TL tahsis edilmiştir. 2010 yılı ilk yarısı itibarıyla tam faaliyete geçmesi öngörülen 26 kalkınma ajansı için 2010 yılı merkezî bütçesinden ayırmayı öngördüğümüz ödenek tutarı 450 milyon TL'dir. Belediyeler, il özel idareleri ve sanayi ve ticaret odaları gelirlerinden ayrılacak payla ile 600 milyon TL'yi bulması beklenen bu kaynağın yaklaşık yüzde 80'inin bölgelerimizde proje teklif çağrısı yolu ile KOBİ'lere, çiftçilere, belediyelere, üniversitelere, sivil toplum ve meslek kuruluşlarına hibe veya uygun koşullu kaynak şeklinde kullanılmasını öngörmekteyiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bölgesel farklılıkları azaltma politikasının bir parçası olarak oluşturduğumuz Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı'nın ilki Diyarbakır'da pilot uygulama olarak başlatılmıştır. Bu uygulamada, KOBİ'lerin rekabet gücünün geliştirilmesi, öncü sektörlerin desteklenmesi ve insan kaynaklarının geliştirilmesi öncelikli alanlardır. Bu alanlara uygun olarak muhtelif kamu kuruluşlarınca geliştirilen projelere 2008 yılında 15 milyon TL, 2009 yılında da 18 milyon TL kaynak aktarılmıştır.

Program kapsamında 2010 yılında; Diyarbakır pilot uygulamasına devam edilmesi, başta Şanlıurfa olmak üzere belirlenen diğer on il arasından seçilecek iki ilde programlama çalışmalarını tamamlamayı hedeflemekteyiz. Programda belirlenecek öncelikli faaliyet ve projelerin uygulanması için 2010 yılı bütçesinde 77,5 milyon TL ödenek öngörmekteyiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının planlamasında aktif rol aldığı bir diğer proje KÖYDES projesidir. Bu kapsamda 79 ilde 74 bin köy ve köy altı yerleşim biriminde Ekim 2009 tarihi itibarıyla 378 kilometre ham, 2.564 kilometre stabilize, 6.191 kilometre asfalt ve 84 kilometre beton olma üzere 9.217 kilometre yol yapımı gerçekleştirilmiştir. 1.416 köyün içme suyuna erişimi sağlanmıştır. 2005-2009 döneminde 5,2 milyar TL kaynak kullanılan proje kapsamında illere merkezî bütçeden 2009 yılında 500 milyon TL ödenek aktarılmıştır. 2010 yılı için öngördüğümüz ödenek tutarı ise 525 milyon TL'dir.

MÜNİR KUTLUATA (Sakarya) – 2008'de kaçtı Sayın Bakan?

DEVLET BAKANİ CEVDET YILMAZ (Devamla) – 2008 yılında 500... İki yıl için 2-2 uyguladık, sonra 5'e geriledi.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Güneydoğu Anadolu Projesi bu bölgemizin sahip olduğu kaynakları değerlendirerek gerek bu yöredeki insanların refahını ve yaşam kalitesini yükseltmeyi gerekse ülkemizin ekonomik ve sosyal gelişmesine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

Bölge potansiyelinin değerlendirilmesi kapsamında 22 baraj ve 19 hidroelektrik santrali ile sulama şebekelerinin yapımını öngören GAP'ın tamamlanmasıyla 1,82 milyon hektar alan sulamaya açılacak, yılda 27 milyar kilovat saat hidroelektrik enerjisi üretilecektir.

Bu hedeflere ulaşabilmek için gereken kamu yatırımları finansman ihtiyacı 2008 yılı fiyatlarıyla toplam yaklaşık 41 milyar TL'dir. 2008 yılı başında GAP yatırımları için 1 milyar 63 milyon TL kaynak tahsis edilmiştir. GAP Eylem Planı'nın yürürlüğe konulmasını müteakip aynı yıl içinde 1 milyar TL ilave ödenek tahsis edilmiş ve bunun yüzde 84'ü kullanılmıştır. 2008 sonu itibarıyla GAP'a tahmini olarak toplam 27,3 milyar TL harcanmıştır. Böylece GAP'ta genel nakdi gerçekleşme oranı yüzde 66'ya ulaşmıştır.

Diğer taraftan, GAP enerji yatırımlarında yüzde 74 oranında fiziki gerçekleşme sağlanmıştır. Bu yatırımlarla Türkiye'de 2008 yılında üretilen hidroelektrik enerji içinde, GAP'ın payı yüzde 48'lik bir orana erişmiştir.

GAP Bölgesi'nde 2008 yılı itibarıyla Fırat ve Dicle havzalarında toplam yaklaşık 290 bin hektar alan sulamaya açılmış bulunmaktadır. Bugüne kadar GAP kapsamında toplam on beş baraj tamamlanmış, 1 milyon hektar alanı sulayacak su depolanmıştır. Fiziki gerçekleşme açısından, sulama projelerinin yüzde 15'i işletmede, yüzde 5'i inşaat hâlinde, yüzde 80'i ise planlama aşamasındadır.

Son yıllarda GAP Bölgesi'nden yapılan ihracat düzeyinde de önemli oranda artış olmuş, 2002 yılında 689 milyon dolar olan ihracat tutarı, 2009 yılının ilk dokuz ayında 3 milyar 126 milyon dolara ulaşmıştır.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 11

Hükümetimiz bu önemli projenin bir an önce tamamlanması ve gerekli finansmanın sağlanabilmesi için 2008-2012 dönemini kapsayan GAP Eylem Planı'nı hazırlamış ve uygulamaya koymuştur. Yerel inisiyatifler dikkate alınarak katılımcı bir yaklaşımla hazırlanan bu eylem plan yetmiş üç ana eylem altında üç yüzden fazla projeden oluşmaktadır. 2009 yılında GAP Eylem Planı kapsamındaki proje ve faaliyetlere toplam 2,7 milyar TL tahsis edilmiştir. Bunun yüzde 37'si sulama projelerine, yüzde 25'i ise eğitim, sağlık, sosyal hizmet ve yardımlar, kültür, sanat, spor faaliyetlerinin gerçekleştirileceği sosyal projelere ayrılmıştır.

Bu yatırımlarla birlikte, GAP Bölgesi'ndeki bütün yatırımlar için kamu kaynaklarından 2009 yılında ayrılan ödenek tutarı 3,1 milyar TL olmuştur. Böylece GAP genel yatırımlarının kamu yatırımlarından aldığı pay 1990-2007 döneminde ortalama yüzde 7 iken, 2009 yılında bu oran yüzde 14'e kadar yükselmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu konuda yapılan ayrıntılı çalışmalarını çeşitli dokümanlarımızda bulmanız mümkündür. Bu alanda SODES gibi çok yenilikli projeler var ama ben çok fazla bunların detaylarına, vakit kısıtı nedeniyle, girmek istemiyorum. Yalnız GAP illerinde yaptığımız çalışmalar arasındaki bazı rakamsal şeyleri de sizlerle paylaşmak isterim:

Sulama alanında 386 km uzunluğunda 3 adet ana kanal inşaatına başlanmıştır. 476.190 hektar alana ait 16 adet sulama şebekesi proje yapım işi ise ihale edilmiştir. Bazen "Ne ihale edildi? Yapılan fazla bir şey yok." gibi sözler duyuyoruz. Bakın, sadece 3 adet ana kanalın, 386 kilometre uzunluğundaki ana kanalın ihalesi yapılmış ve çalışmalar başlamıştır.

Yine, çok önem verdiğimiz arazi toplulaştırma çalışmaları ve tarla içi geliştirme çalışmaları yürütülmektedir. Bu alanda da 1.178 bin hektar alanı kapsayan 53 adet arazi toplulaştırması ve tarla içi geliştirme hizmetleri projesi ile drenaj projesinin ihalesi bu yıl içinde tamamlanmış ve toplulaştırma çalışmalarına başlanmıştır. Cumhuriyet tarihî boyunca 1 milyon hektar civarında toplulaştırma yaptığımız düşünülürse sadece bu yıl yapılan ihalelerin büyüklüğü daha iyi anlaşılacaktır.

Ulaştırma alanında bölge ulaştırma ağları ve lojistik hizmetlerinin güçlendirilmesi çalışmalarına hızla devam edilmekte ve çeşitli projeler yürütülmektedir. Toplu konuttan eğitime, sağlığa birçok alanda çalışmalar yürütüyoruz.

Diğer yandan değerli milletvekilleri, Doğu Anadolu ve Konya Ovası başta olmak üzere mevcut kalkınmayı hızlandıracak mahiyeteki projelere de öncelik vererek, yine DAP ve KOP projelerimizi de yürütmeye devam ediyoruz.

DAP kapsamında bölgedeki kalkınmaya ivme kazandıracak nitelikte sulama ve karayolu projeleri hızlandırılmıştır. Ayrıca yeni havaalanları ve terminal binalarının tamamlanmasına, yeni kurulanlar başta olmak üzere üniversitelerin altyapı ve insan gücünün geliştirilmesine, organize sanayi bölgeleri ve küçük sanayi sitelerinin oluşturulmasına yönelik projelere önemli miktarda kaynak tahsis edilmektedir.

Konya Ovasında yüksek tarımsal potansiyele karşılık su sıkıntısı bulunduğunu hep birlikte biliyoruz. Bu nedenle, ekonomik ve sosyal gelişme politikalarının, su arzı ve kullanımı ile çevresel sürdürülebilirliğe ilişkin politikalarla bir bütünlük içinde ele alacak KOP Eylem Planı'na yönelik hazırlıklarımızı da devam ettiriyoruz ve bu yıl sonu itibarıyla ana hatları itibarıyla tamamlayacağız.

Konya Ovasında projesi geliştirilen 464 bin hektar alanın 187 bin hektarı sulamaya açılmış olup geliştirilen projelerin tamamlanmasıyla kalan alanlar da sulamaya açılacaktır. Bu kapsamda, Bağbaşı Barajı ve Mavi Tünel projeleriyle 205 milyon metreküp su depolanacak ve 17 kilometrelik tünelle (Mavi Tünel) Konya kapalı havzasına aktarılacaktır. Biz tabii bölgesel kalkınmanın, gelişmenin çok boyutlu olduğunu, entegre yaklaşım gerektirdiğini biliyoruz. Bu alanda insani gelişme, yenilikçilik, KOBİ, çok çeşitli alanlarda yürütülen çalışmalar var ama ben yine müsaadenizle bunların detayına girmek istemiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Konuşmamın bu bölümünde Devlet Planlama Teşkilatının ilgili kuruluşu olan AB Eğitim ve Gençlik Programları Merkezinin (Ulusal Ajans) faaliyetleri hakkında da çok kısa bir bilgi arz etmek istiyorum.

Ulusal Ajansın yürüttüğü "Hayat Boyu Öğrenme" ve "Gençlik" programları, Türkiye genelinde projeciliği ve bireysel girişimciliği yayararak toplumsal bir sinerji oluşturmuştur. Bu programlar kapsamında 2003-2009 döneminde vatandaşlarımız tarafından hazırlanan yaklaşık 7 bin projeye hibe desteği sağlanmıştır. Bu projeler ve bireysel faaliyetler kapsamında 100 bin kadarı yurtdışında olmak üzere, yaklaşık 140 bin vatandaşımız eğitim ve gençlik faaliyetlerine katılmış, meslektaşları ve yaşlıları ile birlikte kendi fikirlerini üretme, uygulama ve kişisel becerilerini geliştirme imkânı bulmuştur. Bu faaliyetler için bugüne kadar yaklaşık 240 milyon avro hibe kullanılmıştır. Buna mukabil, program faaliyetleri kapsamında aynı şekilde yurtdışından 10 binlerce katılımcı da ülkemizde eğitim kurumlarımızda ve işyerlerimizde misafir edilmiştir. Ulusal Ajans bütçe büyüklüğü, kabul ettiği proje sayısı ve yararlanıcı sayıları bakımından geçen 6 yıllık dönem içinde katılımcı ülkeler arasında 7'nci sıraya yükselmiştir. Yani, tüm üye ülkeleri ve katılımcı ülkeleri, aday ülkeleri kapsayan ülkeler arasında ülkemiz Avrupa Birliğinde 7'nci sıraya bu alanda yükselmiştir, gerçekten çok büyük bir başarı sağlanmıştır kısa bir süre içinde.

Ajans, tüm dünya ülkeleri ile de uluslararası yeni ortaklıklar geliştirerek eğitim ve gençlik sahalarında sosyal, kültürel, teknik ve öğrenim işbirliği seçeneklerinin artırılmasını sağlayacaktır. Ayrıca diğer ülkelere açılım ile, AB programlarından edinilen yoğun tecrübenin, know-how'ın Türkiye'nin dış ilişkiler politikasını kolaylaştıracak, toplumlar arasında iş birliğini derinleştirecek ve yabancı ülke kamuoylarında ülkenin bilinirliğini artıracak şekilde kullanılması imkânı ortaya çıkacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, ülkemizin dış ekonomik ilişkilerinin geliştirilmesi için de önemli çalışmalar yapmaktadır. Son dönemde geliştirilen çok boyutlu, derinlikli ve proaktif dış ilişkiler politikamıza paralel olarak komşu ve çevre ülkelerle hem çok taraflı hem de ikili ekonomik ve ticari iş birliğinin geliştirilmesi için gayret gösterilmektedir. Bu çerçevede Sayın Cumhurbaşkanımızın başkanlığını yaptığı İslam Konferansı Teşkilatı

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 12

(İKT), Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi İSEDAK'ın sekreteryaya görevini yürüten Devlet Planlama Teşkilatı, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) çerçevesinde yapılan çalışmalarda da ülkemizde koordinatör rol üstlenmiştir.

Her iki platformda da, üye ülkeler arasında ticaret başta olmak üzere ekonomik işbirliğinin geliştirilmesine yönelik olarak proje ve programlar başlatılmıştır. Son olarak İstanbul'da İSEDAK'ın 25'inci kuruluş yılı dönümü nedeniyle 14 devlet başkanı, 3 devlet başkanı yardımcısı, 6 başbakan ve 20'den fazla başbakan yardımcısı ve bakanın katılımıyla İSEDAK Ekonomi Zirvesi düzenlenmiş ve zirvede tercihli ticaret sistemi, ortak mesleki eğitim programı ile tarım, gıda, turizm ve ulaştırma alanlarında işbirliğinin ilerletilmesine yönelik kararlar alınmıştır.

Bunların yanı sıra Devlet Planlama Teşkilatı, son yıllarda komşu ülkelerle bölgeler arası işbirliği programları geliştirilmesine yönelik olarak da önemli faaliyetler yürütmektedir. Bu kapsamda Türkiye ve Suriye arasında başlatılmış olan işbirliği programı diğer ülkelere model teşkil edecek şekilde başarıyla uygulanmaktadır. Türkiye tarafı için 10 milyon dolar bütçesi bulunan programda bugüne kadar 55 projeye yaklaşık 8 milyon dolar finansman sağlanmış Kilis ve Gaziantep ve Halep illerini kapsayan bu programı Suriyeli meslektaşlarımızla da üzerinde uzlaştığımız bir şekilde diğer illerimizde de yaygınlaştırma yönünde çalışmaları hâlen yürütmekteyiz.

Ekonomik ve toplumsal gelişme hedeflerinin belirlenmesinde ve bu hedeflerin başarısında şüphesiz güncel ve güvenilir verilere hayati derecede gereksinim bulunmaktadır. Bu ihtiyaçlar doğrultusunda TÜİK bir yandan istatistik üretim yelpazesini genişletmekte ve mevcut verileri detaylandırmakta, öte yandan 2007-2011 dönemini kapsayan Resmî İstatistik Programında sorumluluğu bulunan bütün kamu kurum ve kuruluşları ile yakın işbirliği içinde çalışmalarını sürdürmektedir.

Bu anlamda TÜİK'in özellikle Avrupa Birliği İlerleme raporlarında da son derece takdir edildiğini belirtmek isterim. Elbette eksik olan alanlar da bulunmaktadır, bu alanlarda da önemli çalışmalar yürütüyoruz.

İllerimizde bölgelerimizde sağlıklı kararlar alabilmemiz, doğru ve yerinde yatırımlar yapabilmemiz için iller ve bölgeler bazında sağlıklı ve güncel verilere ihtiyaç bulunduğu aşikârdır.

Bu konudaki perspektifimiz, halihazırda Türkiye geneli için üretilen bir çok verinin, bölgesel düzeyde üretilmesi, bölgesel düzeyde üretilen verilerin de il düzeyinde üretilmesidir.

Şu an sadece Türkiye geneli için üretilen milli gelir verileri, ihtiyaç duyulan ve halihazırda planlanmış olan verilerin ilave katkısı ile 26 Bölge İstatistikî Bölge bazında 31 Aralık 2009'da açıklanacaktır. Bu konudaki çalışmalarımızda son aşamaya gelmiş bulunuyoruz.

2010 yılı sonlarında da il bazında milli gelir rakamlarının açıklanması planlanmaktadır. Bu alanda böylelikle, önce istatistikî bölgeler, sonra il bazında planlamalar ve yatırımlar için önemli bir girdi sağlanmış olacaktır. bundan sadece kamu kuruluşları değil özel sektör ve sivil toplum kuruluşları da kendi planlamalarını yaparken önemli oranda faydalanacaklardır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hem ekonomik hem de sosyal açıdan önemli bir gösterge olan işgücü istatistikleri de bildiği gibi sürekli kendini yenileyen bir araştırmadır.

Hane halkı işgücü anketlerinde en son yapılan çalışma özellikle il düzeyinde işgücüne katılım oranlarının hesaplanmasıdır. Bu çalışmalar tamamlanmak üzeredir ve önümüzdeki günlerde sonuçlar kamuoyu ile paylaşılacaktır.

Hane halkı iş gücü anketleriyle beraber iş gücü piyasasının farklı alanlarına ilişkin veri ihtiyacının giderilmesi için bazı modüler anketler de yapılmaktadır. Bunlar, 2009 Gençlerin İş Hayatına Geçiş Modülü ile İş Kazaları ve İşe Bağlı Sağlık Problemleri araştırmalarıdır. İş ve aile yaşamının uyumu ile çocuk işgücü konularında 2010 yılında anket yapılmasına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

Nüfusun sosyal ve ekonomik niteliklerinin daha ayrıntılı belirlenmesi ve geçmiş yıllarla karşılaştırmalarının yapılabilmesi için dünyadaki bir çok ülke ile eş zamanlı olarak 2011 yılında ülke genelinde eski geleneksel yöntemden çok farklı bir nüfus ve konut araştırması yapılacaktır. Bu da son derece önem verdiğimiz bir çalışmadır. Pilot uygulamalarını 2010 yılı içinde tamamlayarak 2011'de yapacağız bu çalışmayı.

2010 yılında yine, tarımla ilgili eksiklikleri önemli ölçüde giderecek bir çalışma sürdüreceğiz. Ayrıca, özürülülerin sorunları ve beklentileri araştırması da yine çok önem verdiğimiz bir araştırma olarak gerçekleştirilecektir.

Değerli Başkan, saygıdeğer Milletvekilleri; sözlerime bu noktada son veriyorum. Kuruluşlarımızın bütçelerinin ülkemize hayırlı olmasını diliyorum, hepimize saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz, Değerli Devlet Bakanımıza bu kapsamlı ve faydalı bilgiler içeren sunumu dolayısıyla.

Şimdi, konuşmasını yapmak üzere Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanına söz veriyorum.

Buyurun Sayın Başkanım.

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI TEVFİK BİLGİN - Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun sayın üyeleri;

BDDK bütçesini sunmak ve Türk bankacılık sistemiyle ilgili kısa ve teknik bazı verileri sizlere aktarmak üzere huzurlarınızdayım. Şahsım ve Kurumum adına hepimizi saygı ile selamlıyorum.

Kurumumuzun etkin ve uluslararası standartlara uygun düzenleme ve denetleme altyapısı çerçevesinde bankacılık sektörümüzün temel göstergeleri şu an itibarıyla kuvvetli bir görünüm arz etmektedir. Kriz sonrası toparlanma sürecinde, aktif büyüklüğü gayrisafi millî hasalının yüzde 86'sına tekabül eden sektörümüzün güçlü konumunu muhafaza etmesi büyük önem arz etmektedir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; malumları olduğu üzere ABD'de 2007 yılında başlayan kriz, 2008 yılının Eylül ayında Lehman Brothers isimli oldukça büyük yatırım bankasının iflası ile küresel bir boyuta taşınmıştır. Lehman sonrası kriz global boyutta daha fazla hissedilmeye başlanmış, tedirginlik artmış, batamayacak kadar büyük teorisinin işe yaramayabileceği görülmüş ve sıradaki kim sorusunun yaygın bir şekilde sorulmaya başladığı görülmüştür. Dolayısıyla sektörümüzün temel kalemlerinin bu tarihten sonraki gelişimi önem arz etmektedir.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 13

Eylül 2008'de 680 milyar TL oyah Türk bankacılık sistemi aktif büyüklüğü, Aralık 2008'de 732 milyar TL, Eylül 2009 itibarıyla 798 milyar TL düzeyinde gerçekleşmiştir. Son bir yıllık süreçte, Eylül 2008-Eylül 2009 döneminde Türk bankacılık sistemi bilanço büyüklüğü yüzde 17, yılsonundan bu yana ise yüzde 9 oranında artış göstermiştir.

Aktifteki en önemli plasman kalemleri Ekim 2009 sonu itibarıyla 376 milyar TL ile aktifin yüzde 47'sini oluşturan krediler ve 241 milyar TL ile aktifin yüzde 30'unu oluşturan menkul değerlerdir.

Kredileri temelde üç ana başlık altında toplamaktayız; ticari, kurumsal krediler, KOBİ kredileri ve bireysel krediler.

Sayın Başkan, Eylül 2009 sonunda 376 Milyar TL olan toplam kredi portföyünün yüzde 22' si KOBİ kredisi; yüzde 33 'ü bireysel kredi; yüzde 45'i ise ticari ve kurumsal kredilerden müteşekkildir.

Krediler Eylül 2008-Eylül 2009 döneminde yüzde 4 artış göstermiştir. Son aylarda kredilerde bir miktar hareketlenme olsa da toplam kredilerin krizin en şiddetli olduğu geçtiğimiz bir yıllık dönemde hemen hemen hiç artmadığını söyleyebiliriz. Özellikle Eylül 2008-Mart 2009 döneminde bankalarımızda gözlemlediğimiz had safhadaki tedirginlik son dönemde bir miktar azalmıştır. Özellikle kriz dönemlerinde bankalarla firmalar arasındaki diyalog önemlidir ve bu anlamda aslında bankalarımız gerek kredilerin vadelerinde yenilenmesi ve gerekse firmalara yeni ödeme planları sunma konusunda gayret göstermişlerdir ve göstermektedirler. Toplam 376 Milyar kredi portföyünün yaklaşık yüzde 60'lık bölümü bir yıldan kısa vadeli kredilerden oluşmaktadır.

Bu bakımdan esasında bankalarımız geçtiğimiz bir yıllık dönemde yeni kredi verme konusunda çekimser davranmışlardır ancak toplam kredi portföyünün önemli bir bölümünü yenilemişler ve mevcut müşterilerle yola devam etme gayreti içinde olmuşlardır. Kısaca bankalar kredilerde mevcudu korumaya gayret göstermişlerdir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bireysel kredilerimiz Eylül 2008'den itibaren iki çeyrek boyunca gerilemiş, Mart 2009 ve sonrasında yürürlüğe konan vergisel teşvikler bireysel kredilerin toparlanmasını temin etmiş ve Mayıs 2009'dan itibaren bireysel krediler Eylül 2008 seviyesini yakalamıştır. 6 Kasım 2009 tarihi itibarıyla bireysel kredilerimizin toplamı 125 milyar TL'dir. Söz konusu büyüklüğün, 90 Milyar TL'si tüketici kredileri; 35 Milyar TL' si ise kredi kartlarından oluşmaktadır.

Tüketici kredileri içerisinde ilk sırayı 43 milyar TL ile konut kredileri almaktadır. Faiz indirimlerinin başladığı ağustos ayının son haftasından bu yana konut kredilerinde 2,3 milyar TL artış gerçekleşmiştir.

Yaşanan küresel krizin sektör bilançosu üzerindeki en önemli etkisi kredi riski olarak kendini göstermiştir. Sektörün ortalama takibe dönüşüm oranı Eylül 2008'de yüzde 3,1 düzeyinde iken; aralık 2008'de yüzde 3,7; halihazırda %5,3 düzeyindedir. KOBİ kredilerinde bu oran yüzde 7; bireysel kredilerde ortalama yüzde 6,1; kurumsal ve ticari kredilerde ise %3,7 düzeyindedir.

Bireysel krediler içerisinde; konut kredileri yüzde 2 oranm ile en düşük takibe dönüşüm oranına sahiptir. Kredi kartları ise yüzde 10,8 düzeyindedir. Takibe dönüşüm oranlarının artmaya başladığı Eylül 2008'den bu yana tüketici kredilerinin takibe dönüşüm oranında 2,2 puan, kredi kartlarının takibe dönüşüm oranında ise 4,9 puanlık artış gerçekleşmiştir. Takipteki izlenen kredi kartı adedi eylül sonu itibarıyla 2 milyon 280 bindir, takipteki kredi kartı alacak tutan en güncel 6 Kasım itibarıyla 4,3 milyar TL'dir.

Sayın Başkan, sayın komisyon üyeleri; bankacılık aktifinde ikinci önemli plasman kalemi olan menkul değerler cüzdanı Eylül 2008'den 6 Kasım 2009'a kadar olan dönemde yüzde 39 -yaklaşık 70 milyar TL düzeyinde- artış göstererek 250 milyar TL'ye ulaşmıştır. Bankalarımızın bu dönemde likit kalma ve risksiz enstrüman tercihi menkul kıymetlerin artmasına yol açmıştır.

Sektörümüzün pasif yapısına baktığımızda en önemli fon kaynağının 6 Kasım 2009 itibarıyla 488 milyar TL bakiye arz eden mevduat olduğu görülmektedir. Mevduat pasifin yüzde 61'ini oluşturmaktadır. Kriz döneminde yani Eylül 2008'den 6 Kasım 2009'a kadar mevduat yüzde 17 artış göstermiştir. 6 Kasım itibarıyla Türk parası mevduatımız 317 milyar TL, YP mevduat ise 116 milyar dolar karşılığı 171 milyar TL bakiyeye sahiptir.

2002 yılında yabancı para cinsinden mevduat toplam mevduatın yüzde 57'sini oluştururken, dolarizasyon eğilimi sektörde önemli ölçüde kırılmış ve DTH'nin toplam mevduat içerisindeki payı yüzde 35'e gerilemiştir. Kriz süresince sektörde yabancı para mevduat TL değer kaybedince azalmış, tersi durumda ise artış göstermiş ve böylelikle kriz döneminde kurların daha da yukarıya ya da daha da aşağıya gitmesini bir ölçüde de olsa engelleyen dengeleyici bir rol üstlenmiştir.

Türk bankacılık sektörünün en önemli sorunlarından biri toplam mevduatın yüzde 91'inin vadesinin üç aydan daha kısa vadeli olmasıdır. Mevduatın ortalama vadesi otuz bir gündür. Bu durum, 2009 yılında olduğu üzere, faizler düşerken bankalarımıza sürpriz kârlar sağlamaktadır. Ancak unutmamak gerekir ki faizler yükseldiğinde tersi de doğrudur.

Fon kaynaklarının daraldığı son bir yıllık dönemde bankalarımız özellikle vadesi gelen sendikasyon ve seküritizasyon kredilerini geri ödemiştir. Bu kredilerde yenilenme oranı yüzde 60 olup, bankalarımızca yurt dışı bankalara 6 milyar dolar borç geri ödemiştir. Şu anda bu tür yurtdışı kredilerin toplamı 20 milyar dolardır.

Bankacılığımızın öz kaynakları bir yıllık dönemde 22 milyar TL artarak Eylül 2009 sonu itibarıyla 105 milyar TL'ye yükselmiştir. Krize sağlam, şeffaf, gerçek sermaye rakamları ile girilmesi en büyük güvencelerimizden biri olmuştur.

Bankalarımız 2009 yılının dokuz aylık döneminde 15,7 milyar TL kâr elde etmişlerdir. Bu rakam geçen senenin eylül ayına göre yüzde 41 daha yüksektir.

Sayın Başkan, sayın üyeler; sektörümüzün sermaye yeterliliği rasyosu Eylül 2009 itibarıyla yüzde 20,05 gibi yüksek bir düzeydedir. Türkiye'nin Sermaye Yeterlilik Rasyosu Latin Amerika ülkelerinin, Batı Avrupa ve Asya ülkelerinin tamamından ve Doğu Avrupa ülkelerinin çoğundan yüksektir.

2003 yılında yüzde 40'lar seviyesinde bulunan mevduatın krediye dönüşüm oranı, Eylül 2008'de yüzde 89'a ulaşmış olup halihazırda yüzde 83 düzeyindedir.

Krizin en önemli sebebi kaldıraç oran olarak bilinen yabancı kaynakların öz kaynaklara oranı sektörümüzde gelişmiş ve gelişmekte olan bir çok ülkenin altındadır. Batıda 1 birim sermaye ile 50-60 birim hacim yaratılırken biz de bu

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 14

oran bire yedi- sekizdir. Bu oran, sektörümüzün varlıklarını fonlamada öz kaynakların ağırlığının diğer ülkelere kıyasla yüksek olduğunu, türev ürünlerle banka bilançolarının şişirilmediğini ve klasik ve geleneksel bankacılığın göstergesidir.

Sayın Başkan ve komisyonun değerli üyeleri; küresel krizin öncesinde ve sonrasında Kurumumuzca bir takım tedbirler alınmıştır. Bu tedbirlerden en önemlileri 2006 yılının sonunda bankaların sermaye yeterliliği rasyosunun yüzde 8'den yüzde 12'ye çıkarılması, dünyada pek az örneği olan likidite düzenlemesinin yürürlüğe konulması, riskli türev ürünlere izin verilmemesi ve banka kârlarının dağıtımında gösterilen yüksek ihtimamdır.

Diğer yandan, reel sektör firmalarının ödeme gücünün korunması ve sektörün kredi kullandırma mekanizmasındaki tıkanmaların önüne geçmek üzere 23 Ocak 2009 tarihinde Karşılıklar Yönetmeliğimizde değişiklik yapılarak, bankalara daha esnek koşullarda firma risklerini yapılandırma imkânı getirilmiştir. Sağlanan bu imkân sayesinde Eylül 2009 itibarıyla toplam 685 bin 236 müşterinin toplam 8,9 milyar TL'lik kredisi yeniden yapılandırılmıştır.

Diğer yandan, G20 toplantılarında benzer tedbirleri alma konusundaki tartışmaları ve gelişmiş ülkelerin bizim bundan yıllar önce geçtiğimiz yollardan geçmelerini de dikkatle takip ediyoruz.

Sayın Başkan, sayın üyeler; 2010 yılının sektörümüz için zorlu bir yıl olmasını beklemekteyiz. 2010 yılına ilişkin en önemli riskler, kredi riski ve sektörümüzün aktif pasif vade uyumsuzluğunun neden olduğu faiz riskidir. 2009 yılı firma ve hane halkı ödeme gücünün azalmasına bağlı olarak takibe dönüşüm oranlarında artışların görüldüğü bir yıl olmuştur. Söz konusu eğilimin azalmakla birlikte 2010 yılında da devam etmesini bekliyoruz. Bu sebeplerle 2009 yılı sektör kârı muhtemeldir ki bundan sonraki birkaç yılın en yüksek karlılık düzeyi olacaktır. Esasında bugün kârlı olan sektörün elindeki mevcutlar ilerisi için bir nevi yedek akçedir. Elde edilen kârın bünyede bırakılması, aşırı düzeyde jestiyon-prim-bonus dağıtılmaması konusundaki yaklaşımımız ve hassasiyetimizin temel sebebi de aslında budur.

Diğer yandan, kriz döneminde bankalarımız artık maliyetleri en ince detaya kadar hesaplamaktadırlar. Bunun en yakın örneği, sektörümüzde ATM hizmeti veren 26 bankanın, 1 Ekim 2009 tarihinden itibaren ortak ATM paylaşımına başlamasıdır. Bankalarımız yakın bir gelecekte kaynakların etkin kullanımında önemli bir uygulama örneği olan bu adımı ortak POS uygulaması ile de devam ettireceklerdir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; konuşmamın son bölümünde müsaadenizle 2010 yılı bütçe teklifimiz hakkında kısaca bilgi arz etmek istiyorum.

2010 yılında Kurumumuzun toplam gelirlerinin 90 milyon TL olması öngörülmekte olup, bu tutarın yüzde 89'unu teşkil eden 80 milyon TL'lik bölümü giderlere katılma paylarından, geriye kalan 10 milyon TL'lik bölümü ise büyük ölçüde faiz gelirlerinden ve diğer gelirlerden oluşmaktadır.

Bildiğiniz gibi Bankacılık Kanununun 101'inci maddesinde kurumun giderlerinin, bankalar, finansal kiralama şirketleri, faktöring şirketleri ve finansman şirketlerince bütçenin yürürlüğe girmesinden önce katılma payı adı altında kuruma yapılacak ödemelerle karşılanacağı, giderlere katılma payı olarak tahsil olunacak tutarın, söz konusu kuruluşların bir önceki yıl sonu bilanço toplamalarının on binde üçünü geçemeyeceği hükmedilmiştir. Bu oran, 2010 yılı için on binde bir olarak belirlenmiştir.

Buna göre kurumumuz harcamaları, temel olarak denetim alanımızda yer alan kuruluşların bir önceki yılsonu bilanço toplamaları üzerinden alınan giderlere katılma payı ile finanse edilmekte, genel bütçeden kurumumuza herhangi bir ödenek tahsisi söz konusu olmamaktadır. Giderlere katılma paylarına, kuruluşlar itibarıyla bakıldığında yüzde 95'inin bankalardan, yüzde 5'inin ise diğer kuruluşlardan tahsil edileceği öngörülmüştür.

Gider tarafında ise en önemli kalemleri 41 milyon TL ile mal ve hizmet alım giderleri, 43 milyon TL ile personel giderlerinin oluşturması öngörülmüştür.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Sözlerime son verirken 2010 yılı bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum ve heyetinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Bütçesi adına konuşmak üzere Sayın Başkana söz veriyorum.

Buyurun Sayın Başkan.

TÜTÜN VE ALKOL PİYASASI DÜZENLEME KURUMU BAŞKANI MEHMET KÜÇÜK - Sayın Başkan, sayın bakanlarım, Plan ve Bütçe Komisyonunun sayın üyeleri; şahsım ve kurumum Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu adına hepinizi saygıyla selamlayarak konuşmama başlamak istiyorum.

Kurumumuz, 2002 yılında 4733 sayılı kanunla, toplumsal açıdan stratejik önem taşıyan ve ülke ekonomisi için oldukça önemli olan tütün ve alkol piyasalarını liberalize etmek, düzenlemek ve denetlemek üzere idari ve mali özerkliğe sahip olarak kurulmuştur.

Tütün ve alkol piyasalarında yer alan ürünlerin özel tüketim vergisine tabi olmaları, kayıt dışı ticarete konu olmaları riski ve bu ürünlerin toplum ve bireyin sağlığını yakından ilgilendirmesi sebepleriyle, bu piyasaların özel düzenlemelere tabi kılınmasına ve izlenmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu itibarla, tütün ve alkol piyasaları ülkemizde ayrı bir kamu otoritesi eliyle özel olarak izlenmektedir. Bu anlamda da dünyada da bir model oluşturmaktadır.

Özel düzenlemeye konu olan tütün ve alkol piyasaları, ülkemizde yaklaşık 27 milyar TL gibi oldukça büyük bir ekonomik büyüklüğe sahip bulunmaktadır.

Kurumumuzun düzenleme alanındaki sektörlerle bakacak olursak, tütün piyasasında toplam 51 adet firma faaliyette bulunmaktadır.

Ülkemizde bu alanda tütün üretimi, altı coğrafi bölgede yapılmakta olup, şark tipi tütün üretimi ve ihracatında dünya liderliğini ülkemiz sürdürmektedir. Şark tipi tütün daha çok Balkanlar kaynaklı ortaya çıkan bir tütündür ama bugün liderliğini ülkemiz yürütmektedir, sürdürmektedir. Tütün ihracatımız, 2008 yılında 152 bin 033 ton olarak gerçekleşmiş olup

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 15

ekonomiye katkısı 428 milyon 442 bin 344 Amerikan doları olarak gerçekleşmiş; 2009 yılı Eylül ayı sonu itibari ile 70 bin 711 ton olan tütün ihracatımızın ekonomiye katkısı da 361 milyon 767 bin 686 dolar olmuştur.

2008 yılında 181 bin 588 üretici tarafından üretilen 93 bin 403 ton tütün, 2009 yılında 15 firma tarafından satın alınarak üreticiye 618 bin 197 bin 967 TL ürün bedeli ödenmiştir. 2009 yılında bu rakamlar 19 firma tarafından 80 bin 718 üretici ile 92 bin 442 ton tütün üretirmek için sözleşme yapılmış olup, bu tütünler 2010 yılının Ocak ve Şubat aylarında satın alınacaktır.

Tütün Mamulleri piyasasında toplam 7 sigara firması yaklaşık 240 adet sigara çeşidiyle faaliyet göstermektedir. Sigaranın yanı sıra diğer tütün mamulleri puro, pipo ve nargilelik üretimler de söz konusudur.

2009 yılının ilk dokuz ayında 96,8 milyar adet sigara üretimi, 80,8 milyar adet sigara tüketimi gerçekleşmiştir. 14,9 milyar TL tutarındaki satış hasılatından yaklaşık olarak 10,9 milyar TL vergi geliri tahsil edilmiştir.

2009 yılının ilk dokuz ayında 15,9 milyar adet sigara, yaklaşık 8 bin ton kıyılmış tütün ve 9,7 ton nargilelik tütün mamulü ihracatı gerçekleşmiş, karşılığında yaklaşık 214,5 milyon ABD doları gelir elde edilmiştir.

Alkol piyasasında, etil alkolde 9 üretici, 47 ithalatçı, yine -etil alkolle bağlı metanol dediğimiz kimyasalın piyasası var bizim gözetimimizde, denetimimizde- metanolde ise 46 ithalatçı olmak üzere toplam 102 firma faaliyette bulunmaktadır.

Ülkemizde etil alkol piyasası 100 milyon ABD doları, metanol piyasası 215 milyon ABD doları civarında bir ekonomik değer oluşturmaktadır. Alkollü içkiler piyasası ise 4 milyar ABD doları civarında ekonomik büyüklüğe sahiptir.

2009 yılı sonu itibarıyla, etil alkol piyasasında 25 milyon litre üretimin, 60 milyon litre ithalatın gerçekleşmesinin yanı sıra kurumumuz iznine tabi olan yenilenebilir enerji kaynakları arasında yer alan kurşunsuz benzene katkı olarak ve direkt girebilen yakıt biyotanolü için kurumumuzdan izin almış firmaların yıllık üretim kapasiteleri toplam alkol sirkülasyonuna göre oldukça yüksek seyretmekte 154 milyon litreye ulaşmıştır.

Alkollü İçki piyasasında ise 4'ü hem üretici hem ithalatçı 121 üretici firma ile 107 ithalatçı firma olmak üzere toplam 228 firma faaliyet göstermektedir.

Devletin alkollü içkilerden elde ettiği vergiler oldukça yüksek 2,1 milyar ABD dolarını bulmaktadır.

Bu piyasalardaki ürünlerin nihai tüketiciye ulaşması aşamasında faaliyet gösteren, Kasım 2009 itibarıyla 186 bin 184 perakende satıcı, 16 bin 430 açık alkollü içki satıcısı ve 2 bin 173 toptan satıcı olmak üzere toplam 204 bin 787 belgeli satıcı bulunmaktadır. Bu belgeli satıcılarımız dün akşam geç saatlerde aldığımız rakamlar itibarıyla değişkenlik arz etti. 2,182 toptan satıcı, 186 bin 792 perakende satıcı, 16 bin 525 açık alkollü içki satıcı, 240 bin 787 olan toplam da 205 bin 499 sayısını buldu.

4733 sayılı Kanun gereğince tütün mamulü ve alkollü içki satıcıları adına düzenlenmesi zorunlu olan bu söz konusu satış belgelerine ilişkin işlemlerin yürütülmesi konusunda, 4733 sayılı Kanun'unuzun ek madde 1 hükmü çerçevesinde Kurumumuz ile Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) arasında işbirliği protokolleri imzalanmış olup, yaklaşık 200 bin kişiye verilen hizmetin 2009 yılı itibarıyla her ilde en az iki nokta olmak üzere toplam 169 meslek odası birliği eliyle sunulması ve bu uygulama doğrultusunda verilen hizmetin kalitesinin artırılması sağlanmış bulunmaktadır. Daha öncesinde bu hizmet Tekel Baş Müdürlükler kanalıyla veriliyordu, malumunuz olduğu üzere.

Diğer taraftan her yıl yaklaşık 40 bine yakın kişi adına düzenlenen yeni satış belgesi başvurularının elektronik ortamda yapılabilmesine olanak sağlayacak ek teknik düzenlemeler son aşamasına gelmiş olup, en geç 2010 yılı başı itibarıyla yeni uygulamanın hayata geçirilmesi hedeflenmektedir. En az bu 40 bine yakın bir rakam da her yıl satış belgesi süreleri uzatılmadan geçerliliğini yitiriyor.

Kurumumuzun düzenleme alanında bulunan sektörlerdeki ürünler, yasadışı ticarete konu olmaları nedeniyle, sağlıklı üretilen ürünler toplum sağlığına yönelik olarak tehdit oluşturmakta, bu ürünlerin kamu gelirlerine sağladığı yüksek orandaki katma değerini organize suç ve kanunsuz uygulamalara yönelmesine fırsat vermekte ve bu durum, kayıtlı çalışan sektör aktörleri açısından da haksız rekabet oluşturmaktadır.

Bu itibarla, Kurumumuz etkinliğinin geliştirilmesiyle tütün ve alkol piyasalarının şeffaflık, hesap verebilirlik ilkeleri çerçevesinde düzenlenmesi, izlenmesi ve denetlenmesinin sağlanması, izinsiz üretimin, sahte veya kaçak ürün arzının engellenmesi ve izinli üreticilerin vergisiz mal arzının önlenmesi temel ilkelerimiz olarak benimsenmiştir.

24 Temmuz 2007 tarihi itibarıyla başlatılmış olan on-line bandrollü ürün izleme sistemiyle tütün mamulleri ve alkollü içkiler sektöründe faaliyet gösteren firmalarca kullanılan bandrollere yüklenen fonksiyonlarla yasadışı ticaret ve vergi kayıplarıyla etkin bir mücadele başlatılmış, bu bağlamda Teşkilat Kanunumuzda yapılan cezai düzenlemelerle, bandrol uygulamasına aykırı eylemlere iki ila beş yıl arasında hapis cezasını da öngören ağır yaptırımlar 15 Mayıs 2008 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Bandrol uygulamasının amacı tütün mamulleri ve alkollü içkilerde kullanılacak olan bandrol, kodlar vasıtasıyla, ürünlerin on-line takibinin sağlanarak sektördeki kayıp ve kaçakçı önlemektir.

Kurumumuz açısından bandrol uygulaması, Gelir İdaresi Başkanlığınca esas alınan vergi güvenliğini sağlama amacı yanında, ürün güvenliği ve piyasa kontrolünü sağlama bakımından çok büyük önem arz etmektedir. Bandrol uygulamasının denetimiyle ilgili ikincil düzenlemeler Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı ile Kurumumuz tarafından ortaklaşa yapılmaktadır. Bandrole ait diğer genel düzenlemeler -malumunuz olduğu üzere- Gelir İdaresi Başkanlığımız tarafından yürütülmektedir. Yapılan düzenlemeler de dikkate alınarak, Kurumumuzun piyasa gözetim ve denetim stratejileri gözden geçirilmiş ve 2008-2010 yıllarını kapsayan yeni bir eylem planı hazırlanmıştır.

Bu çerçevede 2008 yılı içerisinde ilgili kamu kurum ve kuruluşlarıyla koordineli olarak çalışmalar yürütülmüş, bu kurum ve kuruluşların personeline de özel eğitimler verilmiştir. Akabinde Gelir İdaresi Başkanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı ile kurumumuz personelinin katılımıyla, ülke çapında 8.382 işletmede denetimler yapılmış olup, gerek 4733 sayılı Kanun, gerekse 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümleri uyarınca görülen

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 16

aksaklıklarla ilgili olarak gerekli işlemler başlatılmıştır. Söz konusu incelemeler, yine ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte belli dönemlerde yürütülmekte olup, sektörel düzenlemelerin uygulaması hassasiyetiyle takip edilmektedir.

Kurumumuza teşkilat kanunumuzla verilmiş bulunan tütün ve alkol piyasalarının düzenlenmesi ve denetlenmesi fonksiyonu yanında, tütün ve alkol tüketiminden kaynaklanan kamusal, toplumsal ya da tıbbi nitelikteki her türlü zararlı etkileri önleyecek düzenlemeleri yapma fonksiyonu yüklenmiştir. Bu husus da dikkate alınarak, Dünya Sağlık Örgütü Tütün Kontrolü Çerçeve Sözleşmesi, 4207 sayılı "Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun" ve "Ulusal Tütün Kontrol Programı" konulu Başbakanlık Genelgesi ile "Ulusal Tütün Kontrolü Programı Eylem Planı"nda Kurumumuza yüklenmiş bulunan çok önemli görevler bulunmakta ve bu görevler titizlikle Kurumumuz tarafından yürütülmektedir.

Bu kapsamda, "Ulusal Tütün Kontrolü Programı ve Eylem Planı"nda Kurumumuza yüklenmiş görevlerden biri olan sigara paketleri ya da tütün mamulleri paketleri üzerindeki sigara isim, ifade ve sembollerinin halkı yanıltıcı, yanlış yönlendirici olmaması, ulusal değerleri incitici öğelerin engellenmesi çerçevesinde, Tütün Mamullerinin Zararlarından Korumaya Yönelik Üretim Şekline, Etiketlenmesine ve Denetlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğimizde kapsamlı değişiklikler yapılmıştır. Bu değişiklikler en son 5 Nisan 2009 tarihi itibarıyla da yürürlüğe girmiştir.

Ayrıca, bu bağlamda, tütün mamullerinin piyasaya arz ambalajı üzerinde, tütün kullanımının zararlı etkilerini anlatan uyarıcı fotoğrafların, resimlerin yer almasını sağlayacak yasal düzenlemelerin uygulamaya konulması amacıyla da yine, anılan yönetmelikte değişiklikler yapılarak 1 Ocak 2010 tarihi itibarıyla resimli uyarılara, birleşik uyarı olarak ifade ettiğimiz hem uyarı ifadelerinin, söylemlerinin hem de resimlerin yer almasına geçilecektir paketlerimiz üzerinde 1 Ocak 2010 tarihi itibarıyla bu şekilde üretim gerçekleştirilecek, başka şekilde, başka bir resimsiz üretim söz konusu olmayacaktır.

Yine, Dünya Sağlık Örgütü Tütün Kontrolü Çerçeve Sözleşmesi ile yukarıda belirtilen mevzuat kapsamında; Sağlık Bakanlığı ile işbirliği içerisinde değişik çalışmalar yürütmekteyiz. İl tütün kontrol kurullarının görevlerinin ifasına ilişkin gerekli katkılar sağlanmakta, bu konuda 4207 sayılı Yasa'yla ilgili "mavi baloncuklar" olarak hatırlayacağımız "dumansız hava sahası" ile çalışmayı da Sağlık Bakanlığımız ile müşterek olarak yürütmekteyiz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Kurumumuzun 2010 bütçesi rakamlarına da kısaca geçecek olursak kurumumuzun gelirleri sektöre verdiğimiz izinlerden alınan gelirler, ruhsat, harç, izin bedelleri yine idari cezalara bağlı değerler; giderleri de idari giderlerimiz ve az önce anlattığımız sosyal düzenlemelere ve ar-ge çalışmalarına ait giderlerimiz olarak sıralanabilir.

Öncelikle 2010 yılı gider tahminlerinde Kurumun önceki yıllara ait fiili gider rakamlarıyla birlikte kurum faaliyetlerinin etkin ve düzenli yürütülmesi ilkesi benimsenmiş, bununla birlikte sektörel düzenlemelere ilişkin harcamalara, tütün ve alkol tüketiminden kaynaklanan kamusal, toplumsal ve tıbbi nitelikteki her türlü zararları önleyecek çalışma ve projelere de öncelik verilmiştir. 48 milyon 701 bin 082 TL gider bütçesinin 13 milyon 723 bin Türk lirası personel giderlerimizi, 1 milyon 585 bin Türk lirası sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerini, 13 milyon 688 bin Türk lirasını mal ve hizmet alımları giderleri, 16 milyon 545 bin 082 Türk lirasını cari transferlerimiz, 3 milyon 160 bin Türk lirasını da sermaye giderlerimiz oluşturmaktadır.

Gelir kalemlerine de kısaca değinecek olursak Maliye Bakanlığınca 2010-2012 dönemi bütçe hazırlama rehberinde, 2010 yılı için tüketici fiyatları endeksindeki artışın yüzde 5,3, gayri safi yurt içi hasıla büyüme oranının ise yüzde 3,5 olacağı öngörülmüş ancak 2010 yılı Kurum gelirlerinin tahmininde sektörler bazında artışın, 2009 yılı ilk altı ayında gerçekleşen ile ikinci altı ayında beklenen gelir rakamları toplamı ortalama yüzde 11,47 artış olacağı öngörüsüyle hesaplamalar tamamlanmıştır.

Buna göre Tütün Piyasası Daire Başkanlığının gelirleri toplam 375 bin 500 Türk lirası, Tütün Mamulleri Piyasası Daire Başkanlığının gelirleri 8 milyon 748 bin lirası bandrol gelirlerinden oluşmak üzere toplam 8 milyon 931 bin 751 Türk lirası, Alkollü İçkiler Piyasası Daire Başkanlığının gelirleri ise 3 milyon 621 bin 922 Türk lirası satış belgelerine esas hizmet bedellerinden oluşmak üzere toplam 3 milyon 897 bin 931 Türk lirası öngörülmektedir. Alkol Piyasası Daire Başkanlığının gelirleri ise 1 milyon 400 bin Türk lirası satış belgesine esas hizmet bedelinden oluşmak üzere toplam 1 milyon 475 bin 900 Türk lirası olacağı tahmin edilmektedir. Sektörel Rekabet ve Tüketici Hakları Daire Başkanlığının gelirleri ise satış belgesi bedeli olarak yaklaşık 200 bin bedele ait tahsil edilecek gelir 30 milyon lirayı aşmış bulunmaktadır. Kurum mevduatının bankalarda değerlendirilmesiyle elde edilecek faiz miktarı 4 milyon Türk lirası, diğer muhtelif gelirlerin ise 20 bin Türk lirası olacağı öngörülmüş, sonuç olarak 2010 mali yılında kurum bütçesi toplam 48 milyon 701 bin 082 Türk lirası, Hazineye aktarılacak gelir fazlasının ise 15 milyon 345 bin 082 Türk lirası olacağı öngörülmüştür.

2010 yılı Kurum bütçesinin ülkemize, Kurumumuza hayırlı olmasını diler; komisyonumuza bütçemize katkılarından dolayı teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kurumlar adına son konuşmacı Sermaye Piyasası Kurulu Başkanı.

Buyurun efendim.

SERMAYE PİYASASI KURULU İKİNCİ BAŞKANI ABDÜLKERİM EMEK – Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; sözlerime başlamadan önce şahsım ve Sermaye Piyasası Kurulu adına sizleri saygıyla selamlıyorum.

1982 yılında 2499 sayılı Kanun'la kurulan Sermaye Piyasası Kurulu, ülkemizin idari ve mali özerkliğe sahip bağımsız, düzenleyici ve denetleyici ilk kamu kurumudur. Sermaye Piyasası Kurulu karar organı biri Başkan, biri İkinci Başkan olmak üzere 7 üyeden oluşmakta, Kurul'da 275'i meslek personeli, 49'u bilişim uzmanı olmak üzere toplam 528 personel çalışmaktadır.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 17

Kurulumuz, finansal sistemimiz içerisinde geniş bir yelpazede gözetim, denetim ve düzenleme faaliyetlerini yürütmektedir. Bu kapsamda, 323'ü İMKB'de işlem gören 553 halka açık şirket, 144 aracı kuruluş, 428 yatırım fonu, 130 emeklilik fonu, portföy yönetim şirketleri, menkul ve gayrimenkul yatırım ortaklıkları, gayrimenkul değerlendirme şirketleri, derecelendirme kuruluşları ve bağımsız denetim şirketleri bulunmaktadır. Yanı sıra, Kurulumuz İstanbul Menkul Kıymetler Borsası, İzmir Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası, İstanbul Altın Borsası, Takas ve Saklama Bankası, Merkezi Kayıt Kuruluşu, Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşlar Birliği gibi kurumlarda da yakın ilişki içerisinde çalışmalarını sürdürmektedir.

İMKB'de işlem gören şirketlerin toplam piyasa değerleri yaklaşık olarak 320 milyar TL olup, bu şirketlerin İMKB'de işlem gören sermayelerinin yüzde 66,49'luk kısmı yabancı yatırımcıların portföyünde bulunmaktadır. İMKB ulusal 100 endeksi aralık 2008 tarihi itibarıyla 25.700 civarındayken 2009 yılında yüzde 80 civarında bir artışla 47 bin civarlarına gelmiştir. Mevcut durumda yatırım fonlarının portföylerinin toplam değerleri 31,5 milyar TL'ye, emeklilik yatırım fonlarının toplam değeri ise 8,8 milyar TL'ye ulaşmış bulunmaktadır. İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda ekim itibarıyla aylık işlem hacmi hisse senedi piyasasında 51 milyar TL, repo-ters repo pazarı da dahil olmak üzere tahvil piyasasında 280 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. İzmir Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsasında ise Ekim 2009 ayında aylık işlem hacmi 34 milyar TL'ye ulaşmıştır.

Sermaye piyasalarında yatırımcıların korunması amacıyla gözetim bakımından teknolojik olarak da oldukça önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Nitekim şirketler tarafından yapılan her türlü açıklamalar, ülkemizde elektronik imzanın kullanıldığı nadir uygulamalardan olan Kamuyu Aydınlatma Platformu aracılığıyla yapılmaktadır.

Merkezi Kayıt Kuruluşu, dünyada bir ilk olma özelliğini taşıyan ikaz sistemiyle yatırımcıların yatırım hesapları hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlamaktadır. Yatırım fonlarının, yatırım ortaklıklarının ve bireysel emeklilik fonlarının portföylerinde yer alan varlıklarının Takasbank kontrolü günlük olarak elektronik ortamda takip edilmektedir. Aracı kurumların mali yapılarının gözetimi, sermaye yeterliliği düzenlemeleri kapsamında elektronik ortamda yerine getirilmektedir.

Diğer taraftan başta manipülasyon olmak üzere sermaye piyasası suçlarıyla ilgili olarak gerek idari işlemler tesis edilmekte gerekse Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurularında bulunmaktadır. Bu suç duyuruları sonucunda 1. derece mahkemelerde 117 mahkumiyet, 77 beraat kararı verilmiştir.

Global ekonomik krizin etkilerinin ülkemizde düşük seviyelerde kalmasında Kurulumuzun düzenleme ve gözetimde göstermiş olduğu etkin yaklaşım da önemli rol oynamıştır. Söz konusu dönemde bir aracı kurumda sorun çıkmış, bu olayda da yatırımcıların aracı kurumdan olan alacakları Yatırımcıları Koruma Fonu vasıtasıyla büyük ölçüde karşılanmıştır.

Ayrıca Avrupa Birliği Komisyonu tarafından hazırlanan tarama raporunda mali hizmetlerin tatmin edici düzeyde Avrupa Birliği mevzuatına uyumlu olduğu tespitine yer verilmiştir. Sermaye piyasalarımıza olan artan ilgi, hem düzenleme hem de teknik anlamda dünya standartlarında olduğumuzu göstermektedir. Öte yandan, Kurulumuzun alanındaki teknik bilgi ve tecrübesinin bölge ülkelerine aktarılmasına yönelik olarak ilgili ülkelerden gelen talepler değerlendirilmiş ve karşılıklı işbirliği anlaşmaları imzalanmıştır. Bununla birlikte önümüzdeki dönem ülkemizdeki şirketlerin sermaye piyasalarından daha fazla fon temin edebilmelerini sağlamak ve sermaye piyasalarımızı daha da geliştirmek amacıyla, uluslararası düzenlemeler de dikkate alınarak çalışmalara hız verilecektir.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, konuşmamın son bölümünde 2009 bütçe gerçekleştirmeleri ve 2010 bütçesiyle ilgili olarak kısaca bilgi vermek istiyorum:

Sermaye Piyasası Kurulunun başlıca gelir kaynakları sermaye piyasası araçlarına ilişkin alınan kayıt ücretleri ve borsalardan alınan paylardan oluşmaktadır. 2009 yılı Ekim sonu itibarıyla 36,9 milyon TL gelir elde edilmiş olup bu gelirlerin yüzde 93'ü kayıt ücretleri ile borsa paylarından oluşmuştur. Yine 2009 yılı Ekim sonu itibarıyla 50,9 milyon TL harcama yapılmış olup bu harcamaların da yaklaşık yüzde 60'ı personel giderlerinden oluşmuştur. Kurulun 2010 yılı faaliyetleri için, 2009 yılı ödeneğine göre yüzde 13 düzeyinde bir artış öngörülerek 69 milyon 426 bin TL ödenek teklifinde bulunulmuştur. Söz konusu ödeneğin de yüzde 60'ının personel giderlerinden oluşması öngörülmektedir.

Diğer taraftan, son üç yılda Kurulumuz Hazinesinden kaynak aldığı gibi, Hazineye kaynak aktarmıştır. Hazine'ye 2007 yılında 6 milyon TL, 2008 yılında 10,9 milyon TL, 2009 yılında ise 5.2 Milyon TL kaynak aktarılmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime son verirken 2010 yılı bütçemizin ülkemiz için hayırlı olmasını temenni eder, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, bütçelerle alakalı kurumların sunumları tamamlanmıştır.

Değerli üyeler, müzakerelere başlıyoruz.

İlk sözü konuşmasını yapmak üzere Sayın Hamzaçebi'ye veriyorum.

Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan, Sayın Başbakan Yardımcısı, Sayın Devlet Bakanı, değerli milletvekilleri, bürokrasinin değerli mensupları; 2010 yılı bütçe görüşmeleri bağlamında bugün önemli kurumların bütçelerini görüşüyoruz. Bütçe tasarıları görüşmelerinin hayırlı olmasını diliyorum.

Ekonomimizin içinde bulunduğu durum ve merkezî yönetim bütçesinin büyüklüklerine ilişkin çok kısa bir değerlendirme yaptıktan sonra çeşitli konulara ilişkin bazı sorular sorarak konuşmamı tamamlamak istiyorum.

2010-2012 yıllarını kapsayan orta vadeli mali programın ilk yılını oluşturan 2010 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Tasarısı, yaşadığımız krizden ve daha önce IMF'yle beraber geçirdiğimiz dönemlerin tecrübelerinden yararlanan, bunların sonuçlarını gören, sorunların çözümünde atılması gereken adımları atan bir bütçe değil maalesef. Öyle

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 18

anlaşıyor ki, 2010 yılı dönemi yine, eski modelin uygulamaya konulduğu, eski anlayışın devam ettiği, krizin tecrübelerinin yansıtılmadığı ve ekonomideki temel sorunların çözümünün olmadığı bir bütçe olacak.

Öncelikle ekonominin yönünü belirlemede Hükümetin kullanacağı, kullanabileceği bir çabanın olmadığını ifade edeyim. Bu yok. Daha önce IMF vardı, Hükümet IMF'yi kullanıyordu hem iç piyasaya hem dünya piyasalarına güven vermek açısından. Sonra bunun yanına Avrupa Birliğiyle ilişkiler eklendi. Ancak bugün geldiğimiz noktada IMF'yle herhangi bir ilişkisi yok Türkiye'nin -resmen yok en azından- Avrupa Birliği de toplumun ve Hükümetin gündeminde ikinci plana düşmüş durumda. Böyle bir yoklukta orta vadeli programa bir ekonomik program hüviyeti verilmeye çalışılıyor ancak orta vadeli program da ciddi bir ekonomik program olma özelliğine sahip değil. Hem orta vadeli program hem de 2010 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Tasarısı sanal dengeler üzerine kurulmuştur. Bu sanal dengeler üzerinde tutarlı bir bütçe gibi gözükmemektedir ama ayrıntısına girdiğimizde işin hiç de öyle olmadığı görülmektedir. Sanal dengeden kastım nedir: Bütçenin gider tarafı gerçekçidir ama gelir tarafı gerçekçi değildir. Ayrıca Türkiye'nin temeldeki gelir tarafındaki problemine çözüm getirmemektedir. Bunun adımlarını, işaretlerini taşımamaktadır. Orta vadeli program, orta vadeli mali plan da, bu konuda zaten yuvarlak cümlelerle bu konu ele alınmıştır. Her zaman alıştığımız, bildiğimiz cümleler orada vardır. Nedir bu? Hükümetin yedi sene önce iktidar olurken Acil Eylem Planı'nda bize taahhüt ettiği kayıt dışı ekonominin önlenmesi taahhüdü yine bu plan ve programda var. Yani bu sanal dengeyi sağlayacak olan, onu gerçeğe dönüştürecek olan önlem programlarında böyle ifade edilmiş. Bunun kulağa hoş gelen ama gerçekçi olmayan bir önlem olduğunu biliyoruz.

Merkezî yönetim bütçe gelirini, 2010 yılı gelirini, eski yıllarla aynı baza getirmek için İşsizlik Fonu ve Özelleştirme Fonu aktarımlarını düştüğümüzde gayrisafi yurt içi hasılaya oran olarak yüzde 21,7 olduğunu görürüz. Bu 2000 sonrasındaki yılların en düşük oranıdır. Üstelik 2010 yılında iddialı bir vergi geliri tahmini bunun içinde yer almaktadır. Buna rağmen, 2000 sonrasının en düşük oranıdır.

"Bütçenin üç temel problemi var." diye daha önce bütçenin tümü üzerindeki görüşmelerde ifade etmişim. Bu problemlerden birincisi budur. Gelir artmıyor. Neye karşılık artmıyor? Faiz dışı giderlerdeki artışı karşılamak bir yana mevcut seviyesini bile korumuyor. Demek ki, faiz dışı giderlerde bir artış var, buna karşılık bütçe gelirlerinde bir azalış var, artış yok. Faiz dışı giderlerde 2003-2008 aralığında gayrisafi yurt içi hasılaya oran olarak yüzde 17-18,5 aralığında seyreden oran 2010'dan itibaren -2009'u saymıyorum, kriz etkileri olan bir yıldır- yüzde 22'lerin üzerine çıkıyor, bir daha 21'lerin altına inmiyor. 2011'de 21,6; 2012'de 21 hedefleniyor. Bu rakam 2007'de yüzde 17,5'tur değerli arkadaşlar. Bunu krizle açıklamak mümkün değildir. Bu harcamaların alt kalemine baktığımızda cari transferlerdeki artıştan kaynaklanan bir artış olduğunu görüyoruz. Demek ki, gelirini artıramayan bir Türkiye var,. buna karşılık giderleri artan bir Türkiye var. Keşke yatırım giderleri artsaydı da o artışı makul, normal bulsaydık, "krizden çıkmak için, krizin etkilerini çabuk atlatabilmek için yatırım yapıyoruz" diyebilseydik. Böyle bir temel problem var bütçede. Bunun çözümüne yönelik hiçbir adım görmüyoruz.

Türkiye'nin tasarrufları azalmaktadır, kamunun tasarrufları azalmaktadır, özel sektörün tasarrufları azalmaktadır. Kamu tasarrufunun kriz yılında azalmasını makul bulabiliriz ama yeniden, sonraki yıllarda da bu azalışın devam ettiğini görüyoruz. Lütfen Özelleştirme Fonu ve İşsizlik Fonu'ndan yapılan aktarımları sayın bakanlarım bu değerlendirmede hariç tutsunlar, eski yıllarla kıyaslamaları yaparken. Öyle anlaşılıyor ki, İşsizlik Fonu Hükümetin can simidi olacaktır. Giderek İşsizlik Fonu ana parasının bile Hükümet tarafından kullanılması durumuna gelirsek şaşırmayalım.

Bu bütçeye bir ayak lazım yani gövde var, her şey var ama yürümesi için iki tane ayak gerekiyor, o ayaklar da vergi tarafı. Vergi tarafında ciddi bir önlem gözüküyor. Ufak tefek düzeltmelerle, maktu vergilerin miktarını artırmakla bunun düzelmesi mümkün değil; BOTAŞ'ın vergi borcunu ödemekle mümkün değil. Vergi esnekliği 2,1 yani 100 birimlik gayrisafi yurt içi hasıla, büyümeyle 101 oluyorsa vergi geliri 1 değil 2,1 artıyor. Yani büyümenin çok üzerinde. Bu 99'dan 2000 yılına geçerken olağanüstü vergiler alınan dönemden bile daha yüksek bir esneklik, daha yüksek bir vergi yükü artışı. Ekonomide böyle bir tablo yok, bu verginin gelebileceği bir kaynak yok. Çok kısaca değerlendirmelerim bunlar.

İznilinizle, bazı sorular sormak istiyorum: Düzenleyici denetleyici iki kurumumuzun bütçe sunuşlarını izledik. Hemen her kurum bize bütçe sunuşunu yaparken "Hazineye şu kadar aktardık" diyor. Demek ki, bir fazlalık var, ilgili yasa uyarınca da bu gelir Hazineye aktarılıyor. Demek ki, sektörden gereksiz yere bir kaynak alınıyor. Yani Hazineye aktarılıyorsa o düzenleyici denetleyici kurumların gelirlerini gözden geçirmek gerekir. Bunlar da bir nevi vergidir. Sektörün üzerindeyse bu, sonuçta vatandaşın üzerinde demektir. Bunun gözden geçirilmesi gerektiğini düşünüyorum.

BDDK'yla ilgili bir önerim var. Dün, burada Ulaştırma Bakanlığı bütçesini görüştük. Sayın Bakan bize PTT Bankı anlattı. PTT, Sayın Bakanın sunumuna göre bankacılık yapmaktadır, bankacılık yapıyor.

Şimdi, Sayın BDDK Başkanı sunumu izlemediği için "Hayır, onun yetkisi yok." diyecektir, ama Sayın Ulaştırma Bakanının sunumuna göre bankacılık yapıyor. Aynen şöyle cümle: "Vatandaş PTT Banka parasını yatırır, ihtiyacı olduğu zaman parasını çekebilir." Bu mevduat toplamaktır.

İki, kredi kartı veriyor, dünyanın her yerinde geçerli kredi kartı. Derhâl BDDK PTT Bankı denetlemelidir. Kamu kurumudur, arkasında Ulaştırma Bakanı var, böyle bir şey olmaz. Bankacılık Kanunu'nu ihlal eden, ana görevini yapmayan, mektup gönderilerini on beş günde adresine teslim edemeyen PTT, işini gücünü bırakmış bankacılığa girmiş. Öyle anlıyorum ki Ulaştırma Bakanı oradan bir banka yaratmak istiyor, Hükümet oradan bir banka yaratacak. Bunun yasal düzenlemesi de gelir bir süre sonra herhâlde, Hükümetin elinde özelleştirilecek bir banka daha olur. BDDK bu faaliyete el koymalıdır, bunu öneriyorum ve BDDK'ya bir soru soruyorum:

BDDK'ya bir atama yapıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – İlave süre veriyorum.

Buyurun.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 19

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan, beş dakika içinde toparlıyorum.

Bir üye görevinden ayrıldı, Sabri Davaz. Bu üyenin görevinden ayrılması kendi isteğiyle mi olmuştur, yoksa acaba ayrılmaya zorlanmış mıdır? Sabri Davaz'ın görevden ayrılmasıyla BDDK'ya iki yeni üye atanmasının arasında bir ilişki var mıdır? Sabri Davaz'ın görevinden ayrılmasında, bazı yatırım bankalarına mevduat izni verilmemesi yönündeki bir görüş, onun görüşü etkili olmuş mudur? Atanan kişilerden birisi hakkında görevi ihmal nedeniyle bir kamu davası açılmış mıdır? Açılmışsa bunun sonuçları ne olmuştur?

SPK'yla ilgili bir sorum olacak. Sermaye Piyasası Kurulu maalesef son dönemde çok yıprandı. Eski Başkan ayrıldı, yerine yeni bir Başkan atandı. Tabii ki kamuoyunu o kadar meşgul eden ve SPK'nın itibarını zedeleyen o tartışmalardan sonra atanan Başkanın herhangi bir tartışmaya konu olmaması gerekir, kendisinin de bu tip tartışmalara meydan vermemesi gerekir.

Ben SPK Başkanıyla ilgili bir soru önergesi vermiştim. Buna Sayın Başbakan Yardımcımız cevap verdi. Cevaptan kastım, SPK Başkanının vermiş olduğu cevabı bana gönderdi.

Benim sorum şuydu: SPK Başkanı Vedat Akgiray, Bimeks Bilgi İşlem ve Dış Ticaret A.Ş.'nin en büyük hissedarlarından biridir. SPK Başkanlığına atanınca doğal olarak bu hissesini devretmesi gerekir. Bu şirket dışında Bimeks Bilişim ve Yönetim A.Ş., SPV Bilişim ve Dış Ticaret A.Ş. şirketlerinin de hissedarıdır. Bir aile şirketi hüviyetinde şirkettir bu, kardeşleri vardır. Ticaret Sicili Gazetelerini inceledim. Ticaret Sicili Gazetelerinde, Bimeks Bilişim ve Yönetim A.Ş.'yle, SPV Bilişim ve Dış Ticaret A.Ş.'deki hisselerinin devrine ilişkin ilanları okudum.

SPK Kanunu'na göre Başkanlığa atanan kişi herhangi bir şirkette hissedar ise hisselerini üçüncü dereceye kadar kan, ikinci dereceye kadar sıhri hisimlari dışındakilere devretmek zorundadır, fakat Bimeks Bilgi İşlem ve Dış Ticaret A.Ş.'deki hisselerinin devrine ilişkin herhangi bir Ticari Sicil Gazetesi ilanı görmedim.

Sorularım şunlardı: Vedat Akgiray, adı geçen şirketteki hisselerini 2499 sayılı Kanun'un 20'nci maddesi uyarınca devretmiş midir? Devretmişse, bu devir kime ve hangi tarihte yapılmıştır? Eğer devir söz konusuysa, şirket yönetim kurulu hisse devrine ilişkin olarak hangi tarihte karar almıştır? Hisse devirleri pay defterine hangi tarihte kaydedilmiştir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi, toparlayın.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Devir söz konusuysa, diğer iki şirketteki devre ilişkin işlemler Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilan edilirken, Bimeks Bilgi İşlem ve Dış Ticaret A.Ş.'de neden ilan edilmemiştir?

Şimdi, gelen cevap sadece şu. İlgili bölümünü okuyacağım. Şöyle diyor: “Bimeks Bilgi İşlem ve Dış Ticaret A.Ş.'nde bulunan paylarımı temsil eden nama yazılı muvakkat ilmühaber, Türk Ticaret Kanunu hükümleri çerçevesinde 6 Mart 2009 tarihinde devir ve temlik edilmiş ve söz konusu devir aynı kanuna uygun olarak Kadıköy 15'inci Noterliği tarafından 17/4/2008 tarih ve 16099 numarayla tasdik edilmiş olan ortaklık pay defterine 6 Mart 2009 tarihinde kaydedilmiştir.”

Şimdi, benim sorularım arasında kime devredildiği de vardı, ona cevap verilmiş değil. Oysa, Sayın Başkan basında yer alan demeçlerinde, bu hisseleri kardeşlerine devrettiğini söylemiştir. Gazete haberleri burada, göstermemin yararı olduğu kanaatinde değilim, arzu edenlere verebilirim.

Şimdi, ben soruyorum: Kime devrettiniz? Kardeşinize devrettiyseniz SPK'nın ilgili hükmünü açıkça çiğnediniz demektir. Ee, ben soruyorum, buna beyan yok, kime devrettiğini söylemiyor Sayın Başkan. Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilan zorunluluğu yok denilebilir ama, diğer iki şirketi de ilan etmişsiniz, bunda ilan etmiyorsunuz.

Şimdi, SPK Başkanı olan kişinin böyle bir tartışmanın içinde olmaması gerekir. Ben soru sordum. Açıkça der ki: “Ben şu tarihte devrettim. Sermaye Piyasası Kanunu'nun 20'nci maddesine aykırı bir işlemim yoktur.” Bu konuda Sayın Bakandan cevap bekliyorum.

İzninizle bir iki kısa şeye daha değinip bitiriyorum Sayın Başkan. Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumunun yasasının cezaları düzenleyen maddesine ilişkin bir uygulama sorunu var. Daha doğrusu uygulama sorunu değil, yasanın kendisinden kaynaklanan bir sorunu var. Diyelim ki ilgili yasa bazı bayiler, dağıtıcılar aykırı hareket ettiği yönünde idare bir tespit yaptı. Mahkemeye verdi kişiyi. Bu mahkeme sonuçlanmadan, mahkeme süreci devam ederken kişinin bütün işlemleri bloke ediliyor, ruhsatı iptal ediliyor. Böyle bir şey olmaz. Hukuk devletinde henüz o bir iddiadır daha, sonuçlanmadan, sübuta ermeden, mahkeme karar vermeden, hatta bu karar kesinleşmeden kişinin ruhsatını iptal etme yönünde bir yasa maddesi demokratik bir ülkeye yakışmıyor, bunu düzeltmek gerekir diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

TÜİK'in büyüme rakamlarına ilişkin bir sorum var, tereddüt yaratan bir açıklama, ona ilişkin bilgi isteyecektim, ama olmazsa ben TÜİK Sayın Başkanına bunu daha sonra vereyim, biraz uzun bir not, Sayın Bakana takdim edeyim, onu yazılı olarak da alabilirim Sayın Bakandan.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Hamzaçebi.

Sayın Günal, buyurun efendim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakanlar, komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle Sayın Babacan'ın sunuşundan, bazen de aynı konular olduğu için karışık olarak Sayın Yılmaz'ın sunuşlarından bir değerlendirme yapmak istiyorum. Konular çok fazla, Sayın Başkanım, bakanlar sunuyor, kurum başkanlarımız sunuyor, ama bizimkisi on dakikada gidiyor. Dün de yine Bakan iki saatten fazla konuştu, bizimki artı iki dakika dolduğu zaman hemen kesiliyor. Onun için daha genel şeylere değinmeye çalışacağım.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 20

Öncelikle, Sayın Babacan'ın sunuşunun başına yetişemedim ama, döndüm tekrar okudum. Geçtiğimiz yıl - kendisi de hatırlıyor- yine uyarıştım görüşmemizde, Sayın Çanakçı da buradaydı, ben açıkçası bazen şaşırıyorum, yani konuşmanın başına tekrar baktım, "Hazine Müsteşarlığı Sunuş Konuşması" diyor.

Sayın Bakanım, Hazine, bize sürekli, Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerine bu Borç Yönetim Raporu'nu gönderiyor aylık olarak düzenli.

Şimdi, Hazinesinin en önemli fonksiyonlarından birisi bu borç yönetimi. Bakıyorum, borç yönetimiyle ilgili 7'nci sayfada sadece "Borç stokunun AB tanımlı oranı yüzde 47,3'e yükselecek. Bütçe açığı ile borç yükündeki artışa rağmen borçlanma maliyetleri ve vadelerinde bir kötülenme yaşanmamıştır." Yani bir tek bileşik faizleri altına söylemişsiniz, borcumuz nereden nereye geldi, ne yapıyoruz, yönetimde yeni enstrümanlar var mı, nereye gidiyor, hiçbir şey göremedim.

Onun dışında, krizle ilgili 5-6 sayfadan fazla açıklama var, bize okudunuz, güzel. Aynı eleştiriyi geçen yıl da yaptığımı, önceki yıllarda da yaptığımı hatırlıyorum. Sayın Çanakçı'yla da hatta arada koridorda görüşmüştük, "Bilerek mi koymuyorsunuz bu borç rakamlarını?" demiştim. Ee, şimdi yine bakıyorum bir paragrafçık, o da bütçeye ve bütçe açığıyla beraber gayrisafi yurt içi hasılaya oranı var Sayın Bakanım.

Bu çerçevede, biz, sizin borç yönetimi anlamında ne yaptığınızı, ne yapmaya çalıştığınızı anlamamız lazım ki Hazinesi ona göre eleştirelim, sizin politikalarınızı ona göre eleştirelim.

Bir taraftan IMF anlaşmaları hâlâ konuşuluyor, geçen yıl bütçe açıklandığında da "Yok, oldu, olmadı." denildi, hatta IMF'yle ilgili görüşmelerden sonra bütçede kesintiye geçtik. Biz olsun diye söylemiyoruz, yani olmaya da bilir, ola da bilir, ama bu konularda ne oluyor, ne bitiyor, son durum nedir, bize bu konuda da herhangi bir açıklama... Bu satırların arasında şu var: "İşte, IMF geldi, burada konferans düzenledik, İstanbul kararları anlatıldı, İstanbul finans merkezi oluyor." Diyorsunuz -birazdan değineceğim ama- gerçekten bu konuda bir çalışma var mı, yok mu? Yapacak mıyız, yapmayacak mıyız? Beklentileri ona göre yönlendirmemiz gerekiyor.

Şunu görüyoruz, burada söylemeye çalıştığım şey bu: Bir koordinasyonsuzluk var ekonomi yönetiminde. Ekonomi Koordinasyon Kurulu kurdunuz. Daha önce, Başbakanlıkta, önceki yıl içerisinde genel müdürlük ihdas etmek için tasarı gelmişti ama, onu, birazcık bizim de eleştirilerimizi dikkate alarak sadece Koordinasyon Kurulu kurdunuz, ama Koordinasyon Kurulu kurmak yetmiyor, çünkü önceki günkü ekonomi haberlerinde ve televizyonlarda tartışılan şey, Sayın Çağlayan "Bu kur politikasıyla bu işler olmaz, rekabetçi kur düzeyi lazım." demiş. Hem Sayın Yılmaz'ın hem sizin konuşmalarınız da önemli önümüzdeki dönem açısından. Rekabet gücü önemli bir unsur olarak ortaya çıkıyor.

Şunu netliğe kavuşturmamız lazım: Siz bu koordinasyondan sorumlu şu anda Başbakan Yardımcısı olarak, arkadaşlarımızla, ya bir iletişim eksikliği var, her seferinde getiriliyor. Kur politikasından dolayı Merkez Bankası eleştirilemez. Sayın Durmuş Yılmaz da buraya geldiğinde sorduk, konuştuk. Kur rejimini siz belirliyorsunuz Hükümet olarak. Eğer beğenmiyorsanız, "Kontrollü kura geçti." dersiniz, o da enflasyona göre gerçekçi kura yaklaşık bir şeyler yapabilir. Serbest kur yaparken Merkez Bankasını eleştirmek veya o anda belki sanayicilerle konuşurken, ihracatçılarla konuşurken onların şikâyetlerini haklı bulup o anda bir şey söylüyorsunuz, ondan sonra bütün ortalık karışıyor. Bunların sizin aranızda bir konuşulup... Gerçekten bizim önerimiz o yönde. Yani bu reel kur politikası anlamında bir şey söylemiyoruz ama, serbest kur dediğiniz zaman, bizim gibi ülkelerde doğrudan, bu şekliyle serbest kur, yukarı doğru çıkarken müdahale ediyorsunuz, aşağı doğru inerken etmiyorsunuz. Yani onun günah keçisi Merkez Bankası Başkanı değil, onu söylemeye çalışıyorum. Hükümet olarak sayın bakanlarla oturup bu kararı alırsanız, kur rejimini belirlemek sizin yetkinizde, kur politikasını uygulamak da Merkez Bankasının yetkininde.

Burada, bir de İstanbul finans merkeziyle ilgili her iki Bakanımızın da dolaylı, doğrudan temasları oldu, konulara değinirken, hatta Ekim ayında Bakanlar Kurulu kararının yayımlandığını söylediniz.

Benim burada merak ettiğim bir şey var: Orada bir de yüksek konsey oluşturulacak diye bir şey söylemişsiniz. Danışma Kurulu, çalışma grupları tamam da, o Danışma Kurulundan sonra IFM Yüksek Konseyi... IFM de biraz IMF'yi andırıyor gibi geliyor, tersten bakınca, İngilizce yaparsanız da IFC olacak gibi geliyor Sayın Bakanım, ikisinde de bir çağrışım oluyor, IMF, IFM. Yani zaten YPK var, bizde bir sürü kurul var.

Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak hep şunu söylüyoruz: Özelleştirme var, Para Kredi Koordinasyon Kurulu var, YPK var, şimdi siz bir tane daha bir de IFM Yüksek Kurulu. Kimlerden oluşuyor? Yine YPK'daki bakanlarımızdan aşağı yukarı, tam yazmamışsınız ama, ekonomiden sorumlu bakanlar olarak. Baktığımız zaman, bütün bunların hepsinin - mademki koordinasyon sağlamaya çalışıyoruz- aslında bir ekonomi bakanlığı altında toparlanmasını biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak öneriyoruz, ama en azından bu kurul enflasyonunu önleyip de yeni bir IFM yapacağınıza, orada biz YPK'ya refere edelim, yani Mali ve Ekonomik İşler Yüksek Kurulu diye bir şey kurmanız, bir Bakanlar Kurulu kararıyla yapıyorsunuz, böyle bir şey yaparak bu kafa karışıklığını önleyelim.

Bununla ilgili diğer bir husus, çok kamuoyunda tartışılıyor, İstanbul Finans Merkezi. Nerede? Sayın Başbakan da söylüyor, Ataşehir'de. Ataşehir'de ne var? Sadece binalar var. Şimdi, Merkez Bankasının taşınmasını konuşuyorlar, eski bir Merkez Bankacı olarak ben de gülüyorum, yani Ataşehir'de nereye taşıyacaksınız? İMKB İstinye'de, bankaların hepsi Levent'te, Merkez Bankasının orada zaten bir başlayan projesi var, siz hepsini alıp Ataşehir'e nasıl taşıyacaksınız? Yani bunları net bir şekilde... Neden söylüyorum? Sürekli birisi tartışıyor, yetkili bir ağızdan çıkıp da "Kardeşim, bizim kurduğumuz projenin temeli şudur, şunları şunları yapacağız." denmediği zaman böyle kafa karışıklıkları oluyor ve hâlâ tartışılıyor. Bu şartlarda, o kafayla gittiğimiz zaman, sadece bir strateji belgesi çıkarmış oluruz, onları da uygulayamayız.

Tabii ki burada stratejik planlamadan bahsetti Sayın Yılmaz konuşurken, 8'inci sayfada da geçti, kendisi de geçmiş dönemde çalıştığımızda stratejik planlamanın eski olduğunu biliyor, bütün kurumlara geldi. Ben İçişleri Bakanımız geldiğinde de sormuştum.

Şimdi, bu Sayın Babacan'a göstermiş olduğum Borç Yönetim Raporu'nun 42, 43'üncü sayfalarında Hazinesinin alacak stoku ve vadesi geçmiş alacak stoku var. İkisini birleştirerek bir soru, size de ikinize birden tevdi etmek istiyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 21

Stratejik planlamanın en önemli ayağı durum tespiti, kaynaklarımızı, harcamalarımızı nereye göre yapacağız, hedefimiz nedir kısmı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Günal, toparlayın.

Buyurun.

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Teşekkür ederim Başkanım.

Şimdi, bakıyorum, Hazinesinin vadesi gecikmiş alacağı toplamı 8,8; mahallî idarelerden 7,1; Ankara Büyükşehir Belediyesi, ASKİ ve EGO'yla beraber 4,2. Bunun da 4'ünün vadesi geçmiş.

Şimdi, siz bize ne borcumuzdan bahsediyorsunuz, ne alacağımızı tahsil ediyorsunuz, ama Hazinesiden sorumlu bakan olarak bize bir sürü şey anlatıyorsunuz Sayın Bakanım. Ben biliyorum ki yazın yaşadık, gittiğimiz yerde hâlâ geliyor, SSK prim borcunu ödeyemeyenlere devlet yapıyor, güya bir taraftan da teşvik ediyoruz, icraya veriyor, otellerin klimasını söküyor alıyor. Şimdi, geçen, arkadaşlarımız, bu konuda, BOTAŞ'la ilgili sordular, Sayın Bakan dedi ki: "Ben bizatihi takip ediyorum, alacağımı tahsil edeceğim."

Şimdi bunlar ortadayken, bizim borç yönetiminden, alacak yönetiminden bahsetmemiz zor iş. Çifte standart uygulamamız lazım.

Öbür tarafta, bizim MHP'li belediyedeki arzözlere varıncaya kadar SSK primlerini ödemedi diye haciz geliyor. Bu nasıl bir iştir ki 4 milyar alacağınız, sizin toplamınızın yarısı bir belediyeye ve yan kuruluşuna ait, biz bunun tahsili için herhangi bir çaba göstermiyoruz? O zaman, ben bunu anlamıyorum, bu nasıl bir stratejik planlamadır Sayın Yılmaz? Belediyelerin, büyükşehirlerin, 50 binin üstündeki belediyelerin stratejik planını koymasına gerekiyor, bunu mahallî idarelerin takip etmesi gerekiyor, bizim de burada, o zaman... Mademki siz koordinatör kuruluştunuz, borcunu ödemeyip gelir-gider kaynaklarını tutturamayan bir planlama olur mu? Olmaz. Bir sefer mi? Hayır.

Diyorum ki, bakın, 4,2 küsur milyar var, 4 milyarının, tamamının vadesi geçmiş, 200 küsur ancak henüz bakiye olarak gözükmüyor stokunuzda, gerisinin tamamının vadesi geçmiş olacak. Onun için, bunları yeniden gözden geçirmemiz gerekir diye düşünüyorum.

Son olarak, Sayın Babacan'ın konuşmasında 9, 10'da var, istihdamla ilgili, hepsini birden vaktimiz olmadığı için söyleyemiyorum ama, "Orta vadeli program döneminde istihdamın 2010 yılından itibaren tekrar artış dönemine girmesi ve işsizlik oranında kademeli düşüş." diyor.

Bu sene 14,8 beklentimiz, önceki gün Sayın Bakan da söyledi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Teşekkür ederim.

Bu rakamın 14-15'lerden aşağı düşmesi mümkün değil. Krizden sonra, 2002'den sonra yüzde 10'lar düzeyindeydi, önceki yılki düzeyine düşmesi bile en az üç dört yıl alacak. Bu şartlarda gündelik süreçlerden, gündelik çekişmelerden uzaklaşıp, güzel bir şekilde saydığımız yapısal önlemler -Sayın Yılmaz'ın konuşmasında da, Sayın Babacan'inkinde de var- bence bir an önce bu gündelik çekişmelerden uzaklaşıp, bu yapısal önlemleri alıp, üretimi, istihdamı artıracak, daha teknolojiye öncelik veren, yüksek katma değer üreten alanlara, bu sektörel, bölgesel teşvik politikasıyla beraber biraz daha mesai harcamamız gerekir diye düşünüyorum.

Bunu yaparken de bu kurumlar arası koordinasyonu da giderebilirsek -ki sizin notlarınızda da vardı ama- söylerken güzel oluyor, bir türlü uygulayamıyoruz.

İnşallah bunları bir dahaki bütçe konuşmasında size sormak zorunda kalmam diyor, bütçelerin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kaplan, buyurun efendim.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Sayın Başbakan Yardımcım, Sayın Bakanım, Bakanlığın değerli temsilcileri, bugün, yine küresel kriz, ekonomimize etkileriyle birlikte birçok kalemi tartışıyoruz, ancak önümde İlerleme Raporu var. Hemen ekonomik kriterlere bir göz atıyorum. Burada dikkat çekici bir şey, Hükümet, hem katılım öncesi ekonomik program, 2009-2011 hem orta vadeli planı 2010-2012, birkaç aylık bir gecikmeden sonra sunmuş, bu nedenle mali programa devam edilmesi hususu belirsiz kalmıştır.

İlerleme Raporu'nda, bu gecikmenin orta vadeli programla ilgili tespit bu. Makroekonomik istikrar konusunda ise belirlemeler yansıtılan rakamların ötesinde küresel krizin Türkiye üzerinde olumsuz etkileri giderek belirginleşiyor, ancak 2009'un ilk çeyreğinde zirveye ulaştıktan sonra, neredeyse bütün ekonomik göstergeler, ekonomik küçülmenin en düşük seviyeye indiğini göstermektedir.

Türkiye ekonomisinin büyüme hızı 2007 yılında yüzde 4,7; büyümeden sonra 2008 yılında yüzde 0,9 oranında gerçekleşti. Gayrisafi millî hasıladaki rakamlar var ve başlıklar devam ediyor, sanayi, iç ve özellikle dış talep, otomobil, elektrikli aletler vesaire büyük düşüşten bahsediyor, cari işlemlerdeki açığı enerjiyle bağlantılı, yine ekonomik yavaşlamayla ilgili dilimler var. Doğrusu, biz, bu konularda, hep küresel kriz karşısında demokrasinin gereği, iktidarın da siyasetin gereği olarak, muhalefetin de krize karşı önlem bulma konusunda ortak çaba göstermesini hep savunmuşuk, ama anlaşılıyor ki Hükümet kendi bildiğini -zaten kendi planlamaları var, bütçeler geliyor önümüze, üç yıllık üç yıllık geliyor- çok da farklı bir değişim olmadan -IMF'yle son durak ne tabii, onu Sayın Bakan muhtemelen açıklayacaktır- geliyor bir noktaya.

Burada Sayın Bakanın dediği bir şey var. Biz hep dünyanın en büyük 17'nci ekonomisi olduğumuzu söylüyorduk, bu rakamları gördükten sonra ve işsizlikle ilgili TÜİK'in son açıklamalarını da -üç gün önce yapıldı- bizim

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 22

dünyanın 17'nci ekonomisinden 15'inci ekonomiye terfi etmemiz, yükselmemiz hangi verilerden kaynaklanıyor sorusunu da merak ettiriyor.

Bir taraftan, yine kredi kartlarıyla nedeniyle korkunç bir takip ve faizlerde yükseklik var, bir taraftan da BDDK'nın açıklamalarına bakıyoruz, bankaların kârları maşallah artıyor. Rakamlar ortada.

Ben şunu öğrenmek istiyorum: Bankalar 50 tane, bunların 26 tanesi yabancı sermayeli muhtemelen, öyle biliyorum, yerli bankaların, ulusal bankaların diyeyim, yerli doğru değil ve yabancı sermaye çoğunluğu olan bankaların, Avrupa'da, ABD'de eğer krizde en çok finans sektörü etkilenmişse, acaba, bizdeki, örneğin Citybank veya diğer bankalar da bizim ulusal bankalar gibi kâr mı ediyor, yoksa onlar da mı kendi merkezleri gibi, buldukları ülkelerdeki gibi zarar mı ediyorlar? Yani borç içindeler mi? Veya krediler takıldı mı?

Ve çok açık bir konu, kredilerle ilgili söylediğiniz bankalarımız çok muazzam kârlar elde etmiş bu krize rağmen. Rakam burada var, BDDK'dan arkadaşlarımızın. Evet, şimdi, 2008, dokuz yıllık bu, 15,7 milyar kâr etmiş bankalar. Bu rakamın tam on iki ayı yok. Neden yok bilmiyorum, geç mi TÜİK toparlıyor.

BDDK BAŞKANI TEVFİK BİLGİN – 2009 olacak.

HASİP KAPLAN (Devamla) – 2009 mu olacak? İy, güzel.

Peki, neden bütçe hedeflerimizde kurumlar vergisi yüzde 20'nin altına düşüyor? Bankalarımız, gerçi ne kadar vergi ödedikleri belli, bu kâr oranlarına rağmen çok düşük vergi ödemeleri neye bağlanabilir? Yani kâr eden, kazananın gelir vergisi ödemesi doğru olanıdır. Bu kriz tahlilinde, nedense kazandıktan az, kazanmayandan çok vergi anlayışı, ÖTV'ye, dolaylı vergiye dönüyor.

Burada Tütün ve Alkol Piyasası Kurumu da var, maşallah rekor yine orada, çünkü Sayın Bakan burada açıklamıştı, "Oradan açık kapatacağız." diye. Ne kadar zam daha düşünüyorsunuz tütünde ve alkolde? ÖTV'yi daha ne kadar yükseltmeyi düşünüyorsunuz? Çünkü sonuçta onu tüketici olarak vatandaştan alacaksınız.

Peki, burada zengin ve kâr eden, bankalar gibi sermaye kesiminden niye devlet, vergi oranını, gelir vergisi oranını adil bir şekilde denkleştirip, bunu işçisi ve ücretlisinden aldığı vergiyle denkleştirmiyor? Yani bir firma, bir holding çalışıyor, bir sene sonra vergi veriyor, işçi ve ücretliyse çalışıyor, aynı ayda stopajda kesiliyor.

Şimdi, işçi ve ücretli yüzde 27 üzerinden vergi öderken, bu kurumların vergisi yüzde 20'nin altına düşüyor. Burada bir adaletsizlik çok açık gözüküyor.

Ben, bu kredi kartları faizleriyle ilgili bir düzenleme düşünüyor mu, onu özellikle öğrenmek istiyorum.

Bir de TÜİK'e, önümüzde bir sayım var Sayın Bakan ve Türkiye'nin, gerçekten Türkiye'nin haritasını istiyoruz. Yani Türkiye'nin ekonomisini, işçisi ne kadar, memuru ne kadar, kim ne kadar kazanıyor, kaç milyon insanımız yoksulluk sınırının altında, yeşil kartlara bakmadan öğrenmek istiyoruz. Ve devlet, sosyal güvenlikten kim ne kadar maaş alıyor, üretime katkısı ne, tarım ne, sanayi ne? Yani 2011 herhâlde sayım. 2010 ve 2011 sonu. Burada geçen gün de bir tartışma oldu, yani Çerkezler çıkıyor 10 milyonuz, Boşnaklar çıkıyor 20 milyonuz, Kürtler çıkıyor 20 milyonuz, herkes bir rakam söylüyor ve arkadaşlarımızın itiraz ediyorlar. Alaattin yok, "20 milyon Kürt var, tahminen, yurttaşımız." dedik, kıyameti kopardı. Yahu, bu kıyametle uğraşmasak da, şu rakamları TÜİK hakikaten bir tespit etse, kendi yurttaşlarımızın yüzde kaç etnik köken olarak kendini Kürt, Çerkez, Gürcü, Boşnak, Arap hissediyor?

Bir de dinsel olarak da bilsek. Mesela bazen Süryanilerle ilgili 5 bin rakamı var, 20 bin rakamı var, Ermenilerle ilgili 60 bin rakamı var, daha düşük rakamlar var. Bir taraftan bakıyorsunuz 50 bin tane kaçak Ermeni işçiden bahsediliyor. Yani burada bir kafa karışıklığı var, bu konuda sağlıklı bir veri yapıp, 1965'te en son istatistiklerde bu yapılmıştı, bunu güncelleştiremez misiniz?

Bir de GAP'la ilgili çok detay yapmadınız Sayın Bakan. Burada bir bakan, Çevre Bakanı sanıyorum, evet DSİ bütçesi görüşülüyordu, bir şey söyledi. Dedi ki: "1 milyon 200 bin hektarı GAP bünyesinde sulayacağız."

Ben, üç senedir bütçe görüşmelerinde, Mecliste, burada hep söylerim. Yüzde 14, 200 bin hektar sulama var, Türkiye krizdedir, bunun yatırım için dönüştürülmesi lazım. Bunu sürekli teşvik eden birisi olarak, yapıcı muhalefet örneği sergiliyoruz.

1 milyon hektar araziye üç yıl içinde sulamak ciddi bir projedir, tabii ki bunu planladığımız zaman. İşsizlik Fonu'ndan aldığınız kaynak buna yetmiyor. Sayın Başbakan dedi ki: "16 milyar paket açtık." 16 milyar paket de tutmadı. Yani şu an GAP kasasında kaç liranız var Sayın Bakan, merak ediyoruz?

Bir yap-işlet-devret modeliyle kaç tane kanal yapım ihalesi verdiniz? Nereyi pilot seçtiniz? Nereden başladınız? Bununla beraber bölgedeki eğitim, altyapı, tarım endüstrisi, ziraat konusunda bir planlama var mı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaplan, tamamlamanız için ilave süre veriyorum.

Buyurun.

HASİP KAPLAN (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

Yani bu, Türkiye'ye nefes aldıracak bir proje.

Bir de şunu söylemek istiyorum: Enerji Bakanlığı bünyesinde de konuştuk. Yüzde 48 elektrik enerjisi GAP'tan alınıyor.

Yine bakıyoruz, bölge kaynakları konusunda ciddi olarak, madenler, petrol, kömür, vesaire konusunda bir çaba var. Petrol olayını biliyoruz, Batman, Adıyaman... Bu kaynakların en az yüzde 10'unu ki, bir çok ülkede, gelişmiş ülkede yüzde 15'i, o kaynağın üretildiği, kazanıldığı bölgeye harcanıyor. Bu, sosyal adalet gereği bir işlemdir. Bu kriz karşısında sosyal adaleti hayata geçirmek, yani önlem alırken -Hazine Müsteşarlığı sunumlarında da var- hep finans sektörünü düşündük, bankacılığı düşündük, sanayiciyi düşündük, iş vereni düşündük. Bunun yanında milyonları unuttuk. Zaten 300 aile Türkiye'yi yiyor. 300 aileyi alın Türkiye ekonomisinin yüzde 85'ini idare ediyor. Peki geri kalan yüzde 15 ekonomiyi de,

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 23

nüfusun geri kalanı olduğuna göre emekçiler için, ücretliler için, maaşlar için de bir önlem, bir iyileştirme, bir teşvik gerekmiyor mu?

Yani burada şunu demek istiyorum: “10 milyon üstündeki yeşil kartlıyı istihdam alanına sokup, o kartlarla dolaşıp, yardım göreceklerine hayata katmak daha doğru bir proje olamaz mı? Bunun yöntemi bulunamaz mı?” diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kaplan.

Sayın Öztürk, buyurun efendim.

HARUN ÖZTÜRK (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Başbakan Yardımcısı, Sayın Bakan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, kurumların, bürokrasinin ve basınımızın değerli temsilcileri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Hükümet, borç stokunun gayrisafi yurt içi hasılaya olan oranlarına göre kıyaslama yaparak, bu alanda AB ülkeleri ortalamasından bile iyi olduğumuzu söylemeye devam etmektedir.

Aynı Hükümet, artan cari açıklar konusunda da benzer şeyler söylüyordu ve diyordu ki “Finanse edilebildiği ölçüde cari açık sorun değildir.” Ancak artan cari açığın nasıl sorun olduğunu ve yaşamakta olduğumuz krizi nasıl ağırlaştırdığını yaşayarak öğrenmiş oldu.

Evet, borçların millî gelire oranı olarak bir iyileşme olduğu doğrudur. Ne var ki, borçlar konusunda da gayrisafi yurt içi hasılaya, oranlara bakarak kendi kendimizi kandırmayalım ve millete yeni acılar yaşatmayalım.

Öncelikle, borçlar konusunda Türkiye’yi nereden nereye getirdiğimize bakalım. Sizden önceki cumhuriyet hükümetleri dönemi ile AKP hükümetleri dönemini kıyaslamaktan çok hoşlandığınızı bildiğimiz için, biz de aynı kıyaslamayı yapacağız.

Değerli milletvekilleri, cumhuriyetin ilanından 2002 yılına kadar bütün Türkiye Cumhuriyeti hükümetlerinin yaptığı iç ve dış borç stoku 221,2 milyar dolardır. AKP hükümetleri ise 2003 yılından Eylül 2009’a kadar geçen yaklaşık 7 yıla 263,6 milyar dolar ilave borç sığdıramıştır. Nereden nereye... Eylül ayı sonu itibarıyla toplam borç stokumuz 484,8 milyar dolara çıkmıştır.

Borçların geldiği noktayı lütfen önemseyelim. Önemsememiz için bir başka hesabı daha dikkatlerinize getirmek istiyorum.

2003 yılından Eylül 2009 yılı sonuna kadar toplam 1 trilyon 128 milyar TL borç ana para ve faiz ödemesi yapmışız.

Şimdi, bu ödemeleri nereden karşıladığımıza bakalım: 160 milyarını faiz dışı fazla vererek karşılamışız. 23,5 milyar lirasını da özelleştirme gelirlerinden karşılamışız. Evet, cumhuriyetin kazanımlarını elden çıkararak 1 trilyon 128 milyarlık borç ödemesinin sadece 23,5 milyarını özelleştirme gelirlerinden karşılayabilmışız. Sadece yüzde 2,08’ini...

Bu dönemde 6,5 milyar TL tutarında borçlanma dışı ilave kaynak yaratmışız. Geriye kalan 938 milyar TL’yi borçlarımızı ödemek için yeniden borçlanmışız.

Değerli milletvekilleri, 2009 yılında borç çevirme oranımız yüzde 77,8 olacak demişiz. Eylül sonu itibarıyla gerçekleşmeye bakıyoruz, borç çevirme oranı yüzde 102,5’e çıkmış. Yani 2009 yılının on ayında 118,1 milyar TL tutarında iç ve dış borç anapara ve faiz ödemesi yapmak için 119,3 milyar TL borçlanmak durumunda kalmışız.

Bu arada, Sayıştay’ın 2008 yılı Hazine İşlemleri Raporu’nda yer verilen şu değerlendirmeyi de bilgilerinize sunmak istiyorum: “Sürdürülebilirlik, esneklik ve kırılabilirlik rasyoları açısından, genel olarak 2007 yılına kadar iyileşme yönünde bir trend olduğu, 2008 yılında ise rasyolarda kısmen bozulma olduğu görülmektedir.” Ayrıca, bunun nedenlerine de aynı raporda yer verilmektedir.

Yine Sayıştay raporunda, piyasa yapıcılığı sisteminin işleyişine ilişkin eleştirilere yer verilmekte ve çözüm önerileri getirilmektedir. Burada, sadece eleştirilere yer vermek ve Sayın Bakandan önerilere uyma konusunda ne düşündüğünü beklediğimi ifade etmekle yetineceğim.

“Piyasa yapıcısı bankaların seçiminde kanunen önceden belirlenmesi gereken kriterler Müsteşarlıkça belirlenmemiştir.

Devlet iç borçlanma senedi ihale sürecinin belli aşamalarında, ihale sonucunu etkileyebilecek eksiklikler mevcuttur.

Devlet iç borçlanma senedi ihalelerinde bilgi korunması ve gizliliğin ihlali konusunda yaptırımlar yeterli değildir.

Piyasa yapıcısı bankalar ve diğer katılımcılar arasında ihalelerde muhtemel olan bir anlaşma ve birlikte hareket durumu için önlemler ve yaptırımlar mevcut değildir.” denilmektedir.

Değerli milletvekilleri, yaklaşık 3 milyon memur ve kamu görevlisine 2008 yılı bütçesinden 48,9 milyar TL harcama yaparken, borçlar için 50,7 milyar TL harcamışsanız, 2009 yılı bütçesi personel harcamalarının 56,3 milyar TL gerçekleşmesi beklenirken faiz ödemeleri 55,5 milyar TL’ye ulaşacaksa, 2010 yılı bütçesinden personele 60,3 milyar TL ödenek ayırırken faiz ödemelerine 56,8 milyar TL kaynak ayırmak zorunda kalıyorsanız, üstelik faiz ödemelerini düşük göstermek için işsizlik sigortasından kullandığınız borç paraya faiz ödemekten vazgeçmeye başlamışsanız; bu tablolar ortada dururken, nasıl olur da borçların Türkiye için sorun olmadığını söyleyebiliyorsunuz?

2008 yılının on ayında kamu idarelerine ödenen iç borç faiz ödemeleri 4,3 milyar TL iken, 2009 yılının aynı döneminde 2,1 milyar dolara düşmüştür. 2,2 milyar dolarlık azalmanın nedeni nedir? Lütfen “Faizler düştüğü için.” demeyin. Çünkü faizlerin düşmesinden kaynaklanmış olsa, piyasaya ödenen iç borç giderlerinin de aynı dönemde 33,7 milyar TL’den 8,6 milyar TL artarak 42,3 milyar TL’ye çıkmaması gerekirdi. Bu konuda Komisyonumuz mutlaka bilgilendirilmelidir.

Değerli milletvekilleri, Hazine Müsteşarlığı bütçesini değerlendirmeye geçmeden önce, diğer kurum bütçeleri ile ilgili bazı değerlendirmelerde bulunmak istiyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 24

DPT ve BDDK kendilerine verilen bütçe ödeneklerini kullanamamaktadırlar. 2009 yılı Ağustos ayı itibarıyla bütçe harcama oranları, sırasıyla yüzde 17,8 ve yüzde 19,9'dur. Bu oranların zorunlu sonucu olarak BDDK bütçesinde 2010 yılında azaltılmaya gidilirken, DPT'nin yeniden yüzde 45,5'lik ödenek artışı talebi ile karşımıza gelmesinin haklı nedenleri açıklanmalıdır.

Tütün ve Alkol Piyasası Kurumunun 2009 yılı bütçe ödeneklerinin yüzde 90,4'ünü Ağustos ayı itibarıyla kullanmış olması ise, bu kurumda ödenek aşımına gidileceğini göstermektedir. Harcamalardaki yüksek gerçekleşme oranının nedenleri açıklanmalıdır.

Değerli milletvekilleri, Hazine Müsteşarlığının 2010 yılı bütçesi 2009 yılı başlangıç bütçesine göre yüzde 4,5 oranında artırılmıştır. Faiz giderleri ödeneği 2009 yılına göre yüzde 1,3 oranında azaltılmıştır. Gerek 2009 yılında verilen yüksek bütçe açığı gerekse 2010 yılı için öngörülen 50 milyar TL'lik açık nedeniyle Hazinesin borçlanma ihtiyacı artacağından, bütçeye konulan 56,8 milyar TL faiz gideri ödeneğinin yeterli olmayacağı düşünülmektedir. Faiz giderleri için ihtiyacın altında ödenek konulmamış olsaydı, Müsteşarlığın 2010 yılı bütçesindeki artış da merkezî yönetim bütçesindeki genel artış ortalaması düzeylerinde olacaktı.

Müsteşarlığın 2010 yılı ödeneklerine baktığımızda cari transferlerdeki yüzde 32,6, borç verme ödeneklerinde ise yüzde 73 oranında artışlar dikkat çekmektedir.

Borç verme ödeneklerindeki artışın önemli bölümünün, ulaştırma hizmetlerinden demiryolu inşaat ve işletme işleri için ayrılan 2,2 milyar TL tutarındaki ödenekten, Türkiye Taşkömürü Kurumuna aktarılacak 731 milyon TL'den ve finansal ve mali işler ve hizmetler için ayrılan 500 milyon TL'den kaynaklandığı anlaşılmaktadır. 2009 yılında borç verme kaleminden Ağustos ayı sonuna kadar ulaştırma hizmetlerine 1 milyar TL aktarılmıştır. Finansal ve mali işler ve hizmetler için 2008 ve 2009 yılları bütçelerinde yer almayan 500 milyon TL'yi nerede kullanmayı düşünüyorsunuz? Verilen bu borçların Hazineye geri dönüşü hangi koşullarda ve hangi vadede olacaktır?

Cari transferlerdeki artış ise görev zararlarındaki yüzde 43,8'lik artıştan kaynaklanmaktadır. 2009 yılında görev zararları kapsamında genel ekonomik ve ticari işler, tarım hizmetleri, tarımsal kredilere ilişkin hizmetler ve kömür ve diğer katı yakıt hizmetleri için konulan toplam 1,929 milyon TL ödeneğin 2010 yılında konulmadığı dikkate alınırsa, görev zararları kalemindeki artışın gerçekte daha da fazla olduğu görülecektir.

2009 yılı Hazine bütçesinde yer almadığı hâlde 2010 yılı bütçesinde görev zararları ödenecek kurumlar arasına Halk Bankası, TMO, Tekel, Tarım Kredi Kooperatifleri, Türkiye Şeker Fabrikaları, Ziraat Bankası, Türkiye Taşkömürü Kurumu ve Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumunun ilave edildiği görülmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HARUN ÖZTÜRK (Devamla) - 2009 yılı Ekim ayı itibarıyla merkezî yönetim bütçe gerçekleştirmelerine baktığımızda, bu kuruluşlara 2009 yılında da görev zararı adı altında ödeme yapıldığı görülmektedir. Bu ödemelerin 2009 yılında hangi bütçeden yapıldığı konusunda Komisyonumuz bilgilendirilmelidir.

Halk Bankası ile Ziraat Bankasına 2009 ve 2010 yılında ödenen ve ödenecek olan görev zararlarının mahiyeti konusunda da Komisyonumuz bilgilendirilmelidir.

Ayrıca, 2009 yılında tarım hizmetleri için öngörülen 641,3 milyon TL tutarındaki ödeneğe karşılık Ağustos sonu itibarıyla yapılan 1 milyar 589 milyon TL'lik harcamanın nedenleri ile ödenek ihtiyacının nasıl karşılandığı konusunda da Komisyonumuz bilgilendirilmelidir.

Değerli milletvekilleri, şimdi de son olarak, merkezî yönetim bütçesinin ilk on aylık gerçekleştirmelerine göre cari transferlerin seyrine birlikte bakalım.

Sayın Bakan, 2009 yılı ilk on ayına ilişkin merkezî yönetim uygulama sonuçları cari transferlerde alarm sinyalleri vermektedir. Cari transfer harcamaları 2008 yılı ilk on ayına göre 2009 yılında yüzde 34,4 artmıştır. Alt kalemlere baktığımızda görev zararlarının yüzde 75,8, Hazine yardımlarının da yüzde 50,8 oranında arttığını görmekteyiz.

Hazine yardımları içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılan Hazine yardımı ise yüzde 56,2 oranında artmıştır. 2009 yılının ilk on ayında Sosyal Güvenlik Kurumuna görev zararı ve Hazine yardımı kalemlerinden toplam 45,6 milyar TL ödeme yapılmıştır. 2008 yılının aynı döneminde iki kalemden Sosyal Güvenlik Kurumuna 35,3 milyar TL'lik ödeme yapılmıştı.

Frenlenemeyen cari transferlerdeki artışın tarıma yapılan destekler kısılarak kontrol edilmeye çalışıldığı görülmektedir. 2009 yılının ilk on ayında 2008 yılının aynı dönemine göre tarıma yüzde 28,9 oranında daha az ödeme yapılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Öztürk, tamamlar mısınız lütfen, ek sürenizi vermiştim.

HARUN ÖZTÜRK (Devamla) – Tamamlıyorum efendim, son cümlem.

Geçen yıla göre yapılan eksik ödeme tutarı 1,9 milyar TL'dir.

Bütçelerin hayırlı olması dileğiyle, yüce heyetinizi tekrar saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Öztürk.

Sayın Er, buyurun.

ALİ ER (Mersin) – Sayın Başbakan Yardımcımız, Sayın Bakanımız, Bakanlığınıza bağlı kuruluşların değerli başkanları, değerli bürokratları, sayın basın mensupları, Komisyonumuzun değerli üyeleri, önce hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Bugün, gerçekten çok önemli kurumların burada bütçesini görüşüyoruz. Türkiye'nin kalkınma hayatındaki Hazinesin gelir temin edici durumu, Planlamanın da onu yönlendirici olan yapısından dolayı bu iki kurumun bütçesi gerçekten çok önemli. Bunlara bağlı kuruluşlarımızın bütçeleri de mutlaka önemli ama bu iki kuruluş Türkiye'nin kalkınma

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 25

hayatının gerçekten özü, kendisi. Onun için, bugün burada görüştüğümüz bu önemli bütçelerle ilgili görüşlerimi aktarmak istiyorum.

Tabii, bir ülkenin kalkınmasını sağlıklı yürütebilmesi için, mutlaka önceliklerini çok iyi belirlemesi lazım. Planlamasını doğru yapması lazım. Zamanlamasını da çok iyi yapması lazım.

Tabii, öncelikleri iyi belirlemezseniz, doğru belirlemezseniz kalkınmayı tamamlamanız mümkün değil. Bunun için, hem Hazine hem Devlet Planlama bir bütün olarak değerlendirildiği takdirde, kaynağı temin eden kurumla, kaynağı yönlendiren kurumun beraber, birlik içinde çalışması gerekli ki, bugünkü bütçenin beraber görüşülmesinin altında yatan neden de tahmin ediyorum odur.

Sayın Başkanım, değerli üyeler, tabii, mutlaka her kesim, her kurum, her taraf öncelik biz olmalıyız diyebilir. Ama önceliği belirlerken, belirlediğimiz öncelik daha çok nüfusa hitap etmelidir, daha geniş alana hitap etmelidir, daha fazla verim alabilmelisiniz. Bunun için Türkiye’de önceliğin bir tanesi -yani birinden kastettiğim bir değil çok ama- birincisi tahmin ediyorum ki, tarım kesimi olmalıdır.

Türkiye nüfusunun yüzde 40’ı tarımla uğraşmaktadır. Bazı değerlendirmelere göre 30’u, 35’i, 33’ü diyenler var ama, şehir nüfusunun büyük bir bölümü de tarımla uğraşmaktadır. Onun için, Türkiye’de öncelik mutlaka ve mutlaka tarım kesimine verilmelidir. Planlamayı yaparken de bu kesim öncelikli tutulmalıdır. Üzülerek söyleyeyim ki, cumhuriyet kurulduktan bu tarafa doğru, öncesi de dâhil bu nüfusa hitap edebilecek şekilde, millî bütçenin içinde orantıya baktığınız zaman tarım kesimine istenilen kaynak aktarılmamıştır bugüne kadar. Belki son yıllarda biraz daha iyidir, biraz daha iyileştirilmiştir ama daha önceki yıllar da dâhil maalesef üzülerek söyleyeyim ki, bu büyük kesime fazla kaynak aktarılmamıştır.

Sebebi de şudur: Sesi çıkmayan, çok fazla ilgisi olmayan, sadece verilenlerle yetinilen bir kesimdir. Ama artık bu kesime bizim önem vermemiz lazım. Çünkü nüfusun yüzde 40’ını temsil eden bu kesimin rekabet edebilmesi için mutlaka ne yapıp yapıp fazla verim alması lazım, daha kaliteli ürün yetiştirmesi lazım, eğitilmesi lazım, yatırımlar yapılması lazım bunun için de. Daha fazla ürün alabilmesi lazım ki, dünyadaki diğer tarım ülkeleriyle rekabet edebilsin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ ER (Devamla) - Daha fazla verim alabilmesi, kalite ve verim alabilmesi lazım ki, dünyadaki diğer ülkelerle rekabet edebilsin. Onun için tarım kesimini mutlaka ve mutlaka, ne yapıp yapıp desteklememiz gerekli.

Bunun için de Türkiye’nin sulu tarıma, hızla modern tarıma geçmesi lazım.

Tabii, topraklarımızın büyük bir bölümü, maalesef üzülerek söyleyeyim ki, sulanmıyor. Bunun sebebi de biraz evvel söylediğim, yani yapılan yatırımların doğru tespit, doğru yere yapılmamasından kaynaklanıyor. Ama bundan sonra bunun böyle gitmemesi lazım. Mutlaka ne yapıp yapıp tarım kesimini sulu tarıma hızlı şekilde geçirmemiz lazım. Bunun için de kaynağı bu tarafa daha fazla aktarmamız lazım.

Bu yoldan hareketle, ben kendi ilimdeki bazı projelerden bahsetmek istiyorum. Ama değerli arkadaşlar, geçen bütçelerde de söyledim. Üzülmediğim bir şey var. Aynı şeyleri her yıl tekrar etmek istemiyoruz artık. Aynı konulardan tekrar bahsetmek istemiyoruz. En azından, söylediğimiz konuların bir bölümü önümüzdeki yılın bütçesinde Allah efendim ömür verirse “Evet, teşekkür ederiz. Şunlar, şunlar, şunlar halledildi ama şunları da halledin.” dememiz lazım. Bu konuda kendi bölgedeki hizmetlerle ilgili bazı projelerden bahsetmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ALİ ER (Devamla) – Madem sulu tarıma geçmemiz gerekli. Şart bu. Doğrudur da. Çok büyük bir nüfusa hitap ediyor bu kesim. Evvvela, bir kere başlı projeleri bir bitirmemiz lazım. Ne yapıp yapıp bitirmemiz lazım. Yani sulamada başlı projeler var. Benim bölgemde bakıyorum mesela, çok küçük böyle, orta ölçekli göletler ve barajlar var. Başlanmış daha hâlâ yarım duruyor, bitirilememiş.

Efendim bir grup da çok fazla paraya mal olmayacak ama ekonomiye büyük katkısı olacak, vatandaşlarımızı rahatlatacak yatırımlarımız var.

Sayın bakanlarım, biriniz efendim paranın kaynağındaki insan, biriniz bunu planlayan insan olarak sizden özellikle şu söyleyeceğim projelerin önümüzdeki yıl ne yapıp yapıp bitirilmesini rica ediyorum.

Efendim, şöyle baktığımız zaman, bizde bir Gölpınar Göleti var, meşhurdur Sayın Cevdet Yılmaz biliyor. Sayın Maliye Bakanımızla bir araya getirdik hem bu konuyu da görüştük. Bu gölet biteli sekiz yıl olmuş. Önündeki on on beş kilometrelik isale hattı yapılamamış. Maliyeti, çıkarılan maliyeti 8 milyon lira. Ama bu, tahmin ediyorum ihale edilirse, 4-5 milyona da çıkabilecek bir tesis. Gölpınar Göleti Mersin, Merkez ve Erdemli’ye hitap ediyor. Bir kasaba, yedi köye hitap ediyor ve 12-13 bin nüfusu var buranın. Toplam maliyeti de 4-5 milyon. Ama tesis orada hazır, su toplanmış ama vatandaş sulayamıyor.

Yani ne yapıp yapıp bununla ilgili, bu tür konularla ilgili önümüzde, 2010’da uygulama yapmamız lazım.

Bir tanesi, Üçtepe Göleti. Erdemli Üçtepe Göleti. Üçtepe Göleti’ni vatandaşın kendisi kendi makineleriyle yaptı. Devlet arada bazen makine yardımı yaptı. İl özel idaresi mazot parası verdi. 1 milyon metreküp su toplayacak bir gölet yaptı vatandaşın kendisi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Er, tamamlayınız.

ALİ ER (Devamla) – Müsaade ederseniz bitireceğim.

1,5 milyon liraya geomembran döşenecek deniyor ve 250’sini de geçen yıl Maliye Bakanlığı gönderdi bunun. 1 milyon 250 daha lazım, bilemedin 1 milyon lazım. Bu da bittiği zaman, bu da bir kasaba, bir köy ama 6 bin 500 nüfusa hitap ediyor. Bunlar başlı projeler.

Bir diğeri, Değnek Gölet’i. Bir kasaba, efendim 5 köye, 10 bin nüfusa hitap ediyor. Maliyeti de 2 milyon.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 26

Bir diğeri de, Karacaoğlan Gölet'i; 8 köy, 11 bin nüfusa hitap ediyor. Maliyeti de 5 milyon.

Sayın Bakanım, bu bahsettiğim başlı projeler, efendim 16 milyona mal oluyor en fazla ve 40-45 bin nüfusa hitap ediyor, başlı duruyor.

Benim sizlerden ricam şu: Başlı işleri evvela bir bitirelim.

Şimdi, Türkiye'de eğer çok nüfusa sağlıklı yatırım yapmak istiyorsanız, ne yapıp yapıp büyük barajları tabii yapalım ama orta ölçekli barajlara ve göletlere kesinlikle önem vermeniz lazım.

Ben Mersin'in şöyle bir şeyini çıkardım. Yani Mersin'de kaç tane gölet ve küçük ölçekli baraj yapılırsa Mersin'in sulama işini bitirirsiniz? Bakın, şurada 8 adet hepsi, 8 adet. Kayraktepe Barajı, bunu biliyorsunuz. Zaten bu gündemde olan bir konu. Aksıfat Barajı, Sorgun Barajı, Değirmençay Barajı, Kayrakteşlik Barajı, Dereyurt Barajı, Yalnızcabağ Barajı, Pamuklu Barajı ihale edildi zaten. Bunları, yani çok öyle bir GAP gibi, bir efendim KOP falan gibi değil.

Sayın Bakanım, biz GAP, KOP istemiyoruz Mersin'de. Biz öyle 300 kilometre, 500 kilometre falan da değil. Bize 10-15 kilometre, 10 kilometre, 8 kilometre... Küçük hizmetlerle biz mutlu oluruz Mersinliler olarak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Er teşekkür ederiz.

ALİ ER (Devamla) – O büyük hizmetler için hepinize teşekkür ediyoruz, devamını da diliyoruz ama o büyük hizmetlerden hiç olmazsa birazcığını da bizim Mersin'e bu küçük hizmetlere doğru aktarın.

Benim sizden ricam bu, ama tekrar ediyorum: Gelecek yıl şu başlı hizmetlerimizin tekrar burada konuşulmasından üzüldüğüm diyorum.

Hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. Bütçemiz hayırlı olsun.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Er.

Değerli arkadaşlar, bir konuşmacıya daha söz verebilirdik ama arkadaşlarımız şekerlerinin düştüğünü söylüyorlar ve sabahtan beri de çok değişik alanlarda çalışıldı.

Saat 14.30'da toplanmak üzere birleşime ara veriyorum.

Teşekkür ederim.

Kapanma Saati: 13.25

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.36

BAŞKAN: Mehmet Mustafa AÇIKALIN (Sivas)

BAŞKAN VEKİLİ: Recai BERBER (Manisa)

SÖZCÜ: Hasan Fehmi KINAY (Kütahya)

KÂTİP: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

(Oturum, Başkan Vekili Recai Berber tarafından açıldı)

-----0-----

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, 16'ncı Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Gündemimizdeki kurumların bütçelerini görüşmeye devam ediyoruz.

İlk söz, Sayın Esfender Kormaz'ın.

Sayın Korkmaz, buyurun.

ESFENDER KORKMAZ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın bakanlar, değerli kurum başkanları, bürokratlar ve değerli basın mensupları; hepinizi saygılarıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, sayın bakanlar ve kurum başkanları doğal olarak kamu kaynaklarını nasıl kullandıklarını ve nasıl kullanacaklarını açıkladılar. Ben bu işi rakamlara boğmadan, "Türk ekonomisi için çıkış yolu nedir?" sorusunu tartışmak istiyorum.

2009 altı aylık büyüme oranı, işsizlik, dış borç, bütçe açığı, iç tasarruf, hangi göstereyi alırsanız alın Türkiye G20'ler içinde ekonomik krizi en ağır yaşayan ülkedir. Öte yandan sanayi üretimi, toplam talepteki durgunluk, iç tasarrufun düşmesi, yatırım hacminde gerileme ne yazık ki bu krizi en geç atlatacak ülkenin de yine biz olacağını gösteriyor.

Plan ve programlarda Hükûmetin, örneğin vergi kaçığının azaltılması gibi, prototip maliyetler niyetleri var. Ancak resesyondan çıkışa iktisat ve maliye politikalarının hangi araçlarının nasıl kullanılacağı açık değil. Resesyondan çıkış ve kalıcı istikrar için yeni bir ulusal program yapmamız gerekiyor. Bu programda iktisat, para ve maliye politikalarının etkinliğini ve yapısal dönüşümün sağlanması için koordineli bir şekilde uygulamak gerekiyor.

Değerli arkadaşlar, yapısal sorun, yapısal dönüşüm, resesyondan çıkışın temel ögesidir. Ancak Hükûmet yapısal sorunları farklı anlıyor. Şimdi, bakın değerli arkadaşlar, programda KİT'lerde yeni bir yönetim modeli hayata geçirilecektir; bu bir yapısal dönüşüm değil arkadaşlar. Sağlık hizmeti harcamaları etkinleştirilecektir; bunun yapısal dönüşümle ilgisi yok. Vergi kayıp ve kaçığı azaltılacaktır; bunun da ilgisi yok. Yapısal dönüşüm... Sektörler arasındaki dengenin kurulması, örneğin finans sektörüyle reel sektörün faktörel dengenin kurulması, örneğin sermaye yoğun, emek yoğun teknolojilere geçiş; bütün bunlar yapısal dönüşüm sorunlarıdır. Örneğin vergi sisteminin yapısı, vergi sistemindeki dolaylı, dolaysız vergilerin payının ve yerlerinin değişmesidir. Dolayısıyla bir defa yapısal sorunun teşhisini koymak niyetinde olmadığı yahut da Hükûmetin bunu koymadığı anlaşılıyor. Koymayınca da siz mevcut politikalarınıza devam edeceksiniz demektir.

Şimdi, değerli arkadaşlar, 1980'den beri bugüne kadar planlar askıya alınmıştır. Planlamayı yeniden devreye sokarak küresel süreçte ulusal politikaları koordine edecek dinamik bir planlama modeli geliştirmeliyiz ve sorumluluğunu da daha sorumlu ve daha yetkili olmak üzere Planlama Teşkilatına vermeliyiz.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 27

Şimdi, neden dinamik bir planlama yapmak gerekiyor? Bir defa geçmiş planlar statik planlardır. Örneğin İkinci Sanayi Planı böyle statik bir plan olmuştur yahut da 1963'ten sonraki plan da böyle statik olmuştur. Örneğin 1963'ten sonraki planlar eğer iki plandan sonra değişip de ithal ikamesi yerine ithal ikamesini kaldırıp yeni bir dönüşüm planı olsaydı Türkiye 78-80 krizini yaşamazdı.

Değerli arkadaşlar, 2001 krizinde enflasyonla mücadele için getirilen yangın söndürme programı 2004 başında enflasyonu yüzde 10'lar seviyesine indirmiştir. Eğer AKP Hükümeti bu programı bırakıp sektörel dengeleri, faktörel dengeleri, dış dengeyi sağlayacak bir yapısal dönüşüm programı yapsaydı bugün Türk ekonomisi en kırılgan ekonomi olmazdı.

Değerli arkadaşlar, planlamanın temel hedefi iç tasarruf artışı, özel ve kamu yatırımlarının koordinasyonunun, sektörel dengenin sağlanması, piyasa kirlenmesinin engellenmesi, oligopol ve kartel yapıların önlenmesi ve gelir dağılımında denge sağlanması olmalıdır. Bunu nasıl yapmak lazım? Efendim, bu yapısal dönüşüm için gerekli olan politikalar nelerdir? Bakın, arkadaşlar, bu politikaları Hükümetin iyi dinlemesini istiyorum çünkü bu politikalar gerçekten Türkiye'nin çıkış politikalarıdır.

1) Para politikasında Merkez Bankasının özerkliğine dokunmadan ve mevcut Merkez Bankası Kanunu değiştirilerek reel döviz kuru hedeflenmelidir.

2) Aynı amaçla dalgalı kur sistemi yerine kontrollü yahut yönetilebilir kur sistemi getirilmelidir.

3) Kısa vadeli sermaye girişlerini kontrol altına almak ve kırılganlığı artıran etkilerini azaltmak için yüzde yarım oranında vergi alınmalıdır. Buna karşılık yeni yatırım yapacak yabancı sermayeye verilen teşvikler artırılmalıdır.

4) Konvertibiliteye sınır getirilmeli, iç ve dış para hareketlerinde 10 bin doların üstünde paranın kaynağı sorulmalıdır.

5) Bankaların iştiraklerine sınırlama getirilmeli, kredi faizlerine reel faiz sınırı getirilmelidir. Bankaların gizli faiz almaları önlenmelidir.

6) Bankaların yabancıya satışına sınır getirilmeli, mevcut bankalarda yüzde 20'den fazla olan yabancı hisseler Hazine tarafından satın alınmalıdır.

7) Offshore bankacılık şeffaf kurallara bağlanmalıdır.

İkinci, politikalar olarak maliye politikalarına gelirsek:

1) Dolaylı vergiler düşürülmeli, asgari ücretin tamamı vergi dışı tutularak halkın satın alma gücü artırılmalıdır.

2) Kentsel rantlardan vergi alınmalıdır.

3) Meclis denetimi dışındaki fonlar ve uygulamalar kaldırılmalıdır. Tüm kamu sektörünü kapsayacak global bütçe uygulamasına gidilmelidir.

Reel sektöre gelince:

1) Yatırım ve ihracatın teşviki için daha fazla kaynak ayırmak ve teşvik imkânlarını yatırımlarda tamamlama aşamasına bağlı olarak orantılı artırmak gerekir. Örneğin yüzde 50'sine kadar tamamlamışsa bir yatırımcı bir yatırım, diyelim ki ona yüzde 10 verdiyseniz yüzde 50 ile 100 arasındaki tamamlamaya yüzde 20 vereceksiniz. Bu önemli ölçüde yatırımların tamamlanmasını teşvik edecek bir unsur olacak. O yeni bir uygulama olmalıdır Türkiye'ye ve bu getirilmelidir.

2) Tarım sektörüne spesifik müdahaleler yapılmalı, tarımsal destekler artırılmalıdır.

İstihdam, işsizlik ve yoksulluk konusunda:

1) Yüzde 40 olan istihdam yükü yüzde 25'e indirilmelidir. Aksi takdirde Türkiye kayıt dışı istihdamın önünü alamayacaktır.

2) İşsizlik Sigortası Fonu yalnızca işsizler için kullanılmalı ve uzun süreli ödenek verilmelidir.

3) Yoksullukla mücadelede aile sigorta sistemi getirilmelidir.

Kamu sektörüne gelince:

1) Altyapı yatırımları özelleştirme dışında tutulmalıdır. Dün bir örnek verdim, bugün de veriyorum: Telekom'un iki yıllık geliri 3 milyar dolardır, Telekom'u 6,7 milyar dolara sattık. Bakın, iki yıllık geliri, dört yıllık geliriyle Telekom kendini amorti etmiştir ve bu kâr bundan sonra da dışarıya gidecektir ve bu paralar Türkiye'de kalsaydı Türkiye'nin bütçe açığı da azalacaktı, bu kaynaklarla yeni yatırımlar da yapılacaktı. Onun için altyapı yatırımlarının özelleştirilmesi yanlıştır.

2) Merkezî devlet ve mahalli idarelerin yetki ve sorumluluğu yeniden tarif edilmeli, yetki çatışması önlenmelidir. Aksi takdirde aynı hizmeti hem merkezî hükümet hem mahallî idareler yapıyor, hizmette etkinlik kalmıyor. Mahallî idareler, belediyeler, yerel hizmetleri yapmakta yetersiz kalıyor.

3) Devlet borçlarının yönetimi Hazineden alınarak, kurulacak borç amortisman kurumuna verilmelidir. Bu aynı zamanda Türkiye'nin borçlarını ödeme niyetidir. Bu borç amortisman kurumuna her sene bütçeden kaynak aktarılacaktır ve yasalarla, bu sene olduğu gibi, Hazinesinin borçlanmasında olduğu gibi artışlar yapılamayacaktır...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Korkmaz, ek süre veriyorum.

ESFENDER KORKMAZ (Devamla) – ...ve dolayısıyla hem parayı kullanan hem borçlanan aynı kurum olmaktan çıkarılacaktır. Böyle yapılırsa Türkiye borçlarını ödemekte, kamu borçlarını ödemekte zorlanacaktır. Aksi takdirde bu sene gördüğümüz gibi yine bütçe açığı olunca yine borçlanma limiti artacaktır ve bu bir kısır döngü hâlinde, bundan çıkmamız mümkün olmayacaktır.

Çok teşekkür ediyorum arkadaşlar.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz Sayın Korkmaz.

Sayın Kalaycı, buyurun.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 28

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, sayın bakanlar, Komisyonumuzun değerli üyeleri, kıymetli bürokrat arkadaşlarım, değerli basın mensupları; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Özellikle 2006 yılından sonra olmak üzere makroekonomik göstergelerde bozulma yaşanmaya başlanmış, yavaşlayan büyüme, artan işsizlik, çoğalan yoksulluk ve nihayetinde küresel ekonomik krizin etkileri ve bunun üzerine Sayın Başbakanın ve Hükümetin “Geliyorum.” diyen krize karşı vurdumduymaz tavrı, “Bize bir şey olmaz.” yaklaşımı sonucunda bugün Türk ekonomisi sosyal ve ekonomik kriz ortamını bütün şiddetiyle yaşamaktadır.

Son dönemde birçok ülke bir toparlanma sürecine girerken henüz ekonomimizde tam anlamıyla toparlanma işaretlerini alamadık. Sanayi üretim ve iş gücü istatistikleri, içinde bulunduğumuz durumu net olarak söylüyor. Sanayi üretim ve iş gücü istatistiklerine son açıklanan istatistiklere bakarsak bunu görüyoruz. Özellikle mevsimsel ve takvimsel etkilerden arındırılmış istatistiklere bakarsak durum daha da net olarak ortada. “İyiye gidiş var.” maalesef diyemiyoruz. Bunu Sayın Bakanım, sizler de görüyorsunuz yani bir L şeklinde sanayi üretim endeksi âdeta on birinci, on ikinci aydaki seviyesinde, krizin en derinleştiği seviyede devam ediyor. Yani sanayi üretimi bir türlü yerinden doğrulamadı.

Küresel kriz AKP için âdeta sığınacak bir gerekçe ve mazeret olmuştur. Sayın bakanlar, oturduğunuz masa bu bütçe görüşmeleri boyunca, bu yirmi günlük sürede âdeta ağılama duvarına dönmüştür. Her gelen bakan, olumsuz gelişmeleri küresel krize bağlayıp gitmişlerdir. Ben diyorum ki: Birakalım bu ucuz politikaları. Ne yapacağız, bundan sonra ne yapacaksınız; bunları konuşalım.

Merkez Bankamız sürekli faiz düşürüyor. Bir senede gösterge faiz oranı 16,75'ten 6,75'e indi. Ancak piyasanın canlanmasında üretim ve yatırım rakamlarında bir etkisini göremiyoruz. Zaten aktif ve pasif değerler arasında vade uyumsuzluğu yaşayan bankalar ellerindeki kaynakları risk taşımayan, hâlihazırda iştahı da 7-8 kat artmış olan Hazinesin kâğıtlarına yatırmaktadır.

Vatandaş parasızlıktan tüketimini kısmış ise üretici ve yatırımcı kredi kullanarak talebi nasıl canlandıracak? Vergi ve zamlarla vatandaşın ümüğünü sıkarak mı?

Emekli, memur, asgari ücretli, yaşlı, özürü maaşlarında çok düşük artış öngörüyoruz. Vergi de ise çok yüksek artış ve gelecek yüksek zamlar... 2010 bütçesinin özeti bu.

Kriz döneminde alındığını söylediğiniz tedbirler bazı büyük sanayicilerimizi geçici bir süre rahatlattı. Küçük ve orta ölçekli işletmeler, küçük sanayi, esnaf perişan. Yani bunu OSTİM'e, Sitelere, küçük sanayi sitelerine, organize sanayi bölgelerine gidersek çok daha net görürüz.

Değerli Başkan, değerli arkadaşlarım; büyüme sürecine geçebilmemiz için gerekli olan yatırımları hızlandırmak, sadece Merkez Bankasının alacağı adımlarla sağlanamaz. Hükümet bu sürece katkı vermelidir.

“Özel sektör öncülüğünde büyüme” diyoruz. Peki, nasıl olacak? Neler yapacağız? Yani stratejiyle ilgili ayrıntılı bilgi verilmedi.

Dünya Bankası iş ve yatırım ortamı 2010 raporuna göre Türkiye 63'üncü sıradan 73'üncü sıraya gerilemiş yani on sıra birden düşmüş. Önümüzdeki ülkelere bakıyorum; Gürcistan çok çok önlere, Moğolistan, Ruanda yani birçok, yani tahmin edemeyeceğimiz ülkeler bizim önümüze geçmiş. İstihdam kolaylığı açısından bakıyoruz, orada da gerileme mevcut, 143'üncülüğten 145'inciliğe gerilemişiz 183 ülkede. Peki, bunun nedeni nedir değerli arkadaşlarım? Hükümetin yapısal reformları gerçekleştirmemesi, uzunca bir süredir ara vermiş olmasıdır. “Yatırım hacmini artırmak ve yatırımlara hız kazandırmak amacıyla kamu-özel sektör iş birliği modelinin yasal altyapısını 2010 yılında tamamlayarak bu modelle gerçekleştirilecek proje sayısını artıracamız.” diyorsunuz. Ama “Nedir bu model? Nasıl uygulanacak?” bununla ilgili ayrıntılı bir bilgi alamadık Sayın Bakanım. Bu konuda bizlere biraz ayrıntılı bilgi verirseniz sevineceğim.

Sayın Başkan, burada bir de şu konuya değineceğim: Biliyorsunuz, Sayıştay Parlamento için raporlar düzenlemekte ve devamlı gönderdiği bir raporu var Hazinesin 2008 yılı işlemleriyle ilgili raporu. Ben gerçekten, emeği geçen arkadaşlarımıza ve Sayıştaya teşekkür ediyorum. Diğer idareler için de bu raporlarını göndermesini de bekliyoruz tabii. Şimdi, çok güzel tespit ve öneriler var. İzninizle ben bunlara değineceğim.

Bunlardan birisi iç borçlanma ihalelerinde uygulanan piyasa yapıcılığı sisteminin işleyişine ilişkin sorunlar. Borçlanma ihaleleri, ihale yapıldığı tarihlerdeki piyasa faiz oranından hem etkilenen hem de piyasa faiz oranının oluşmasını etkileyen ihalelerdir. Bu bakımdan bu ihalelerin olabildiği ölçüde tam rekabetçi ve pürüzsüz olması gerekir ki piyasa faiz oranları gerçekçi olarak gerçekleşsin. Raporunda bu amaçla birçok tespit ve öneri var, bunlardan bazılarını değiniyorum.

Piyasa yapıcısı bankalar neden sınırlı sayıda, bu sorgulanmaktadır. Zira, ihaleye katılımcı sayısı arttıkça rekabet de artacaktır. Bu nedenle piyasa yapıcısı banka seçiminin şeffaflaşması önerilerek piyasa yapıcısı sayısının artırılmasının sağlanması hedeflenmektedir. Diğer bankaların Hazine ihalelerine katılmasının önündeki engellerin kaldırılması için seçim kriterlerinin kamuoyuyla paylaşılması ve diğer tedbirlerin alınması gerekir. Öte yandan bu ihalelere banka dışı finansal kuruluşlar da katılabilirler. Hâlbuki mevcut sistemde sadece bankalar kabul edilmektedir. Raporunda ihale süreci aşamasında da rekabetin oluşmasının önünde bazı engeller olduğu tespit edilmekte. Bu “ROT” diye anılan rekabetçi olmayan teklif ile borçlanma oranlarının yüksekliğinden bahsedilerek oligopolist bir piyasa yapısı olan piyasa yapıcısı bankaların ROT yoluyla Hazineye borç verebileceğini bildikleri için ihalede oluşan ortalama faizin düşmemesi için ihaleye düşük miktarda teklif vererek ihalede rekabet etmek yerine veya daha az rekabetle daha çok borç verme eğilimine girebilecekleri belirtilmektedir. Bu da nihai anlamda Hazine borçlanma ihalelerinde oluşan faizlerin oligopolist bir piyasada daha az rekabetçi bir yolla oluştuğu, en azından oluşabileceği ihtimalini akıllara getirmektedir. Bu da ROT yoluyla borçlanmanın Hazineye daha pahalıya mal olması anlamına gelmektedir ki teknik anlamda Sayıştay raporunda bu hususa çeşitli öneriler getirilerek ROT tekliflerle borçlanmadaki bu mahzurların giderilmesi tavsiye edilmektedir.

Yine Hazine ihalelerinde karara etki eden ve idarede gizli kalması gereken bilgilerin ihlal edilmesi hâlinde de yine tekliflerin rekabetçi olmaktan uzaklaşabileceği belirtilmektedir. Piyasa yapıcılarının kendi pozisyonları yanında Hazinesin şartlarının piyasayla paylaşılması gibi aksak rekabet şartlarına yol açma ihtimalinin önlenmesi gereği ifade edilmektedir.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 29

Hakikaten de Kamu İhale Kanunu'nda yaklaşık maliyetin gizliliği ilkesi teklif vericilerin en uygun teklifi vermeleri için gayret göstermelerine yol açan kritik bir ölçüttür. Bunun ihlali rekabeti engelleyen bir unsurdur. Hazinesinin borçlanma ihalelerinde de buna benzer bir gizlilik ihtiyacı olduğu açıktır. Bu çerçevede, borçlanma ihalelerinde görev alan ve ayrılan personelin ayrıldıktan sonra piyasa yapıcısı bankalarda görev almasında bazı sınırlamalar olması gerekir.

Yine piyasa yapıcısı bankalar açısından ihalelere anlaşılmalı fiyatı teklif etmelerini engelleyen bir yasal müeyyide olmadığı anlaşılmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kalaycı, ek süre veriyorum, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Devamla) – Bunun da yine ihaledeki rekabet şartlarına hizmet edeceği açıktır.

Gerçekten ben raporu çok dolu gördüm. Geçen yıl yine Komisyonda gündeme getirdiğim bazı hususların henüz yerine getirilmediği, muhasebeleşmeyle ilgili olsun, tarım kredi kooperatifleriyle ilgili alacaklarda olsun, borçlarda olsun henüz Sayıştayın önerilerini yerine getirmediklerini görüyorum. Ben bu rapordaki önerileri mutlaka Hazinesinin dikkate alması gerektiğine inanıyorum.

Son olarak şunu söyleyeceğim Sayın Başkanım: Biliyorsunuz her sayın bakan gelip burada “GAP, DAP, KOP” dediği zaman ben de “hop” demiştim hep ama Sayın Cevdet Yılmaz Bakanım bu demeyeceğim çünkü bir çalışma başlattı. Ben özellikle teşekkür edeceğim, DPT Müsteşarımıza ve arkadaşlarımıza teşekkür edeceğim ama Sayın Bakanım, takipçisiyim, inşallah kısa zamanda tamamlanır, Hükümet de sahip çıkar, uygulamaya konur diyorum.

Teşekkür ediyorum. Bütçelerimizin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz Sayın Kalaycı.

Sayın Yemişçi, buyurun.

TUĞRUL YEMİŞÇİ (İzmir) – Sayın Başkan, değerli bakanlarım, değerli müsteşarlar, kurumlarımızın değerli başkanları, değerli milletvekili arkadaşlarım, basınımızın değerli temsilcileri; sözlerime başlarken hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii ki yedi tane kurum ve kuruluşun bütçesinde az az -hepsine değinmek isterdim ama vaktin pek müsait olmadığını düşünerek- spesifik birkaç konuda herhâlde görüşlerimi açıklayabileceğim.

İlk önce, SPK ile başlayacağım. Şöyle ki: Emeği geçenlere teşekkür ediyorum, çok güzel bize kitapçık hazırlamışlar, kitap hazırlamışlar. Bu kitabı incelediğimde, 39'uncu sayfası, 40'ıncı sayfası, sermaye piyasalarımızda faaliyet gösteren iki tane borsamızla ilgili sayfalar. Bu sayfalarda, baktığımızda, İMKB'nin işlem hacimleri, geçtiğimiz yıllar dâhil, verilmiş ve grafiklerle de gösterilmiş. Ancak, İzmir Vadeli İşlemler Opsiyon Borsasının işlem hacmi ise son yıl baz alınarak, hatta Sayın Başkanın, ikinci Başkanın konuşmasında da bir aylık rakam telaffuz edildi.

Ben, hem kayıtlara girmesi bakımından hem de değerli milletvekili arkadaşlarımın bilgilendirilmesi bakımından geriye dönük, yıllar itibarıyla rakamları vermek istiyorum. Şöyle ki: 2005 yılında faaliyete başlayan bu borsamız, yıllık 3 milyar işlem hacmiyle finans piyasalarına adımını atmış. 2006'da 17 milyar, 2007'de 118 milyar, 2008'de 207 milyar, 2009 içinde, yaşadığımız yılda ise, şu an itibarıyla 291 milyar işlem hacmine çıkmış. Önümüzdeki bir buçuk ayı da hesaplırsak bu yıl 300 milyarın üstünde bir işlem hacmi yakalayacağını görüyoruz. Geçen yıl 207'yi yine ikiye katlayarak bir işlem hacmine ulaşmış olacak. Ben, bu başarıyı yakalamasında, bu borsanın açılmasında büyük emekleri olan Sayın Başbakanımıza ve Değerli Bakanımız, Başbakan Yardımcımız Ali Babacan Bey'e çok teşekkür ediyorum. Kendilerinin büyük katkıları var. Her ne kadar 2000-2001 yıllarında yasalarının, yönetmeliklerinin çıkmış olması bir gerçekse de o zamanlarda önüne çıkarılan engelden dolayı açılmaması da bir gerçektir. Dolayısıyla, 2005 yılında faaliyete geçen bu borsanın geldiği noktayı şimdi gözler önüne koymuş oldum. Ancak, daha büyümesi için, tabii ki yeni finansal piyasalara hizmet edecek türev araçları ve kontratları, sözleşmeleri devreye koyması lazım. Ben, bu yeni çıkacak ürünlerle bu borsanın daha da işlem hacminin büyüyeceğini biliyorum ve inanıyorum. O hususta -geçtiğimiz günlerde basında da çokça çıktı- bazı talepleri vardı tek hisseye dayalı sözleşmelerin iznini almak yönünden ama o da SPK'nın görüşü olarak; tabii ki saygı duymak lazım. Şu anda o izni alamadı ve neticede “Vadeli İşlem Opsiyon Borsası, opsiyonlarla devam etsin.” dendi ama benim görüşüm o ki, piyasaların beklentisi, bu kontratları, bu sözleşmeleri de çıkarırsa bu borsamız finans piyasalarına daha büyük hizmette bulunacaktır diyorum.

Ayrıca -bu kısımda kesiyorum- bir başka konuya geçmek istiyorum. Tütün Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Başkanımız sunumunu yaptı. 2010 yılı bütçe gelirlerinin tutmayacağını söylemek istiyorum. Peki, nereden çıktı bu iddia? Bu iddia şuradan çıktı: Sabahleyin, ilk konuşmacı olan Sayın Hamzaçebi de bahsettiler. Bu, Tütün Alkol Piyasası Düzenleme Kurumunun Kanunu'yla ilgili, ceza maddeleriyle ilgili, 4733 sayılı Kanun'un ceza maddeleriyle ilgili bir kısmından dolayı, maddesinden dolayı birçok iznin iptal edileceği aşikâr. Çok, mahkemelerde olan firmalar var. Bunların üretim ve dağıtım lisanslarının iptali söz konusu. O da -Sayın Hamzaçebi'nin dediği gibi, ben de katılıyorum- Anayasa'ya aykırı bir durum var görülüyor açıklıkla çünkü daha suçu sabit olmadan, mahkeme kararı olmadan bu işletmelerin, bu firmaların aldıkları lisanslar iptal ediliyor. Bundan dolayı, gelirlerini de, faaliyette bulunan firmaların bandrollerinden, onların aldıkları lisans gelirlerinden bir kısmını sağladığı için bu kurum, burada düşme olacağını onun için iddia ettim.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Efe Rakı'yla ilgili mi söylüyorsunuz?

GÜROL ERGİN (Muğla) – Evet, Efe Rakı...

TUĞRUL YEMİŞÇİ (Devamla) – Evet, evet...

Bir diğer konu, yine, Devlet Planlama Teşkilatımızın çalışmalarıyla ilgili olacak. Onunla ilgili de Devlet Planlama Teşkilatımızın 2010 yılı programında 144'üncü sayfada, “Tarımsal politika oluşturmada büyük öneme sahip olan güvenilir tarım istatistiklerinin oluşturulmasına yönelik olarak, hem veri toplamada hem işlemede büyük önem verildiğinden bahisle, Tarım ve Köyşleri Bakanlığının yerel ve merkezî kurumsal kapasitesinin TÜİK ile iş birliği içerisinde geliştirilmesi ihtiyacı bulunmaktadır.” diye ifade ediyor; çok doğru. Bunun bir an önce yerine getirilmesini yıllardan beri ben her platformda dile

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 30

getirdim, bir kez daha tekrarlıyorum çünkü tarım politikalarındaki en büyük sapmanın bu veri tabanlarındaki değişik bilgilerin, sağlıklı bilgilerin alınmamasından olduğuna inanıyorum.

Yine, Devlet Planlamamız aynı kitabın 145'inci sayfasında, çok iyi bir uygulama başlattı, Tarım Bakanlığı tavsiyeleriyle. O da reçeteli ilaç satımıydı. Gene burada ikaz ediyorum: Reçeteli ilaç satımında, reçete kesen insanların yani teknik insanların, ziraat mühendisleri ve veterinerlerin, ehil insanların reçetesiz ilaç satılmaması için devreye sokulması çok çok yerinde ve eksikti, bu eksiklik kapandı. Ancak, bu reçeteli ilaçları alanların çiftçinin durumuna bakmak lazım. Satanlar da disipline edildi, reçeteyi kesenlerde. Peki, alan çiftçi yönünden bir uygulamada eksiklik var mı? Var. Çünkü bu ilacı alan insanın ne dozda ne kadar kullanıldığını, ne tespit edecek bir mekanizma ne de bunu kontrol edecek bir mekanizma devreye girmiş değil. Dolayısıyla, tüketici yönünden baktığımızda, ihracat yönünden baktığımızda ilaç kalıntılarının olmasını engelleyecek bu eksikliğin de bir an önce giderilmesi için çalışma yapılmasını teklif ediyorum.

Daha vaktim var, seviniyorum. Demek ki iyi kullandım.

OSMAN DEMİR (Tokat) – Çok sevinme, çabuk biter.

TUĞRUL YEMİŞCİ (Devamla) – Yok, yok, ben söyleyeceklerimi kısa sürede söyleme durumunda kaldım. Onun için bakıyorum.

BAŞKAN – Sayın Yemişçi, hepsini kullanmak zorunda değilsiniz, bittiyse sözleriniz.

OSMAN DEMİR (Tokat) – İktidar milletvekillerini çok korkutmuşsunuz Başkanım.

SADIK BADAĞ (Antalya) – Vallahi muhalefete on dakika, bize beş dakika veriyorsunuz.

TUĞRUL YEMİŞCİ (Devamla) – Sayın Başkan, bazen böyle dertli olduğumuz konularda ifade etmek için izin istiyoruz, kusura bakmayın.

BAŞKAN – Buyurun, estağfurullah. Sayın Yemişçi, buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Derdi olanlara versin Sayın Başkan.

TUĞRUL YEMİŞCİ (Devamla) – Yine, tarımla ilgili yeni aldığım bir haberi söyleyeceğim. Şimdi, hep kötülüklerden bahsediyoruz, biraz da iyiliklerden bahsetmek lazım. Şöyle ki: Destek yerinde yapılırsa, zamanında yapılırsa hakikaten çok faydalı netice alınıyor. Biraz evvel ben İzmir Borsasıyla Türkiye pamuk fiyatlarını aldım. Şu anda 94 kuruş kütlü pamuğun yani çekirdekli pamuğun fiyatı. Devletimizin verdiği, Hükümetimizin verdiği bu seneki teşvik primi de 42 kuruş, bunu da hesaplayınca ve "mağlıç" denilen yani elyaf pamuğun satış fiyatı da 2,45 kuruş olduğunu düşünürsek, bugün biraz evvel konuştuğumda, herkesin önümüzdeki yıl için moralinin düzgün olduğu ve pamuk ekim sahalarının süratle gelişeceğini bana ifade ettiler. Bu olumlu havadisi söylemek istiyorum ama bu olumlu havadisin yanında belki sanayici kısmına da bir başka olumsuzluğu yansıyacak. Ona da katlanmamız lazım. İplikçiler de fiyatlarına zam yapmış. Tabii ki çiftçinin ürettiği ürünün fiyatı arttıkça, sanayinin aldığı ham maddenin fiyatı da artarsa onun da mamulüne zam gelmiş oluyor ama bu denge meselesi. Demek ki tarımsal teşvikler yerinde kullanıldığı zaman böyle olumlu yansımaları oluyor. benim, tarımla ilgili biraz önceki tavsiyemin içinde de zaten en önemlisi oydu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Yemişçi.

TUĞRUL YEMİŞCİ (Devamla) - Bir tanesi de pazarlamadaki olan sıkıntılardan dolayı devamlı çiftçimizin gelirinin düştüğünden bahsediyoruz.

Sayın Bakanlarım, bizim üç yıl evvel çıkardığımız ve vergi istisnası istediğimiz Lisanslı Depoculuk Yasası tabii ki yürürlüğe girdi ve çalışmalar da süratle yapılıyor. Ancak, belirli bir neticeyi alamadık. Burada benim önerim şu olacak: Arkadaşlar çalışıyorlar sahada. Kim onlar? İşte borsalar, ticaretin içinde olan insanlar devamlı çalışma peşindedir. Ancak, bu lisanslı depolar olduktan sonra çıkacak kâğıtların yani o mala dayalı senetlerin el değiştireceği borsaların da süratle kurulması lazım, borsaların değil, hatta borsanın ve bunun şu andaki yasayla tamamen bir otorite altında, o da Sanayi Ticaret Bakanlığına bağlı şu anda, çıkan otorite, yasa öyle. Ama, bildiğimiz gibi Türkiye'mizde bir İMKB borsamız var, İstanbul İMKB, hisse senetleri alıp satıyor, 1986 yılında faaliyete başlamış. Altın borsamız var, altın, kıymetli maden alım satımıyla ilişkili. Üçüncü borsa İzmir Vadeli İşlemler Borsası, o da vadeli işlem kontratlarını alıp satıyor. Bir dördüncü borsamız eksikliği olan ki ona ait yasa çıkmıştı, ürün borsaları. Bu ürün borsalarını da yine bir denetiminin SPK'nın denetimi altına girmesi lazım. Bütün borsaların tek otorite altında toplanması lazım ama mevcut sistemde, bizim ülkemizde uygulama böyle değil. Bu hususta da çalışmalar yapılırsa ülkemizin, hem finans piyasalarına hem de tarım piyasalarına, ticaretine, ihracatına büyük katkısı olacağına inanıyorum.

Yaptığınız çalışmalardan dolayı, sizlere ve bağlı kurumlarınıza teşekkür ediyorum. 2010 yılı bütçemizin tüm kurumlarımıza, ülkemize ve ekonomimize hayırlı olmasını temenni ediyorum. Hepinize tekrar saygılarımı arz ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Yemişçi.

Buyurun Sayın Ergin.

GÜROL ERGİN (Muğla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakanlar, sayın milletvekilleri, değerli bürokratlar, sevgili basın mensubu arkadaşlarım; hepinizi sözlerime başlarken saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım ben genelde Güneydoğu Anadolu Projesi üzerinde bir de Tütün ve Alkollü İçkiler Düzenleme Piyasası konusu üzerinde konuşmak istiyorum.

Şimdi, önce, Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu üzerinde görüşlerimi ifade edeceğim. Elbette ki bu konuda görüşlerimi ifade ederken asıl söylemek istediğim, Türkiye'deki tütün üretiminin, tütün çiftçisinin durumu olacaktır. Yoksa, "Bu Düzenleme Kurumu şöyle çalışıyor, böyle çalışıyor." şeklinde herhangi bir ayrıntıya girmeyeceğim. Yalnız, bu konuda bir iki konudaki şikâyetleri zaten, hem iktidardan hem muhalefetten arkadaşlarımız gündeme getirdiler. O

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 31

konudaki şikâyetlere katıldığımı, o konuda yeni düzenlemeler yapılması gereği olduğunu da özellikle belirtmek gereğini duyuyorum.

Değerli arkadaşlarım, şimdi, bakınız, Sayın Başkan yaptığı sunuşta, tütün ihracatımızın 2008 yılında 152.033 ton olduğunu, bunun ekonomiye katkısının 428 milyon 442 bin Amerikan doları olduğunu ifade etti; doğrudur. Yalnız, tabii ihracat söyleniyor da ithalat söylenmiyor; sıkıntı burada. Türkiye bir tek kilo tütün ithal etmemesi gereken bir ülkedir, hem sosyal yapısı gereği hem tarımsal yapısı gereği. Dünyaya "Türk tütününü" diye bir tütünü lanse eden bir ülke eğer bugün Yunanistan'dan tütün alıyorsa, Amerika'dan tütün alıyorsa, bu, bu ülkeyi yönetenlerin utanç vesilesi olması gerekir değerli arkadaşlarım; böyle bir şey olamaz. Bakın, biz, şimdi, 428 milyon dolarlık tütün ihraç ettiğimizi söylüyoruz ama ben de son yıllarda, her yıl yaklaşık 70 bin ton tütün ithal ettiğimizi, bunun karşılığında 250 ila 280 milyon doları dışarıya verdiğimizizi söylüyorum. Böyle bir şey olabilir mi? Türkiye son yıllara kadar hiç böyle tütün tütün ithal etmiyordu. Ha, niye böyle oldu? Bu, sizden önceki iktidarlar zamanında başlayan ama sizinle süren yanlışın sonucudur. Çünkü, tütüne getirilen kotalar, ekim yasaklamaları, maalesef Türkiye'yi hem hazinesi açısından sıkıntıya sokmuştur hem çiftçisi açısından sıkıntıya sokmuştur hem Güneydoğu Anadolu'yu var olan sıkıntıları artırarak daha fazla sıkıntıya sokmuştur.

Değerli arkadaşlarım, biz zarar da etsek Güneydoğu Anadolu'da tütün ektirmeliyiz çünkü eğer tütünün ekildiği yerde başka bir şey ekilip de ekonomik getiri elde edilmiyorsa orada o ekimi yasaklamak, orada ortaya çıkan durumun üzerine, o yangının üzerine elimizde benzinle gitmek anlamını taşıyor. Orada çok büyük bir yanlış yapılıyor. Ha, orada yanlış yapılıyor da diğer bölgelerde, Ege'de, Samsun'da yapılmıyor mu? Aynı yanlış yapılıyor.

Bakın, size şu rakamları verdiğim zaman herhâlde olay net görünür: 2002 yılı, Türkiye'de tütüne sınırlama getirildiği yıl. Türkiye'nin tütün üretimi 159 bin ton, 200 bin hektarda 405 bin üretici tütün üretiyor. Yıl 2007, 2007 rakamlarını veriyorum çünkü net kesin rakamlar elimde. Elde edilen tütün 74.500 ton, ekilen hektar 144 bin hektar, üretici sayısı 179 bin yani 2002'de azalmış biçimiyle üretici sayısı 405 binden bugün 170 binlere düşmüş, hektar olarak ekim alanı 200 bin hektardan 140 bin hektarlara inmiş, üretim 159 bin tonlardan 74 bin tonlara. Son rakamlar da -tabii 2007 yılı, kuraklığın da etkisi vardı- şimdi, 95 bin ton dolayındadır değerli arkadaşlarım.

Niçin "Burada yanlış yapılıyor?" diyorum. Şunun için diyorum: Türkiye'nin tütün gereksinimi 95 bin tonun çok üstünde. Tütün gereksinimimizi nasıl hesaplıyoruz? Yıllık yurt içinde üretilen tütün kullanımına bakıyoruz, ihracat miktarımıza bakıyoruz. Bunların ikisini topladığımız zaman bizim gereksinmemiz çıkıyor. Nedir bunlar diye baktığımız zaman da yaklaşık olarak yılda 150 ila 160 bin ton tütüne gereksinmemiz var değerli arkadaşlarım. Bu, kesin olarak bizim gereksinmemiz. Bu yüzden biz her yıl 70 bin ton dolayında tütün açığı veriyoruz. Ee, toprağımız var, ekecek çiftçimiz var ama biz bu tütünü ektirmiyoruz. Böyle bir şey olabilir mi? Bu konuda baskı nereden geliyorsa o baskıya direnmek gerekir. Türk çiftçisine de tütünü ektirmek gerekir. Ben bunu söylerken, geçmiş dönemlerde, seçim öncelerinde 300 bin tonlara varan tütün ekimi yaptırılanları da kınıyorum, tütünlerin yakılması sonucunu verenleri de kınıyorum, o ayrı bir konu ama şimdi baktığımız zaman, kesinlikle ekilebilme şansı olan, üretilme şansı olan 150-160 bin ton tütünü üretmeyeceğiz, dışarıdan 70 bin ton tütün getireceğiz. Böyle bir şey olabilir mi arkadaşlar? Yani, bizim bunu üretme şansımız yok mu ki dışarıdan getiriyoruz? Bu, son derece büyük bir yanıştır. Bunun üzerine gidilmesi, bunun mutlak surette düzeltilmesi gereği olduğunu ifade ediyorum sevgili arkadaşlarım. Tütün konusu böyle.

Şimdi, gelelim Güneydoğu Anadolu Projesi'nin durumuna. Değerli arkadaşlarım, Güneydoğu Anadolu Projesi'nde ortaya konan eylem planı, gerçekten şiddetle uzak bir plandır. Bakınız, o planda deniyor ki: "Biz, toplam olarak 1 milyon 60 bin hektar alanın sulanmasını sağlayacağız." Bu alanın, bu eylem planı ortaya konduğu tarihte yani 2008 yılının başlarında, yaklaşık olarak 273 bin hektar alanına su götürülmüştü. Bu eylem planı beş yıllık, değil mi? İlk iki yılı geçti gitti. İki yılda ne kadar alana su götürüldü ona bakalım: 2008 yılındaki rakama bakıyorsunuz, değerli arkadaşlarım, 14 bin küsur hektar. 2009'da tamamlanacağı varsayılan alan 15 bin küsur hektar. Toplam olarak iki yılda su götürülecek alan 30 bin hektar. Değerli arkadaşlarım, bunları 270 binin üzerine vurduğunuz zaman yaklaşık 300 bin hektar alana 2009 sonu itibarıyla su gitmiş oluyor. Geriye ne kalıyor sizin 1 milyon 60 bin hektardan? Aşağı yukarı 750-760 bin hektar. İki yılda aynı projeye 30 bin hektara su götürebilen bir iktidar geride kalan üç yılda 760 bin hektara suyu nasıl götürecektir? Yapmayın. Kesinlikle derin bir rüya içerisindeyiz. Bunun olabileme şansı sıfırın çok altında, sıfır değil, eksi. Aynen, 2009 bütçesinde büyümeyi +4 gösterip de -6'ya ulaşmanız gibi bir durum çıkacak ortaya. Yani, bunu söylemekle, halkı bu konuda kandırmakla elinize ne geçecek? Sonuçlar net ve açık. Hiçbir şekilde mümkün değil. Değerli arkadaşlarım, gerçekçi olmak gerekir. Devlet yönetiyorsunuz.

Şimdi, Sayın Bakan ifadesinde toplulaştırmadan söz etti. Hatta, cumhuriyet tarihinde yapılan toplulaştırmalar veya... "...onun üzerinde toplulaştırma yaptık." Yapmayın Sayın Bakan! Gerçekten yakışık almıyor, gerçekten yani ne sizin kişiliğiniz ne devletin ciddiyeti böyle bir şeyi söylemenizi gerektirmez, yanlış oluyor. Ki, toplulaştırma yapılamadığı için GAP bölgesinde, ana kanal ihalelerinde müteahhitlere yer teslimi bile yapılamıyor. Bugün yaşanan budur. Toplulaştırma yerine siz bu sefer de kamulaştırmayı tercih ediyorsunuz. Bu durum da mali açıdan çok büyük bir külfet getirdiğinden projenin ilerlemesi büyük oranda yavaşlıyor.

Değerli arkadaşlarım, şimdi, bakınız, bu eylem planından önceki geçtiğimiz beş yıla bakıyoruz. Orada da su getirdiğiniz alanın miktarı, bizim ifademizle, 58, 59 bin hektar; iktidarın ifadesiyle 73 bin hektar yani bir arpa boyu yol gitmemişsiniz. Neredeydiniz beş yıl? Madem bu proje bu kadar önemli, ki önemi ta 1989'da ortaya konmuş, şimdiye kadar neredeydiniz? Niye hiçbir şey yapmadınız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ergin, tamamlayın lütfen.

GÜROL ERGİN (Devamla) – Efendim, izin verin de bu konuda biraz bir şeyler söyleyelim.

BAŞKAN – Buyurun.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 32

GÜROL ERGİN (Devamla) – Bu, Türkiye'nin çok önemli konusu. Sayın Başbakanın ifadesiyle “Türkiye'nin yüzü aklı bir proje.” bu proje.

BAŞKAN – Buyurun, ek süre veriyorum.

GÜROL ERGİN (Devamla) – Onun için bu konuda daha bir şeyler söylemek zorundayız.

Zaten, DAP ve Konya Ovası projelerine hiç girmeyeceğim. Herhâlde o konuda, o bölgeden arkadaşların söyleyecekleri vardır. Onlar zaten çok gülünç bir durumu ortaya koymakta değerli arkadaşlarım.

Gerek GAP'taki sulama sistemlerinin toplulaştırma sürecinin yavaş gitmesi ve gerek toprağın ve çiftçinin hazırlanması gerekse finansman sürekliliğinin sağlanması açısından, kısa zamanda gerçekleşmesinin mümkün olmaması, gerekse iktidarın bugüne kadarki tavrı, bizim bu konuda iktidara inanmamızı kesinlikle zorlaştırmaktadır. Bunu, özellikle söylüyorum.

Yalnız, burada şöyle bir sıkıntı çıkacak: 2012 geldiğinde, daha doğrusu 2012 bittiğinde ortaya çıkacak durum bölge insanının, genelde Türk insanının projelere güvenini sarsacak. Zaten yeteri kadar bu GAP projesine güven sarsılmış durumdadır. Yani, sizden önceki iktidarlar da o konuda inanılmaz bir yavaşlık içinde hareket etmişlerdir ama siz, bu yavaşlığı sürdürüyorsunuz. Sizin onlardan bir farkınız var. Siz, yapılanları çok abartılı ifade ediyorsunuz. Geçmişte, hiç olmazsa öyle ifadelerle biz karşılaşmamıştık.

Hazine konusunda da bir iki şeyler söyleyerek sözlerimi -izinizle- tamamlayayım. Şimdi, AKP Hükümeti hiç gereği yokken birliği batırdı. O, çok uzun bir öykü, çok trajik bir öykü, oraya girmiyorum ama batırdınız. Buna karşılık ne yaptınız? Toprak Mahsulleri Ofisini yani fındık alımıyla hiçbir biçimde ilgisi olmayan, o konuda hiçbir deneyimi olmayan bir kurumu getirdiniz, o işin içine soktunuz ve hazineyi bu yüzden iki yönlü zarara soktunuz. Bunlardan birincisi: Sizin, oradaki fındık alımları için, ciddi olarak Toprak Mahsulleri Ofisini desteklemek zorunda kalıyorsunuz ve Toprak Mahsulleri Ofisinin de aldığı fındığı satamamasından ötürü yaklaşık 300-350 bin ton fındığı şu anda elinde tutmasıdır. Orada hazine ciddi bir zarara girdi ama bence daha önemlisi FİSKOBİRLİK'i batırarak fındığın gerçek ihracat fiyatını bulmasını engelleyerek hazineye girmesi gereken döviz miktarını azalttınız. Eğer öyle bir çalışmanız olmasaydı, FİSKOBİRLİK'i sırf “AKP'li yönetimi yok.” diye sırtınızdan atmaya çalışmasaydınız, devre dışı bırakmaya çalışmasaydınız FİSKOBİRLİK'in çalışmalarıyla fındık yine gerekli ihracat fiyatını bulacaktı ve tıpkı 2005 yılında olduğu gibi 2 milyar dolar döviz getirecekti bu ülkeye ama siz bunu, 1 ila 1,5 milyar dolarlar düzeyine, yaptığınız çalışmalarla getirdiniz. Hazineyi bir de bu yönden sıkıntıya soktunuz.

Burada bir, Sayın Ali Er'in sözlerine de bir atıfta bulunarak sözlerimi tamamlayayım. Sayın Ali Er şöyle dedi: “Cumhuriyet boyunca tarıma gerekli kaynak aktarılmadı. Belki de son yıllarda biraz daha fazla kaynak aktarılıyor.” vesaire. Hayır, Sayın Ali Er bilmedi, konuyu bilmeden konuştu. Cumhuriyet tarihinin ilk yılları, özellikle Büyük Atatürk dönemi, tarıma en büyük kaynakların ayrıldığı dönemdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ergin, tamamlar mısınız.

GÜROL ERGİN (Devamla) – Tamamlıyorum efendim.

Cumhuriyet kurulduğunda Türkiye'nin bütçesi 100 milyon liradır sevgili arkadaşlarım. Bunun 40 milyon lirası tarımsal vergilerden gelir; “aşar” denen bitkisel üretim vergisi, “ağnam” denen hayvan vergisinden gelir. O dönemde, bu bütçenin yüzde 40'ından, o devlet, cumhuriyet, 2004 yılında vazgeçmiştir; o çiftçiden o vergileri almaktan vazgeçmiştir. 1925'te bu vergiler kaldırılmıştır ve ayrıca, çok ilginçtir, 100 milyon lira bütçeli devlet çiftçiye 5 milyon lira faizsiz kredi vermiştir değerli arkadaşlarım. Yani, burada bir şeyleri konuşurken bilerek konuşursak doğru olur yani sırf kendi iktidarını methetmek kaygısı içerisinde böyle şeyler söylerseniz, bilenler buna gülerler, hatta bunların bir kısmı da “Niye böyle söylüyor?” diye ayıplarlar. Onu söylemek için söz aldım.

Ben, Sayın Bakanlarıma ve sizlere saygılar sunuyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Ergin.

TUĞRUL YEMİŞÇİ (İzmir) – FİSKOBİRLİK hiç 2 milyar liralık ihracat yapmamıştır. Ben de ayıp olmasın diye bunu açıklıyorum.

GÜROL ERGİN (İzmir) – FİSKOBİRLİK ihracat yaptı demedim. Lütfen, lafı tersinden anlamayın.

TUĞRUL YEMİŞÇİ (İzmir) – Ben öyle duydum.

GÜROL ERGİN (İzmir) – “O dönemde, FİSKOBİRLİK'in çalışmalarıyla ihracat fiyatının yüksek tutulması sonucu bu para hazineye girmiştir.” dedim. Ben de biliyorum ihracatı kimin yaptığını.

TUĞRUL YEMİŞÇİ (İzmir) – O zaman problem yok. Doğru söylediyeniz...

GÜROL ERGİN (İzmir) - Yapma gözünü seveyim. Lütfen yani, lütfen.

BAŞKAN – Tamam, yanlış anlaşılmalı. Sayın Ergin, yanlış anlaşılmalı.

GÜROL ERGİN (İzmir) – Ben sizi çok dikkatli dinliyorum. Tıpkı Ali Er'i dikkatli dinlediğim gibi.

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Ben de sizi dikkatli dinliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz arkadaşlar.

Buyurun Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli bakanlar, değerli milletvekilleri, bürokrasimizin kıymetli mensupları; hepinize saygılarımı sunarak sözlerime başlıyorum.

Öncelikle ifade etmek isterim ki bugün yedi kurumun bütçesini görüşüyoruz. Bu süreler fevkalade kısa ve konu seçmekte, hangi konuya temas edeceğimizi doğrusu şaşırıyoruz. Aslında bu sürelerin biraz daha uzun tutulmasında fayda var. O nedenle ben de bugün sadece GAP'a ilişkin görüşlerimi bu on dakikalık süre içerisinde dile getirmeye çalışacağım.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 33

Yalnız, ondan evvel Sayın Başkan, geçtiğimiz bütçe görüşmelerinde Meclis TV'nin çekimleri yapılıyor ve bunlar yayınlanıyor idi; grupların ve milletvekillerinin görüşmeleri. Bu yıl görüyoruz ki, hem fazla bir çekim yapılmıyor ve milletvekillerinin dile getirdiği görüşler minimum düzeyde de olsa dile getirilmiyor. Grupların görüşmelerini belki de on saniye, on beş saniye dile getiriliyor, getirilmiyor. Yalnız, burada, çok yanlış olan bir şey var. Sayın Bakanların konuşmaları dakikalarca veriliyor. Bu, büyük bir orantısızlıktır. Bütçe görüşmeleri Meclisin en önemli faaliyetlerinden birisidir ve bu konuyu mutlaka Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığının ele alıp Meclis TV yönetimiyle de, Meclis Başkanlığıyla da görüşerek konuya vaziyet edilmesinde büyük fayda var.

Değerli milletvekilleri, GAP, başlangıçta büyük bir millî heyecan uyandıran, sonra zaman zaman unutilan, tamamlanma tarihi üç defa ötelenen, siyasi desteği zaman zaman azalan, proje bütünlüğünden uzaklaşan, sadece bölgenin ve ülkenin değil, haricî dengeler üzerinde de etkili olacak olan bir projedir. GAP projesi, başladıktan sonra özellikle büyük barajları, sulama alanları ve entegre bir proje olma özelliğiyle dünyanın ilgisini üzerinde toplamıştır. Başlangıçta dış kredisi engellenen, projeye ulusal bütçeden ayrılan kaynak konusunda millî bir seferberlik başlatılan, tamamlanması konusunda güneydeki ülkelerle ticaret hacmimizin büyük oranda artmasına imkân tanıyacak olan, aynı zamanda çevreci büyük bir projedir ve bizim bir millî devamımızdır. Ancak bu büyük projede duyulan heyecan yıllar geçtikçe kaybedilmiştir ve bu proje, proje bölgesindeki kamu yatırım tahsisleri sürekli azalan, yer aldığı topraklarda aynı zamanda terör eylemlerinin de yaşandığı bir ortamın içinde kalmıştır. GAP Master Planı bölge ekonomisiyle ilgili hedefleri de ortaya koymuştur. Buna göre 1985 yılı baz alındığında 2005 yılında bölge ekonomisinde tarımın payı yüzde 40'tan yüzde 23'e inecek, sanayinin payı yüzde 16'dan yüzde 24'e yükselecek, hizmetler sektörünün payı ise yüzde 44'ten yüzde 53'e çıkacak ve gayrisafi bölgesel gelişme endeksi 4,5 kat artmış olacaktır. Yine 2005 yılında 9 milyon aşacak olan bölge nüfusunun yaklaşık 3,5 milyonuna iş imkânı yaratılması planlanıyordu. 1989 yılında hazırlanan GAP Master Planı'ndan bu yana geçen sürede bölgede, ülkede ve Orta Doğu'daki hızlı gelişmeler nedeniyle planda öngörülen hedeflerin gerisinde kalınmıştır. GAP Master Planı revize edilmiş ve 2002 yılında bölge kalkınma planı hazırlanmıştır. Bölgesel kalkınma planıyla birlikte GAP'ın tamamlanma tarihi beş yıl ötelenerek 2010 yılı olarak belirlenmiştir. 2006 yılı sonuna kadar 19 milyar dolar harcama yapılan -daha evvel yapılan açıklamalar bu konuda- projeye 2,1 milyar dolar dış kaynak kullanılırken 1,5 milyar dolar yap-işlet-devret modeliyle harcanmıştır. GAP'ın tamamlanması için yaklaşık 13 milyar dolar daha gerektiği belirtilmektedir. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde tarım sanayi, ulaşım, haberleşme, kentsel, kırsal altyapı, sağlık, eğitim, turizm ve kültür sektörlerinin gelişiminin sağlanmasını hedefleyen ve bugüne kadar enerji sektöründe 16,5 milyar dolarlık katkı sağlayan GAP'ta tarımsal sulamada hedeflenen gelişmenin çok gerisinde kalınmıştır. 1,7 milyon hektar alanın sulanması öngörülen projede yaklaşık 300 bin hektarlık bir araziye su götürülebilmektedir. Bu büyüklükte bir alanın sulamaya açılması bile özellikle pamuk, tahıllar, yağlı tohumlar, baklagiller, sebze ve meyve üretiminde de hissedilir oranlarda artışa neden olmuştur. Projenin ilerleme hızı dikkate alındığında 1989 yılındaki Master Plan'a göre 2005 yılında bitmesi gereken projenin 2010'a da yetişmeyeceği çok açık ve net bir şekilde ortaya çıkmıştır. GAP'ta enerji projelerinde kurulu güç itibarıyla yüzde 74 oranında gerçekleştirme sağlanmıştır. Sulama sistemleri tamamlanma yüzdesinin düşük olması, enerjideki yüksek gerçekleştirilmeden bağımsız bir konudur. Her yıl işletmeye açılan sahanın bu mertebeye kalması durumunda GAP tarım sektörü projelerinin tamamlanması neredeyse yüzyılı bulacaktır. Türkiye'de son yedi yılda sulama yatırımları için ihtiyacın çok altında kısıtlı ödenek sağlanmış olması, bütün sulama projelerinde olduğu gibi GAP sulama projelerini de etkilemiştir. Harran Ovası'nda suyun aşırı kullanımı sonucunda on yıl içinde taban suyundan etkilenen alanlar 5 kat artmıştır. Üretim deseni içerisinde yeri yüzde 20'nin altında olması gereken pamuk neredeyse GAP'ın temel bitkisi hâline gelmiştir. Bu durum dikkatlice ele alınarak değerlendirilmeli ve belirlenen ürün desenlerinin ekiminin teşvik edilmesine yönelik çalışmalara hız verilmelidir. GAP bölgesinde yağ bitkileri ve hububat gibi az su isteyen ürünler öne çıkartılabilir. Yine GAP projesi kapsamında toplam sulanması gereken alan 1 milyon 820 bin hektar olarak ifade edilmektedir. Devlet Su İşlerinin 2008 yıl sonu verilerine göre 260 bin 995 hektar alan yani yüzde 14'ü şu anda işletme hâlinindedir. 114 bin hektar alanda yani yüzde 6'sında inşaat çalışmaları devam etmektedir, geriye kalan 1 milyon 449 bin 500 hektar alanda yani toplam alanın yüzde 80'inde herhangi bir çalışma yapılmamaktadır. GAP sulamalarının 260 bin hektarı işletme hâlinde ve inşaatı devam edenlerin dışında da toplam 14 baraj tamamlanmış ve 9 hidroelektrik santral işletmededir. Ayrıca 1 baraj 1 hidroelektrik santrali inşaatı da devam etmektedir. AKP Hükümeti tarafından 2008 yılında açıklanan GAP Eylem Planı'na göre önceden 1 milyon 821 bin hektar olarak belirlenen sulama alanları 1 milyon 58 bin hektara indirilmiş, gerekçe olarak da öncelikli verimli alanların sulanması gösterilmiştir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye ile Dicle ve Fırat'ın geçtiği ülkeler arasında sularla ilgili tartışmaların olduğu bu ortamda, 2008 yılında GAP Eylem Planı'nda sulanacak alanların düşürülmesi stratejik bir hatadır. Eğer "Benim öncelikli sulanacak alanlarım 1 milyon 58 bin hektar." dersiniz, diğer ülkeler de "Bu alanı suladın, artık geri kalan suyu da bırakın biz kullanalım." demezler mi? GAP'a yapılan kamu yatırımlarının yıllara göre tahsisleri incelendiğinde 2000 yılında 1 milyar 543 bin Türk lirası aktarılmışken, 2004 yılında 990 milyon Türk lirası, 2005'te 1 milyar 368 milyon, 2006'da 1 milyar 332 milyon, 2007 yılında 1 milyar 221 milyon Türk lirası aktarıldığı görülmektedir. GAP'ta planlanan ödenek ile tahsis edilen kaynak da hiçbir zaman birbirini tutmamıştır. 2004 yılında 2,5 milyar aktarılması planlanmışken 990 milyon Türk lirası kaynak aktarılmış, 2005 yılında 3 milyarlık kaynak aktarılması öngörülürken 1,4 milyar Türk lirası kaynak aktarılmış, 2006'da 3,9 milyar kaynak öngörülürken 1,3 milyar Türk lirası kaynak aktarılmış ve 2007 yılında da 4,2 milyar Türk lirası kaynak öngörülürken 1,2 milyar kaynak aktarılabilmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, Sayın Akçay, ek süre veriyorum.

Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Tamamıyorum Sayın Başkan.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 34

Sözlerimi tamamlarken Sayın Başkan, önemli gördüğüm bir iki hususa da temas ederek sözlerimi tamamlayacağım. Bu GAP yatırımlarının önündeki en önemli engelleri de ifade ederek sözlerimi tamamlayacağım.

GAP'taki sulama yatırımlarının ilerlemesinde mali kaynak yaratılması ve bu kaynağın sürekli kılınmasının yanında kamulaştırma ve toplulaştırma gibi iki büyük engel yer almaktadır. GAP sulama sistemleri kamulaştırma için yeterli kaynak ve gerekli altyapı çalışması yapılmadan ihale edilmiştir. Bu nedenle, birçok ana kanal inşaatında ilerleme sağlanamamaktadır. 18 Ağustos 2009'da Değerli Çevre ve Orman Bakanı Veysel Eroğlu, Şanlıurfa'da yer alan illerin yatırım faaliyetleri bölgesel toplantısında 2003-2008 yılları arasında 73.843 hektar alanı sulamaya açtığını ifade etmiştir. Devlet Su İşleri kayıtlarına göre gerçek sulamaya açılan alan bu değerden 15 bin hektar daha düşüktür. Ancak bu değer doğru olduğu kabul edilse bile altı senede 70 bin hektarı sulamaya açabilenler önümüzdeki dört senede 700 bin hektarı sulamaya nasıl açmayı taahhüt edebilmektedir? Bunun ne mali, ne fiziki, ne de teknik olarak gerçekleşmesi mümkün değildir. 2013 yılı sonuna kadar GAP Eylem Planı'nda verilen 1 milyon 58 bin hektarlık alanı sulamaya açılacağı iddiası da böylelikle gerçeklerden ırak kalmaktadır. Bu gerçekle bağdaşmayan iddialar GAP gibi çok önemli ve stratejik bir projeye bölge halkının duyacağı güveni de azaltmaktadır. GAP'ın tamamlanma tarihinin 2013 yılı olarak verilmesi de biraz önce de ifade ettiğim gibi gerçekçi değildir, gerçekçi tarihin 2023 yılı olmasında fayda vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Sayın Başkanım, toparlıyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Bu tür gerçekle bağdaşmayan siyasi söylemler GAP'ın tamamlanma tarihini 4'üncü kez öteleyecek ve halkın bu projeden beklentilerinin azalmasına ve umutların tekrar kırılmasına da neden olabilecektir. Tarım Reformu Genel Müdürlüğü tarafından yapılan açıklamalarda GAP Eylem Planı kapsamında 53 proje ile 1 milyon 178 bin hektar alanda çalışmalara başlandığı belirtilmektedir. Ancak yine bu Genel Müdürlük tarafından 7 ilde, 1.141 köyde arazi toplulaştırılması yapılacağı belirtilmektedir. Bu çalışmaların kısa sürede tamamlanması mümkün değildir. Toplulaştırma yapılmadan da ilerleme mümkün görülmemektedir. GAP da Şanlıurfa Ovası, Hilvan Mantarlı, Harran Ovası, Yaylak Ovası, Bozova Pompaj, Harran Ovası kısmı sulama alanlarında sadece 220 bin hektarda toplulaştırma çalışması tamamlanmıştır. Şimdiye kadar 220 bin hektar alanda toplulaştırma yapılabilişken 2012 yılına kadar yaklaşık 1 milyon 100 bin hektar alanın toplulaştırılmasının gerçekleştirilmesi mümkün değildir. GAP'ta toprağın ve çiftçinin hazırlanması konusunda yeterli çaba yoktur ve GAP'ta gerçekçi bir planlama ve uygulamanın maalesef olduğunu söyleyemiyoruz. Bu nedenle, GAP'ın siyasi rant aracı yapılmasına ve projeden beklentilerin azalmasına meydan verilmemelidir ve son olarak da Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki toplumsal ilişkiler ve kalkınma dinamikleri açısından en belirleyici faktörün toprak mülkiyeti yapısı olduğunu ifade ediyorum ve dikkate alınması gereken bir husus da kırsal alanda yaşayan yüzde 30-40 civarındaki köylülerin topraksız oluşu ve toprak işçisi olarak çalışmaları gerçeğidir.

Sözlerime burada son veriyorum ve hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Akçay.

Sayın Demir, daha söz istemişti.

Sayın Demir, buyurun.

OSMAN DEMİR (Tokat) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, sayın bakanlarım, çok saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, bakanlıklarımızın, kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları hepinizi saygıyla selamlıyorum. Ben konuşmamı küresel kriz ve onun Türkiye ekonomisine etkileri üzerine yoğunlaştıracam.

Değerli arkadaşlarım, yaşamakta olduğumuz küresel krizle ilgili olarak, 1929 buhranından bu yana gelmiş geçmiş en büyük krizlerden biri oldu, hatta yegânesi olduğu yönünde yaygın bir kanaat var. Doğrusu 1929 buhranıyla derinlik yönünden ne kadar benzerdir, bunu ciddi anlamda araştırmak gerekir ama biçim itibarıyla, format itibarıyla tıpa tıp benzediğini ifade edebilirim. 1929 buhranında da toplam talepte bir daralma söz konusuydu, bu yaşamakta olduğumuz küresel krizde de yine toplam talepte bir daralma söz konusu. 1929 krizinin aşılmasında o zamanki yerleşik iktisat bilimi çözüm olamamıştır. Yerleşik iktisat bilimine göre “Stoklarda mal varsa fiyatlar düşer, talep artar, dolayısıyla sorun ortadan kalkar, müdahale etmeye gerek yoktur.” denmiştir. Ama bu hiçbir şekilde çözüm üretmemiştir, bu anlayış. Daha sonra o zamana kadar pek bilinmeyen Keynes ve ortaya çıktıktan sonra da literatürde ayrı bir akım olarak yerini koruyan Keynesyen ekol ortaya çıkmıştır. Keynes'e göre piyasa kendi hâline bırakıldığında bu sorunu çözemez. Nasıl? Stoklarda mal var, fiyatlar düşer, kârlar düşer, kârlar düşüncü yatırımlar azalır, işsizlik artar, işsizlik artınca toplam talep tekrar azalır, dolayısıyla bir kısır döngüye girer. E, ne yapmamız gerekir? “Sorunu devlet eliyle çözmemiz gerekir.” demiştir Keynes. Ne yapacak devlet? Devlet piyasada var olan atıl fonları borçlanma yoluyla elde edecek ve tekrar harcayacak yani kağınyı yürütecek, tekere ivme verecek, dönüşü başlatacak. O zaman demişlerdir ki: “İyi tamam biz bu parayı alalım, harcayalım da ne yapalım? Devlet ne yapacak? Çünkü piyasada bir talep darlığı var. Keynes'in ifadesi: “Çukur kazdırın, çukuru doldurtun yani altyapı yapın.” demiştir.

Değerli arkadaşlar, bugün baktığımızda tam da Keynesyen politikaları uyguluyor olduğumuzu ifade edebilirim. Bakın, Sayın Cevdet Yılmaz Bakanımızın sunuşunda, dokuzuncu sayfada “2010 yılında toplam kamu yatırımlarının 2009 yılı gerçekleşme tahminine göre yüzde 16,7 oranında artarak 41 milyar TL olması programlanmıştır.” diyor. Oysa bizim bütçe öngörümüzde bu kadar yüksek gözüküyor. Geçen yılki bütçemizde de 18,7 tahminen yani bu yıl gerçekleşecek yatırımlar 18,7 milyar TL ama 2010'da 41 milyar TL olacağı ve değerli arkadaşlarım, bunun da yaklaşık yüzde 32,8'inin ulaşım, ulaştırma sektörüne yani altyapıya harcanacağı öngörülmüyor. Demek ki aslında yapılmakta olan doğrudur, teorik temelleri var olan bir uygulama yapıyoruz, bunu evvela söylemem gerekiyor.

Diğer taraftan işte diyoruz ki: “Bütçe açıklarını artırıyorsunuz” genellikle muhalefet partili milletvekillerimiz bunu sık sık söylüyorlar, ifade ediyorlar. “Bütçe açıklarını artırıyorsunuz...” Değerli arkadaşlarım, bütçenin otomatik dengeleyici

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 35

olma özelliği vardır, tıpkı işsizlik sigortasında olduğu gibi. Nasıl ki daralma dönemlerinde işsizlik artıp işsizlik sigortası ödenekleri artarak toplam talepte bir canlanmaya yol açıyorsa bütçe de aynı şekilde daralma dönemlerinde açık artar. Açığın artmasının en büyük sebebi kamu harcamalarının azalması değil, bütçe gelirlerinin azalmasıdır. Siz, "Efendim, ben harcamaları piyasadaki darlıktan dolayı kısamıyorum, vergileri de bu harcamaları finanse edecek şekilde alacağım." dersiniz piyasayı cezalandırırsınız.

MÜNİR KUTLUATA (Sakarya) – Oraya diyorsunuz ama değil mi? O zaman bize bakıp söylemeyin.

OSMAN DEMİR (Devamla) – Hayır, o yapılıyor. Zaten şu an yapılan o.

MÜNİR KUTLUATA (Sakarya) – Osman Bey, ortaya söylemeyin de bir faydası olsun.

OSMAN DEMİR (Devamla) – Hayır, olan budur Sayın Kutluata.

Değerli arkadaşlar, demek ki olan, yapılan doğrudur. Yani harcamaları kısamıyorsunuz, kısmanız doğru olmaz. Çünkü özel sektörde bir harcama kısılması var. Kamu da harcamaları kısarsa kriz daha da derinleşir. Peki, harcamaları kısamadığınız hâlde "Vergileri artıracam." dersiniz, piyasayı cezalandırırsınız. Onu yapıyoruz bizde.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) - Yapıyorlar, vergileri de artırıyorlar.

OSMAN DEMİR (Devamla) – Hayır biz kesinlikle... Vergileri de indirdik, defalarca vergileri indirdik. Dolayısıyla bir açık ortaya çıkacak.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Hocam, genel bütçeye bakmıyor musunuz?

OSMAN DEMİR (Devamla) – Sayın Milletvekilim, lütfen karıştırmayalım. Bir açık ortaya çıkacak ve çıktı. Nereden finanse edeceğiz? Tıpkı Keynes'in dediği gibi piyasadaki borçlanarak bu atıl duran fonları alacağız ve tekrar harcayarak ekonomiye kazandırmış olacağız. Yapılan doğrudur, bunu ifade etmek istedim.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, bir de dedim ki: "Şu geçmişteki yüksek oranlı küçülmelere bir bakalım." Hangi yıllarda yüksek oranlı küçülmeler olmuş? dedim bir baktım. Bakın, arkadaşlar, 1927'de gayrisafi millî hasıla yüzde 12,8 küçülmüş, efendim, cumhuriyetin kuruluş yıllarıdır, normaldir. Normaldir itiraz etmiyoruz. 1932'de yüzde 10,7 küçülmüş, normaldir 29 buhranının yansımalarıdır, tamam itiraz etmiyoruz. 41'de yüzde 10,3, 43'te yüzde 9,8, 45'te 15,8. Efendim, İkinci Dünya Savaşı yıllarıdır, normaldir; peki ona da itiraz etmiyoruz. Geliyoruz 94'te yüzde 6,1. Yakına gelmem gerekiyor, 99'da yine yüzde 6,1. 2001'de yüzde 9,5 küçülmüş. Şimdi, ne normal, ne normal değil bakalım.

MÜNİR KUTLUATA (Sakarya) – Bugüne gelelim.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Hocam, doğru değil, rakamlar önümüzde.

OSMAN DEMİR (Devamla) – Efendim, TÜİK'in istatistikleri Sayın Kalaycı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Hocam, buyurun ek süre verdim.

OSMAN DEMİR (Devamla) – TÜİK'in 6,1 siz de bakabilirsiniz, ben söylüyorum.

Evet, değerli arkadaşlarım, 99'daki küçülmeye bir gerekçe bulabiliriz. Diyebiliriz ki 97'de Asya'daki kriz, 98'de Rusya'daki kriz, 99'da da -bakın ben son derece objektif olmaya çalışıyorum- bizdeki Marmara depreminin büyük rolü vardır diyebiliriz, kabul ettik arkadaşlar. Yine Düzce depremi bu olumsuzluklara bakarak hadi 99'dakini de kabul ettik. Ama lütfen o dönemde iktidar olan partilerimizin milletvekilleri 2001'in krizinin sebebi şudur diye beni ikna edecek bir şey söylesinler arkadaşlar. Yok, yok, yok. Şimdi, geliyoruz...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yedi yılı bırakıp da 2001'in hesabını mı vereceğiz?

OSMAN DEMİR (Devamla) – Sayın Akçay, ben burada doğruyu söylemek zorundayım.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yedi yıl geçmiş eskiyi bırakın, bugünün hesabını yapın.

OSMAN DEMİR (Devamla) – Söylemek zorundayım, söyleyip duruyorsunuz "Kriz, kriz, kriz." diye. Şimdi, bugüne geliyoruz.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Onu en çok sizin bakanlarınız söylüyorlar, sabahtan beri söylüyorlar.

OSMAN DEMİR (Devamla) – Vallahi şimdi, böyle gidersek...

BAŞKAN – Arkadaşlar, Sayın Hocam...

OSMAN DEMİR (Devamla) – Geliyoruz bugüne arkadaşlar, ya bakıyoruz bir küresel kriz olmuş, bütün dünyayı etkilemiş, çok nadir ülke büyüyebilmiş. Böyle bir küresel krizin Türkiye ekonomisine yansımaları doğaldır. Benim dış ticaretimin yüzde 50'ye yakını Avrupa Birliğiyle arkadaşlar. E bakıyorsunuz Avrupa, bir anlamda olumsuz etkilenmeyen ülke yok. Tabii ki bunların bize bir yansımaları olacak. Şimdi, benim vatandaşım dolayısıyla şuna bakıyor: Siz burada çok kriz söyleyip duruyorsunuz ama sokakların algılaması sizin dediğiniz gibi değil. Niye biliyor musunuz? Biraz önce yaptığım analizden dolayı. Şimdi, herhangi bir daralmada ister büyük ister küçük sokaktaki vatandaş şunu soruyor, diyor ki: "Kardeşim, bu daralmanın sebebi nedir?" Mantıklı bir sebep bulamazsa "Bunun sebebi kusura bakılmasını kötü yönetimdir." diyor. Ama mantıklı bir sebep bulursa suskun kalıyor. Arkadaşlar, sokaklar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Demir, tamamlar mısınız lütfen?

OSMAN DEMİR (Devamla) – Tamamıyorum Başkanım.

Çok net olarak ifade ediyorum. Sokakların söylediği şudur: Doğru bir ekonomik memnuniyetsizlik var ama yine de şükrediyoruz. Niye biliyor musunuz? "Yani şimdiki gibi AK PARTİ'nin olduğu gibi güçlü bir iktidar değil de 2001'li yıllardaki gibi zayıf koalisyon Hükümeti olsaydı Türkiye'nin hâli ne olurdu?" diyor, evet bunu söylüyor. O yüzden kusura bakmayın burada söylüyorsunuz ama sokaklar sizin anladığınız gibi algılamıyor değerli arkadaşlarım.

Evet, Değerli Başkanım, başka şeyler de söylemek istiyordum ama sürem anlaşılan tamamlandı. Peki, ben teşekkür ediyorum. Bütçelerimizin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz Sayın Demir.

Sayın Ayhan, buyurun.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 36

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, komisyonun değerli üyeleri, kıymetli bürokrat ve basın mensupları hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, 2 Sayın Bakanı da sunumlarından dolayı tebrik ediyorum. Gerçekten makroekonomik hedefler ve vatandaşın durumuyla ilgili hiçbir şey bahsetmeden vaziyeti idare etmek, ilk defa böyle gördüm. Sahanın içinde olup da hiç ilgisi yokmuş gibi kenarda dolaşıp, ilk defa böyle bir şey gördüm, gerçekten önemli.

Şimdi, aynı kabineden farklı bakanlar, geçmişte de aynı Hükûmetin kabinesinde farklı bakanlar gerek Merkez Bankasıyla gerek birbirleriyle çatıştılar, bunu kamuoyunun önüne de yansıttılar. Öncelikle bunun bir ortaya çıkıp kamuoyunu aydınlatmaları lazım. Bunu şundan dolayı söylüyoruz: Biz şunu şundan dolayı yanlış yaptık, hatamız buydu... Şimdi bunu aranızda çözmeyip kamuoyu önünde tartışıp hanginizin haklı olduğunu da söylemeden kamuoyuna, "Kamuoyunun takdiridir." demek de biraz önce ifade ettiğim gibi sahanın içinde dolaşıp da kenarda durup hiç sorumlu değilmiş gibi bir anlam ortaya çıkarır.

Şimdi, 2009 yılı programında Eylül ve Ekim ayı itibarıyla bilinen verilerle kullanıldığı, bilinen verilerin kullanıldığı belirtiliyor, o tarihlerde ne varsa. O tarihteki veriler bile Hükûmeti maalesef uyandırmamıştır. Ekonomiye muhtemel etkilerin mümkün olduğunca dikkate alındığını söylüyorlar yani mümkün olabildiği kadar. Bu sene de programda ekonominin yeniden büyüme sürecine sokulması, istihdamın artırılması, bozulan kamu dengelerinin düzeltilmesi diyorsunuz. Yani buradan ne çıkıyor? Sizin yönetiminizdeki ekonomide yeni büyüme sürecinde bir aksama oldu, istihdamda problem oldu, kamu dengelerinin bozulduğunu gayet açık ve net bir şekilde ifade ediyorsunuz. Gerçekten biz geçen yıl buralarda, konuşan bütün arkadaşlar, birtakım şeyleri ifade ettik. Bu bütçenin, 2009 yılı bütçesinin ve makroekonomik hedeflerinin gerçekleri yansıtmadığını, ülke gerçekleri açısından sıkıntılar doğuracağını söyledik, gerçekten böyle. Bakın bunlardan bir iki tane. Şimdi, Sayın Bakan, burada biz Başbakan Yardımcımızdan şunu alamıyorduk: Burada prezantasyonu yapıyor, yaptığı prezantasyonu burada dağıtmaktan çekiniyordu ve biz onu zabıtlardan çıkarıp kendimiz prezantasyona, değiştirmeye, dönüştürmeye çalışıyorduk. Buradaki arkadaşımızın bir tanesiyle de uzun süreli böyle bir kavga oldu, öyleydi değil diye. Bizim arkadaşımız haklı çıktı. Hatta o Sayın Bakan dedi ki, ekonominin koordinasyonundan sorumluydu: Ekonomi sosyolojisinden bahsetti, hocam, finansal psikolojiden hangisini takip edeceğini bilemeyen geniş ekonomik ajanları dikkate alacak bir süreci kurguladığını da ifade etti. Şimdi, bunun sonucunun ne olduğunu merak ediyorum. Hakikaten böyle mi? Hocayı götürdü de, bunun sonucunun ne olduğunu Sayın Bakanım sizden de merak ediyorum. Gerçekten aynen şu: Ekonomi sosyolojisinden bahsetti. Finansal psikolojiden hangisinin takip edeceğini bilemeyen geniş ekonomik ajanları dikkate alacak bir süreci kurguladığını ifade etti.

MÜNİR KUTLUATA (Sakarya) – O da kenarda dolaşmak...

EMİN HALUK AYHAN (Devamla) – Şimdi, o da kenarda dolaşmak tabii. Şimdi bunu şunun için söylüyorum. Sanki bütün bu gelişmelerden...

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Gidenin arkasından konuşulmaz.

EMİN HALUK AYHAN (Devamla) – Yüzüne de söyledik merak etmeyin burada söyledim ben, ben söyledim, söylediğimi de biliyorum. Onun bana ne söylediğini ahlakım müsaade etmediği için burada söylemiyorum.

BAŞKAN – Sayın Ayhan, siz komisyona hitap edin.

Buyurun.

EMİN HALUK AYHAN (Devamla) – Şimdi, AKP'nin uyguladığı ekonomik ve sosyal politikalar gerçekten istihdam yaratmayan, özel sektörü riskli bir borç yükü altına sokan, sanal bir büyüme ortamını ortaya koydu. Uygulanan yüksek faiz, düşük kur politikasıyla ithalatı artırdı, ekonominin rekabet gücünü kaybettirdi. Rekabet gücünü kaybeden sanayi tesisleri ve KOBİ'ler işletme sermayesi ihtiyaçlarını karşılayamaz hâle geldiler, bizim Denizli'deki gibi. Aynı zamanda bu kuruluşlar bütün ikazlara rağmen, krizi fark edemeyen Hükûmetin gerekli tedbirleri almaması, dağılan iç ve dış talep nedeniyle reel sektör krizi daha yoğun hissetmeye başlamıştır. İşsizlik artmıştır, işletmeler kapanmaya başlamıştır. 2008'in son çeyreğinde kriz negatife dönmüştür. 2009 yılı merkezî yönetim bütçesi görüşmeleri sırasında Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluyla Plan ve Bütçe Komisyonunda Hükûmete yapılan bütün uyarılar Hükûmet tarafından dikkate alınmamıştır. Koyduğu vergiler gerçekçi değildir, harcamalar gerçekçi değildir denmiştir, Hükûmet ısrar etmiştir. Ama son günü baskılara dayanamamış Genel Kurulda çiftçiden, yatırımlardan kesmek zorunda kalmıştır. Yalan söyledi demek istemiyorum hiçbir cumhuriyet Hükûmeti için ama hilafı hakikati söylemiştir, doğru olmayanı söylemiştir ve en son orada yapmak zorunda kalmıştır. Bugün burada belki söylemek istemiyordum ama geçen Genel Kurulda Sayın Unakıtan'la karşılaştık. Arkadaşlarımızın bir tanesi hakikaten Sayın Unakıtan'ı çok aradıklarını ifade etti, ben de teyit ettim. Sayın Bakanım "Hakikaten arıyoruz." dedim, "Sizin zamanınızda kamu dengeleri, bütçeleri kötüydü ama şimdi hepten kötü oldu." dedik. Hakikaten dün burada da söyledim, kamu maliyesi dengelerine bakın, kamu dengelerine bakın önünde geçmiş on yıl program gerçekleştirmeleri var, hepsi sıkıntılı, hiç şeyi yok. Şimdi, koyduğunuz hedeflerden büyüme tutmuyor, negatif olacağını bile bile pozitif yüzde 4 büyük koydunuz 2009 için. Bunu hakikaten bürokratlar bile kendi aralarında konuşurken gülüyorlardı, belki size de söylüyorlardı. Bütçe rakamları ortada, gerçekleştirmeler yok, vergiler tutmuyor, harcamalar tutmuyor, ihracat tahmininiz ortada, ithalat tahmininiz gerçekleşmeniz ortada, hatta daha makroekonomik hedefler, bütçe buralarda görüşülürken o günkü sorumlu Sayın Bakan dedi ki: "Bu ithalat yüzde 25 bunun altında gerçekleşecek." Siz buna rağmen ne dediniz? "İthalattan alınan vergiler yüzde 22-23 artacak." dediniz, bu sene de aynı şeyi söylüyorsunuz. Şimdi, kişi başına gelire bakın, 2007 ile 2009'u söyledi burada geçen sene Sayın Bakan, 2008'i söylemediler. Orada bir düşme vardı, onun için söylemediler. Mahallî idarelerin gelir-giderleri meydana, hedefleri, gerçekleştirmeleri meydana, ne olduğu meydana. Sosyal güvenlik hedefleriniz de meydana. Rakamları söylemiyorum ama genelinin ne olduğunu söylüyorum. Millete orta vadeli plan için teşvikleri açıkladınız âlâyıvalayla, Denizli'nin hâlini arkadaş açıklasın. Genel

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 37

Kurulda neredeyse birbirimize gireceğiz. “Denizli kötü ama İzmirli söylüyor mu? Sen niye söylüyorsun Denizli’yi?” diyor. Şimdi, haklı. Hakikaten memlekette durum sıkıntılı, anlatmamız lazım, İzmirlinin de İzmir’i anlatması lazım.

Şimdi, burada ifade etmek istediğim şey şu: Hakikaten, neresi olursa olsun doğruları, gerçekleri söylememiz lazım. Ortada bir krizin olduğu, küresel krizin bunda çok etkili olduğu ama ülkede uygulanan politikalar nedeniyle, bu uyguladığınız faiz-kur politikası nedeniyle işletmelerin kapandığını, zor duruma girdiğini. Arkadaşımız da biliyor, ben de biliyorum. Şimdi önemli olan, bunlara çare bulacak bir tedbir getirip getirmediğiniz. Burada böyle bir tedbir yok.

Şimdi bakıyoruz “Genel Ekonomik Hedefler” Planlamanın bakın 22 no.lu tablosu, özel sektör yatırımlarına bakın, baştan aşağı hepsi eksi. Sektörel bazda bakıyorsunuz 2009’da bir tek enerjide var farklılık. Onu da 2010 hedefinde negatif koyuyorsunuz.

23 no.lu tabloya bakın orada: Özel yatırım sabit fiyatlarla yüzde 21 düşüyor, imalatta yüzde 25 düşüş, eğitimde yüzde 40, sağlıkta yüzde 45, tarımda yüzde 70. Reel yatırımlar kamuda 2009’da negatif gözüküyor. Zaten hedef de bildiğiyle kadariyle negatifti.

Toplam yatırımların durumu da keza aynı olacak tabii, buna benzer bir durum. Kaynaklar harcamalar dengesine bakıyorsunuz, gayrisafi yurt içi hasıla negatif. Siz ne dediniz? “Yüzde 4 büyüme...” dediniz, negatif 6 hedef koyuyorsunuz ki bu bunun üzerinde olacak. “Yurt içi talep yüzde 4 büyüyecek.” dediniz, - 7,6. Büyümenin kaynağı burası olacak. Burayla ilgili hangi tedbiri alıyorsunuz 2010’da? Nereye ne yazdınız? Ne biliyor iktidar partisi milletvekili arkadaşlar? Bize intikal eden ne? Bilmiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ayhan, ek süre veriyorum.

EMİN HALUK AYHAN (Devamla) – “Sabit sermaye yatırımları yüzde 5,8 artacak.” demişiz, yüzde 17,2 azalmış. “Özel sermaye sabit sermaye yatırımları 5,6 artacak.” demişiz -21 azalıyor. “Toplam tüketim 3,4 artacak.” demişiz, toplam tüketim 3,2 azalıyor.

Şimdi alelacele bir şey var, KEP’e yetiştireceğiz, bu rakamlar da alabora olmasın, bir an önce bu rakamlar değişmeden aynı rakamlarla gönderelim diye bir hazırlık olduğu kanaatindeyim ve var da. Şimdi bu rakamlar da gerçekçi değil, bu rakamlar da düzelmeyecek.

Şimdi sizin AKP’nin bir de ne metodu vardı? Karşılaştırma metodu. 2002, ileriki yıl. Şimdi tamam, koydunuz, hiçbir problem yok, onu da götürüyorduk. Bir de bir sene önceyle karşılaştırmaya başladınız, ona da tamam dedik. Fakat geldi kriz çattı, bir sene önce bitti, bir ay önceye göre. Ya mevsim değişiyor, şu oluyor bu oluyor, battık bir de bir ay önce de mahvoldu şimdi, Hükümet bir ay önceyle de mukayese edemez oldu rakamları. Bir de öyle problem var.

Şimdi, aslında burada Hükümeti kolaylaştırmak için bir şey yapmak lazım. Verin Sayın Bakanım bir kanun teklifi, “TÜİK’e, Hükümetin istediği, yazılı emir olmaksızın gerçekleştir.” diye bitirin. Ne istiyorsanız, neyi mukayese bazına getirmek istiyorsanız TÜİK yapsın. Hiçbir şeyin mukayese bazı kalmadı. Bir gecede millî gelir şu kadar arttı, yüzde 30 arttı, şu kadar, işsizlikte şu oldu. Şimdi böyle bir problem var.

Şimdi “Vergileri artırmayacağız.” diyor, her yere yazmışsınız burada, tek tek ben şimdi söylemek istemiyorum, vakit de yok. Mahallî idarelerin öz gelirlerini artırmak demek ne demek? Mahallî idarelerin doğrudan alacağı vergileri vatandaştan artırmak demek. Haddizatında bunu Hükümet seçim öncesi yapacaktı fakat ne oldu? Vatandaş bunu bize karşı bir cezalandırma olarak kullanır diye, samimi olarak söylüyorum, Hükümet bunu getiremedi, buradan geri çekti, yasanın o tarafını çıkardılar, geri tarafını Hükümet kendi getirdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ayhan...

EMİN HALUK AYHAN (Devamla) – Teklif olarak, milletvekillerinin imzasıyla geldi.

Sayın Başkanım, müsaade ederseniz birkaç husus daha var.

İş gücü piyasasında iyileşme var mı? Yok. Ekonomide bu talep yetersizliğini de besliyor. Dış talepte canlanma var mı? Yok şu anda. Bu canlanmayı sınırlandırıyor. Şimdi, iç talepte işsizlik yapısal bir nitelik kazandı. Reel güven endeksinde problem devam ediyor. Toplam sipariş beklentileri problemlî. Şimdi, Merkez Bankası her zaman şunu söylüyor: İllaki söylerken uygulanacak maliye politikalarından endişesi olduğu kanaatindeyim. Buradaki konuşmalarda verdikleri bilgilerden onu anlıyoruz, kamuoyunda seslendirilmiyor. Hatta onlara da söyledim. Sizin bu Sayın Başbakanınız sizle alıp veremediği ne, Hükümetin sizle alıp veremediği ne? Veriyor o tarafa. Başlıyor Merkez Bankası şöyle...Çıkarın bir kanun değiştirin, 340 milletvekiliyle bunu yapamıyorsanız bırakın gidin. Yani kendi aranızda kavga, oradakiyle kavga... Bunun anlamı nedir?

Şimdi, ekonominin, Sayın Bakanım, kendi kendine düzelme diye bir durumu yok. Dolayısıyla, birtakım tedbirleri almanız lazım.

Şimdi, şurada bir sayfa var. Bakın, bu sizin Bakanlar Kurulu kararı eki: İmalat sanayinde önemli sektörlerdeki değişmeler; tablo. Saymış imalat sanayi toplamı, gıda, içecek, tekstil vesaire gidiyor. Detayını saymayacağım. 2009 yılında bu sektörlerdeki, imalat sanayinde sektörler itibarıyla değişmelerde hiçbir tane artı yok, hiçbir sektörde yok. İhracat aynı şekilde. İthalat aynı şekilde. Bunun bir de geçen senesinin -yanına vakit olmadığı için koymak istemiyorum- şimdi bir de yanın koyun. Bu gerçekleştirmelerin ne olduğunu, neden böyle olduğunu sadece küresel krizi dayayıp söyleyemezsiniz. Şimdi üretimin neden problemlî olduğu, yapılan anketlerde görüyorsunuz, yüzde 50’si zaten iç talep yetersizliği. Bunu da dış talebe bağlamak doğru değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ayhan, üçüncü defa ek süre verdim, lütfen tamamlarsanız... On altı dakika...

EMİN HALUK AYHAN (Devamla) – Sayın Başkanım, kırkıyılın başı, yani her zaman konuşmuyorum ben.

BAŞKAN – Estağfurullah, sıra da var da onun için.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 38

Buyurun.

EMİN HALUK AYHAN (Devamla) – Şimdi, kredi maliyetlerinin yüksekliği, kayıt dışı ekonomi, düşük fiyatlı ithalattan kaynaklanan haksız rekabet, bürokrasinin fazlalığı, kamunun sağladığı bazı girdilerin fiyatlarının uluslararası fiyatlara göre yüksekliği, vergi oranlarının yüksekliği...

Şimdi, bunu yazan arkadaş Planlamadan, teşekkür ediyorum, hakikaten şey yazıyor, bu Bakanlar Kurulu kararı eki ama, geçen sene de vardı, ilk cümlesi değişti Sayın Bakan. Yani bunların varlığını zaten kriz öncesi de kabul etmiş durumdasınız yani bu sonradan olan bir şey değil. Bunun altında Bakanlar Kurulu imzası var. dolayısıyla, biz burada ekonomiden sorumlu bakanların, Başbakan Yardımcısının, çiftçinin durumunu, işçinin durumunu, işsiz durumunu, sanayicinin durumunu, KOBİ sahibinin durumunu, hiç bunları konuşmadan bu meseleyi burada kenarda dolaşarak çözeceğiz. Olmaz böyle bir şey. Bunları vatandaşa anlatmanız lazım. Bunu Mehmet Bey orada, Sayın Vekilim, anlatacağım diye çırpınıyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EMİN HALUK AYHAN (Devamla) – Benimle niye kavga etsin, şahsi problemi yok.

Yani, gerçekten, işletmeler kapanıyor, intiharlar oluyor. Niye sizin yükünüzü vekiller çeksin? Orada biz çıkıyoruz bağıyoruz, konuşuyoruz. Orada hakikaten sıkıntı var.

Şimdi 2001 krizinde bile Denizli bu sıkıntıyı yaşamadı. Sayın Vekilim bunu da söylüyor açıktan.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

EMİN HALUK AYHAN (Devamla) – Teşekkür ediyorum hakikaten.

Şimdi burada bir şey daha var, ondan sonra bırakacağım.

Elimde, bakın, “Aylık hane bütçesi açığını karşılama yöntemleri” diye bir anket. Yüzde 48’i aile büyüklerinden bunu sağlıyor. Yüzde 29’u harcamalarda veresiye veya borç öteleme. Şimdi, yüzde 25’i banka kredisiyle ve devam ediyor, vatandaşın ne hâle düştüğünü.

Şimdi ben tabii bu kamu kesimi genel dengesiyle genel dengeye de girecektim ama vakit yetişmedi. Hoşgörünüzü de istismar etmek istemiyorum. Bu nedenle teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz Sayın Ayhan.

Sayın Badak, buyurun.

SADIK BADAĞ (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başbakan Yardımcımız, Sayın Devlet Bakanımız, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, bakanlıkların değerli bürokratları, sayın basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii ki eleştirilerin yararlanacak pek çok yanı var. Eminim bunlardan azami ölçüde yararlanılıyor. Biz de istifade ediyoruz ama haklı olmayan taraflarını da dile getirmemek bir haksızlık olabilir diye düşünüyorum. Zaman zaman muhalefete mensup bazı değerli milletvekilleri eleştirirken -tabii eleştirecek haklı olarak, muhalefetin görevi ve sorumluluğu o- ama ölçüğü veya çitayı çok yüksek tutmaktalar. Bunlardan bir tanesi, Sayın Hamzaçebi IMF gibi belirleyici bir çığaya dayanmamayı 2010 bütçesi için bir zayıflık olarak değerlendirdi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Hayır hayır, öyle bir değerlendirmem yok.

SADIK BADAĞ (Devamla) - Tutanaklara bakarsanız aynen öyle ifade ettiniz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – “Hükûmet IMF çıpasıyla gelmiştir, şimdi o da yok.” diyorum. Yani niye IMF yok anlamında bir değerlendirmem yok.

SADIK BADAĞ (Devamla) – Peki, o zaman teşekkür ediyorsunuz Hükûmete. Bunu olumlu bir değerlendirme olarak görüyorum.

GÜROL ERGİN (Muğla) – Yine ters anladın.

BAŞKAN – Sayın Badak, siz değerlendirmenizi yapın, polemige gerek yok.

SADIK BADAĞ (Devamla) – Yine bunun bir başka taraftan ifadeniz: Efendim, Hükûmetin İşsizlik Fonu’ndaki kaynakların nemasının bir kısmının ana yatırımlara, sulama yatırımlarına aktarmasını eleştiriyorsunuz. Bazı arkadaşlar da bu yatırımlara yeterli kaynak aktarılmadığını ifade ediyorlar.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Badak, bugünkü konuşmamda öyle bir ifadem yok. O ayrı bir tartışma.

SADIK BADAĞ (Devamla) – Bunu sizin için söylemiyorum. Bazı muhalefet arkadaşların...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Ben bugün gelir tarafını...

SADIK BADAĞ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, genellikle bugün yahut geçmiş bütçelerde bazı arkadaşlarımız...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Ayrıca eleştiri konusu yapmış olabilirim ama burada öyle bir şey yapmadım.

SADIK BADAĞ (Devamla) – ... bu nemaların bir kısmının ana yatırımlara aktarılmasını eleştiriyor, bazı arkadaşlar da bu yatırımlara yeterli kaynak aktarılmadığını ifade ediyor.

ESFENDER KORKMAZ (İstanbul) – İşçinin parasıyla değil de vergi gelirleriyle finanse edin.

BAŞKAN – Sayın Hocam, siz görüşlerinizi söylediniz, arkadaşlarımız da söylesin, sonuçta Sayın Bakanlığımız da gereken cevabı verir.

SADIK BADAĞ (Devamla) – Değerli Hocam, ciddi bir bütçe, ciddi bir kaynak da bırakıldı da bu Hükûmet iktidara geldiğinde veya AK PARTİ iktidara geldiğinde uyguladığı politikalarla birikmiş olan kaynakları çarçur ettiyse söylediğinizde haklısınız. Ülkemizin yapısal problemlerini, özellikle nüfusun artmaya başladığı yıllardan itibaren, 1960’lı yıllardan itibaren meydana gelen yapısal problemlerini göz önünde tutmadan, sadece bu yılı, sadece son birkaç yılı göz önünde tutarak eleştirmek bu bakımdan, para politikalarını eleştirmek, yatırım politikalarını eleştirmek kanaatimce çok haklı olmaz. Ülkemizin yapısal problemlerinin sebeplerini hepimiz biliyoruz. Burada bulunan, bu salonda bulunan hiç kimse bireysel

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 39

olarak bundan sorumlu değil ama yüzlerce kalem hepimizi etkileyen sonuçlar oldu. İşte son derece müşahhas bir örnek: Hepimiz hava alanına gidiyoruz. O yolda önceki yıllarda giderken gördüğümüz o gecekonduları kim meydana getirdi? Başka bir ülkenin yönetimi yaratmadı. Bizim ülkemizi yöneten insanlar bunlara göz yumdu. Bunu bütün Türkiye'ye uyarladığımız zaman, İstanbul'u bu derece o gecekonduların oluşturduğu mahallelerini oluşturan 60'lı, 70'li, 80'li yıllardaki yetersiz yönetim değil mi? Bütün bunlar ülkenin kara deliklerini oluşturan birer unsur değil mi? Ülkemizin o kara deliklerinin nasıl meydana geldiğini hepimiz biliyoruz.

Şimdi, bütün bunları değerlendirmeden, sadece bugünkü global kriz içerisinde ülkemizin ekonomik durumunu değerlendirirsek haklı olmayan eleştiriler yapmış olabiliriz. Bunu dikkatinize sunmak istiyorum.

Ben kanaatimce, Hükümetimizin, gerek bundan önceki yıllarda gerekse dünyayı yakıp kavurmakta olan şu ekonomik krizde, ülkemizin bütün kıt kaynaklarına rağmen ekonomiyi son derece dikkatli yönetmekte olduğu kanaatindeyim; almakta olduğu tedbirlerin, psikolojik taraflarıyla beraber yerinde olduğu kanaatindeyim. Bu ortama rağmen yatırımları artırabilmiş olmasını da bir başarı olarak görüyorum. Emeği geçenlere teşekkür ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, iki dakika...

SADIK BADAĞ (Devamla) – Beş dakika rica ediyorum.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; planlamanın amaçlarına ulaşmada yerel dinamiklerin önemini Sayın Bakanımız ifade etti, bunu son derece destekliyoruz. Bu amaçla kurulan kalkınma ajanslarının da başarılı olacağına inanıyoruz. Kalkınma ajanslarının 2010 yılında 600 milyon lira civarında bir kaynağa sahip olacağını memnuniyetle görüyoruz. Bu on yılda, 6 milyar lira gibi ciddi bir rakam eder. Kalkınma ajanslarının böyle ciddi bir kaynakla beraber gayet nitelikli personele de sahip olacağı düşünülürse bu ajanslara verilecek sosyoekonomik planlamadaki yetki ve sorumluluğun biraz daha artırılmasını değerlendirmenize sunmak istiyorum. Özellikle yeniden yaratılamayan toprak ve suyun kullanılması, hatta öncelikle planlanması bakımından havzalarda, kalkınma ajanslarına rol verilmesinin faydalı olacağı kanaatindeyim.

Yeni kurulan kırk bir devlet üniversitemiz de... Ülkemizde yükseköğretim kurumu sayısı bir hayli arttı. Bu son derece memnuniyet verici. Çağdaş toplumlarda en az 250 bin nüfusa 1 üniversite düşmesi icap ediyor. Ülkemizin bu hedef doğrultusunda önemli bir mesafe aldığını böylece görmekteyiz. Bu kırk bir üniversiteyle beraber vakıf üniversitelerinin de ülkemizde çağ nüfusunun giderek istenen oranda universal eğitime kavuşmasında önemli bir rol oynayacağını biliyoruz.

Şu hususa dikkat çekmek istiyorum: Özellikle devlet üniversitelerimiz arazi tahsisinde esnasında, biraz da gelecekte büyümeyi ümit ederek maksadı aşan arazi taleplerinde bulunabiliyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

SADIK BADAĞ (Devamla) – Bin dekar, 2 bin dekar, 3 bin, 5 bin dekar gibi, bunun örnekleri var. Hâlbuki bilimsel eğitimin derinliği arazi büyüklüğüyle doğru orantılı değil. Dünyada pek çok ilk 500'e giren üniversitenin çok daha mütevazı kampüslerde eğitim yaptığını biliyoruz. Büyük arazilerin özellikle yeni illerimizde büyük bir kaynak israfına da sebep olacağını, ilerleyen yıllarda onların sadece etrafının çevrilmesi, güvenliği, işletme giderlerinin de yüksek olacağı göz önünde tutularak bu konuda değerlendirmenin fayda maliyet açısından yapılacağını ümit etmek istiyorum.

Efendim, yine dikkate sunmak istediğim bir husus, son kırk yılda ülkemizde çeşitli bildiğimiz sebeplerle ciddi bir iç göç meydana geldi. Bu iç göç sonucunda pek çok yerleşim birimimizin nüfusu azalırken pek çok yerleşim birimimizin nüfusu arttı. Ben küçük bir çalışma yaptım. Nüfusu 5 binin altına düşen ilçelerimizin kaymakamlık birimlerimizin sayısı iki yüz altmış. İki yüz altmış ilçemizin nüfusu 5 binin altına düşmüş. Buna karşılık elli altı ilçemizin nüfusu 50 binin üzerine çıkmış. İlçe yönetiminde baz alınan 20 bin nüfusu değerlendirecek olursak 20 bin nüfusun üzerine çıkan kaymakamlığın sayısı belki üç yüzü bulmuş olacaktır. Yine illerimizden on tanesinin nüfusu 50 binin altına inmiş.

Bu çerçevede kaymakamlıkların bir kısmı ilgilenmesi gereken yeterli proje bulamazken pek çok ilçemiz kaymakamlıkla yönetilmek zorunda kaldığından büyük bir problem, kadro problemi çekmekte.

Ülkemizin 2023 projeksiyonu içerisinde bu konunun, kaymakamlıkların, idari birimlerin masaya yatırılması gerektiği kanaatindeyim. Tabii bu çerçevede, bu yeni oluşan nüfus bölgelerinde yatırım teşviklerinin de il bazında değil ilçe bazında değerlendirilmesinin daha verimli olacağı kanaatindeyim. Önümüzdeki dönemdeki çalışmalarda bu yönde çalışma yapılmasının verimliliği artıracığını düşünmekteyim.

Bu düşüncelerle, Bakanlıklarımızın bütçelerinin hayırlı olmasını diliyorum, hepinize saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederiz Sayın Badağ.

BAŞKAN – Sayın Öztrak, buyurun.

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, sayın bakanlar, Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli bürokrat arkadaşlarım, değerli basın mensupları; hepinizi konuşmama başlarken saygıyla selamlıyorum.

Burada gerçekten ekonomi yönetiminin en önemli kuruluşlarının bütçelerini tartışıyoruz. Tabii bunları tartışırken de ekonomiyle ilgili görüşlerimizi ifade etmek durumundayız, sayın bakanlar da görüşlerini ifade etmek durumundalar. Ancak, sayın bakanların sunumlarına baktığım zaman bu ülkede sanki hiç ekonomik sorun yok, başarı hikâyeleri yazılmış gibi. İstanbul'u da finans merkezi yapacağız, her 2 bakanımız da söyledi, işler de gayet iyi gidiyor ama acaba öyle mi?

İşte bu çerçevede ben, biz ekonomiyi nasıl görüyoruz? O konuda görüşlerimi önce sizlerle paylaşmak istiyorum. Şimdi, birincisi, cumhuriyetin kurulduğu 1923 ile 2002 yılları arasında Türk ekonomisi ortalama nasıl büyümüş diye baktığımız zaman, yüzde kaç büyümüş diye baktığımız zaman 4,58 büyümüş. Çok partili dönemin başlangıcından bu yana peki 2002 yılına kadar nasıl büyümüş, büyüme hızı neymiş? 4,79 büyümüş. Peki, AKP İktidarı döneminde yani 2002-

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 40

2010 -2010 da artık önümüze geldiği için oradaki büyümeyi de kabul ediyoruz- ne kadar büyümüş? 3,98. Birinci tespit: Türk ekonomisi bu İktidarın döneminde potansiyelini artıramamış, yetmez, eskisi kadar da kullanamamış.

Peki, Türkiye, Türk ekonomisi küresel rüzgârı arkasına aldığı dönemde –Sayın Maliye Bakanı da bunu ifade etti- 2002-2008 arasında ne kadar büyümüş? Yüzde 5,8 büyümüş. Bunu bir de dışarıda bize benzeyen ekonomiler, küresel rüzgârı arkalarına aldıklarında nasıl büyümüşler diye baktığımızda yükselen piyasalar aynı dönemde yüzde 7,2 büyümüşler. Biz 5,8 onlar 7,2 yani gerilerinde kalmışız.

Onun dışında, peki, bu İktidara nasıl bir ekonomi devredilmiş? 2002 yılında bu ekonomi 149 gelişmekte olan ekonomi arasında büyüme bakımından 29'uncu sıradaymış. Küresel kriz yok, 2007 yılında küresel kriz var mı? 2007 yılında Türkiye aynı ligde 100'üncü sıraya gerilemiş.

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Baz etkisi yok mu?

FAİK ÖZTRAK (Devamla) – Şimdi tamam, burada baz etkisi... Şimdi bir şey söyleyeceğim, orada baz etkisi de yok.

2009 yılında ise Türkiye büyüme bakımından 149 ülke içinde nereye düşmüş? 136'ncı sırada. Halil Bey, burada baz etkisi yok. Burada baz etkisi yok, burada başarısızlık var; 100'üncü sıradan 136'ncı sıraya düşmüşüz; 2007'de 100'üncü... Herkes küresel krizi beraber yaşadı, 136'ncı sıra 2009.

Şimdi Türkiye AKP İktidarından çok önce bir kere G-20 ekonomisi oldu. Bunu hep aydınlatmak ihtiyacı içindeyim. Öyle bir hava var ki sanki biz bu İktidar döneminde G-20'ye girdik gibi, ondan çok önce G-20 ekonomisi olduk. Ben de birkaç tane G-20 toplantısına katıldım Hazine Müsteşarıyken.

Peki, 2002 yılının sonunda Türk ekonomisi G-20 ekonomileri arasında -bu kategoriye girdik, dünyadaki söz hakkımız bakımından ön sıraya çıktık- neredeydik? Baştan 3'üncüydük büyüme bakımından. 2007 yılında 9'uncu sıraya düştük, 2009 sonunda ise sondan 3'üncü olacağız. Yani baştan 3'üncüydük sondan 3'üncülüğe düştük.

Şimdi, peki, bunun sonucunda Türk ekonomisi istihdam konusunda, yani işsizliği çözme konusunda ne yapabildi? Bunu da kısaca dikkatlerinize sunmak istiyorum. 1988 işsizlik verilerinin yayınlanmaya başladığı yıldır. 1988-2002 arasında Türkiye'de yılda ortalama işsizlik yüzde 8. Mevcut İktidar döneminde, 2003-2007 arasında işsizlik oranı yüzde 10,2;2003-2009 arasında yüzde 10,9; 2009-2012 arasında yüzde 10,9; 2009-2012 arasında orta vadeli programda ne öngörülmüş diye baktığımızda 14,2. Bugün aslında OECD verileri yayınlandı. OECD verileri işsizliğin önümüzdeki iki yılda Türkiye'de Hükümetin beklediğinin çok daha üstünde, yani 15'lerin üzerinde gerçekleşeceğini söylüyor. "Olabilir, bütün dünya işsizlikten dolayı, krizden dolayı işsizlik yaşıyor, herkes işsizliği konuşuyor." Diyeceksiniz. O zaman bir de dünyayla karşılaştıralım yani dünyada bize benzeyen... Ben bu rakamları Çalışma Bakanımızın burada yaptığı sunumdan aldım. Dedim ki, şimdi bende öbür rakamlar da var ama başka bir şey kullanmayım, Bakanlığımızın kendi sunumunun rakamlarını kullanayım. Kendisi 2008 yılı ortalaması ile 2009'un üçüncü çeyreğindeki işsizlik oranındaki gelişmeleri karşılaştırmış. Peki, bu farklar ne, kaç puan artmış diye baktığımız zaman Macaristan'da 2008 yılı ortalamasına göre bu yılın üçüncü çeyreğinde işsizlik oranı 1,7 puan artmış. Rusya'da -ki bu krizin çok fazla etkilemesi beklenen- 1,4 puan artmış. Polonya'da 0,7 puan artmış. Geçen defa da söylemiştim, sosyal demokrat bir düşünce yapısı içinde yönetilen Brezilya'da hiç artmamış, sıfır. Ben Çalışma Bakanımızın verdiği rakamları kullanıyorum. Türkiye 2,4 artmış. Peki, üçüncü çeyrekte 2009'un işsizlik oranları nerede? Macaristan 9,5, Rusya 7,8, Polonya 7,8, Brezilya 7,9, Türkiye 13,4 geçen hafta açıklanan işsizlik rakamları çerçevesinde.

Bu niye böyle oldu? Yani Türk ekonomisinin nefesi daha küresel kriz ortada yok iken neden kesildi? Neden 2006 yılının ikinci yarısından itibaren büyüme hızları düşmeye başladı ve biz bize benzeyen ekonomilerin altında kaldık? Para mı yoktu? Şimdi 2002 sonunda Türkiye'nin dış borç stoku 129,5 milyar dolar yani tüm cumhuriyet hükümetlerinin yapmış olduğu, almış olduğu dış borç 129 milyar dolar. Şimdi neredeyiz? 268,6 milyar dolar yani ikiye katlanmış. Peki merkezî yönetimin iç borç stoku aynı dönemde ne olmuş? 150 milyar Türk lirasından 321 milyar Türk lirasına çıkmış ve aynı dönemde devlet 30 milyar dolar tutarında mal varlığını satmış, özelleştirme yapmış. O zaman paramız da var. Yani, şimdi, ne oldu da 2002 yılında dünyayla karşılaştığımız zaman büyüme bakımından çok daha iyi durumda olan bu ekonomiye ne yapıldı da bu kadar irtifa kaybettik? Yani dışarıya da dönüp baktığımız zaman bu dönem, 2002-2007 arası gerçekten dünyada tüm bize benzeyen ekonomilerde büyümeyi destekleyen olağanüstü elverişli bir küresel iklimin de yaşandığı bir dönem. Biz bundan yararlanamamışız. Bize benzeyen atletler, sporcular çıkmışız piste, yedi senede, bu İktidar döneminde, bizden daha hızlı koşmuşlar.

Değerli arkadaşlarım, bence bu gelişmenin arkasında üç tane unsur bulunmaktadır. Bunlardan birincisi, Türkiye'de, maalesef yanlış bir büyüme stratejisi uygulanmıştır.

İkincisi, özellikle dönemin sonuna doğru 2007 yılından itibaren maliye politikalarında çok ciddi hatalar yapılmıştır.

Üçüncüsü, krizin başlamasıyla birlikte izlenen "Teğet geçecek" yaklaşımı bizatihi kendisi çok ciddi bir hatadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, Sayın Öztrak buyurun.

FAİK ÖZTRAK (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bu, peki yanlış büyüme stratejisi dediğimiz zaman, burada neden söz ediyoruz? Bir kere şunu görmemiz lazım: Mevcut Hükümet, dünyada bu neoliberal paradigmaları en katı bir biçimde benimseyen hükümetlerden bir tanesidir ve maalesef, Türk ekonomisini küresel sermayenin risk iştahına ve kaptırlarına teslim etmiştir. Bu tabloyu aslında biliyoruz, ekonomide de biliyoruz. Bu politikalar küresel likiditenin seçiciliğinin kaybolduğu, risk iştahının arttığı dönemlerde ekonomiye hızlı bir kaynak girişine yol açmakta. Varlık balonları şişmekte ve başlangıçta sanal bir coşku ekonomide yaşanmaktadır. Ancak, ülkeye hazmetme kapasitesinin üzerinde finansal sermaye girişi yerli parayı değerlendirerek bir müddet sonra ticarete konu mal üreten sektörlerin rekabet gücünü vurmaktadır. Bu sektörler yavaşlamaya başlamakta,

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 41

spekülatif sermaye girişlerine ve ithalata bağımlılık artmaktadır. Dış kaynak girişinin yavaşladığı veya kurduğu dönemlerdeyse, ekonomide, bugün olduğu gibi, büyük çöküşler yaşanmaktadır.

Biz, buna benzeyen döngüleri bundan önceki birçok dönemde de gördük, Türkiye'de de gördük, dışarıda da gördük. Aslında, bu döngüler görüldüğü için de bize benzeyen birçok ekonomi, geçmişte yaşanan bu krizlerden ders çıkarttılar. Küresel sermayenin risk iştahının arttığı dönemlerde olası krizlere karşı ekonomilerini tahkim ettiler, ama biz, maalesef, bugün artık iflas ettiği kabul edilen paradigmaların en koyusuna, yani ekonomide hep ya siyah ya beyaz vardır gibi bir yaklaşımla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlar mısınız lütfen.

FAİK ÖZTRAK (Devamla) – Aslında başarılı ekonomistler, o ikisi arasındaki gri alanı iyi kullanabilen ekonomistlerdir.

Şimdi, bu 2003-2006 döneminde de, bu, biraz önce anlattığım çerçevede çok ciddi hızlı bir büyüme yaşandı, ancak 2006'dan sonra artık ekonominin mecali, dünyada kriz falan yokken kesilmeye başlandı.

Şimdi, biraz önce Türk lirasındaki aşırı değerlenmeden bahsettim, bunun ne olduğunu izninizle çok kısa bir örnekle açıklamak istiyorum.

Şimdi, bu değerlendirme tabii Türkiye'nin ticarete konu mal üreten tüm sektörlerini vuruyor. Tarımda da bu örneği geliştirebilmek mümkün, ama ben ücret örneğini izin verirsiniz almak istiyorum.

Şimdi, 2002 yılının son üç aylık döneminde imalat sanayinde çalışan bir işçinin brüt Türk lirası ücretini, 2007'nin son üç aylık dönemine kadar hep aynı kaldığını varsayalım. Bunu bir de dönüp dolarla hesaplayalım. Ne oluyor biliyor musunuz? Yüzde 30 artıyor. Buna hiçbir ekonominin, hiçbir sanayicinin dayanması mümkün değil. İşte bu süreç, işte böylesine bir hızlı değerlendirme, sonuç itibarıyla sanayinin rekabet gücünü tahrip ediyor, önce istihdam yaratmayan büyüme süreci, sonra dış kaynağa bağımlı bir ekonomi ve dış kaynağın bitmesiyle birlikte de çöken bir ekonomik yapıyı yaratıyor. Fakat, bakıyorum, bugün tabii artık bu yaklaşımın değişmesi lazım. Türkiye'nin -çok açık söyleyeyim- bugün giderek kronikleşen, giderek ağırlaşan işsizlik ve üretimsizlik tablosunu aşabilmesi için ihracatını artırması lazım, ama dönüp bakıyoruz, yine Türk lirası, son mart ayından bugüne, yanlış hesaplamadıysam, reel efektif kur yüzde 10-15'lerin üzerinde yeniden değer kazanmış...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Öztrak tamamlar mısınız.

FAİK ÖZTRAK (Devamla) – ...zaten sıkışmış, ihracatçı sıkışmış, sanayici sıkışmış, yani bunun kafasını kaldırmaması için bir de dışarıdan, yani bir de kurla üzerine baskı yapmamak lazım.

Şimdi, Merkez Bankası Başkanına bakıyoruz, geçen gün, efendim, kura dayalı rekabet gücü sürdürülemez bir durum. Doğru, ama kura aşırı yaslanan dezenflasyon politikası da sürdürülemezdir. Bu işin bir bu tarafı var, bir de bu tarafı var. Yani, siz, diyeceksiniz ki burada, kuru sürekli devalüe ederek sanayiye rekabet gücü kazandırdığım zaman orada gerçekten verimlilik artışı olmaz, enflasyon artar, başka sorunlar ortaya çıkar, bu tamam, ama, kuru aşırı istismar ederek enflasyonu düşürme çabaları da aynı şekilde öbürü kadar sürdürülemezdir.

Yine, tabii, Sayın Başbakan, geçen gün bir düğünde, neden ailelere üç çocuk tavsiye ettiğini açıklarken, Çin ve Hindistan örneklerini verdi ve dedi ki "Bunların yüksek nüfusları bunlara büyük bir avantaj sağlıyor ve ekonomilerinde çok büyük gelişmeler oluyor, aynı zamanda bu ülkeler de G-20'lerin arasına giriyor." Öyle de, bu ülkeler, nüfuslarını seferber etmek suretiyle büyüyorlar. Dışarıdan ithalat yaparak, dışarıdan dışa bağımlılıklarını artırarak, hizmetler sektöründe öncelik vererek böyle bir büyüme stratejisi içinde değiller, varlık balonlarını şişirerek büyüme stratejisi içinde değiller. Üç çocuk istiyorsanız bunlara iş imkânı da vermeniz lazım. Bunlara iş imkânı verebilmek için de bu büyüme stratejisiyle giderseniz hiçbir şey yapamazsınız. Hiçbir şey yapamazsınız.

Şimdi, genel olarak tabloyu tabii, üç büyük, yani burada ekonominin önemli kuruluşlarını konuşuyoruz, belki burada bir iki önerimden de bahsetmek isterdim aslında ne yapılması gerektiği konusunda. Bilemiyorum Sayın Başkan, izin verirsiniz, şimdi burada, hem içlerinde yetiştiğim hem de başlarında yönetici...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FAİK ÖZTRAK (Devamla) – ...olarak bulunmaktan büyük gurur ve onur duyduğum üç tane kuruluşumuz var. Bu çerçevede beni biraz mazur görebilirsiniz diye düşünüyorum ama o takdir tabii sizindir.

BAŞKAN – Mazur görüyoruz, önerilerinizi de alıyoruz. Lütfen yalnız uzatmadan olursa...

FAİK ÖZTRAK (Devamla) – Şimdi, biraz önce söylemiştim, şöyle söyleyeyim: Bu Hükûmetin 2010-2012 dönemi için ortaya koyduğu orta vadeli program da sorunlara çözüm olacak nitelikte değildir. Neden değildir? Çünkü, orta vadeli programa ve önümüze getirilen programa baktığımız zaman, bu program, dış talebe dayanarak, yani dış talebi artırmak suretiyle büyümeyi öngörmemektedir, iç talebi artırarak büyümeyi öngörmektedir. İç talebi nasıl artıracaksınız? Yani, işsizlik bu seviyelere çıkmış, ekonomide gerçekten önemli bir belirsizlik var. Bilançoları itibarıyla özel sektör borçlanmaları, ister istemez son dönemde yaşanan sorunlardan sonra yüksek kalmış, nasıl yatırım yapacaklar? Nasıl tüketim yapacak hane halkları? Mutlaka ve mutlaka bir şekilde dış talebin, yani ihracatın, net ihracatın büyümeye katkısını artıracak bir programı mutlaka getirip koymak lazım. Bunun için de, Türkiye piyasa mekanizmaları içinde küresel sermaye hareketlerin TL üzerindeki baskılarını hafifletebilir diyoruz. Merkez Bankası doğru rezerv politikası uygulamalıdır. Türkiye, benzerleriyle kıyaslandığında dünyada yaşanan likidite bolluğu döneminde yeterince döviz rezervi biriktirmemiştir. Düşük rezerve sahip bir ülke konumundadır. Son dönemde yine sermaye girişlerinde ekonominin ihtiyacı ötesinde bir giriş vardır, burada daha aktif bir rezerv artırma politikası uygulanarak bu kurun bu kadar değerlendirilmesine izin verilmeyebilir. Yani, bakın, dünyada bize benzeyen ekonomilerin rezervlerinin dış borçlanmaya oranı yüzde 105, bizde yüzde 25 ve bunlar 70'ten

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 42

105'e çıktılar, biz 24'tük, 25'te kaldık. Merkez Bankasının, TL'nin aşırı değer kaybı kadar aşığı değerlendirilmesine de hassas olması lazım. Yani, dalgalı kurda asimetrik tavır benimsememesi lazım.

Maliye politikası hem fiyat istikrarını hem de ticarete konu mal üretimine ve istihdama ağırlık verecek bir büyüme sürecini destekleyecek biçimde kullanılmalıdır. Kamu borç dinamikleri de sürdürülebilir olmalıdır.

Yine, küresel sermaye hareketlerinin şişirdiği balonları kontrol etmek ve ekonomide yol açtıkları olumsuz etkileri azaltmak için makro riskleri gözetken ve önleyen, piyasa karşıtı olarak da algılanmayacak bir karşılık veya vergilendirme sistemi uygulaması finans sektöründe mutlaka başlatılmalıdır diye düşünüyorum.

Şimdi, teknik olarak arz etmek istediğim bazı hususlar var. Dikkatimi çekiyor, bu orta vadeli program kapsamında bu kamunun sabit sermaye yatırımlarına bakıyorum Sayın Bakanım. Bu mali kuralı getirir getirmez kamu sabit sermaye yatırımlarını düşürmüşsünüz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tekrar bir süre istiyorsunuz anlaşılın, ama toparlarsanız iyi olur.

FAİK ÖZTRAK (Devamla) – Şimdi bakın, böyle bir mali kural uygulaması Türkiye'de büyümenin önünde çok ciddi sıkıntı getirir. 2011 yılında kamu yatırımlarına bakın, düşüyor. Yani, 2010'da azalıyor, 2011'de de azalmaya devam ediyor. Bir gördüğüm sıkıntı bu.

İkincisi, bu kaynaklar harcamalar dengesine bakıyorum, sabit sermaye yatırımları kaleminde yine ilginç bir şey var. Yüzde değişme eksi 17,2 2009 yılında toplam sabit sermaye yatırımlarının. Değerli arkadaşlarım, orta vadeli programda bu eksi 17,9'du. Niye orta vadeli programa göre böyle bir fark çıktı? Kamunun sabit sermaye yatırımlarındaki reel artış 0,4 yazıyor burada, orta vadeli programda 0,6; özel sektörün yatırımlarındaki artış eksi 21'di, Çin'de eksi 22.

Yine, buna bağlı olarak 2010 yılında da rakamlarda farklılaşmalar var ve farklılaşma ilginç. Bakın, 2010 yılında 7,7 olan toplam yatırımı 7,5'a çekiyorsunuz, 7,5 olanı 7,7'ye çıkarıyorsunuz, 5,7 reel artış öngördüğünüz kamu yatırımlarındaki reel artışı 10,3 yapıyorsunuz. Bunu yaparsanız bir sonraki dönemdeki tabii sıkıntıya giriyor. Sığamadık mı arkadaşlar bu... Sığmaz zaten Türkiye'nin kamu yatırımları bu büyüklüklere, yani, orta vadeli programda verdiğiniz büyüklüklere.

Son olarak, diğer birçok konu var da, son olarak teknik olarak uyarımam gereken bir başka konu. Şimdi, kamu yatırımlarında 2009 yılında artış 0,4 olacak diyorsunuz. Arkadaşlar, ilk altı ayda kamu yatırımlarındaki artış reel olarak yüzde 13,3, bunun toplam yılda 0,4 olması için yılın ikinci yarısında yatırımlarının yüzde 8,7 daralması gerekir. O zaman bu öngördüğünüz yüzde 6'lık büyümeyi nasıl sağlayacaksınız?

Yine, son olarak, kendimce bir egzersiz yapmaya çalıştım hazinenin bu bütçeyle finansman programı nasıl oluyor diye. Baktığımız zaman belli borç servisi projeksiyonlarıyla iç borç çevirme oranınız önümüzdeki senede yüzde 105 civarında gözüküyor. Yani, bununla özel sektör öncülüğünde büyüme nasıl olacak ve yine burada ben, bütçede öngördüğünüz 3,5 milyarlık faiz dışı fazlayı aldım, faiz dışı açığı aldım. Buna ilave edeceğimiz her 10 milyar iç borç çevirme oranınızı 6 puan daha artıracaktır. Yani, bütçenin de bu hâliyle ciddi bir kaynak sorunu var. Bunu nereden çıkarıyorsunuz dersiniz Sayın Başkan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son olarak demiştiniz.

FAİK ÖZTRAK (Devamla) – Toparlıyorum, son olarak süre alıyorum.

Şimdi bakın, kamu borç stokunun banka aktiflerine oranı son geldiğimiz dönemde yüzde 54 gibi bir şey. Bunu önümüzdeki yıl sabit tutmak istersek, işte o yaptığımız kamu borçlanma tahminleriyle birlikte banka aktiflerinin 104 milyar artması lazım.

Yine, bankanın mevduatlarının 64 milyar artması lazım. Hepsi bunların yüzde 10'un üzerinde. Ben BDDK Başkanımıza sormak istiyorum, bankacılık sistemi bunu yapabilir mi? Kaldı ki, özel sektör öncülüğünde büyüme olabilmesi için bunu 54 değil, aşağı doğru da çekebilmeniz lazım diye düşünüyorum. Zaten piyasalar da yavaş yavaş sıkıntıya girmeye başladı. Özellikle onuncu ayın 9'undan itibaren Merkez Bankasının referans faizleriyle ikinci piyasadaki devlet kâğıtları faizleri arasında yeniden bir trend bakımından açılma başladı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FAİK ÖZTRAK (Devamla) – Bu konulara dikkatinizi çekiyorum. Daha çok söyleyecek şey var.

BAŞKAN – Tamam, teşekkür ediyoruz.

FAİK ÖZTRAK (Devamla) – İsterseniz, çok kısa, bir tek şeyi hatırlatmadan geçemeyeceğim, çok önemli.

Türkiye İstatistik Kurumuna söylüyorum; bakınız, bu, özellikle ikinci çeyrekte sanayi üretimiyle sanayi katma değerindeki artış hızları arasında çok büyük bir açılma oldu. Bu, uluslararası finansmanlarda da ciddi şekilde sıkıntı yaratıyor ve bu konu sorgulanıyor. Bunun altındaki nedeni çok açık ve net bir şekilde açıklayabilmeniz lazım, açıklayamıyorsanız da düzeltmeniz lazım.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz Sayın Öztrak.

Tabii, şunu hatırlatalım: Sayın Öztrak'ın süresinde ek süreler istemesinin emsal olmaması dileğiyle komisyon üyelerimize.

Sayın Kutluata, buyurun hocam.

MÜNİR KUTLUATA (Sakarya) – Sayın Başkan, Sayın Bakanlar, Değerli Müsteşarlar, bağımsız kuruluşlarımızın değerli başkanları, değerli milletvekilleri ve sayın basın mensupları; hepimize iyi akşamlar diliyorum.

Bu oturumun bütçe görüşmelerinin ilk günlerinde olmasında büyük yarar olurdu diye düşünüyorum, esas konular bunlardı ama sonuna gelmiş oldu. O bakımdan, daha az faydalandığımızı söylemeliyim.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 43

Sayın Bakanlarımız, ben, tenkit edip savunma yapmakla arkadaşlarımıza karşı bu gidişle böyle bir ortamda değiliz. Şimdi söz konusu olan ben konuşmamın şeklini değiştirdim arkadaşları dinlerken, yapılanlar yeterli mi değil mi, esasında onun üzerindedir söylenenler. Bu zeminde de söylediklerimizin birtakım gerekçelerle cevabının verilmesi meseleyi çözmüyor, sıkıntı ortada duruyor. O bakımdan şöyle başlamak istiyorum Sayın Bakan: Sizin sunumunuzda yapıldı diye sıraladıklarınızı, kriz olmasaydı acaba hangilerini yapmayacaktınız? Buradan hareketle kriz için aldığımız tedbirler yeterli mi değil mi, ona bakmak mümkün. Ben, başından beri şöyle bir endişem vardı bu geçen yılki tartışmalarda; Hükümet kriz şartlarına girildiğini kabul etmiyordu, daha sonra verilen beyanatlar bunu gösteriyordu. Uzun süre kriz vardı, yoktu, başladı, başlamadı tartışmasıyla biz zaman harcadık, benim endişem, zaman ilerledikçe bu tedbirleri nasıl olsa alacağız, bugünden alalım, ileride boşa gidecek büyük kısmı diyordum ama, halen tedbir konusunda pek bir şey yapmadığımızı görüyorum. Bakın, şimdi, siz şurada diyorsunuz ki Sayın Bakan, birçok ülke olağanüstü önlemlerden çıkış stratejilerini tasarlamakta ve kamuoyuyla paylaşmaktadır. Dünya tedbir aldı, alıyor bunun için. Biz de 16 Eylül 2009 tarihinde açıkladığımız orta vadeli programımızla önümüzdeki döneme ilişkin perspektiflerimizi ortaya koyduk. Şimdi, dünyanın aldığı tedbirleri, verdikleri destekleri, yaptıklarını ve uğraşmalarını görüyoruz. Bu uygulama döneminin arkasında Hükümetimizin söylediği şu: Onlar krizden çok etkilendiler, biz, söylediğimiz gibi az etkileniyorduk, onun için o tedbirlere ihtiyaç duymadık ve gele gele, kala kala, neticede orta vadeli programla ilgili hedeflerle bu işi çözeceğimizi söylüyoruz, ama orta vadeli programların esas mantığı nedir? Krizden çıkışı özel sektöre bırakmış vaziyettedir, özel sektörün yatırımlarına bırakmıştır. Özel sektörün yatırımlarının da önü bütçe açıkları dolayısıyla finans imkânları sınırlandırdığı için oranın da nasıl gideceği aşağı yukarı bellidir.

Şimdi Sayın Bakanımız Cevdet Yılmaz Beyefendi de, bu cümleden olmak üzere tedbirlerini sıralıyor. Diyor ki: Bu çerçevede orta vadeli programda makroekonomik amaçlara ilişkin olarak yer alan temel öncelik ve reform alanları şunlardır. Mali kural uygulamasına geçilecektir. KİT'lerde yeni yönetim modeli hayata geçirilecektir, kamu cari harcamaları öncelikli alanlara yönlendirilecektir. Hepsini saymak istemiyorum, fakat buradaki maddelerin birçoğunun şimdiye kadar niye yapılmadığını sormak lazım eğer yapılmadıysa. Yani, bunları tedbir olarak sıralamanın doğru olmadığını düşünüyorum. Ana hatlarıyla bakıyorum, o zaman, bir mali kural uygulaması geliyor ki, o, kriz şartlarında çelişen bir husustur, krizden çıkarsak başvurulacak bir yol olsa daha yerindedir. Bunun dışında, yatırımın finansmanında kamu-özel işbirliğinden faydalanacağız diyorsunuz; olabilir, ama bu saydıklarınız gerçekten vergi kayıp ve kaçığını önlemeye, evet, özel önem vereceğiz diyoruz, ayrı, ama zaten bunlar yapılması gereken şeylerdir. Bunları bu anlamda sıraladığımız zaman, ben, yine -özel olarak bunlar yapılması gereken şeyler- kriz için özel bir şey yapmadığımızı tekrar ifade ediyorum. Bu yapılanların içinde bakın, deniliyor ki, hatta kriz için özel bir şey yapmak şöyle dursun, kriz için kriz ortamında başvurulmayacak birtakım olumsuz tedbirlere de başvurduğumuzu söylüyorum. Mesela, tarım kesiminin kaynağının geçen yıl bütçe görüşülürken kısılması gibi. Bu sene yine yüzde 1 gayrisafi millî hâsıla oranına ulaşmaması gibi. Bugüne kadar bu anlamda baktığımız zaman, ben tekrar değerlendirirken bu sıkıntılarımızı, kriz konusunda Hükümetin gerekli tedbirleri aldığını düşünmüyorum, görmedim. Biz burada ısrar ettikçe, yahut bu çok söylendikçe, zaten Hükümetin rutin işleri içerisinde bir ülkede yapılması gereken şeyler, yapılan şeyler sonra bize kriz tedbiri olarak sayıldı Sayın Bakanlar. Biliyorsunuz, işte ARGE Kanunu çıkardık meselesi. ARGE Kanunu'nu biz krizden çıkış için çıkardıkça, o zaman hâlâ işin önemini kavramadık demektir. ARGE Kanunu'nun çok daha önceden çıkması gerekiyordu.

Bunu neye dayanarak söylüyorsunuz? Bunu, geçen yıl bugünlerde bu yılın bütçesi görüşülürken, içinde bulunduğumuz yılın bütçesi görüşülürken, hatırlayacaksınız, resesyon tedbirleri isterken biz, iki dönem iki çeyrek küçülmeden resesyon olmaz denildi bize yetkili ağızlardan. Halbuki, biz o zaman yüzde 6,6 yanılmıyorsam, geçen çeyrek yüzde 6,5'lük küçülme içerisindeydik. Şimdi beş çeyrek küçüldük. Hangilerine resesyondan çıkış tedbirleri diyeceğiz bunların? Bu gerekçeyle bunlara önem vurgu yapmış oluyorum.

Krizden çıkış olarak orta vadeli programda özel sektör gösteriliyor, özel sektör istihdam sorunu, işsizlik sorununun çözümü, istihdam meselesi de ona havale edilmiş durumda, ama orada kaynak meselesine bağlı bütçe açıklarından dolayı ve dolayısıyla bu bir genel ifade olarak görülüyor.

Özel sektörün önünün açılmasının -finansla tekrar döneceğim- yolu, Hükümet yine dış pazarlara işi havale ediyor. Dış pazarların daralması mazeret olarak söyleniyor, özel sektörün önü bu anlamda, eğer dış pazarlar açılırsa özel sektörün üretimi artacak. Ona bağlı olarak istihdam artacak. Dış pazarların durumu belli ama öbür taraftan bizim kurla ilgili sıkıntılarımız belli. Her yetkili, Türkiye'de... Bakınız, Merkez Bankasının son bir iki gün içindeki ifadesi, sanayicimiz veya iş alemimiz maliyet düşüklüğü dolayısıyla ithalata dönüyor diyor. Enflasyon düşüşü de bununla izah ediliyor, ithalat bizim ihracatımızın önünü de kapatıyor, bu kur meselesi de böyle gidiyor.

Şimdi, buraya gelmişken, Sayın Yılmaz Bakanımızın bir başka ifadesine daha temas etmek istiyorum. Sayın Bakanım, bu yadırganacak bir ifade değil, ama biz üçüncü defa üç gün üst üste duyduğumuz için üzerinde durmak istiyorum. Siz de, kararlılıkla yürüttüğümüz bilgi toplumuna dönüşüm çabaları diye bir ifade kullanmışsınız. Bu geniş sunumun içinde bu üzerinde durulacak bir husus özel olarak değil, ama bir önceki gün bir bakanımız işsizliği bilgi toplumuna dönüşümüze bağladı. Sonra tabii, orada kalmayacağız, tedbir alacağız dedi ama öyle bir ifade dün de Ulaştırma Bakanı, bilgi teknolojileri konusunda yeni kullanım alanlarıyla ilgili gelişmeleri buna bağladı. Ben bu konuda Hükümetimizin gerçekten Türkiye'yi yönetenlerin bilgi toplumuna geçiş konusunda sağlam bir düşünceye sahip olmaları gerektiğini arzu ediyorum. Bu söylenenler, bu sözü edilenlerin hepsi bilgi çağı üretim düzenine ulaşmış ülkelerin ulaştıkları sistem, metot, alet, edavatın kullanılmasından ibarettir. Bunun adı modernleşmedir. Biz şimdi, krizden çıkışımızı dış pazarların gelişmesine, daha doğrusu ihracat gücümüzün artışına bağlarken ve bunun önemini kavradığımızı ortaya koyarken, öbür taraftan, ithalata piyasamızın işgal edilmesi ve firmalarımızın devre dışı kalınmasını bilgi toplumu ve bilgi çağı üretimine ulaşmış toplumların kazandıkları mesafenin sonucu olarak görmeliyiz, bilmeliyiz.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 44

Özet olarak şunu diyorum: Eğer birtakım üretim alanlarımızı biz rekabet gücünü o sahada kaybettiğimiz için terk ediyorsak, kendi irademizle başka alanlara yönelip daha iyi sonuçlar alacağımızdan değil, mukayeseli üstünlüğümüzden değil de mecburiyetten terk ediyorsak, bilgi toplumundan bahsedemeyiz. Sevgili Bakanım, biz, o anlamda bilgi çağı, yani bilgi ve teknolojiyi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kutluata, ilave süre veriyorum; buyurun.

MÜNİR KUTLUATA (Devamla) – Lütfen efendim, sağ olun.

...üretimde kullanmak üzere hazır bir rekabet içinde olan kuruluşlarımız olmadan, her üretilen bilgi ve teknolojiye üretim ve kullanım alanı açacak bir yapı oluşmadan bilgi toplumundan bahsetmenin, ben, piyasadaki moda kavramlara uymak olarak görüyorum. Çünkü, 1970 yılından beri bu süreci takip etmeye gayret ettiğim için bunu söylüyorum. Bizim, başkalarının ürettiği bilgi ve teknolojilerin sağladığı rekabet gücüne bağlı olarak üretim alanlarını kaybediyorsak, bunun karşılığını bir başka alanda telafi etmeden bu sahaya geçemeyeceğimizi söylüyorum. Onu da bu arada çok kullanıldığı için ona temas etmek istedim.

Efendim, finans meselesine gerçekten şey yapmak istemiyorum, yani öyle oldu diye uzatmak istemiyorum ama bütünlüğü bozulmasın diye son anı da bekledim o yüzden biraz.

Efendim finans konusuna tekrar gelirsek, geçen yıl yine kriz başladığı andan itibaren biz Türkiye’de hatırlayın, firmaların, özel kuruluşların dış borçları dolayısıyla büyük bir endişe vardı, firmaların ne olacağı ve dolayısıyla kredi yapıları dolayısıyla da bir endişe vardı. Biz burada, ekonomiyle ilgili en yetkili arkadaşlarımızın ağzından, biz bu konuda yeni bir yapılanma getireceğiz denildiğini hatırlıyordum. Nedir, detay verin dedikimiz zaman, o an için verilmedi veya verilemeyeceği söylendi, ama şimdi görüyoruz ki, firmalar Türkiye’de süratle el değiştiriyor veya iflas edip piyasadan çekiliyor. Şimdi, firmaların süratle el değiştirmesini nasıl olsa bir başka ele geçti diye iktidarın seyretmesi çok büyük bir hatadır. Çünkü, o firmalar, müteşebbis ruhla kurulmuş firmalardır, onları devredenler ticaret erbabıdır. Şimdi, bir ülke, üretim birimlerinin el değiştirmesine bu anlamda ilgisiz kalırsa, bir yönetim üretim birimlerinin el değiştirmesine ilgisiz kalırsa, bankacılık sistemimiz kendini garantiye alacağı derken bu konuya ilgilenecek başka bir makam bulamazsak, Türkiye’de biz özel sektörün yatırım yapacağını, yeni yatırımların olacağını, genişleyeceğini ve önümüzün açılacağını beklemek fevkalade hatalıdır. Bu konuda bir açıklama olması lazım Sayın Bakanım.

Bakin, net hata noksanla izah edilen giren büyük paranın geliş kaynağını bilemiyoruz. Üçüncü defadır bu görüşmeler sırasında soruyorum, harcadığı yerleri bilelim hiç değilse. Eğer bu anlamda Türkiye’de firmaların el değiştirmesi konusunda gerçekten bir vasat oluştuysa ve bir şeyler oluyorsa, Hükümetimiz de kriz ortamıdır, ne yapalım diye ilgilenemiyorsa, bunun gözden kaçırılmasının affedilir, ekonomimiz açısından, geleceğimiz açısından affedilir tarafı olmadığını düşünüyorum.

Şimdi, çok şey var söylenecek ama, bir şey daha, bir iki noktayla bitiriyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MÜNİR KUTLUATA (Devamla) – Sayın Bakan, siz yine konuşmanızın bir yerinde, rakama gitmeyeyim, özelleştirmeyle ilgili olarak galiba 2008 yılı için 18 milyar dolardan bahsettiniz. Doğrudan yabancı yatırımı diye verdiğiniz bir rakam var, orada birtakım ülkeleri daha eleyerek sıralamada yukarılara çıktığımızı söylediniz. Sayın Bakan, gerçekten etrafımıza baktığımız zaman biz yeni yatırım görmüyoruz, yatırımların el değiştirmesini görüyoruz. Şimdi, bunun, başından beri arzu ediyorum ki, bir dönem olmuştur, özelleştirme adı altında anlayışı kavradık, kavrayamadık, başından beri söylüyorum, başladığı günden beri söylüyorum, özelleştirmeyle ilgili hatalar yapılmış, edilmiştir ama yabancıya satışları özelleştirme saydığımız zaman veya yabancıya satışları yabancı sermayeye, sabit yabancı sermaye, doğrudan yabancı sermaye girişi saydığımız zaman Türkiye ekonomisinin gideceği yeri çok iyi tahmin etmemiz lazım. Tekrar tekrar buralarda artık satacak şey kalmamışken bu rakamların bir olumlu gösterge olarak kullanılmasını doğrusu ben anlayamıyorum. Şimdi vakit olsa da ben size sorsam siz de lütfedip cevap verseniz, “hangi şeyleri satarsak makul sayılır” desek ciddi bir tartışma çıkar diye düşünüyorum. Yani Türkiye’ye yabancıların gelip “Yatırım yapmak istediğim ülkedir, hangi sahalarda yatırım yapayım.” dediği bir ülke olduğunu söyleyemiyoruz, göremiyoruz. Sadece kirli sanayilerde birtakım başka ülkelerde yer bulamayan yatırımların buraya yönelmeye çalıştığını biliyoruz, izin veriliyor veriliyor onu bilmiyoruz, o müracaatları biliyoruz.

Bu söylediklerimin hiçbir politik tarafı yok Sayın Bakanım, samimiyetle gördüklerimi söylüyorum ama bir noktayı söylüyorum, bu da politik değil, Maliye Bakanı bize, Değerli Bakanımız bize bir kâğıt dağıttı, burada asgari ücrete dayalı bir şey değil bu, ortalama memur maaşına yönelik, 2002’de ne alıyormuş ortalama memur, 2009’da ne alıyormuş diye tek ürün alırsa ne olur diye rakamlar verdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kutluata, buyurun.

MÜNİR KUTLUATA (Devamla) – Bitti Sayın Başkanım.

2002’de ortalama memur maaşıyla 569 kilo ekmek alınıyormuş sade ekmek alırsa, şimdi 716 kilogram ekmek alınıyormuş sade ekmek alırsa. Ben bunu “Fert başına gelir 3’e katlandı.” denildiği yerde ne anlam ifade ediyor diye baktım, biraz da çarptım böldüm, ayda 1 kilo 750 gram ediyor, 5 nüfusa böldüğünüz zaman 1 ekmek ediyor, yani bir yılın sonunda Türkiye’de şu kadar gelişme oldu derken asgari ücretli değil, ortalama maaşlı bir memurun, şahsın yıl sonunda “Evet, ben bu sene refahtan 12 ekmek fazla yiyerek pay aldım.” demesi, yani bir refah göstergesi değil ama bunlar bir gelişme olarak önümüze konuluyor, bir savunma mekanizmasının parçaları olarak önümüze konuluyor.

Onun için, güçlük hepimizindir ama tedbir almak hükümetin iradesinde olan bir şeydir. Tedbirler alınmadı, alınsın diyor, bu temennilerle sözlerimi bitiriyorum.

Sayın Başkan, müsahahanız için teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 45

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Kutluata.

Sayın Bağcı...

CAHİT BAĞCI (Çorum) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakanlarımız, Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli bürokratlar, basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmamda planlama sürecinde üç temel ilkeye, yaklaşıma dikkat çekerek Devlet Planlama Teşkilatıyla ilişkisini kurmaya çalışacağım.

Bunlardan birincisi değerli arkadaşlar, sektörel ve bölgesel politikaların uyumu konusudur.

Makro ekonomik, sektörel ve bölgesel politikaların bir arada görülebilmesi entegre ve tutarlı kalkınma politikalarının oluşturulmasına katkı sağlamaktadır.

2010 yılı programında öngörüldüğü üzere, ilgili kurum ve kuruluşlar arasında iş birliği ve koordinasyonun geliştirilmesi amacıyla "bir bölgesel gelişme komitesi" kurulması çalışmaları DPT koordinasyonunda başlatılacağı bilinmektedir. Bu komite, sektörel ve bölgesel politikaları ulusal düzeyde uyumlaştırma ve bölgesel gelişme ulusal stratejisini yönlendirme işlevlerini yürütmeyi amaçlanmaktadır. Ki bu yaklaşım sektörel ve bölgesel politikaların uyumu açısından son derece önemlidir.

Bir diğer husus bölgesel gelişme yaklaşımlarının değiştiğine yöneliktir.

Küreselleşme süreci ile bölgesel gelişme yaklaşımlarında yaşanan değişimler hiyerarşi ve kumanda yerine yatay ilişkilerin ve uzlaşma-ortaklık ilişkilerinin öne çıkmasına neden olmuştur.

Ayrıca, Küresel ekonomik koşullar, "küresel ölçekte rekabet" olgusunu öne çıkarmıştır.

Rekabet gücünü belirleyen faktörler olarak yerel kaynakların, yerel düzeyin kendine has özellikleri ve özgünlükleri ön plana çıkarmıştır.

Bu durum, kalkınmada dışsal müdahalelere ve transferlere dayalı gelişme modeli yerine içsel kaynaklara dayalı gelişme modelleri benimsenmesini getirmiştir.

İçsel gelişme modelleri; yenilikçilik, beşeri ve sosyal sermaye, işbirliği ağları, güven, dayanışma ve işbirliği gibi olguları öne çıkarmıştır.

Kümelenme ve uzmanlaşma, yaratıcılık ve yenilikçilik, iş ağları gibi gelişmeler yeni gelişme yaklaşımlarının öne çıkan dinamikleri olmuştur.

Bu kavramlar ülkemizde de ulusal ve bölgesel politikalarımızı şekillendirmeye başlamıştır.

Üçüncü husus olarak kalkınma politikaları oluşturma ve karar verme biçimlerinin değişmesine yöneliktir.

Ekonominin denetlenebilirliği azalmış, artan sınır ötesi ilişkiler ve birliktelikler, üretim ve tüketimin küreselleşmesine neden olmuştur.

Küreselleşen ekonomik sistem belirsizlikleri artırmış, ekonomik ve sosyal yapıların karmaşıklaşmasına ve uzun dönemli karar almada güçlükler yaşanmasına neden olmuştur.

Kalkınmanın ekonomik, sosyal ve idari olmak üzere tüm parametrelerinde yaşanan bu değişiklikler, yenilikçi bölgesel gelişme araçlarının uygulanmasını zaruri kılmıştır. Bu sebeple DPT tarafından yeni bölgesel gelişme planları ve politikaları üretilmiş ve uygulamaya geçirilmiştir.

Devlet Planlama Teşkilatı faaliyetlerini yürütürken kamu kuruluşları, özel sektör ve sivil toplum ile olan iletişimi sağlayarak ülkenin gelişme sürecinin daha katılımcı bir şekilde yönetilmesini gözetmelidir.

Paralel olarak, proje bazlı, parçacı yaklaşımlardan ziyade; program esaslı, odaklı politika ve uygulamalara ağırlık verilmesi gerekmektedir. KÖYDES buna bir örnektir. Bu yönde olumlu ve yenilikçi bir diğer örnekler, sosyal destek projesi olarak ifade ettiğimiz SODES, cazibe merkezleri ve kalkınma ajanslarıdır.

Bölgesel ve yerel kalkınma odaklı politikaların ağırlık kazanması, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının yönetim süreçlerini bu doğrultuda gözden geçirme ve kendini konumlandırma lüzumunu ortaya çıkarmıştır. Bu yönelim, kalkınma çabamızın daha bütünlük, daha etkili ve daha sonuç alıcı bir hüviyete kavuşmasını sağlayacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Devlet Planlama Teşkilatının çalışmaları ve değişen misyonu üzerine bu değerlendirmelerden sonra bölgesel programlar, plan ve projeler üzerinde tespit ettiğim bazı hususları dikkatinize sunmak istiyorum.

Sayın Bakanım, GAP, DAP ve KOP ve diğer bölgesel programlar şeklinde sürekli ifadeler kullanılmaktadır. Bu ifadelendirme biçimi Plan ve Bütçe Komisyonunda ciddi anlamda rahatsızlıklara ve endişelere neden olmaktadır. Şöyle ki: Örneğin burada bir üyemiz DOKAP projesinin içeriğini sorgulamaktadır. Yani DOKAP projesi nedir, neden yapılmıştır, altında neler vardır? Hakeza Yeşilirmak planıyla ilgili, ki Devlet Planlama Teşkilatı stratejik plan yaklaşımıyla yapıldığını, ilk stratejik plan yaklaşımıyla yapılan bir plan olduğunu ifade eden bir Yeşilirmak Planı söz konusudur. Ama bu planın içerisinde neler vardır hiç kimse bilmemektedir. Enerji, ulaştırma, sağlık, eğitim, organize sanayi bölgeleri, küçük sanayi siteleri, ki son açıklanan Tarım Bakanlığımız tarafından yapılan havza planı bu planların, bölge planlarının içerisinde nereye oturmaktadır? Bu konuda belki biraz daha açıklayıcı bilgiye ihtiyaç var.

Ben buradan konuyu Yeşilirmak havzası gelişim planına getirmek istiyorum. TR83 olarak ifade edilen Çorum, Amasya, Samsun, Tokat illerini kapsayan bu bölgeye yönelik bir plan hazırlanmıştır ve 2006 başında da Devlet Planlama Teşkilatımız tarafından kabul edilmiştir.

Bölge dışına göç veren bir özelliğini hâlâ TR83 taşımaktadır. Bu planın uygulanması nasıl yapılmaktadır, yapılacaktır? Uygulanmasına yönelik olarak kısa, orta ve uzun vadede bir eylem planı mevcut mudur? Kim hazırlayacak eğer yoksa? Kalkınma ajansı mı bunun sorumlusudur? Hazırlanacak eylem planının Bakanlıklar üzerinde bir yaptırım gücü olacak mıdır? Var mıdır?

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 46

Sayın Bakanlarımız Tuzla tersanelerindeki ölümlü kazalar nedeniyle alternatif tersane alanları gündeme gelmişti hatırlarsanız. Bu çerçevede Karadeniz Bölgesi'ndeki bazı alanlar -Sinop, Samsun'un da içinde bulunduğu- potansiyel alanlar olarak ifade edilmişti. Kamuoyunda bu konu fazlasıyla tartışıldı.

Eğer bu alanda bir ilerleme söz konusu ise, Samsun TR83'ün önemli bir cazibe merkezi olacaktır ve diğer illerin gelişmesine katkı sunacaktır ki hazırlanan planda bölgenin, TR83'ün ekonomisinin, sanayi alanında ekonomisinin giderek büyüdüğü yönünde ifadeler de söz konusudur.

"Bölgede sanayileşmede artış görülmektedir." şeklinde bir ifade de kullanılmaktadır.

Aynı şekilde TÜİK verilerine göre TR83 2008 verileri elektrik tüketiminin Samsun ve Çorum illerinde artış görüldüğü 2002 ile kıyaslandığında yüzde 100'e varan, hatta Samsun'da daha fazla artış gözlemlendiği bilinmektedir.

Bu açıdan bakıldığında, ticaretin de geliştiği ve sanayinin de gelişme içerisinde olduğu, artış gösterdiği illere yönelik olarak projeler nelerdir? Örneğin geçtiğimiz haftalarda bir Ulaştırma Şurası yapıldı İstanbul'da. Ulaştırma Şurası kararlarında 2023 hedefleri belirlendi. 2023 hedefleri içerisinde TR83 nerededir ulaştırmaya göre? Yani Ankara-Kırıkkale-Çorum-Samsun hattında bir demir yolu söz konusu mudur? Olması gerekli midir, değil midir? Bunun tartışmasını kim yapacaktır veyahut da havza planı içerisinde nerede durmaktadır? Zira, sanayisinin ağırlıklı olarak Samsun ve Çorum'un makineye dayalı olduğu bilinmektedir. Bu çerçevede demir yolu hangi noktadadır, bu konuda bilgi verilirse sevinirim.

Bir diğer husus, gene bölge planında, sayfa 31'de inşa edilecek atık su arıtma tesisleri yer almaktadır. Plan içerisinde bölgede çevre sorunu ve su kirliliği sorununa dikkat çekilmekte ve kanalizasyonların yüzde 86,2'sinin arıtılmaksızın alıcı ortamlara, yani Kızılırmak, Yeşilirmak ve kollarına verildiği ifade edilmekte ve inşa edilmesi gereken atık su arıtma tesisleri gösterilmektedir.

Bu çerçevede bu atık su arıtma tesisleri kimin tarafından yapılacaktır?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAHİT BAĞCI (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

Bu konunun da açıklığa kavuşturulmasında yarar vardır.

Son olarak sözlerimi toparlamak istiyorum.

Sayın Bakan, konuşmanızda Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezinin projeciliğin ve bireysel girişimciliğin yaygınlaşmasında ve ülkemizin Avrupa Birliği ile ilişkilerinin güçlenmesine, uyumuna, kurumlar arası uyumuna olan katkısına değindiniz. Son derece doğru. Katılıyorum bütün bu ifadelere. Binlerce, yüz binleri aşan sayıda insanımızın Avrupa Birliği üyesi ülkelerle, aday ülkelerle iş birliği sağlanmıştır, kurumlar dâhil ancak bir de yürütülen projelere biraz daha analitik bakılması gerektiğini söylemek istiyorum. Proje yürüten tarafların farklılaşmasını belki burada sağlamak durumundayız. Bütün sivil toplum kuruluşlarının proje yapması sağlanmalı, özendirilmeli. Bu alanda belki bazı illerimiz üzerinde çok daha yoğunlaşma yapılmalı. Hakeza bazı illerimizde sadece bir projenin uygulandığı, Avrupa Birliği projesinin uygulandığında bütün basının, kamuoyunun önemsediyini görüyoruz. Bu konuya dikkatinizi çekmek istiyorum.

Projelerin yurt çapına, Anadolu'ya bütün okullarımıza, ilçelerimize, beldelerimize ve bütün sivil toplum kuruluşlarına, bütün paydaşlara taşınması ve bu konuda da ulusal ajansa büyük bir sorumluluk düştüğünü hatırlatarak kurum bütçelerinin ülkemize, kurumlarımıza hayırlı olmasını diliyor, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Aydoğan, buyurun.

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Çok Değerli Bakanlarım, çok Değerli Hazine Müsteşarım, BDDK Başkanım, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarım, TÜİK'in değerli temsilcileri, basınımızın değerli mensupları, Komisyonumuzun değerli üyeleri; hepinizi saygı ve hürmetle selamlıyorum.

Ben, mesleğim olduğu ve uzmanlık alanım olduğu için ve pek çok kurum da olduğu için, zaman da kısıtlı olduğu için BDDK ve bankacılık faaliyetleri üzerine yoğunlaşacağım.

Bu yoğunlaşmayı yaparken daha önceki bütçe toplantılarında da atf yapıldığı üzere o mukayeseyi de yaparak devam edeceğim. Geçmişte AK PARTİ İktidarından önceki iktidarlar zamanında bankacılığın yeniden yapılandırılması hep söylenegelmiştir. Biraz ona yoğunlaşacağım.

2001 yılı Mayıs ayında bankacılık sektörü yeniden yapılandırılma programı uygulamaya konuluyor. Program ile kamu bankalarının yeniden yapılandırılması, TMSF'ye devredilen bankaların çözümlenmesi, özel bankacılık sisteminin rehabilitasyonu, gözetim ve denetim çerçevesinin güçlendirilmesi ve sektörde etkinliğin artırılması amaçlanıyor.

TMSF'ye devredilen bankalarının çözümlenmesi AK PARTİ İktidarlarından önce gerçekleştirilmiş midir? Bir iki banka hariç hayır.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Nasıl hayır?

HALİL AYDOĞAN (Devamla) – Bir iki banka hariç hayır. Şimdi hayır olduğunu göreceksiniz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Aynı metni okuyorsun, geçen seneki metni okuyorsun!

HALİL AYDOĞAN (Devamla) – Geçen sene böyle bir metni okumadım. Bakarsanız, görürsünüz.

5020 sayılı Bankalar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun ile bir, TMSF bağımsız bir kuruluş hâline getirilmiş ve kendisine çok önemli yetkiler verilmiş.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Acaba çok mu iyi oldu?

HALİL AYDOĞAN (Devamla) – TMSF'ye devredilen bankaların çözümlendirilmesinin hızlandırılması sağlanmış, 2000-2001'de tahsilat miktarı yaklaşık 200-250 milyon dolar iken 2002-2007-2009 döneminde 18 milyar doların üzerinde tahsilat sağlanmıştır. Bu da yapılanın etkinliğini açık bir biçimde göstermektedir.

Özel bankacılık sisteminin rehabilitasyonu AK PARTİ İktidarından önce yapılmış mıdır? Yine vereceğim cevap kısmi sermaye benzeri kredi destekleri dışında pek... Hayır diyeceğim ona da.

Daha sonra iki bankanın birleştirilmesi, önemli iki bankanın birleştirilmesi AK PARTİ zamanında sağlanmıştır.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 47

Gözetim ve denetim çerçevesinin güçlendirilmesi de AK PARTİ İktidarı döneminde yasalaştırılan 5411 Yasa ile sağlanmıştır. 5411 sayılı Yasa ile bu konuda çok önemli düzenlemeler yapılmıştır. Bankalar için kurumsal yönetim ilkeleri ihdas edilmiş. Bağımsız denetim, iç denetim, iç kontrol ve risk yönetimine ilişkin hükümler uluslararası uygulamalarla uyumlu, gözetimi ve ihtiyatlı denetimi destekler hâle getirilmiştir.

Bankaların öngörülen sınırlamalara ve standart oranlara ilişkin raporlarının sadece dönem sonlarında gönderilmesi yerine eşiklere erişilmesi veya aşılması hallerinde de ilgili raporlama dönemleri beklenmeksizin bildirilmesi koruyucu hükümler çerçevesinde zorunlu tutulmuştur.

Sermaye yeterliliğinin asgari düzeyi ve asgari likidite yeterliliği hususlarında düzenlemeler yapılmıştır.

Bankaların kaynaklarının istismar edilmesinin önlenmesi, bankaların emin bir şekilde çalışmasının sağlanması ve mali güçlerinin korunmasına yönelik hükümler getirilmiştir.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun daha etkin, verimli, şeffaf ve hesap verebilir şekilde çalışmasını öngören hükümler ihdas edilmiştir.

Sektörde sistemik risk ve finansal sektör komisyonuna ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Sonuç olarak AK PARTİ İktidarında çıkarılan 5411 sayılı Yasa ile ve bu Yasa'nın verdiği yetkiyle BDDK düzenleme, gözetim ve denetim fonksiyonlarını daha iyi ve başarılı bir şekilde yerine getirmiş ve getirmektedir.

Bunun doğal sonucu olarak Türk bankacılık sektörü son yıllarda belirgin bir gelişim süreci içindedir. Bankacılık sektörünün 2002 yılı sonunda 129,7 milyar dolar olan aktif toplamı, özellikle 2004 sonrasında yakalanan güçlü büyümeye paralel olarak Eylül 2009 itibarıyla 540,6 milyar dolar düzeyine ulaşmıştır.

Bankacılık sektörünün gayrisafi yurt içi hasılaya oranı 2002 yıl sonunda yüzde 60,7 seviyesinde iken, Eylül 2009 itibarıyla söz konusu oran yüzde 85'5 seviyesine ulaşmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HALİL AYDOĞAN (Devamla) – 2001 yılında yaşanan ekonomik krizden alınan dersler, yaşanan konsolidasyon, yüksek sermaye yeterliliği, likidite pozisyonları ve kârlılık performansı ile başarılı risk yönetimi politikaları Türk bankacılık sektörünün 2008 yılının son çeyreğinde şiddetli şekilde hissedilmeye başlanan küresel ekonomik krize karşı daha dirençli olmasını sağlamıştır.

Sermaye yeterliliği rasyosu Eylül 2009 itibarıyla yasal sınır olan yüzde 8'in oldukça üstünde, yüzde 20,051 seviyesinde bulunmaktadır.

Bankacılık sektöründe Eylül 2009 itibarıyla aktif kârlılığı yüzde 2,1; öz kaynak kârlılığı ise yüzde 18 gibi yüksek seviyelerde bulunmaktadır.

Ekonomik ortamdaki olumsuzluklara bağlı olarak kredilerin takibe dönüşme oranı son bir yıl içerisinde yüzde 3,1'den Eylül 2009 itibarıyla yüzde 5,3 düzeyine yükselmiş olmakla birlikte, 2002 yıl sonundaki yüzde 17,6 seviyesiyle karşılaştırıldığında görece olarak düşük bir seviyede bulunmaktadır.

Daha bir sürü veri var. Bu gelişme AK PARTİ İktidarında bankaların topladıkları fonları kredi olarak kullandırma şeklinde özetlenebilecek asli fonksiyonlarını yerine getirmede ve dolayısıyla ekonomide kredi kanallarının daha verimli bir biçimde çalışmasında daha etkin olduklarının göstergesidir.

Bir de son bir noktaya değinerek sözlerime son vermek istiyorum.

Biraz önce benden önce yapılan konuşmalarda bazı konuşmacılar hedeflerin tutmadığını itham eder bir şekilde, suçlayacak bir şekilde söylediler. Ben şimdi soruyorum: 1999, 2000, 2001 ve 2002'de hedefler tuttu mu? Krizler bu nedenle mi oldu? Yoksa krizler de hedefler arasında var mıydı?

Hepinize saygı ve hürmetlerimi sunuyorum, bütçeler hayırlı olsun efendim.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sayın Başkan, bu doğrudan şahsa yönelik bir şey midir?

HALİL AYDOĞAN (Devamla) – Ben isimden bahsetmedim.

HARUN ÖZTÜRK (İzmir) – Oradan kurtulamadılar. Bırakın artık orayı. Yedi yıl önce de siz vardınız şimdi de siz varsınız.

BAŞKAN – Sayın Yüksel, buyurun efendim.

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Sayın Başkanım, Değerli Bakanlarım, değerli bürokrat arkadaşlarım, Komisyonumuzun çok değerli milletvekilleri, çok değerli basın mensupları; hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Öncelikle muhalefet partisindeki milletvekili arkadaşlarımızın yapmış oldukları tüm eleştiriler elbette bizim için çok önemli ve bu eleştirileri biz saygıyla karşılıyoruz. İçlerinde katıldığımız olur katılmadıklarımız olur ama önemli olan onların bu eleştiriyi yapmış olmalarıdır. Bu eleştiriler bizim için önemlidir, sanırım bakanlarımız için de önemlidir.

Türkiye dünden bugüne bu hâle gelmedi tabii, yıllara sari. Çok gerilere gitmek istemiyorum ben. Öncelikle 92 yılı sonrası, yine bir hükümet değişikliği olduğunda hatırlayabildiğim bir rakam var, bugün için kara delik olan sosyal güvenlik açığı sıfır idi ve yine o yılda kamu bankalarının görev zararı sıfırdı ama ne olduysa ondan sonraki gelişmelerde bu iş, açıklar giderek büyümeye başladı. 38 yaşında insanlarımızı emekli etmeye başladık. Sosyal güvenlik açıkları böyle başladı. "5 lira benden daha fazla" diyerek de kamu bankalarının zararlarına çanak tuttuk ve bunları 94'teki yaşadığımız 5 Nisan krizi tetikledi. Bir anda 3 katı fakirleştik.

Dolayısıyla daha sonra gümrük birliği anlaşmasıyla bizim sanayicimiz açık düştü. Bizim sanayicimiz o dönemde korumasız ve dünya devleriyle, sanayi devleriyle karşı karşıya kaldı. Bunun avantajları da oldu. Sanayicimiz daha erken yıllarda kurtlar sofrasında nasıl mücadele edileceğini büyük bedeller ödeyerek öğrendi. Tabii sonuçta Türkiye bu bedelleri ödedi.

Daha sonra 96, 97... Osman Bey'in bahsettiği gibi Rusya krizi, Asya krizi birbirini takip etti ve en sonunda 2000, 2001 Türkiye'ye ait olan bir kriz. Tabii 99'da yaşadığımız büyük facia, deprem facialarının da ülkemiz ekonomisinde olumsuz etkileri olmuştur.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 48

Tabii sonuç itibarıyla Denizli'de değerli arkadaşım Emin Haluk Ayhan Bey'in bahsettiği gibi 2001 yılında... Denizli yapısı gereği, sanayi yapısı gereği ihracatçı bir sanayi yapısı var. Yüzde 90 kurulu gücü sanayisinin ihracata yönelik. Denizli'de kim ne iş yaparsa Denizli'ye, Türkiye'ye değil dünyaya mal satmak üzere o kuruluşu yapar. Öyle bir güç ve müteşebbis gücü var. Öyle bir düşüncesi var, böyle bir yapısı var. Dolayısıyla biz o yıllarda Türkiye kaynaklı olan krizde sıkıntılar yaşanırken Denizli olarak gerçekten Avrupa ülkelerinde ve dünyada bu kriz olmadığı için çok rahat ihracatımızı yapabildik. Az belki o günlerde de sıkıntılar yaşandı ama bu boyutta değil.

Şimdi o gün avantaj olan konum Denizli sanayisi için maalesef bu dönemde dünya ölçekli bir kriz olduğu için ve bilhassa yüzde 65-70 ihracatımızın Avrupa Birliği ülkeleri olmuş olması ve diğerlerinin diğer dünya ülkelerinden olmuş olmasından dolayı da birinci derecede Türkiye'de elbette Denizli etkilendi. Denizli'de her şey güllük gülistanlık değil ama takdir edersiniz ki 800 bine yakın ihracatçımız var. Bu ihracatçılarımız içerisinde, firmalarımız içerisinde elbette bu saydığım tarihlerden beri gelen sıkıntıları yaşarak, topallayarak, tökezleyerek gelen firmalarımız da var. Onlar üzerinde belki bu kriz de tuzu biberi olmuş olabilir. Onlar bu krizlerden belki kendilerini iyi muhafaza edememiş olabilirler. Dolayısıyla burada etkilenen firmalarımız olmuştur, kapanan firmalarımız olmuştur ama bu şunu gerektirmemeli: Benim burada Sayın Emin Haluk Ayhan Bey'le farklı demeyelim, herhâlde algılamada birbirimizi tam o konuda anlayamıyoruz. Ben eleştirilere karşı değilim eleştirinin her türlüüne açığız. AK PARTİ Hükümetlerinin ekonomik politikaları eleştirilebilir ki eleştiriliyor, AK PARTİ Hükümetlerinin yapmış olduğu teşvik uygulamaları eleştirilmelidir eleştiriliyor ancak benim üzüntü şu sadece burada: Bu 800 bini bulan ihracatçı firmalarımız içerisinde belli miktardaki -sayıları 10, kimi 60 diyor, kimi 10 diyor, kimi 16 diyor, hiç önemli değil, 10 olsun 60 olsun- diğer geri kalan firmalarımızın bütan altında kalmaları, onların zan altında kalmaları, onların evet Denizli'de bir şeyler oluyor, Denizle batıyor dendiği zaman diğer bankalar ve ham madde veren kuruluşlar tarafından Denizli'nin mercek altına yatırılıp onlara zarar vermeleri, çıkan kredilerin ertelenme riskler yaşamaları beni üzüyor. Sadece bu. Onun dışında başta Emin Haluk Ayhan olmak üzere...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Ben söyleyeyim o konuyu.

MEHMET YÜKSEL (Devamla) – Hayır hayır, tamam Sayın Ayhan Bey.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Vekilim.

MEHMET YÜKSEL (Devamla) – Sonuç itibarıyla biz burada günümüze dönmeliyiz, anımıza dönmeliyiz. Türk ekonomisi şu ana kadar, son otuz yılda enflasyonu nasıl düşürürüm diye hedefler kurmuştu. Ama şimdi artık bu saatten sonra, tahmin ederim önümüzdeki dönemde de birincisi öncelikli olarak mevcut istihdamı nasıl korurum; ikincisi istihdam ve ihracata dayalı büyümeyi nasıl sağlarız; üçüncüsü de yeni nakit ve kredi ihtiyaçlarının teminini nasıl sağlarız hedeflerimiz arasına koymalıyız diye düşünüyorum.

Daha yeni, on beş gün kadar önceydi Sanayi Odası Başkanımızla görüştüğümde Denizli'nin tekstil anlamında doğal bir kümeye sahip olduğunu hep beraber biliyoruz ve Leodikya'daki kazılarda 2000 hatta çok daha önceki yıllara dayanan boyahanelerin çıktığını görüyoruz. Yani o bölgenin kendi yapısında bu tekstil var ve dolayısıyla doğal kümenin olmasından dolayı da tekstil hakikaten güçlü.

Bir de dönemimizde nüfusumuza baktığımız zaman, genç nüfusumuza baktığımız zaman emek yoğun bir sektör olmasından dolayı da ister istemez Denizli gibi illerde tekstil sektörü olmazsa olmazlarımız içerisinde.

Ama bunu deyip de Denizli sanayisi boş oturmadı. Artık diğer sektörler de uzun yıllardan beri geçişi başladı. Bunlardan mermer sektörü var. Ayrıca hiç akla gelmeyen bir sektörde son zamanlarda iyice büyümeye başladı ve yine Sanayi Odası Başkanımızın verdiği verilerde kablo üretiminde Denizli şu anda yüzde 35, Türkiye üretiminin yüzde 35'ini Denizli karşılıyor ve bu da önemli bir gelişmedir ve ikinci küme olma yolundadır. Kablo ve bununla beraber elektronik bakır sektörü ikinci bir küme olmak üzeredir.

Yine düne kadar sıkıntı içinde olan fasoncularımız, Oda Başkanımızın ifadesiyle, son on beş günlük ifadesine göre, şu anda fasoncular gelen siparişlerden dolayı doluluk oranları artmaya başladı, fiyatlarını artırmaya başladı.

Ekim ayı itibarıyla elektrikte, istihdamda, yükleme tır sayılarında artışlar var ama bunlar göreceli de olabilir. Yarınımız ne olacağı konusunda da hep temkinli olmak zorundayız. Artış olmasını umarım, arkadaşlarımız da mutlu olacaklardır. Yani Türkiye'nin batmasını kimse istemez. Ama sıkıntılardan çıkılma noktasında sadece Türkiye'nin değil de dünyanın rol oynadığı bir ortamda elbette bizim de, sayın bakanlarımızın da üzerlerine düşen görevler var. Onlar da bunları yapmaya çalışıyor.

Yine, dünyadaki son gelişen piyasa şartlarına göre de artık büyük hantal firmalar değil, butik tarzda hızlı üretim yapan firmalar daha şu anda revaçta. Sebep? Sebepiye şu: Hem girdi maliyetleri anlamında hem de rekabet etmesi konusunda artık Avrupa ve dünya stok yapmıyor. Daha önce milyonlarla verilen havlu, bornoz siparişleri şu anda 10 binlere, 2 binlere, 5 binlere düşmüştür. Bu neyi gösteriyor? Artık, butik tarzda üretimlere daha çok ağırlık verilmesi gerektiğini gösteriyor. Belki geçicidir. Geçici olduğunu umuyorum ama şu anda kurulu kapasitede Denizli'nin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yüksel, buyurun, tamamlayın lütfen.

MEHMET YÜKSEL (Devamla) – İlave olarak tekstilde yatırım yapması gibi bir düşüncesi yoktur zaten ancak mevcut sanayicilerimizin, tekstil sanayicilerimizin kendi makine ekipmanlarını yenileme konusunda da bazı talepleri vardır.

Yine, Denizli sanayicilerimizin üç dört başlıkta kısa olarak talepleri var, bu bütün ihracatçılarımızı ilgilendirebilir; geçmişte yapılmış, faydası görülmüş, acaba bu uygulanabilir mi diye ben değerli bakanlarıma sunmak istiyorum.

Eximbank kredileri yatırım ve ihracat şevkini artıracak şekilde düzenlenmelidir. Mesela, 1985-1990 yılları arasında olduğu gibi, firmaların bir önceki dönemki ihracat performansı ve ihracat taahhütlerine göre kredi verilmesi gerekmektedir. Bu da Denizli ve benzer merkezlerin içinde bulunduğu durgunluk ve gerileme dönemini aşmasına zemin hazırlayacaktır diyorlar.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 49

Bir başka önerileri: Sanayicilerin mevcut KDV alacaklarının erken ödenmesi ya da devlete olan borçlarından mahsup işleminin sağlanması yerinde bir uygulama olacaktır ki genelde bu KDV konusu çok gündeme geliyor.

Üçüncüsü de: İhraç mallarının üretiminde kullanılan girdiler üzerinden alınan dolaylı vergiler ihracatçıya teşvik olarak geri verilmelidir.

Elektrik ve doğal gaz üzerindeki vergilerin -ÖTV ve benzerleri gibi- ihracata dönük malların üretiminde kullanılan kısmının iadesi ihracatçımızı dünyayla rekabet edebilir konuma getirecektir.

Kıdem tazminatı bugün âdeta sanayicinin üzerinde, omuzlarında bir yük olarak durmaktadır. Bunun azaltılması konusunda önerileri var. Onları daha sonra paylaşırız.

Son sözleri şöyle: Denizli girişimcisi için sanayici olmak bir aşktır, bir sevdadır, bir sevgidir, içerideki bir mücadeleye gücüdür, bir şeyleri hakkıyla üretme isteğidir.

Bu şevk ve isteğin kırılmaması, hakkıyla desteklenmesi dileğiyle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Yüksel.

Sayın Berber, buyurun efendim.

RECAİ BERBER (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başbakan Yardımcımız, Sayın Bakanımız, değerli bürokrat arkadaşlar, Komisyonumuzun değerli üyeleri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben daha çok birkaç hususa değinmek için söz aldım. Öncelikle, tabii, önümüzdeki üç yıl içinde kamu yatırımları için ayrılan şeyler programda belli ancak burada, Sayın Bakanımızın sunumunda da belirtiliyor: “Kamu-özel sektör iş birliğinden yatırımların finansmanında azami ölçüde yararlanılacaktır. 2010 yılında sektör olarak eğitim, sağlık, teknoloji alanlarında, içme suyu, bilgi teknolojilerinde...” Şimdi, burada sadece bunların finansmanı değil de kamu-özel sektör iş birliğinde yatırımların yapılmasında da iş birliği yapmak gerekiyor. Çünkü özellikle biz kamu-özel sektör iş birliği deyince sadece klasik, şimdiye kadar gelen yap-işlet-devret modelinden başka bir şey bilmiyoruz. Onu da zaten her kurum kendisi yapmaya çalışıyor. Ben özellikle tipik bir örnek vereceğim: Mesela, sulama barajları bitmiş. Sabahleyin bir arkadaşımız burada dile getirdi. Ama sulaması yapılmamış alanlarla ilgili olarak DSİ Genel Müdürlüğü yap-işlet-devret ile ihaleye çıkıyor. Tabii ki bu başarılı olamaz, ben kendilerine de söyledim. Sebepi de: Çünkü bu kamu-özel sektör iş birliği bir ihtisas isteyen bir şey. Bunun finansmanı, yapımı, işletme süresi, geri ödemesi, hesaplar, teminatlar vesaire, bunlar oradaki arkadaşların uzmanlık alanı değil veya başka, işte, Sağlık Bakanlığı çıkacak, yarın başka alanlarda bunlar uygulanacak anladığım kadarıyla. Dolayısıyla şu ana kadar, mesela, özelleştirilecek kurumları kendi bakanlıkları biz bunu satalım deyip satmıyor, ne yapıyoruz? Özelleştirme İdaresine devrediliyor. Orada bununla ilgili teknik çalışmalar vesaire yapıldıktan sonra özelleştirme sürecini, prosesini ihtisas sahibi bir kurumumuz yapıyor.

Burada da benim şahsen önerim: Bütün bakanlıkların, kamu kurumlarının her türlü kamu-özel sektör iş birliği projelerini, sadece yap-işlet-devret de değil, bunların bir birim oluşturmak suretiyle, o bakanlıklardaki arkadaşların da uzmanlıklarından yararlanmak suretiyle artık bu işin çok daha büyük boyutlarda yapılabileceğine inanıyorum. Tabii, mesela, İzmir-İstanbul otoyolu gibi çok fizibl projeler yap-işlet-devret ile oluyor ama bir de illa -bu devletçilikten kalan bir gelenek herhâlde- yap-işlet sonra devret. Nereye? Devlete. Niye baştan devret yapmıyor? Sadece finansman için değil, işletmeyi de beceremediği için aslında.

Bugün sulamalarda çok tipik bir şey vardır biliyorsunuz: DSİ yapar, ondan sonra sulama birliklerine. Onlar da her yıl büyük desteklerle topladıkları su paraları da yok olur, işletmecilik diye bir şey olmadığı için. Şimdi, sulama birliklerine devlet tarafından yapılan yatırımlar devredilip işletmesi ilanihaye devredilebilen bir yerde yatırımı da kendisi yapacak olan özel sektöre yap-işlet sonra devret diyoruz. Niye yap-işlet demiyoruz? Niye biz de işin içinde katkı payıyla ortak olarak sürekli işletemiyoruz? Artık, bence, bu geleneksel, artık yirmi yıldır uygulanan yap-işlet-devret modelinin dışındaki yöntemleri de özel sektörle bu altyapı yatırımlarını hızlı bir şekilde yapabiliriz diye düşünüyorum.

Diğer bir husus da: Sayın İzmir Milletvekilimiz değindi borsalarla ilgili ama emtia borsaları konusu bence sadece bu işin bir üçüncü borsamız olsun diye değil, bunun bütün her şeyi hazır şu anda. Burada esas mevsimsel olarak fiyat dalgalanmalarına maruz kalan ve sürekli de bizlerin ve sizlerin kapısını çalan üreticilerin, tarım sektöründeki üreticilerin o mevsimsel dalgalanmalardan kurtulmasını sağlayacak bir mekanizma, sistem geliyor. Eğer lisanslı depolar olmuş olsa bu emtia menkul kıymetleşecek. Menkul kıymet hâline geldikten sonra hem üretici hem de onu spekülâtif amaçla alan tüccarı, sanayicisi de onu teminat olarak kullanabilecek ya da ona başka bir yerlerden sermaye girişi de olacak. Dolayısıyla ben, şahsen orada artık bir mazeret kalmadığını düşünüyorum ve aslında bir an önce de devreye girmesi gerektiğini düşünüyorum.

Buradan belki tarımla ilgili olduğu için yine bütün piyasasına bir hususu hatırlatmak istiyorum. Herhâlde buradaki rakamda bir hata var. 181 bin üretici 2008 yılında 93 bin ton üretirken, bu yıl 80 bin üreticiye düşüyor, yani bu, 100 bin üretici azalıyor demektir. Aynı üretimi, 92 bin tonluk bir üretimi nasıl gerçekleştirecek?

Burada, tabii, bütün piyasasında -alıcılar, yani firmalar, eli bir tane firma olmasına rağmen- bir oligopol piyasası hissediyoruz. Çünkü sözleşmelerinden tutun her türlü işlemleri birebir aynı bütün firmaların, yani hiçbir rekabet ortamı yok. Çünkü ben bazı sözleşmeleri özellikle istedim. Yani vatandaş mağdur oluyor bu sözleşmelerden, bazılarından. Bu sözleşmeler konusunda piyasayı düzenleyici olduğuna göre, çiftçinin şu anda, üreticinin daha doğrusu, müstahsilin bu tüccarlar nezdinde çok fazla korunması yok. Bu anlamda bence Tütün Piyasası Üst Kurulunun özellikle çiftçiyle yapılan bu sözleşmelerin, sözleşmeli tarım yapıyor çünkü, tekrar bir gözden geçirilmesi gerekir diye düşünüyorum.

Bu, tabii, özellikle tütün ekim alanları iktidarımız döneminde gerçekten bilinçli bir şekilde daraltıldı ama nasıl? Alternatif ürünleri destekleyerek. Bugün, artık, tütün ekim alanları bizim bölgemizde... Bizimki en çok tütün ekilen yerdir. Ben de üniversiteyi bitirinceye kadar tarımla uğraştım, tütüncülük yaptım ama şu anda tütün ekilen yer artık hiçbir şeyin yetişmediği yerdir. Zeytin dikilebiliyorsa zeytin diktirmişizdir, meyve varsa meyve diktirmişizdir, bağcılık vesaire. Bütün

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 50

desteklerle tütün ekim alanları azalmıştır. Belki mevcut üreticilerin korunması açısından bildiğim kadarıyla ithalat bu kadar eleştirildi ama ithalat da fon var. Ton başına 2 dolar olması lazım, fon var. Bu fonun çok azı, yüzde 20'si, 25'i bu üreticilere tarımsal destek gibi... Çünkü tütünde şu anda tarımsal destek yok biliyorsunuz, ürün desteği yok daha doğrusu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RECAİ BERBER (Devamla) – Ürün desteği olmadığı için regülasyonu sağlamak açısından, fiyatın düşük olduğu dönemlerde oradan bir destek fonu sağlanabilir mi diye düşünüyorum.

Tabii, bankacılık sistemiyle ilgili olarak da, BDDK ile ilgili olarak da bir iki husus vardı. Bir tanesi, şimdi, tabii, yurt dışıyla çok bağlantısı olan arkadaşlar bunu çok iyi biliyor. Yurt dışı müteahhitlik hizmetlerinde dünya ikincisi olmuşuz en son artık geldiğimiz noktada. Çin'den sonra en büyük müteahhitlik hizmetleri bizde. Belli pazarlar da on-on beş, yirmi yıl sonra tekrar açıldı. Mesela, bunlardan birisi Libya ve şu anda Libya'yla olan sorun nedeniyle teminat mektupları, Türk bankaların teminat mektupları kabul edilmiyor. Sorun da çok cüzi bir sorun, yani 100-150 milyon dolarlık belki bir teminat mektubu, geçmişte yaşanan teminat mektubu krizi nedeniyle, biz, şu anda bu teminatlar nedeniyle zaten yılda yabancı bankalara 30-40 milyon dolar teminat mektubu komisyonu ödüyoruz. Bu şuna benziyor: Romanya'da bankacılıkta Türk bankaları onların merkez bankasından daha güçlüydü 2000-2001 krizine gelinceye kadar. Oradaki yabancı misyonlar dâhil herkes Türk bankalarına parasını yatırıyor. Ama bir bankanın orada batması yüzünden ve 50-60 milyon dolar, çok da değildi zannediyorum, riskin üstlenilmemesi yüzünden orada bizim Türk bankalarının itibarı sıfırlanmış oldu demeyelim ama birkaç lig birden aşağı düştü. Burada da bu sorun çözülemez mi diye düşünüyorum. Çünkü totalde biz daha fazla fatura ödeyeceğiz, öyle görünüyor.

Diğer bir husus da: Bankalarımızın özellikle gayrimenkul, yani bu teminat olarak aldıkları ya da değişik şekillerde iktisap ettikleri gayrimenkulleri herhâlde bildiğim kadarıyla yine iki yıl içinde satmaları, bunları aktiflerinden çıkarmaları gerekiyor. Ama bu ekonomik ortamda genellikle talepte bulunuyorlar, uzatıyorlar filan.

Şimdi son yıllarda da, son dönemde de bankaların gayrimenkul yatırım ortaklığı kurma eğilimi başladı. Gayrimenkul yatırım ortaklığına bankanın yüzde 100 sahip olduğu veya işte, GYO mevzuatına göre yüzde 51'ine sahip olduğu bir GYO'ya gayrimenkulünü devretmesiyle bu, yani aktifinden, gayrimenkulünden kurtulmuş mu oluyor, edimini yerine getirmiş mi oluyor? Çünkü bu şöyle bir yol açıyor: Bazı bankalardan duyuyoruz, çok sıkı denetlediğinizi de biliyoruz ama özellikle tarımsal kredi veren yabancı bankaların ciddi anlamda arazileri şu anda GYO'larına devrediyorlar, GYO kurup oraya devrediyorlar. Şimdi, en son kamu bankaları da GYO kurmaya başladı. Yani gayrimenkul yatırım ortaklığına gayrimenkulleri devretmek sizin açınızdan, BDDK açısından çözüm oluyor mu diye düşünüyorum.

Ben de açıkçası bütçelerimizin ve... Tabii, ekonomiyle ilgili çok şey yapıldı özellikle Sayın Öztrak söyledi, geçmiş dönemde büyümenin istihdam yaratmadığı filan şeklinde. İnşallah, temennimiz, bu yüzde 3,5 ve 4 önümüzdeki yıllardaki büyümelerin çok daha yüksek oranda istihdam yaratacağını ben düşünüyorum.

Bir diğer husus da, belki şunun altını çizmek lazım: Teşvik mevzuatı, şimdiye kadar elli tane teşvik yayımlandı, yatırımlar indirimleri dâhil geçmişte, bunları bilenler çok iyi biliyorlar. Tarım sektörü doğrudan doğruya hiçbir zaman teşvik belgesine kavuşmadı. İlk defa, şu andaki teşvik uygulamasıyla tarım sektörüne bireysel ya da firma olarak yapılan yatırımlar teşvik kapsamına alınıyor tıpkı sanayi yatırımları gibi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RECAİ BERBER (Devamla) – Bu niçin önemli? Çünkü bizim en çok tarım sektöründe şikâyet ettiğimiz teknoloji ve know how girişinin olmaması bu sektöre. Onun içinde sermaye olması lazım, zaten sermaye girişi olmadan olmuyor.

Özellikle de tarım sektöründe yapılan her 50 bin euroluk yatırım bir istihdam sağlarken, diğer sektörlerde bu 100-150 bin eurolara kadar çıkıyor istihdam yaratma etkisi. Dolayısıyla acaba sektörel büyüklükler açısından tarım sektöründe de belli büyüklüğün üzerindeki yatırımlar için özel, yani bildiğimiz büyük yatırımlar teşvikinden yararlandırılma imkânı olabilir mi? Çünkü gerçekten bugün bizim bölgemizde bazı yatırımlar var. Mesela, seracılık yatırımlarında şu anda 50 bin euroluk her yatırım için bir istihdam sağlanıyor. Özellikle tarıma bu şekilde bir sermaye girişi ve know how girişi olursa tarım kesimindeki işçimizin doğrudan sanayiye değil de bir nevi ara sektöre geçmesi de sağlanmış olur diye düşünüyorum. Bu yatırım teşviklerinde tekrar bunu bir gözden geçirebilirsek çok memnun olacağız.

Ben tekrar bütçelerimizin hayırlı olmasını diliyorum, teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Köse, buyurun.

ŞEVKET KÖSE (Adıyaman) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyeleri, değerli bürokratlar ve basın değerli temsilcileri; hepinize saygılarımı sunuyorum.

Sözlerime başlamadan önce sayın bakanlarımın yapmış olduğu güzel sunumlardan dolayı kendilerine teşekkür ediyorum ancak GAP bölgesi içerisinde yer alan ve uygulamalarda çeşitli adaletsizlikle karşılaşan Adıyaman ilinin bir milletvekili olarak GAP bütçesi konusunda birkaç söz söylemek istiyorum.

Öncelikle Sayın Bakanımın da belirttiği gibi, rakamlardan da anlaşılacağı gibi, GAP'in bitirilmesi için daha çok yol alınması gerekmektedir çünkü henüz nakdi gerçekleşme oranı yüzde 66'ya erişmiştir. Nakdi gerçekleşme oranı 2007 sonunda zaten yüzde 62,2 idi. Yani iki yıl sonra ancak yüzde 4'lük bir gelişme kaydedilmiştir. Bu tempoyla GAP'in nasıl bitirileceğini açıkçası ben merak ediyorum.

GAP'in hedeflerini Sayın Bakanım belirtti, bunları tekrar etmek istemiyorum. Yalnız şunu söylemek isterim ki: GAP'in hedeflerindeki rakamlar yalnızca işin ekonomik yönünü yansıtmaktadır.

Değerli arkadaşlar, GAP bittiğinde bölgede olan göçün azalması söz konusu olacaktır, hatta göçün tersine döndürülmesi de sağlanabilecektir.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 51

GAP'a eğitim ve sağlık olanaklarını yükselmesi, kültür ve sanat etkinliklerinin artırılması gibi sosyal yararları da eklediğinizde GAP'ın bir barış projesi olduğunu hemen görebiliriz. İktidar eğer bir açılım yapmak istiyorsa acilen GAP'ı bitirmesini tavsiye ediyorum.

Ayrıca şunu da söylemek istiyorum: Sunumdaki rakamlara ve diğer gelişmelere de baktığınızda, GAP'a maalesef yalnızca bir enerji projesi gözüyle bakıldığını görürüz. İşte, bundan dolayıdır ki GAP'ta tarımsal, sınai ve sosyal gelişmeler göz ardı edilmiştir ve bölgenin kalkınma senaryosu tarıma dayalı sanayi olarak belirtilmiştir. Aslında, bu sanayiye sağlayacak sulamayla ilgili gelişmeler de göz ardı edilmiştir çünkü GAP bölgesinde sulama yatırımlarının ancak yüzde 15'i gerçekleştirilebilmiştir. Bu sulamanın yüzde 15 gibi bir rakamda kalması iktidarın GAP'a nasıl baktığını da göstermektedir.

Sayın milletvekilleri, büyük bir ilçesini sular altında bırakan ve Atatürk Barajı gibi devasa bir barajın olduğu Adıyaman ilinde sulanabilir arazi oranı maalesef yüzde 9 civarındadır. Buna karşın Türkiye ortalaması yüzde 30 civarındadır. Bu, Adıyaman'a büyük haksızlık değil midir? GAP'a almışa yakın köyüyle, bir ilçesiyle büyük fedakârlık yapmış olan bir il olarak Adıyaman gerçekten bu konuda çok mağdur edilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; GAP'a entegre bir proje olarak bakmadığınız takdirde elde edilecek yararlar da azalacaktır ve GAP'ın ülkemize ve bölgemize sosyal anlamda katkıları da gecikecektir.

Değerli arkadaşlarım, GAP Eylem Planı'nda, aynı zamanda, bir, cazibe merkezleri konusunda; iki, teşvik konusunda çeşitli projeler; üç, özel nitelikli bölgeler kalkınma projeleri de yer almaktadır. Bu üç projede de maalesef Adıyaman yer almamıştır. GAP açısından Adıyaman'ın bir üvey evlat olduğunu her zaman görmekteyiz. Acaba bu üvey evlatlığı ne zaman sona erecektir?

Değerli arkadaşlarım, biliyorsunuz, Adıyaman'ın en önemli tarımsal ürünü yakın bir zamana kadar tütün idi. Artık, tütün Adıyaman'da iktidar politikalarına yenik düştü ve Adıyaman'da tütünün yerine alternatif ürün projesi uygulanmasına geçildi. Biraz önce Sayın Plan ve Bütçe Komisyonu ikinci Başkanımız dedi ki: "İktidarımız tarafından bilinçli bir şekilde tütün üretimi daraltılmıştır ve yerine alternatif ürün..." Ama gelin görün ki Adıyaman'da gerçekten kayda değer bir alternatif ürün yetişmiş değildir. Orayı görmenizi isterim. 700 bine yakın nüfusun yüzde 50'ye yakını, yani 350 bine yakın insan mevsimlik işçi durumuna gelmiştir. Bu konuda çok çalışmalarım oldu. Şöyle ki: Adıyaman ekonomisinin can damarı tütün ve bunda en azından alternatif ürün projesi yerleşene kadar tütün desteklenmeli idi. Bu anlamda tütün üreticilerinin sorunları konusunda; bir, soru önergesi verdim; iki, Meclis araştırma önergesi ve en önemlisi, bir yasa teklifi vermiş idim. Yasa teklifiyle amacım şuydu: Alternatif ürün projesi yerleşene kadar tütün desteklemelerinin yapılmasını önerdim ama maalesef bir netice alamadım.

Bir başka önemli nokta ise eski Tekel çalışanlarının durumu. Eski Tekel çalışanları özelleştirmeyle birlikte Yaprak Tütün İşletme müdürlüklerine nakledildi. Bir başka deyişle, tütün alım işinde de geri çekildiler. Bu durum Adıyaman'dan, Denizli'den, İzmir'den, Samsun'dan, Bitlis'ten velhasıl tütün üretilen her yerde bu konuda feryatlar yükseldi. Sebebi ise Tekel çalışanlarının özlük hakları konusunda net bir şey olmamıştır.

BAŞKAN – İlave iki dakika süre veriyorum. Lütfen iki dakika da tamamlayın efendim.

ŞEVKET KÖSE (Devamla) – Eğer yasal bir düzenleme yapılmazsa, bu Tekel çalışanları için 4/C dışında bir alternatif gözükmüyor.

Sayın Başkan, öneri olarak şunu söylemek istiyorum: Bu çalışanların özlük hakları aynen korunmalıdır ve bu çalışanlara kurumlar arası geçiş hakkı da tanımlanmalıdır.

Son günlerde Yaprak Tütün çalışanlarını tedirgin eden başka bir konu da ortaya çıkmıştır. 2010 yılına kadar ülkemizde yalnızca dört Yaprak Tütün İşletme müdürlüğünün açık kalacağı ve geri kalanlarının da kapatılacağı konuşulmaktadır. Seçim bölgem olan Adıyaman'da Yaprak Tütün çalışmaları tedirginlikle beklemektedir. Çünkü bu kapatmaların ardında çalışanların büyük bir kısmına ihtiyaç kalmayacağı için tazminatları verilecek ve işten çıkarılacakları iddia edilmektedir.

Sayın Bakan ve değerli milletvekilleri; eminim sizlere de çok faks gelmektedir, bana da çok faks geliyor. Bu konuda bir açıklama yapmanızı diliyorum Sayın Bakanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son olarak, dünyanın en iyi tütününün yetiştiği şart tipi tütünde bir zamanlar ihracat şampiyonu olan bir ülkede bu konuşmaları yapmak maalesef bana üzüntü veriyor, eminim ki sizlere de bu üzüntüler geliyordu.

Tekelde yapılan bu düzenlemeler halkımız lehine değil, uluslararası sermayenin lehine olmaktadır. Oysa kendi çalışanlarımız ve tütün üreticilerimizi korumak çok da zor değildir.

Sözlerime son vermeden önce Adıyaman'ın ve diğer bölgelerinin üreticilerini ve Yaprak Tütün çalışanlarının en azından 2010 yılına kadar mağdur edilmemelerini talep ediyorum.

Başkanım, müsaade edersiniz, iki tane kısa soru sorabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ŞEVKET KÖSE (Devamla) – Bu yıl 2010'da tütün alımı konusunda herhangi bir yasal düzenleme yapılmadı mı? Önümüzdeki yıl tütün alımı konusunda nasıl bir yol izlenecektir?

İki: Adıyaman ilinde hızlı büyüyen bir üniversitemiz mevcuttur. GAP kapsamında üniversitemizle ortak projeler yapılmasını ya da üniversitemizin uygun bir biçimde değerlendirilmesi söz konusu mudur? Bu konuda bilgi verirseniz memnun olurum.

Teşekkür ederim.

Bütçemizin ülkemize hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz, sağ olun.

Sayın Açıkgoz, buyurun efendim.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 52

RUHİ AÇIKGÖZ (Aksaray) – Sayın Başkan, sayın bakanlarım, çok değerli Komisyonumuzun üyeleri, değerli bürokrat arkadaşlar; hepinize saygılar sunuyorum.

Bugün bütçelerini görüşmekte olduğumuz kurumlar, ülkemizde kamunun yürüttüğü ekonomik faaliyetlerin koordinasyonundan sorumlu kurumlar. Ben bugüne kadar bu bütçe görüşmelerinin arkasında çok büyük emeğini olduğu bildiğim arkadaşlara teşekkür ediyorum öncelikle. Bu yemeğin buraya getirilmesinde aylarca çalıştılar. Biz onların hazırlıklarını bugün burada değerlendiriyoruz, görüşüyoruz.

Ben, daha çok biraz planlama kökenli olmam nedeniyle de o taraftan bir iki konuya değineceğim. Hükümetimiz zamanında başlayan kalkınma ajansları uygulaması ülke genelinde önemli bir heyecan oluşturmuş, bugüne kadar önemli sayıda sayılabilecek bölge kurulmuş, bazı yerlerde de faaliyete geçmiştir. Bu bölgelerin bulunduğu bölgelerde önemli kalkınma icraatı gerçekleştireceğini umuyorum ama sanki buraya ayrılan kaynakların kullanılmasında beklediğimiz verimi alamayacakmışız gibi bir his var. Bunun koordinasyonunu Devlet Planlama Teşkilatı yapıyor bildiğim kadarıyla. Bu ajanslar bir üst birlik oluşturacak mıdır bilmiyorum ama çok yakından takip edilmesinde fayda görüyorum. Planlamanın zaten bütçesine baktığınızda da çok önemli miktarda bir transfer harcaması var ve zannediyorum, anlayabildiğim kadarıyla da bu transfer harcamaları kalkınma ajanslarına gidecek.

Bu işin bu kadar umut bağlanmasına bağlı olarak hakikaten çok dikkatle incelenmesi, irdelenmesi ve takip edilmesi gerekiyor, ciddi de bir kaynak. Eğer biz bu kaynağı olumlu yönlendirebilirsek ben inanıyorum ki bölgede ciddi ekonomik kalkınmanın hareketlenmesini sağlayabiliriz hele bu kriz ortamından çıkışta çok büyük faydası olabileceğini düşünüyorum, ciddi de bir kaynak var. Eğer yanlış başlarsak bir işe sonrasında düzeltmek daha zor olacaktır.

İkinci bir konu: Devlet Planlama Teşkilatı kurulduğundan bu yana ekonominin en önemli aktörlerinden biri hâline gelmiş, bulunmuş ama ne yazık ki son yıllarda Devlet Planlama Teşkilatı bu aktörlük rolünde çok görünür olamamakta. Bunun nedeni, ben inanıyorum ki, içerideki bulunan uzmanlardan kaynaklanmamakta. Bizden önce başlayan, bizden önceki hükümetler döneminde başlayan birçok projenin kendi kurumlarında planlamasıyla devam eden süreçte Devlet Planlama Teşkilatı ekonomik faaliyetlerde âdeta fonksiyonsuzlaştırılmış ama yeni oluşan ve hiçbir kurumun sahiplenmediği alanlarda da öncülük yapamamıştır.

Devlet Planlama Teşkilatının çok yetişmiş, Türkiye'nin en iyi okullarında okumuş, hakikaten, ne verirsiniz en iyi şekilde bu işleri yerine getirecek çok gözde bir uzman kadrosu var. Bu kadronun bu ekonominin içindeki biraz önce söylediğim fonksiyonunun azalmasından kaynaklanan bir iş boşluğu var gibi gözüküyor dışarıdan görebildiğim kadarıyla. Bu kurumumuzun, hakikaten, Türkiye için israf edilmemesi gerektiğini düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RUHİ AÇIKGÖZ (Devamla) – Sayın Başkanım, toparlıyorum.

Bu kadar yetişmiş uzman kadrosuna sahip, bu kadar deneyimli olan bir kurumun ekonomik faaliyetler içerisinde daha etkin hâle gelebilmesi için muhakkak işlevinin yeniden tanımlanması ve yine ekonominin içerisinde önemli fonksiyonlar icra edecek şekilde dizayn edilmesinde fayda var diye düşünüyorum.

Bir üçüncü konu, bölgemizi ilgilendirdiği için ona da değinmeden geçemeyeceğim: Bu Konya Ovası Projesi, biliyorsunuz, Aksaray da bu projenin içerisinde. Eylem planı hazırlıkları devam ediyor. İnşallah, bu eylem planı hazırlıkları en kısa sürede ortaya çıkar. Daha önce Konya'da yapılan toplantıda da bunu dile getirmiştik. Bu projelerle kalkınma ajanslarının bir şekilde senkronizasyona ihtiyacı var. Aynı projeleri birbirini destekler şekilde eğer kullanabilirsek, bu kaynaklarımızı daha verimli sonuçlar elde edebiliriz. Bu, sadece KOP için değil, GAP için de geçerli, DAP için de geçerli, diğer uygulayacağımız bölgesel projeler için de geçerli.

Ben tüm kurumlarımızın bütçelerinin hayırlı olmasını diliyorum.

Tekrar bu bütçeye emeği geçen arkadaşlarımızı tebrik ediyorum, teşekkür ediyorum. Bütçemizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Açıkğöz.

Efendim, on dakikayı geçmemek üzere sualler kısmına geçiyoruz.

Buyurun Sayın Hocam.

SORULAR VE CEVAPLAR

ESFENDER KORKMAZ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Efendim, özelleştirme gelirlerinin nereye harcandığını gösteren kaynak kullanımı tablosunun 2004 yılından sonrasını ben bulamadım, web sayfasında yok. İdareden de bu konuda bilgi alamadım. Hazine gelirleri, hazinede nakit fonda toplanıyor bu özelleştirme gelirleri. Bu fonu Sayıştay da denetleyemiyor. Sorum şu: Bu fondaki gelirler 2004-2009 arasında nasıl kullanıldı, nereye harcandı, fonda nasıl tutuldu? Bunu öğrenmek istiyorum.

İkinci sorum: “GAP bölgesinde bütün yatırımlar için kamu kaynaklarından 2009 yılında ayrılan ödenek tutarı 3,1 milyar liradır.” diyor Sayın Bakan, bunun ne kadarı doğrudan doğruya bütçeden yapıldı?

Üçüncü sorum KEY ödemeleriyle ilgilidir. 2,5 milyar ödeme yapılmış, 5,4 milyon insan için. Ancak 1,5 milyon memur itiraz etmiş ve mahkemeye gitmiştir şu anda. 3 milyondan fazla insan KEY ödemesi alamamıştır. Şimdi, KEY ödemeleri için altı aylık süre verildiği hâlde iki buçuk sene geçmiştir. Tasfiye hâlinde Emlak Bankası Başkanı kendilerine Sosyal Güvenlik Kurumundan listelerin bir ay geç gelmesi nedeniyle ödeme yapamadıklarını bildirmiştir, ayrıca gelen listede karışıklık var. Şimdi, bunlar, acaba, Hükümet tarafından özellikle mi geciktiriliyor? Çünkü, bir devletin ödediği yahut da böyle fonlardaki kayıtlarının, Sosyal Sigortalarda, Emekli Sandığında yahut kurumlarda olması lazım. Bu konuda Bakanlık bir teklif verdiğini söylüyor, biz de Cumhuriyet Halk Partisi olarak bir teklif verdik ama neden bunun geç

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 53

ödenmesi, bir ay geç gitmesi nedeniyle sorumlularla ilgili hangi araştırmalar, sorumlularla ilgili hangi müeyyideler uygulandı? Tasfiye halindeki Emlak Bankası Başkanının "Bunun ödenmesi zor." demesi neden ileri geliyor? Bunlarla ilgili bilgi istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Günal, buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben bir iki tane soru soracağım, önce Sayın BDDK Başkanına, konuşma sırasında yetişmemişti bir de Halil Bey'in soruları üzerine bazı şeyleri netleştirmemiz gerektiği kanaati hasıl oldu.

Çok kısa. Birincisi, bankacılık sektöründe yabancı sermaye oranı Sayın Başkanım 2002'de ne idi, şu anda nedir?

Soru iki, BDDK ne zaman kuruldu? 4389 sayılı Bankalar Kanunu ne zaman çıktı? Sorunun cevaplarına bakmayın, çünkü, arkadaşımızın söylediğine de cevap olsun diye, belki vakti olmaz.

BDDK sizin de belirttiğiniz gibi idari ve mali özerkliğe sahip bir kamu kurumu mudur? Aynen şöyle diyorsunuz, düzenleme ve denetleme alanında özellikle, Kurum mevzuatla ilgili kendisine verilen düzenleme ve denetlemeyle ilgili görev ve yetkileri kendi sorumluluğu altında bağımsız olarak yerine getirir ve kullanır. Kurum kararları yerindelik denetimine tabi tutulamaz. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi kurumun kararlarını etkilemek amacıyla emir ve talimat veremez. Bu durumda Başbakan size bu kararlarla ilgili veya sayın bakanlar, talimat veriyor mu? Vermiyorsa, o zaman Halil Bey yok, kendisine cevaben aldığınız kararların teknik kararlar olduğunu da bize açıklar mısınız?

Bunun dışında, bir tane daha soru sormak istiyorum. Tütün ve alkol piyasasıyla ilgili. Elimizde arkadaşlarımızın serzenişleri var Sayın Başkanım. Daha önceki süreçte bankalarla ilgili imzalanan promosyon anlaşmasında hesaplarla ilgili bazı kısmının paranın dağıtılmadığı söyleniyordu, bir kurumda yaklaşık 30 milyon kadar kaldığı söyleniyor. Ayrıntısına girmek istemiyorum ama o konudaki çalışma son aşamada nedir? Onunla ilgili bir bilgi verebilirseniz sevinirim.

Diğer bir husus da, basında geçtiğimiz hafta yer alan bir şey vardı. Bir yemek ihalesinin yedi defa iptal edildiği söyleniyor, bu doğru mudur? Piyasayla ilgili personel için açılan yemek ihalesi. Eğer doğruysa bunun nedeni var mıdır, bize açıklayabilir misiniz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Ergin, buyurun.

GÜROL ERGİN (Muğla) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım, benim de bir iki sorum olacak.

Bunlardan biri tütünle ilgili. Ben tütün üretiminin Türkiye'ye yetmediğini söyledim ve Türkiye'nin aslında yeteri kadar tütün üretmek için bütün şanslara sahip olduğunu, zaten, geçmişteki üretimiyle bunu ortaya koyduğunu söyledim.

Şimdi, Sayın Bakana soruyorum, siz güneydoğu kökenli bir milletvekilisiniz, bu bakımdan tütünün önemini özellikle güneydoğu açısından da biliyorsunuz. Şimdi, diyorum ki, Türkiye'de yaklaşık 90 bin ton olan tütün üretiminin yetersizliği konusunda hemfikir miyiz? Bunu öğrenmek istiyorum. Bunun yaklaşık ihtiyacımız olan 160-170 bin tonlara çıkarılması gerektiğine inanıyor musunuz? Güneydoğu Anadolu'da alternatif ürün projesi olarak ne kadar çiftçi, ne kadar hektar alanda tütün üretiminden vazgeçtiler? Bu alanlarda hangi ürünleri ürettiler? Bunların üretim miktarları ne kadar oldu? Bu sorularımın birincisi.

İkincisi, yine GAP Bölgesiyle ilgili. GAP Bölgesinde tarımsal sulamalarda elektrik enerjisini, kendi olanaklarıyla kuyu açarak sağlayanlar ile DSİ tarafından sulama hizmeti götürülen çiftçiler arasında elektrik enerjisine ödenen bedel açısından çok ama çok önemli bir fark var. Kendi kuyusundan su çekmek için enerji harcayanlar dönüme yaklaşık 139 lira verirken, DSİ tarafından sulama hizmeti götürülenler yaklaşık 12 lira bu konuda bedel ödüyorlar. Bu farkın giderilmesi anlamında sizin bir çalışmanız veya ilgili Bakanlığa talebiniz var mı veya olacak mı? Bunu öğrenmek istiyorum.

Son olarak da, Güneydoğu Anadolu Projesi İdaresinin merkez örgütü sanıyorum Şanlıurfa'ya taşındı. Bu taşınma sırasında merkez örgütünde çalışan sözleşmeli ya da kadrolu memurlardan, işçilerden ne kadarı gidebildi, ne kadarı Şanlıurfa'ya gidemedi? Bunları öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Yalnız Sayın Bakanın ili güneydoğuda değil, Doğu Anadolu'da.

GÜROL ERGİN (Muğla) – Düzeltmenize teşekkür ederim sevgili Hocam.

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sorularım şunlar: KİT'lerin ve özelleştirme programındaki kuruluşların stok borçları tablosuna baktığımızda dış borçların 2002'den bu yana nominal olarak azalmakta olduğu hâlde iç borçların arttığını görüyoruz. KİT'lerin iç borçlarının toplamı 2002 yılında 15,7 milyar TL iken, 2009'un ikinci çeyrek sonu itibarıyla 64,6 milyar TL'ye çıktığını görüyoruz, yaklaşık dört katına yakın bir artış. Ancak bunun bir alt kalemi son derece önemli. Alt kalem de KİT'lerin birbirlerine olan borçları. Bu rakam 2002 yılında 7,5 milyar TL iken, 2009'un ikinci çeyreğinde 42 milyar TL'ye çıkıyor, yaklaşık 6 katlık bir artış. KİT'lerin vergi, SSK gibi prim borçlarında bir iyileşme izlerken, dış borçlarda bir iyileşme izlerken, özellikle KİT'lerin birbirlerine olan borçlarında ve özel kişilere olan borçlarında çok olağanüstü bir artış var. Bunu nasıl çözmeyi düşünüyorsunuz?

İkinci sorum, Yatırım Destek Ajansı ile ilgili Sayın Başbakan Yardımcısına bazı sorular sormuştum, soru önergem de vardı. Bununla ilgili şu an sormak istediğim ve ifade etmek istediğim husus şudur: Yatırım Destek Ajansının Türkiye'ye doğrudan yabancı yatırım getirilmesinde ölçülebilir hiçbir faydasının olmadığı kanaatindeyim. Yatırım Destek Ajansı kamuoyunu aydınlatıcı bir fonksiyon icra etmemektedir. Destek Ajansının web sayfasına girilip bakıldığında, Ajansın başındaki kişinin bile kim olduğunu bilmek mümkün değildir. Doğrudan Başbakan'a bağlı olması nedeniyle

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 54

herhangi bir Devlet Bakanının veya Başbakan Yardımcısının denetiminde de değildir. Kanaatimce Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü bünyesinde daha önce yürütülen faaliyet, bugün Ajansın yürüttüğü faaliyetten çok daha etkindir. En azından Parlamento'ya hesap veren bir yapı vardı, bütçeleri geliyordu, rakamlarını görüştürüyorduk. Şimdi sorumsuz bir kurum yarattık. Üstelik doğrudan yabancı yatırım girişinde de hiçbir katkısı yok. Soru önergelerine bile cevap veremeyen, bütçesini açıklayamayan, rakamlarını söyleyemeyen bir yapı var orada. Soru önergesi özel konuları da içermiyor. Faaliyetlerini soruyorum, bütçesini soruyorum, denetim yapılmış mıdır bunları soruyorum, bunlara dahi cevap veremeyen bir yapı var. Yatırım Destek Ajansının lağvedilerek Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü bünyesinde bu hizmetin verilmesinin ülke açısından daha yararlı olacağını düşünüyorum. Bu konuda siz ne düşünüyorsunuz? Sorum bu.

Son sorum da şu: Düzenleyici ve denetleyici kurumlar kendi kanunları gereği ve kuruluş mantığı gereği özerk bir yapıya sahip kurumlardır. Ancak bu kurumların başına başkan atanırken, atanma öncesinde kendilerinden istifa dilekçeleri alındığı şeklinde bir iddia vardır. Bu iddia doğru mudur? Bunu Sayın Başbakan yardımcısına soruyorum veya düzenleyici, denetleyici kurumların başkanları da cevaplayabilir tabii ki.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Büyükkaya, buyurun.

ALAATTİN BÜYÜKKAYA (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan. Benim de birkaç sorum var, müsaadenizle.

Sayın Bakanım, bu kalkınma ajansları konusu teşkilatlanmanın tamamlandığı görülüyor ve önemli bir finansman imkânı da ortaya çıktı. Eğer bu hesaba bakarsak on yılda aşağı yukarı 6 milyar dolara yakın bir para aktarılmış olacak. Burada sadece bazılarını, iş yapmak isteyenlere bir para mı dağıtmak istiyoruz, yoksa, kalkınma ajanlarından daha farklı beklentileriniz mi var? Bunu açıklar mısınız? Ne amaçlıyorsunuz asıl? Bilmemizde fayda var sanıyorum.

Bir diğer sorum, Sayın Bakanım, Hazine, özellikle bu mecburi deprem sigortaları konusunda bir yasal düzenleme yapacaktık. Çünkü bu haliyle ihtiyaca cevap vermediğini, daha çok bir vergi sistemi gibi çalıştığını daha önce de belirtmiştim. Bu konudaki çalışmalar hangi safhadadır, ne yapıyoruz? Sormak istediğim birinci sorum bu.

İkinci sorum, yine, sigortacılık konusunda. Sigorta acenteleri ve teknik elemanları için bir eğitim merkezî oluşturuldu, bir yönetmenlik çıkarıldı. Bu yönetmenlikte acentelerin bir imtihana, yani, belli bir sertifikasyonu alamaması hâlinde kapanacağı, bunların faaliyetlerinin durdurulacağı şeklinde ifadeler var. Bunlar daha önce kurulmuş acenteler, çalışan ve Türkiye'de bunun sayısı oldukça da fazla, 20 binin üzerinde acente var ve dolayısıyla bunların bir kısmı eğitimli insanlar da. Böyle bir şeyin demokratik olması mümkün değil. Acaba burada ne yapmak istiyoruz? Buradaki düzenlemenin amacı nedir? Bunu açıklayabilir misiniz?

Bir diğer konu da, yine, sigortacılık konusunda. Şimdi, İstanbul'u bir finans merkezî hâline dönüştürüyoruz, ama burada özellikle bizim bölge ülkeleriyle olan ilişkilerimizi de dikkate alındığı zaman, İstanbul'u sigortacılıkta da, bir açıkçası fiyatlama ve bir kapasite merkezî hâline getirebiliriz, İngiltere'deki Lloyd tarzında. Böyle bir projemiz var mı? Kanunda buna imkân tanıyan düzenlememiz var. Böyle bir projemiz var mı?

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyor, hayırlı olmasını diliyorum bütçelerin.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Yemişçi, buyurun.

TUĞRUL YEMİŞÇİ (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Bakanım.

Sayın Bakanım, benim konuşmamda da dile getirdiğim Tütün Alkol Piyasası Düzenleme Kurulunun 4733 sayılı Kanun'un ceza maddeleriyle ilgili bir değişiklik düşünüyor mu?

İkincisi de, kalkınma ajanslarıyla ilgili bir sorum olacak. Yalnız bir cümleyle açıklama yapmak istiyorum. Şöyle ki, kalkınma ajanslarından ilki malumunuz olduğu üzere İzmir'deki kurulan kalkınma ajansı. Bu kalkınma ajansının ilk yönetim kurulu üyesiydim seçilmiş, oradan da tecrübem var. Geçtiğimiz aylarda da 169 tane projeye 30 milyon TL civarında destek verildi. Bu olumlu bir şey. Yalnız bundan sonrası için acaba yapılabilir mi diye şimdi önerimi getireceğim. Soru olarak soruyorum. O da şu: Tabii ki Devlet Planlamanın da çok önem verdiği küçük tarım arazilerinin toplulaştırılmasıyla ilgili yıllardan beri çalışma yapıyor. Bunun üretimdeki kazancının ne olduğunu herkes kabul ediyor, biz de kabul ediyoruz. Ancak, mevcut durumda da kalkınma ajansları Anadolu'muzun birçok şehrinde faaliyete geçtiğinde çeşitli sektörlerde teşvik veriyorlar, projelere de destek veriyorlar. Bunların içinde tabii ki her sektör olacak ama tarım sektörü konusu öne geldiğinde öyle projelere destek verilsin ki, bu toplulaştırmaya gerek kalmayacak bazı üretimlerin küçük toprak parçalarında, küçük tarlalarda da yapılabilecek projeler var, onlara öncelik verilirse, o zaman, rekabetçi ürünlerin endüstriyel, bitkisel ürünlerin dışında rekabetçi ürünlere de sevk edilirse, hedefe ulaşılmış olur ve istihdamın tarımda bu şekilde, çok büyük şekilde artacağına inanıyorum. Değerlendirilir mi, değerlendirilemez mi, onu sormak istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kalaycı, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Ben TÜİK'le ilgili bir soru soracağım. Son yıllarda iş gücü istatistiklerinde iki defa revizyona gidildi. Daha önce 2000 nüfus sayımı baz alınarak oluşturulan iş gücü istatistikleri Kasım 2006 ayından itibaren adrese dayalı nüfus sayımı esas alınarak değiştirildi. Hemen bir yıl sonra da, 2009 yılı başından itibaren de tekrar revizyon yapıldı. Kısa sürede yapılan bu iki revizyon tarihsel verilerin sağlıklı bir şekilde mukayese edilmesini imkânsız hâle getirdi. Burada dikkat çeken husus, son yapılan revizyonla 2004 yılına kadar iş gücü istatistiklerinde yapılan değişiklik sonucu iş gücüne katılma oranı, istihdam oranı düşürülmüş, işsizlik oranı yükseltilmiştir. Bunun gerekçesi neydi? Oranlarda değişiklik vardı, oranlar değişiyor. Bunun gerekçesi nedir? 2004'e kadar mı sınırlıydı? Şu anda 2002'yle, daha önceki yıllarla mukayesede tereddüt hasıl oldu. Yani, bunu açıklarlarsa memnun olacağım.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 55

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Ayhan, buyurun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Aracılığınızla Sayın Bakana bir soru tevdi etmek istiyorum. Denizli-Aydın-Muğla bölgesini kapsayan kalkınma ajansı için genel sekreter adayları Devlet Planlama Teşkilatına hukuken gelmesi gerekiyor galiba. Bunlar geldi mi? Bunların müracaatı nasıl oldu? Bunlar bizzat giderek veya postayla mı müracaat ediyorlar? Adayların gidip müracaat ettikleri bizzat tespit edildi mi, bunlar, yoksa, elden başka şekilde mi gönderdiler? Bunları merak ediyorum. Çünkü, politize olmuş bir devlet memuruna ilişkin söylentiler mevcut. Bunun açıklığa kavuşması için soruyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Öztrak, buyurun efendim.

FARUK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Görebildiğim kadarıyla bir yıldan uzun bir süredir Uluslararası Para Fonuyla anlaşma Hükümet tarafından opsiyon olarak bir kenarda tutuluyor ve bir türlü de bir anlaşma noktasına gelinmiyor.

Ben, Sayın Devlet Bakanımıza, Başbakan Yardımcımıza soruyorum, nedir anlaşılamayan konu? Neyin üzerinde anlaşılamıyor?

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Bir şey ilave edeceğim.

Sayın Başbakan Yardımcısına bir sorum var. Kredi Garanti Fonunun işlemediğine ilişkin haberler var, Sayın Başbakan Yardımcısının da konuya el koyduğu söyleniyor. İki kurumun anlaşamaması nedeniyle bizim işlediğimizi sandığımız ama gerçekte işlemeyen bir düzenleme olmuş durumda Kredi Garanti Fonu. Oradaki sorun nedir acaba? Ne zaman işlemeye başlayacak?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Köse, buyurun.

ŞEVKET KÖSE (Adıyaman) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

2010 yılı bütçesinde tarımsal sulamaya ilişkin olarak Adıyaman'da ne gibi çalışmalar yapılacaktır? Bunlar için ne kadarlık bir bütçe ayrılmıştır?

İki, GAP eylem planında yer alan özel nitelikli bölgesel kalkınma projeleri uygulamasında Adıyaman neden kapsam dışı bırakılmıştır?

Üç, tarımsal üretimde verimlilik artırılarak tarıma dayalı sanayi yapısının geliştirileceği eylem planında belirtilmiştir. Bu konuda 2010 yılında hangi somut projeler uygulanacaktır.

Dört, GAP bölgesi illerine ilişkin yeni bir teşvik düzenlemesi söz konusu olacak mıdır?

Beş, Sayın Bakanım, ülkemizde dördü hariç, diğer tüm yaprak tütün işletmelerinin kapatılacağı doğru mudur? Bu doğru ise açık kalacak işletmeler hangileri olacaktır? Yaprak tütün çalışanlarının özlük hakları konusunda yasal bir düzenleme yapılacak mıdır? Bu kişiler 4/C'li olarak mı değerlendirilecek. Maaşlarında ve iş güvencelerinde nasıl bir değişiklik olacaktır?

Son sorum şu: GAP merkez örgütü Şanlıurfa'dadır. Ben şunu söylemek istiyorum: Fedakarlığın en büyüğünü veren Adıyaman ili mağdur edilmiştir. Acaba bu GAP merkez teşkilat örgütü dönüşümlü olarak, rotasyonlu bir şekilde Gaziantep, Şanlıurfa, Adıyaman ve Diyarbakır, Mardin illeri arasında bir kaydırılma olabilir mi? Böyle bir çalışmanız var mı, yok mu?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Köse.

Değerli Komisyon üyeleri, kurum bütçeleriyle ilgili müzakereler böylece tamamlanmıştır.

Şimdi, yöneltilecek suallere cevap vermek, görüş ve kanaatlerini açıklama üzere değerli Başbakan Yardımcımıza söz veriyorum.

Buyurun efendim.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Ankara) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; öncelikle Komisyon üyesi milletvekillerimizin gündeme getirmiş olduğu öneriler, yeni fikirler için teşekkür ediyorum. Burada tüm ekibimizle beraber olduğumuz için, bütün bu tartışmalarla alakalı konular, hepsi ilgili kurumlarımızın kayıtlarına geçiyor ve bu önerilerle ilgili değerlendirmeler bundan sonraki dönemde yapılacak.

Ben, müsaade ederseniz, kısa kısa, hem sorulan sorulara cevap, hem ilk bölümde yapılan yorumlara cevaplar vermek istiyorum.

Birinci soru, bu Türkiye'nin dünya ekonomisindeki sıralamasıyla alakalıydı. Biz 17'nci miyiz, yoksa 15'inci miyiz diye? Şimdi, en son biliyorsunuz elimizde kesinleşmiş rakamlar 2008 yılına ait var. 2008 yılında Uluslararası Para Fonunun, üye bütün ülkeler için yayınlamış olduğu, web sitesinde yayınlamış olduğu verilere göre nominal gayrisafi yurt içi hasılaya baktığımızda dolar cinsinden, cari fiyatlarla Türkiye 17'nci sırada. Ancak satın alma gücü paritesine göre hesaplanmış, toplam gayrisafi yurt içi hasıla rakamlarına baktığımız zaman ise Türkiye 15'inci sırada. Yani, hem 15 doğru hem 17 doğru, buna, nominal olarak da bakabilirsiniz ya da satın alma gücü paritesine göre düzenlenmiş rakamlara göre de bakabilirsiniz. Bunlar web sitesinde var, açık açık, bütün ülkeler için sürekli yayınlanıyor ve sürekli de güncelleniyor. Yani, geçmişe ait düzeltmeler varsa bunlar yapılıyor, geleceğe ait tahminler de sürekli yayınlanıyor.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 56

KEY hesaplarıyla ilgili gündeme gelen konular vardı. Biliyorsunuz bu hesaplar 1987-1995 yılları arasında işverenlerin çalışanları için yatırdığı rakamlardan oluşuyor ve on kişi ve üzeri işçi çalıştıran kurumlar bunu yatırıyor. Yani, nereden bakacak olursak, yirmi iki yıl önce başlamış, bundan on dört yıl önce de bitmiş bir konu.

Bunun, maalesef, o dönemde, kayıtlar ilgili kurumlarda düzenli bir ortamda tutulmamış. Bilgisayar ortamında dahi kime ait, ne kadarlık bir hak var, bu belli değil idi bizim bu konuya ilk el attığımız tarihte. Ki 2007 yılında, biliyorsunuz, sanırım mayıs ayında yine Plan ve Bütçe Komisyonumuzda KEY hesaplarıyla ilgili yasamız görüşüldü, daha sonra yasalaştı ve bunların geri ödeme süreci başladı. 2008 yılında kamunun elindeki verilerden, ki bunların tamamı bilgisayar ortamına girildikten sonra 8 milyonun üzerindeki kişinin ismi yayımlandı, ilan edildi ve bunlardan, daha önce de söylediğim gibi, beş milyonun üzerindeki kişi, bu ismi ilan edilenlerden başvurdu, 2,5 milyar civarında da bir ödeme bugüne kadar yapılmış durumda.

Daha sonra bu listeye yapılan itirazlar söz konusu oldu. Bu itirazlarla alakalı ya da elinde farklı ödeme belgesi olan çalışanlarla alakalı başvurular yapıldı. Bu itirazların değerlendirilmesi, bu başvuruların ele alınmasıyla ilgili bizim bu 2007 yılında çıkmış olan yasada öngörülen tarihlerin hepsi dolmuş oldu. Yani, o yasada öngörülen takvim içerisinde gelen itirazlar ve bunların tekrar kurumlara bildirilmesi tamamlanamamış oldu. Bunun üzerine, biz, bu hafta başında Başbakanlığa yeni bir yasa taslağı gönderdik ve imzaya hemen o gün Bakanlar Kurulunda açıldı, sanırım tamamlanır tamamlanmaz Türkiye Büyük Millet Meclisine de sevk edilecektir ve eğer yine Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülecekse, ki Sayın Başkanla da benim yapmış olduğum telefon görüşmesinde bunun öncelikle bu Komisyonunda değerlendirilmesini biz Hükümet olarak arz ediyoruz, tabii, Komisyonun takdiridir. Hem bu takvimi daha uzatıyoruz hem bu iki yıl içerisinde uygulamayla ilgili çıkan sorunları çözmek için de orada maddelerimiz var, teknik sorunları çözmek amacıyla çıkarılmış maddeler var. Dolayısıyla, bu yeni yasal düzenlemeyle mevcut sorunların önemli ölçüde çözüleceğini düşünüyoruz.

ESFENDER KORKMAZ (İstanbul) – Hazır teklif var Sayın Bakan, biz iki ay önce verdik, onu getirin.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Biz ilgili tüm kurumlarla bir araya gelip, tüm kurumların tam mutabık kaldığı bir çalışma yaptık, ki oldukça karmaşık bir konu, takdir edersiniz. İşin içinde Sosyal Güvenlik Kurum var, işin içinde Emlak Bankası var, işin içinde Emlak Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı var, Hazine Müsteşarlığı var, pek çok kurumun teknik açıdan bu çözüm oluşturur dediği mutabakat yasa taslağını hazırladık. Dolayısıyla, o çerçevede gerçekleştirilirse sorunların önemli ölçüde çözüleceğine de inanıyorum.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Korkmaz'ın teklifine onlar önergelerle ilave edilebilir.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Biz Hükümet olarak buraya, Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk ediyoruz, ondan sonrası Meclisin takdiri artık.

Bir başka konu, bu krizden Türkiye'nin ne kadar etkilendiği. Şimdi, ben, açılış konuşmasında da mümkün olduğunca objektif bir değerlendirme yapmaya çalıştım. Hangi noktalarda fazla etkilendik, hangi noktalarda etkilenmedik, bunları da bütün açıklığıyla ortaya koydum.

Şimdi, tabii, diğer ülkeler listesine bakıp, listede Türkiye'nin yerine bakıp, Türkiye'den yukarı olan ülkelerle mukayese ettiğiniz zaman tabloyu farklı sunabilirsiniz, Türkiye'den altta olan ülkelerle mukayese ettiğinizde de tabloyu farklı sunabilirsiniz. Fakat, nereden bakarsak bakalım, 2008 yılından 2009 yılına baktığımız zaman Avrupa'yı ele alalım, gelişmiş bütün ülkeleri alalım, bu ülkelerin tümünde, istisna yok, bakıyorum önümüzdeki listeye istisna yok, tümünde işsizlik oranları artmış durumda, az ya da çok ama işsizlik oranları bu ülkelerin tümünde artmış durumda, 2008'den 2009'a artış var ve 2009'dan 2010'a giderken de, yine, büyük ölçüde, bazı ülkeler toparlıyor ama büyük ölçüde yine artış var ve artış oranlarına baktığımızda Amerika Birleşik Devletlerinde 2008-2010 mukayesesini yapacak olursak, dünya ekonomik beklenti raporudur bu Uluslararası Para Fonunun. İşsizlik oranlarında yüzde 4,3'lük bir artış öngörülüyor 2008'den 2010'a. Yine, Avro bölgesine bakacak olursak, yani, avro'nun kullanıldığı Avrupa ülkelerine bakacak olursak işsizlik oranında yüzde 4,1 artış öngörülüyor. Bizde ise orta vadeli programımızda açıkladığımız gelecek sene için işsizlik rakamı beklentimiz yüzde 14,6, yani, 14,8 bu senenin ortalaması ama gelecek sene için 14,6 bekliyoruz. Buna baktığımızda da yüzde 3,6'lık bir artış görüyoruz. Türkiye'nin özellikle Avrupa Birliği ekonomisiyle yüksek oranda entegre olmuş olması ki, entegrasyonun önemli iki ölçüsü belki ticaret ve doğrudan yatırımlardır, ticaretimizin şu anda yarından fazlasını biz Avrupa Birliği ülkeleriyle yapıyoruz. Türkiye'ye giren doğrudan sermaye akışının da, yaklaşık yüzde 80'i, yüzde 85'i, yıldan yıla değişmekle beraber, yine, Avrupa Birliği ülkelerinden oluyor. Dolayısıyla, Avrupa Birliğiyle bu kadar yüksek ekonomik entegrasyonu sağlamış olan bir ülkede Avrupa Birliği ekonomisindeki gelişmeler bizi doğrudan etkileyecek, bundan kaçmamız, Avrupa Birliğindeki olup bitenlerden bağımsız bir ekonomik gelişme göstermemiz, kuşkusuz, mümkün değil.

Yine, avro bölgesine baktığımızda bu sene artı büyüme hiç yok, yani avro bölgesinde olup da artı büyüme kaydeden hiçbir Avrupa ülkesi yok. Yine, gelişmiş olan ülkelere bakıyoruz, avro'da olmayan Avrupa ülkelerine bakıyoruz yine 2009 yılında artı büyümeyi bir tek Avusturya'da görüyoruz, o da yüzde 0,7. Gelecek seneye bakacak olursak da gelecek sene yine tüm Avrupa ülkeleri içerisinde, avro olsun olmasın tüm Avrupa ülkeleri içerisinde en yüksek büyüme oranı Türkiye'de bekleniyor ki bu da yüzde 3,7'yle.

Şimdi, bu, uluslararası kuruluşların raporlarından aldığımız rakamlar, dolayısıyla bizim öte yandan, tabii büyüme konusunda Türkiye bu küresel krizden etkilenmiştir, işsizlik konusunda etkilenmiştir, ancak finansal yapımız, Türkiye'nin finansal yapısı bu krizden etkilenmeyen nadir ülkelerden bir tanesidir, OECD'de taktır. Yani tüm OECD ülkelerini alalım ki OECD'nin içerisinde Avrupa'nın hemen hemen tümü vardır, bütün gelişmiş dünya ülkeleri vardır. Bankacılık sektörüne kamu kaynağı aktarmak zorunda kalmayan, hatta mevduat garantisi sistemini dahi değiştirmeyen tek ülke Türkiye'dir. Dolayısıyla, nereden bakacağımıza bağlı, Türkiye ekonomisi evet 2009 yılında daralacaktır, 2009 yılında bir daralma yaşayacaktır, ancak değerlendirmeleri mümkün olduğunca objektif yapmanın ben önemli olduğunu düşünüyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 57

Mesela, yine yorumlardan bir tanesinde dendi ki: "G20 ülkeleri içerisinde en çok daralan Türkiye olmuştur." Ben bu rakamlara bakıyorum bu doğru değil. Hızlı baktığımda mesela bir Rusya'yı görüyorum, yüzde 7,5, bir Meksika'ya bakıyorum yüzde 7,3 bu senenin tümü için olan beklentiler.

Şimdi, 2010 yılına bakacak olursak da G20 ülkeleri arasında Türkiye'nin en hızlı büyümesi beklenen beşinci ülke olduğunu görüyoruz yani Avrupa'da birinciyiz ama tüm G20'yi düşünürsek ki içinde bunların Çin ve Hindistan var, ekonomik yapıları çok farklıdır, onların listesine baktığımızda da Türkiye 2010 yılında beşinci en hızlı büyüyecek olan ülke olarak beklenmektedir ve bu OECD ortalamasının da üzerindedir. Bugün yayınlanan OECD rakamı 2010 yılında OECD ülkelerinin ortalama gelecek sene yüzde 1,9 büyüyeceğini gösteriyor, Türkiye'nin ortalaması da bunun üzerinde olacaktır.

"Türkiye neden etkilenmiştir?" diye baktığımızda tabii bunun çok farklı sebeplerine inilebilir, farklı perspektiflerden bakılabilir ama ağırlıklı olarak ihracattaki yavaşlamamız ve iç tüketimdeki yavaşlamamızdır yani ağırlıklı olarak bu iki kanaldan Türkiye ekonomisi etkilenmiştir. İç tüketimde kuşkusuz psikolojik faktörler çok önemlidir, çünkü Türkiye'de iç tüketimde insanların harcamasında bir olumsuz servet etkisi çok yaşanmamıştır, yani Avrupa'da ve Amerika'da iç tüketimdeki yavaşlamada önemli sebeplerden bir tanesi servet etkisidir. Yani insanların sahip olduğu varlıkların değerindeki ciddi oranda düşme insanların harcama yapması konusunda onları biraz daha tedirgin, biraz daha çekimser olmaya yönlendirmektedir. Türkiye'de bu yaşanmamıştır, Türkiye'de herhangi bir bankamızın sıkıntıya girmesi sebebiyle mevduatını kaybeden bir vatandaşımız olmamıştır, gayrimenkul fiyatları Türkiye'de belki bazı bölgeler, bazı alanlar istisna olabilir ama genel anlamda bir gayrimenkul fiyatlarında kayıp söz konusu olmamıştır. Hatta döviz cinsinden mevduatlarda Türk lirasına çevirdiğinizde artışlar meydana gelmiştir. Dolayısıyla ekonomik yapımız bu krize girdiğimiz dönemde pek çok ülkeye göre ortalama daha sağlam bir yapıdır, yani finansal sektörümüzün sağlamlığı, kamu borç stokunun ciddi oranda düşmüş olması, kamu borç stoku kompozisyonunun faiz oranlarına ya da kurlara karşı daha korunaklı bir yapıya kavuşmuş olması önemli bir etkidir. Zaten bu sebeplerdendir ki Türkiye en hızlı toparlanacak ülkeler arasında gösterilmektedir.

2002-2008 dönemiyle ilgili değerlendirmeler yapıldı. Bu dönemi toplu olarak değerlendirmektense ayrı ayrı yıllara bölüp değerlendirmekte ben fayda görüyorum. Bir ülkenin ekonomik yapısı, bir ülkenin ekonomik istikrarı, ekonomik başarısı o ülkenin siyasi istikrarıyla doğrudan alakalıdır. Siyasi istikrar ne kadar sağlamsa uygulanacak ekonomik program da o kadar sağlam bir yapıya oturmuş olacaktır. Siyasi istikrarla alakalı oluşabilecek soru işaretleri ekonomik faaliyetleri doğrudan etkilemektedir. Siyasi istikrarla alakalı soru işaretleri olduğu zaman hem tüketimde hem yatırım harcamalarında hemen frene basma, hemen yavaşlama söz konusu olabilmektedir.

2003 yılından 2006 yılına kadarki döneme bakacak olursak yani İktidarımızın ilk dört yılına bakacak olursak büyüme oranları Türkiye'nin yüzde 5,3 ki 2003'te hâlâ borç stokumuz çok yüksek, faizler hâlâ yüzde belki ilk başladığımız gündeki 66 değil ama yine 40'lar mertebesinde, büyüme oranımız yüzde 5,3, yani hedefin biraz üzerinde; 2004'te yüzde 9,4, 2005'te 8,4, 2006'da 6,9, bunun ortalaması yüzde 7,5, yani Türkiye 2003-2006 arasındaki dört yıllık dönemde yüzde 7,5 ortalama büyümüş. Bu, diğer gelişmekte olan ülkelerle mukayese edildiğinde de oldukça iyi bir rakamdır, hatta diğer gelişmekte olan ülkelerin ortalamasının, tam rakamlar yanımda yok ama, bir miktar üzerinde dahi olabilir.

Öte yandan, bir 2007 yılına baktığımızda büyümenin yüzde 4,7'ye düştüğünü görüyoruz. 2007 yılı, hatırlayacak olursanız Türkiye'de çok ciddi siyasi çalkantıların yaşandığı bir yıldır. Türkiye'de demokratik sistemin ciddi oranda risk altına girdiği bir yıldır. Biliyorsunuz 2007 yılında seçimler üç dört ay önceye alınmak zorunda kalmıştır. Yine, 2008 yılına baktığımızda 2008 yılında yine bir 14 Mart süreci yaşamıştır Türkiye ve birinci çeyrekte yüzde 7'nin üzerinde bir büyüme varken hemen ikinci çeyrekte büyüme oranları düşmüştür. Dolayısıyla bizim 2003, 2004, 2005, 2006'da uyguladığımız ekonomik programın genel çerçevesiyle 2007'de uyguladığımız programın çerçevesinde bir değişiklik yoktur, 2008'de yoktur. Bunların hepsinde mali disiplin esastır, bunları hepsinde özel sektör perspektifi esastır, bunların hepsinde özel sektör yatırımlarıyla büyümenin sağlanması perspektifi esastır. Dolayısıyla eğer burada 2006'ya kadarki dönem ile 2007 ve 2008'i ayrı ayrı değerlendirirsek buradaki en önemli farkın Türkiye'deki genel siyasi istikrarla alakalı oluşan soru işaretleri, Türkiye'nin demokratik düzeniyle alakalı oluşan soru işaretleridir. Biz bunu hem kendi analizlerimizde hem de pek çok uluslararası kuruluşun analizinde bütün açıklığıyla görüyoruz.

Bir başka konu Türkiye'nin borç stoku. Biliyorsunuz hazinemiz artık her ay Türkiye'nin kamu borcuyla alakalı bütün istatistikleri çok detaylı bir şekilde yayınlıyor ve bunu bir kitap şeklinde de mümkün olan her yere dağıtıyor. Dolayısıyla, kamu borcu... Eskiden bir anlayış vardı biliyorsunuz, yani "Bu devlet sırrıdır, bu çok konuşulmaz, detay verilmez." gibi, biz bunları tamamen aşmış durumdayız ve tüm detayıyla bu rakamlar artık açılıyor, çok açık bir şekilde görüşülüyor.

Bizim 2002 yılında Avrupa Birliği tanımlı borç stokumuza baktığımız zaman rakamımızı 258 milyar Türk lirası olarak görüyoruz. 2009 sonunda ise beklentimiz bunun 447 milyar olması yani 258'den 447'ye artıyor. Aynı dönemde millî gelirimize bakacak olursak 2002'de 350 milyar lira olan -yaklaşık rakamları veriyorum- millî gelirimiz 2009'da 950 milyar liraya çıkmış durumda, yani neredeyse 3 misline yakın bir artış var. Öte yandan borç stokundaki artış bunun oldukça altında.

Bir ülkenin borcu ne kadar çoktur, ne kadar azdır ki bunu 2003-2007 döneminde çok anlattık, çok izah ettik ama burada ben tekrar etmekte fayda görüyorum. Bu, ülkenin toplam ekonomik büyüklüğüyle alakalıdır. 100 milyar lira borç ya da 100 milyar dolar borç az mıdır, çok mudur? Şimdi, bu borcun hangi ülkenin borcu olduğuyla bu alakalıdır. Kimi ülkeler için bu hiçbir şey değildir, kimi ülkeler için 100 milyar dolar o ülkeyi artık iflas noktasına sürükleyecek bir borç rakamıdır. Hatta ailelerden düşünelim, bir örnek vereyim: 10 bin lira borç bir aile için çok mudur, az mıdır? Herhâlde o ailenin gelirini sorarsınız, o ailenin servetini sorarsınız ona göre kimi aile için 10 bin lira hiçbir şey değildir, kimi aile için de çok ciddi bir borçtur, ödemekte çok sıkıntı çekebilir. Dolayısıyla yani "Borçta şuradan şuraya çıktık." gibi söylemler artık yani bugünkü ekonomi yönetimimizin çerçevesinde, bugünkü artık olgunlaşmış olması gereken ekonomiye bakış perspektifimizde tabii

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 58

değerlendirilebilir, söylenebilir, konuşulabilir ama yani "Şuradan şuraya arttı." demekle pek gerçek tabloyu ortaya koymuş olmadığımızı düşünüyorum.

Yine, kamu borç stokuyla ilgili çok önemli bir noktayı gündeme getirmek istiyorum, o da şu: Biliyorsunuz 2000-2001 yılında yaşanan bankacılık krizi sebebiyle Türkiye Cumhuriyeti hazinesi ilave borçlanmak zorunda kaldı, ilave tahvil, özel tertip devlet iç borçlanma senetleri çıkarmak zorunda kaldı. 2001 yılında ihraç edilen TMSF, Merkez Bankası ve kamu bankalarına ihraç edilen bu özel tertip devlet iç borçlanma senetlerinin tutarı o günün parasıyla 48 milyar üzerinde, 48 milyar 319 milyon Türk lirası. Bunu sadece enflasyonla bugüne getirseniz 100 milyarın üzerinde bir rakam görüyorsunuz. Yani o günkü bankacılık sisteminin krizi sebebiyle aktarılan kamu kaynağının boyutlarıdır bu ve bunlar 2015 yılına kadar vadesi olan senetlerdir. O senetlerden biz bugün itibarıyla hâlâ anapara olarak 19 milyar 995 milyonluk bir borca sahibiz yani bugün sadece anapara olarak baktığımızda 2000-2001'in faturasını hâlâ bu devlet ödemekte. Bunu da mutlaka dikkate almak gerekiyor. Kaldı ki 2002 yılındaki bu 350 milyarlık borç anaparadır. Bu borç yapılırken 2001 yılında, 2002 yılında borçlanılırken yüzde 80, yüzde 70 gibi faizlerle borçlanılmıştır. Bu 258 milyar anapara olan borcun zaten peşinen içinde çok yüksek faiz vardır. Yani bu borç yapıldığı anda ödeme günü geldiğinde ne kadar faizinin ödeneceği o gün için bellidir. Bu 258'in üzerine şöyle bir peşinen ödenmiş olan, peşinen zaten bu rakamların içinde olan faizi eklediğiniz zaman aslında durumun ne kadar vahim olduğu çok daha iyi ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla bugün borcumuz varsa biz hâlâ bu 1999, 2000, 2001, o dönemin bedelini hâlâ ödüyor bu memleket. Bunu da o dönemin siyasi iktidarından sorumlu olanların dikkat etmesi lazım ve bunları dikkate almak lazım.

Bir İmar Bankası olayı, neden yıllarca farkını varılmamıştır? Resmî kayıtlara bakıyorsunuz 500 milyon dolarlık bir banka 6,5 milyar mevduat toplamış, yıllarca bunu yapmış. Peki, hiç mi fark edilmemiş? Neden o yıla kadar fark edilmiyor da birden 2003 yılında bu problemin olduğu ortaya çıkıyor? O dönemlerde acaba devletin denetlemesinden sorumlu kurumları yok muymuş, bankaların denetiminden, gözetiminden sorumlu kurumları yok muymuş? Bu kurumların rapor ettiği, bu kurumların yakın çalıştığı bir siyasi irade yok muymuş ki yıllarca saklanan böylesine büyük bir rakam durup dururken 2003 yılında ortaya çıkarılabiliyor.

Şimdi, dolayısıyla bu kamu borç stokunu sorgularken bizim millî gelire oran olarak bu borcu düşüren bir iktidar olduğumuzun hakkını da teslim etmek gerektiğini ben düşünüyorum ve Türkiye borç yönetiminde bütün dünyaca takdir edilen bir başarıya ulaşmıştır. Bakın, bugün devletin net dış borcu millî gelirin böyle yüzde 2-3'üyle ifade edilen rakamlara düşmüştür. Yani devletin döviz cinsindeki yükümlülükleri ile döviz cinsindeki varlıklarını şöyle yan yana koyup baktığınızda -İbrahim Bey, tam yüzdesi varsa- yüzde 2-3 mertebesinde ama rakam, yani kur ne olursa olsun artık devlet borcunun kurla bir bakıma bağlantısı kesilmiştir. Bu da çok önemlidir. Yani kur riskine karşı kamu borcunu koruma altına almak, kurdaki dalgalanmalara karşı artık devletin borcunun etkilenmiyor oluşu da yine bizim bu son krizi en az hasarla atlattığımızda bir bakıma en önemli faktörlerden bir tanesidir, en önemli bize yardımcı olan konulardan bir tanesidir.

Şimdi, tekrar konulara devam edecek edeceğ olursak, hani kamu borcuyla alakalı biliyorsunuz yeni 4749 sayılı Yasa gereğince Plan ve Bütçe Komisyonuna özel gündemli bir sunuş yapılmaktadır ve Hazine Müsteşarlığımız buraya gelmekte, her yıl muntazam olarak çok detaylı sadece borçlarla ilgili zaten bir oturum burada yapılmaktadır ve her ay da rakamlar çok detaylı bir şekilde açıklanmaktadır. Onu da ben burada tekrar hatırlatmak istiyorum.

Evet, 2008 yılı sonuyla yüzde 2,1, yani devletin net dış borcunun millî gelire oranı. Yüzde 2,1 demek yani rakam olarak hesap edilirse 15-20 milyar dolar mertebesinde bir şey ki Türkiye ekonomisinin büyüklüğü yanında, toplam borç stokunun büyüklüğü yanında bu ihmal edilebilir bir orandır.

Yine bir başka önemli konu vergi gelirleri. Sayın Hamzaçebi sormuştu yanılmıyorsam.

Bakın, vergi gelirlerine baktığımızda millî gelire oran olarak bunu nasıl ölçmeliyiz? Öncelikle bir defalık gelirleri şöyle bir ayırıp bu analizi yapmanın ben doğru olduğunu düşünüyorum, zaten program tanımlı bütçe açığı hesaplarımız, program tanımlı faiz dışı denge hesaplarımız hep bu bir defalık gelirler kenara koyularak yapılan hesaplardır. Bir defalık gelirleri kenara koyduğumuzda devletin düzenli, sürekli olan vergi gelirlerinin gayrisafi yurt içi hasılaya oranı yıllar itibarıyla şu şekilde: 2006'da rakamımız...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Vergiyi mi söylüyorsunuz?

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Vergi ve vergi dışı, toplam; vergi ve vergi dışı gelirler ama bir defalıkları dışında bıraktığımızda.

2006'da oranınız yüzde 21,71; 2007'de yüzde 20,92; 2008'de 20,37; 2009'da 20,10; 2010'da 21,42. "Şimdi, 2009'dan 2010'a neden yüzde 1,3'lük bir artış var ya da bu nasıl olacak?" sorusunun cevabı da şöyle:

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Bunda özelleştirme ve İşsizlik Fonu var mı?

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Onlar bir defalık olduğu için onlar dışarıda tutuluyor tabii. Zaten onları programlarda hiç dikkate de almıyoruz yani kamu borç stokumuz nereye doğru gidiyor, bir defalık olduğu için eğer bir özelleştirme gelirine güvenerek biz genel harcamamızda bir artışa gidersek bu özelleştirme gelirleri bir sonraki sene rakamı belli olmadığı için tabii bütçe açıklarımızda çok ciddi sıkıntılara sebep oluyor, dolayısıyla onlar hiç dikkate alınmıyor.

Şimdi, "Bu 1,3'lük artış nereden geliyor?" diye baktığımızda, bunun öncelikle önemli bir kısmı 2009 yılında biliyorsunuz bazı vergilerde biz indirim yaptık, yani ÖTV'de, KDV'de indirim yaptık. Bu indirimler artık kalktı.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Vergiden gelen 1,5 Sayın Bakan, öyle ifade ederseniz daha doğru olur.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Yüzde 1,3, ben toplamı söylüyorum, 1,3'ü söylüyorum tabii.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Vergi artı vergi dışını söylüyorsunuz. Vergiden 1,5 geliyor...

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 59

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Doğru, doğru. Zaten 1,3'ün bütün detayı şimdi burada yarım saat belki şey olabilir, tüm detaylar. Ben ana kalemleri söylüyorum sadece. Bunlardan en önemlisi ki aşağı yukarı yarım puanlık bir kısmı 2009 yılında yapılan ÖTV ve KDV indirimlerinin artık 2010 yılında yapılmayacak oluşudur, dolayısıyla hemen oradan yarım puan vergi gelirimiz zaten artıyor.

Bir diğer önemli konu: Biz biliyorsunuz bu senenin aşağı yukarı haziran ayından itibaren bazı tedbirler almaya başladık, bazı vergilerde artırma gittik. Yani biz 2009 yılının Haziranında baktığımızda bu senenin bütçesi yüzde 7,2 açık verecek idi, o yüzde 7,2'yi eğer 6,6'ya şimdi düşürüyor isek bu hazirandan itibaren aldığımız tedbirlerle mümkün ve bu tedbirlerin kimisi haziranda, kimisi temmuzda, tabii 1 Ekim'e kadar bir takvimde bu tedbirler alındı ve bu tedbirlerin tabii bu yıla olan etkisi kimisi altı ay, kimisi beş ay, kimisi dört ay, kimisi üç ay gibi etkileri oldu, ancak bu tedbirler gelecek sene de geçerli olacak. Mesela, eğer biz temmuz ortalarında sigaranın ÖTV'sini elli kuruş artırırsak gelecek yıla olan bunun bütçe geliri etkisi bu senenin aşağı yukarı 2 misli. Oradan da yaklaşık 0,4 puan geliyor, yani yarım oradan, 0,4 oradan, zaten 0,9'unu bu farkın izah etmiş oluyoruz.

Bir başka konu: Mesela, BOTAŞ şimdiye kadar vergi borçlarını ödemiştir idi, artık o durum değişti, yeni borç yapmadığı gibi artık yavaş yavaş vergi borcu da ödemeye başlayacak BOTAŞ.

MEHME AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Eskiden kalan borcu ne acaba BOTAŞ'ın?

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Bir ara baktığımızda 7,5 milyara kadar falan çıkmıştı, özellikle ithal edilen gazın KDV ödemesini maliyeye yapmadığı için. Evet, 7,5 milyara kadar çıkmıştı, bugün belki biraz daha aşağı inmiştir, çünkü o tabloyu görünce Taner Bey'le -Enerji Bakanımız- hemen oturduk gerekli tedbirleri aldık ve artık borcun kesinlikle artmaması, hatta yavaş yavaş artık ödenmeye başlanması gerektiği konusunda da mutabakata vardık ve dolayısıyla BOTAŞ'ın gelecek seneden itibaren artık vergi borcu biriktirmemesi, tam tersine ödüyor olması sebebiyle mesela 0,2'lik daha bir rakam orada görünüyor. Dolayısıyla bu tür şeyleri eklediğimizde o 1,3'lük rakam rahatlıkla buluyoruz.

İşsizlik Fonu ile alakalı konular vardı. Şimdi bizim bu İşsizlik Fonu'ndan bazı yatırımlara kaynak ayırmamızla bütçeden ödenekle bu harcamaları yapmamız arasında hiçbir fark yok, yani toplam kamu dengesine baktığımız zaman biz yıl sonu itibarıyla rakamlarımızı açıkladığımızda ister bütçeye ödenek yazalım, bunu ödeyelim, istersek İşsizlik Fonu'ndan bu ödemeleri yapalım, hiçbir farkı yok, sonuçta devletin...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Bütçe yapmayalım o zaman Sayın Bakanım.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Şimdi, zaten bu zorunluluk da daha sonra ortaya çıktı. Mesela bu seneki zorunluluk yani bunu neden $\frac{1}{4}$ 'ten $\frac{3}{4}$ 'e çıkardık, bu bütçede ödenek yetersizliğiyle alakalı bir konuydu ve o harcamaları, o yatırımları bizim yapabilmemiz için ilave ödenekle alakalı bütçe...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Bu yola gidildi ama bu sonuçta gizli, saklı bir şey değil, aleni buradan çıkan bir yasal düzenlemeyle yapıldı ve "Toplam biz bu sene eğer yüzde 6,6 açık vereceğiz." diyorsak ya da "Faiz dışı dengede yüzde 2 kadar bir açık vereceğiz." diyor isek bunların içinde hepsi var, yani o İşsizlik Sigortası'ndan yapılan harcamalar da var. Dolayısıyla kayıt dışı, gizli, saklı ya da hani örtülen, halı altına süpürülen kesinlikle hiçbir konu yok.

Bir başka konu Uluslararası Para Fonu ile olan ilişkilerimizle alakalı. Biliyorsunuz biz Orta Vadeli Program'ımızı açıklarken şunu söyledik "Bizim uygulayacağımız program budur." dedik. 16 Eylülde yaptığımız açıklamada. "Eğer bu zeminde, bu müzakere zemininde bir uzlaşma sağlanırsa Uluslararası Para Fonu ile yeni bir stand-by düzenlemesi yapmayı da arzu ederiz." dedik. Şu anda müzakerelerimiz devam ediyor, bu müzakerelerde herhangi bir ilan edilmesi, açıklanması gereken bir gelişme olur ise onunla ilgili açıklamalar ayrıca kamuoyuna duyurulacak.

Bir başka konu İstanbul'un finans merkezi olmasıyla ilgili çalışmalar. Bu İstanbul finans merkezi çalışmaları biliyorsunuz bir gayrimenkul projesi değil yani İstanbul'un yatırım ortamı olarak, iş ortamı olarak ki biraz sonra belki Devlet Bakanımız Cevdet Bey daha detaylı bilgi de verecektir, İstanbul'u ortam olarak finans sektörü için daha cazip hâle getirmek ve sadece Türkiye için değil, bölge için, hatta ileride tüm dünya için önemli bir merkez hâline getirmek. Bazı küçük Körfez ülkelerinde bunu yapıyorlar. İşte üç beş tane gökdelen yapıyorlar, "İşte finans merkezimiz budur, biz bir finans merkezi olduk." diye diyorlar. Bizim yaklaşımımız öyle bir şey değil, yani İstanbul böyle birkaç gayrimenkul projesiyle tanımlanacak kadar küçük bir yer değil, dolayısıyla komple İstanbul'un bu konuda cazibe merkezi hâline getirilmesini içeren geniş kapsamlı bir eylem planını da açıklamış durumdayız.

Sayın Yemişi'nin güzel önerileri var, biz bunların hepsini dikkate alacağız kuşkusuz. Lisanslı depoculuk, evet keşke daha önce uygulanmaya başlansaydı, çok önemlidir, hem tarım politikalarımız açısından önemlidir hem risk yönetimi açısından önemlidir, çiftçilerimizin gelirini daha öngörülebilir bir hâle getirmek için çok önemlidir. Bununla ilgili olarak ilgili kuruluşlarımız çalışıyorlar ama bununla ilgili yakında da bir Ekonomi Koordinasyon Kurulu toplantısı düzenleyip ilgili tüm kuruluşlarımızla beraber bir ivme bu çalışmalara vermeyi planlıyorum.

Orta Vadeli Program ile alakalı bazı yorumlar oldu. Sizler de zaten takip etmişsinizdir ama Orta Vadeli Program gerçekten yani objektif bir bakışla yani bizim hazırladığımız tüm ekibimizle beraber hazırladığımız bir program olduğu için söylemiyorum, sadece dışarıdan yapılan şöyle yorumlara, dışarıdan yapılan değerlendirmelere dahi baksanız, uluslararası kuruluşlar, yerli yabancı pek çok analist bu programı gerçekçi bulmuş, tutarlı bulmuş, uygulanabilir bulmuş. "Bu program iyidir, önemli olan bunun uygulanmasıdır." şeklindedir bütün yorumlar, yani burada ben sadece dışarıdan yazılıp çizilenleri burada söylüyorum. Ha, bundan daha fazlasını da anlatabilirim, zamanında da anlattık, ettik ama genel intiba da budur, içeride, dışarıda budur. Zaten böyle olmasaydı şu anda ekonomik göstergelerimiz belki çok daha farklı noktalarda da olabilirdi.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 60

Özelleştirme gelirlerinin nereye harcandığıyla alakalı bir konu var. Bununla ilgili daha sonra belki yazılı bir bilgi verebiliriz, çünkü hepsi belli, kayıtları belli.

ESFENDER KORKMAZ (İstanbul) – Ben istedim ama ulaşamadım. Birçok arkadaş istedi, ulaşamadı.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Yani onu bilmiyorum, onu pazartesi günü Maliye Bakanlığının bütçesi var, orada belki şey yapabilirler ama biz de sağlayabiliriz. Çok açık yani ne olduğu, çünkü devletin nihayet kaynağıdır bu. Devletin kaynağının nereye nasıl, hepsi kayıtlarda, hepsi şeyde, yani tamamen bir raporlama meselesi. Ancak şu da var ki, yani özellikle devlet bütçesine, devlet rakamlarına baktığımızda yani nereden gelen paranın nereye gittiğinin bazen çok da önemi olmayabiliyor. Nihayetinde bir havuz var ve bu havuza farklı yerlerden kaynaklar geliyor ki borçlanıyorsunuz, geliriniz oluyor, özelleştirme yapıyorsunuz, buraya geliyor ve buradan da farklı yerlere harcanıyor. Bu parayla borç ödüyorsunuz, faiz ödüyorsunuz, bütçe gideri oluyor, başka şeyler oluyor, dolayısıyla yani nereden...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Bütçeye gerek yok o zaman, bir taraftan gelsin, bir taraftan lazım olan harcasın.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Şimdi bunun nihayetine baktığımızda toplam kamu dengesiyle alakalı bizim açıkladığımız bütün rakamlar içerisinde bunların hepsi zaten var ama detaylarını bunun yazılı olarak ya da belki pazartesi günü ilgili arkadaşlarımız size daha açık bir şekilde vereceklerdir.

Şimdi, Yatırım Promosyon Ajansı ile ilgili yine bir konu vardı. O soru önergeniz Başbakanlıktan bana tevdi edildi ve ben onun yazılı cevabını verdim, belki size ulaşmamış olabilir hâlâ.

MEHME AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Gelmedi hâlâ.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Bir hafta,on gün oldu ben imzalayıp göndereli.

MEHME AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – SPK geldi Sayın Bakanım.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Yok, onu da aynı dönemde şey yaptık yani. Yani Alpaslan Bey'den, kurum başkanından bütün sorularınızın cevaplarını detaylı bir şekilde aldık ve gönderdik, herhâlde yoldadır, bir şekilde ulaşacaktır size yani.

DASK'la alakalı yasal bir düzenleme, aslında biz bir taslak hazırladık, Başbakanlığa gönderdik, şu anda hatta Haziran 2009'da da Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderilmiş. Plan ve Bütçe Komisyonunun gündeminde diye görünüyor burada. Çünkü benim önceki Bakanlık dönemimde Başbakanlığa göndermiştik, arkasından genel seçim falan derken demek ki şu anda komisyonda.

Kredi Garanti Fonu; biz bununla alakalı yasal düzenlememizi biliyorsunuz yapalı çok oldu, Meclis tatile girmeden yasal düzenlememizi burada yaptık, ilgili Bakanlar Kurulu kararını çıkardık, tüm ikinci düzenlemeleri tamamladık. Bir süre gecikme bu Kredi Garanti Fonu'nun ana sözleşmesinin hazırlanmasıyla alakalı yaşandı. Özellikle reel sektör ile finans sektörü ki yirmi bankamız biliyorsunuz ortak oldu Kredi Garanti Fonu'na, onların hangisinin ne kadar söz sahibi olacağı, nasıl yönetileceği ciddi ihtilaflara sebep oldu, ama sonunda il il tarafları ben çağırdım, bir orta yol bulduk ana sözleşme imzalandı. Ondan hemen sonra Hazine ile Kredi Garanti Fonu arasında da bir protokol imzalandı, bir sonraki aşama Kredi Garanti Fonu ile çerçeve protokol çerçevesinde bankaların aralarında sözleşmeler yapmasıydı, şu anda o aşamadayız, ancak geçen haftaki gelişmelerden benim anladığım, orada da yine bazı uzlaşmazlıklar varmış, biz artık Bankalar Birliği ile Odalar Birliğimizin bir an önce neyse o farklılıklar artık giderip, bir noktada buluşup bu sistemi başlatmalarını istiyoruz. Çünkü bu noktada devlet oldukça hızlı hareket etmiştir, zamanında gerekli düzenlemeleri yapmıştır, ancak özel sektörün kendi arasındaki bir bakıma çıkan anlaşmazlıklar gecikmelere sebep olmuştur. Biz kaynağımızı da bu konuyla alakalı şey yaptık, zaten protokolü imzalamak demek Hazinesin 1 milyar kaynağı bu işe taahhüt etmesi demek, dolayısıyla burada da herhangi bir şeyimiz yok.

Şimdi, acente eğitimiyle ilgili bir soru. Eğitim teknik personelle ilgili öncelikle, bugüne kadar 35 bin teknik personel eğitim almıştır, aralık ayı içerisinde de ilave bir eğitim daha açılması planlanmaktadır, herhangi bir sertifika iptali söz konusu değildir, eğitim programına katılmayanların eğitim alıncaya kadar yetkileri durdurulabilmektedir. Ancak şu anda bu konuda herhangi bir problem de söz konusu değildir, arkadaşlarımızdan aldığım not bu yönde.

ALAATTİN BÜYÜKKAYA (İstanbul) – Acentelerde büyük sıkıntı var. Yani oradakini durdurmak diye bir şey olamaz yani o insanlar faaliyet gösteriyor. Bir de geriye doğru...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Şimdi, biliyorsunuz, bakın, burada, Plan ve Bütçe Komisyonunda ve Genel Kurulda yeni bir yasa çıkarttık biliyorsunuz, yeni bir sigortacılık yasası.

ALAATTİN BÜYÜKKAYA (İstanbul) – Yönetmelikle düzenlenmiş Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Şimdi, her konuda ben eğitimin çok önemli olduğunu düşünüyorum.

ALAATTİN BÜYÜKKAYA (İstanbul) – Hayır, eğitim verelim de orada insanların faaliyetini durdurma hakkı oluşuyor.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Şu ana kadar durdurulan bir şey yok zaten, bana gelen nota göre. Varsa örneği söyleyin, hemen bakalım. Şu ana kadar yok.

ALAATTİN BÜYÜKKAYA (İstanbul) – Hayır, bu konuda acentelerle temas edilirse...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Ama acenteler bu konudan çekinmesinler yani acenteler için de iyidir.

ALAATTİN BÜYÜKKAYA (İstanbul) – Hayır...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Yani, eğer elemanları –müsaade ederseniz bitireyim- yeni yasaya göre yetiştirilecekse, bu eğitim onlara verilecekse, müşterilerine daha iyi hizmet

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 61

yapabileceklerse, daha bilinçli bir şekilde müşterilerine poliçe satabileceklerse, bundan acentelerin de ancak memnun olması gerekir ama eğitime katılanlardan bazıları yapılan sınavlarda başarılı olamıyorsa yani göz göre o teknik personelin de orada çalışmaya devam etmesinde de sıkıntı olabilir. Biraz daha çok çalışsın, bir daha girsin, bir daha girsin sınavlara; artık kazanıncaya kadar yapsın yani...

ALAATTİN BÜYÜKKAYA (İstanbul) – Hayır... Personelden çok, şirketin faaliyetinin, o acenteliğinin durdurulması söz konusu; o önemli.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Şu ana kadar bir uygulama yok ama şirketler de dikkat etsinler yani bilinçli personel çalıştırsınlar. Çünkü, bakın, ben iş hayatının içinde çok uzun yıllar çalıştığım için -siz de sigortacılık perspektifi filan ben de sigorta alan tarafı olarak- maalesef sigorta poliçesi satmakla alakalı ciddi bir sıkıntı vardı piyasada. Yani, müşterinin tam bilgilendirilmemesi, tam anlatılmaması...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Kredi kartı satılması...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Yani, neyi alıp neyi... Hangi korumayı alıyor, hangi poliçeyle, ne var ne yok? Bu konuda müşterilerin bilgilendirilmesiyle ilgili sıkıntılar vardı. Bu, piyasanın bir gerçeği. Bunların aşılması herkes için iyi olacaktır diye düşünüyorum.

ALAATTİN BÜYÜKKAYA (İstanbul) – Eğitime "evet" fakat burada faaliyetinin durdurulması...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Ama diyelim ki elemanlarını eğitime göndermedi ya da 10 tane eleman gönderdi, 9 tanesi sınavı geçemedi. Hâlâ sigortacılık yapacak mı, acentelik yapacak mı?

ALAATTİN BÜYÜKKAYA (İstanbul) – Ama çok çalıştı, yirmi otuz senedir acentelik yapıyor şirket.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Demek ki bilerek yapmıyor yani. Daha bilinçli, daha bilinçli...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Alaattin Bey, kusura bakmayın, neyse uyacaksınız!

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) –Bakın, Alaattin Bey, biz öncelikle müşterileri, kitleleri koruyacağız yani Türkiye Büyük Millet Meclisinin öncelikli görevi kitleleri korumak, kitlelerin iyi ve kaliteli hizmet almasını sağlamak, doğru hizmet almasını sağlamak. Yani, anlıyorum ki sizin mesleğiniz gereği tabii, doğru, o bakış açınızı da anlıyorum ama yani öncelik poliçe alanların doğru bilgilendirilmesi ve düzgün bir sigortacılık sistemi.

ALAATTİN BÜYÜKKAYA (İstanbul) – O kadar basit bir konu değil Sayın Bakanım yani oradaki sıkıntıları dinlediğiniz zaman...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Sonra konuşalım -vaktini daha fazla almayalım- sonra aramızda konuşalım onu.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkanım, usule müdahale ediyor. Vallahi biz yapsak şimdiye kaç sefer uyarırdınız.

GÜROL ERGİN (Muğla) – Bizim aldığımız yanıtlarda böyle ama hiç yanıt vermiyoruz biz. Sen de kabullen.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Mecburen işte, soruyorsun, ne derse ona razı olacaksın. Halimizi anladın şimdi değil mi?

TUĞRUL YEMİŞÇİ (İzmir) – Hükümetin adil davrandığı ortaya çıktı.

GÜROL ERGİN (Muğla) – Hükümetin yanlısı iktidar tarafından da anlaşıldığı için ortaya çıktı.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Sayın Başkan, diğer kurumlarımızla ilgili, Hazine Müsteşarlığı, BDDK, SPK ve Tütün ve Alkollü İçecekler Piyasası Kurumuyla alakalı teknik nitelikli sorular da vardı. Eğer uygun görürseniz...

BAŞKAN – Yazılı verebilirsiniz.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Yani, arkadaşlarımız kısa izahat da getirebilir, ikişer üçer dakika, müsaade ederseniz.

BAŞKAN – Siz nasıl takdir ederseniz.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Biraz daha izaha muhtaç belki birkaç konu var. Müsaade ederseniz arkadaşlarımız, kısa kısa izahat versinler.

BAŞKAN – Çok kısa olmak üzere, buyursunlar.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Öncelikle Hazine Müsteşarlığımızdan başlayalım arzu ederseniz, konular birbiriyle bağlı olsun, ondan sonra BDDD, daha sonra SPK ve Tütün Kurulu olarak devam edelim.

BAŞKAN – Evet...

HAZİNE MÜSTEŞARI İBRAHİM ÇANAKÇI – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Öztürk'ün bu Hazine Müsteşarlığı bütçesiyle ilgili teknik detayda soruları olmuştur. 500 milyon Türk liralık bir kalemin...

HARUN ÖZTÜRK (İzmir) – Yazılı alabilirim ben onu.

HAZİNE MÜSTEŞARI İBRAHİM ÇANAKÇI – Tamam, o zaman onları yazılı verebiliriz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun.

HAZİNE MÜSTEŞARI İBRAHİM ÇANAKÇI – Bir de aslında Sayıştay raporuna atfen piyasa yapıcılığı sistemi ve ihalelerle ilgili bir konu vardı. Ancak, Sayıştay raporuyla ilgili, bildiğim kadarıyla, bir kısım olacak. Orada da izahat verebilirim Sayın Başkanım. Nasıl uygun görürseniz.

BAŞKAN – Önergeler değil mi?

HAZİNE MÜSTEŞARI İBRAHİM ÇANAKÇI – Evet.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 62

BAŞKAN – Tamam, önergede açıklayalım onu.

Buyurun.

BDDK BAŞKANI TEVFİK BİLGİN – Sayın Başkan, ben de, bana sorulan tüm sorulara, daha doğrusu kurumuma yöneltilen tüm sorulara müsaade ederseniz cevap vermek istiyorum.

İlk soru Sayın Hamzaçebi'nin PTT Bank'la ilgili sorusuydu. PTT Bank'la ilgili bizim Kurul kararımız 2004 yılının nisan ayında alınmıştır. Kurul kararında aynen şöyle demektir: "Kendi mevzuatı çerçevesinde yetkili olduğu ve hâlen yürütmekte bulunduğu faaliyetler dışında bankacılık işlemleri yapmaması, mevduat toplamaması, kredi kullandırmaması, EFT, elektronik menkul kıymet transferi ve çek takas sistemini kullanmaması kaydıyla PTT Genel Müdürlüğü'nün hizmetlerini PTT Bank tanıtıcı işareti altında sunması kabul edilmiştir." Dolayısıyla burada mevduat ve kredi hassas konulardır. Kurul kararımız bu şekildedir. Biz bu bankamızı her yıl denetliyoruz mutlak olarak. Bu yıl da denetimlerimizde elbette ki bu hususlar da dikkate alınacaktır.

İkinci husus, Sayın Hamzaçebi'nin bir başkan yardımcısıyla ilgiliydi. Hassas bir konu elbette. Bizim 3 tane başkan yardımcımız var. Dönem dönem bu başkan yardımcılarımız değişir. Bizim kurum da sirkülasyon çok fazladır hem daire başkanlıklarında hem başkan yardımcılıklarında. Bu arkadaşımız 2004 yılının ocak ayında benim tarafımdan Kurulun onayıyla atanmıştır. Ağustos ayında da görevinden ayrılmıştır. Tamamen kendi isteğiyle ayrılmıştır. Bu sorunun sorulacağını bilseydim arkadaşımı da buraya getirir onun konuşmasını isterdim. O da eminim ki bugün de, yarın da aynı görüşleri iletacaktır. Çünkü beraber altı yıl yoğun çalıştık, onun da katkılarını unutamayız.

Hasip Kaplan Bey'in, Sayın Vekilin sorusunda Türkiye'deki yabancı bankalar kârlı mı? Bahsettiğim kâr rakamları hepsi için geçerlidir. Örneğin bir yabancı bankanın ana ülkesinde, ana bankada zarar varken o yabancı bankanın Türkiye'deki AŞ ya da şubesinde kâr vardır. Bunun en önemli nedeni de ülke içinde düzenlemiş olduğumuz mevzuata uyumdur. Bunu da böyle cevaplayabilirim.

Diğer bir husus yine aynı milletvekilimizin. Kredi kartları faizlerinde bir düzenleme düşünülüyor mu? Müsaade ederseniz ben bir yıl önceki ve şu andaki kredi kartları faizlerini vermek istiyorum. 31/10/2008'de kredi kartlarının en yüksek faizi –biliyorsunuz Merkez Bankası tarafından en yüksek oran belirlenir- yüzde 4,39 idi. Şu anda bu oran yüzde 3,26. Bu tavan puandır. Ancak buna rağmen, dipte veya çok daha düşük faiz oranı uygulayan bankalarımız da vardır. Örneğin şu anda en düşük kredi kartı faiz oranı yüzde 2,75'tir bir kamu bankamız tarafından.

Kredi Kartları Kanunu'nu siz çıkardınız, bu Meclis çıkardı 2007 yılında. İyi ki çıkmış. Çünkü Amerika'da bu yıl bir kanun kabul edildi, sizin kabul ettiğiniz kanunun hükümlerinin bire bir aynısıdır neredeyse. Bir disiplin getirmiştir, kayıt dışı için önemli bir enstrümandır, ancak, yanlış kullanımlar olmaktadır hem banka hem kullanıcılar tarafından. Biz kanun çerçevesinde disipline etmeye gayret gösteriyoruz, bundan sonra da gayretlerimiz devam edecektir.

Sayın Vekilimiz Kutluata'nın bir sorusu vardı. Geçen sene kredilerle ilgili bir yeniden yapılanmadan bahsedilmişti Komisyonunda. "Ne yapıldı?" şeklinde. Ben konuşmamda da arz etmeye çalıştım, birçok tedbirler alındı. Tabii burada kısıtlı sürede BDDK'yla ilgili olanları, onları aktarmak istemiyorum ama, bu tedbirler içinde en önemlisi, bizim firmalarla bankalar arasındaki ilişkilerde temel mevzuat olan Karşılıklar Yönetmeliği'nde yaptığımız değişikliktir. Biliyorsunuz bir firmanın takibe intikali için bu Yönetmelik'teki hükümler esas alınır. Onun üstüne gidilir, gerekli hukuki tedbirler alınır.

Biz geçen sene ocak ayında aldığımız bir kararla -ki, geriye yürüterek aldık bu kararı- bankalarla firmalar arasındaki ilişkilerde iki defa yapılan yeniden yapılandırma sayısını beşe çıkardık. Yani firmalarla bankalar oturup beş kere yeniden yapılandırma yapabilir. Bu önemli bir haktır, Yönetmelik'in gevşetilmesi demektir. Şu ana kadar 685.236 müşteriyle bu yapılmıştır ve tutar olarak da 8,9 milyar TL'dir yapılan yeniden yapılandırma tutarı ve bunların çoğu da KOBİ'dir.

Sayın Berber'in bir sorusu vardı: Bankaların aldıkları gayrimenkulleri elden çıkarmasıyla ilgili, gayrimenkul yatırım ortaklıklarıyla ilgili. Kanunumuzda şöyle bir hüküm var: Bankalar ticari işlemlerden dolayı, kredilerden dolayı elde ettikleri gayrimenkulleri elden çıkarmak zorundadırlar. Bunun düzenlemesini bize bırakıyor. Bizim düzenlememize göre bu üç yıldır. Gayrimenkul yatırım ortaklıklarıyla ilgili spesifik bir hüküm yok. Sayın Vekilim, biz özellikle tarım kredileri, özellikle bazı bölgelerdeki tarım kredileri özellikle denetliyoruz. Ben "özellikle"yi özellikle söylüyorum. Geçen sene de böyle bir raporumuz vardı. Bu sene de şu anda bir denetim devam ediyor. Bu konulardaki tespitlerimizi bizim yetkimizi aşan noktada ilgili kurumlara, ilgili yerlere elbette ki yolluyoruz ve yollarız.

Son olarak Sayın Vekilimiz Mehmet Günel Bey'in bir sorusu vardı. Alt alta dört başlıktan oluşuyor. "Bankacılık sektöründe yabancı sermaye oranı nedir?" Bundan altı yıl önce yüzde 3'ler düzeyindeydi, şu anda borsa payını da üstüne koyarsak -bu dönem dönem değişiyor borsadaki değişime göre- yüzde 40'lar düzeyindedir. BDDK 2000 yılının eylül ayında kurulmuştur. 4389 sayılı Kanun 1999 yılında kabul edilmiştir ve BDDK o kanunla kurulmuştur. "İdari ve mali özerkliğe sahip midir?" Evet, Kanun'da idari ve mali özerkliğe sahip bir kurum olduğu bahsi geçmektedir. Hiçbir kurumdan veya makamdan talimat almamaktadır. Tamamen kurum çalışanları ve bendeniz teknik bir başkan ve teknik bir kurum olarak faaliyetlerimize devam ediyoruz.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sermaye Piyasası açıklama yapacaksa, bulunduğunuz yerden söz alabilirsiniz.

Buyurun.

SPK İKİNCİ BAŞKANI ABDÜLKERİM EMEK – Sayın Başkan, Sayın Hamzaçebi'nin SPK Başkanının hisse devirleriyle ilgili bir soru önermesine eksik bilgi verildiği yönünde sabahki oturumda bir açıklaması vardı. 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 20'nci maddesi Kurul Başkan ve üyelerine ilişkin hükümleri içermektedir. Sayın Başkanımızın atanması 13 Mart 2009 tarih, 27168 sayılı Resmî Gazetede yapılmıştır. Söz konusu pay devirleri bu tarihten önce olduğu için payların nasıl devredildiği ve kime devredildiği sorusunu biz özel bilgi kapsamında olduğu şeklinde

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 63

değerlendiriyoruz. Çünkü, Kanun'un 20'nci maddesi ancak atandıktan sonraki işlemlerini düzenliyor, bir gün öncesine yönelik herhangi bir hüküm içermiyor.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurulu Başkanı, buyurun.

TAPDK BAŞKANI MEHMET KÜÇÜK – Sayın Başkan, bizim çok sayıda sorumuz var ama ben hepsini hızlıca özetlemeye çalışacağım ama ilave yazılı bilgi isteyenlere tekrar vereceğiz.

Sayın Hamzaçebi'nin ve çok sayıda vekilimizin ifade ettiği bizim 4733 sayılı Teşkilat Kanunu'muzun "Cezai hükümler" başlıklı 8'inci maddesinin sekizinci fıkrasında -bizim 4733 sayılı Kanunu'muz, 4250 sayılı Alkol Kanunu ve 5607 sayılı Kaçakçılık Kanunu- "Her üç kanuna aykırılıktan dolayı yargılanması devam edenlerin -uzunca bir madde, ben arasını okumuyorum, söz konusu hususla ilgili kısmını okuyorum- satış, dağıtım veya uygunluk belgeleri verilmez, verilmiş olan belgeleri iptal edilir." deniliyor. Burada tabii suçsuzluk karinesi açısından, masuniyet karinesi açısından -hukuk diliyle- bu madde konuşuluyor, tartışılıyor. Benzer hükümler kamuda 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'muzun 59'uncu maddesinde idari tedbir mahiyetinde var. Bizde de, bizim sektörlerimizin hassasiyetine binaen, özellikle de sahte içki ölümlerini, kaçak içki ve kaçak tütün mamulleriyle ilgili sektörün hareketliliğini bu yönleri itibarıyla dikkate alırsak burada elbette güvenli bir piyasayı oluşturabilme açısından idari tedbir mahiyetinde 2008 yılında kanunumuzla revize edilmiş bir hükümdü bu. Bu hüküm sayesinde piyasada 2008 başı itibarıyla hem vergi takibi hem ürün takibi, piyasa güvenliği açısından son derece önemli olan -sabah sunumumda da ifade ettim- bandrol takibine dönük konuyu, bandrolün yerleşmesine dönük konuyu bizzat bu madde sayesinde çok hızlı bir şekilde başarıyla sonuçlandırdık diyebilirim. Bu maddenin ayrıca başka kaçakçılıkla ilgili, sahte içkilerle ilgili kurumumuzun düzenleme alanlarına sağladığı çok büyük katkılar var. Ancak, burada yine "Cezai hükümler" başlıklı maddemizin dördüncü fıkrasındaki suç eylemlerinden niteliğine uygun olmayan işaretlerin de bu şekilde adli yaptırıma konu olması, bandrolün 2008 başı itibarıyla yeni olması, çok kapsamlı bir proje olması, çok nitelikli bandroller uygulama alanına geçmesi gibi konular, hususlar bandrollerle ilgili... Firmanın elindeki bandrol orijinal bir bandrol. Bandrolde bir şeylik yok; kaçakçılık yok, tağşiş yok, başka bir şey yok, ancak, o bandrolü uygun ambalajlara yaptırmadığı zaman Vergi Usulü Kanunu'na muhalefetten, vergi kaybından birtakım kusurlar ortaya çıkıyor. Bizim Kanun'umuzda bu filler, eylemler suç olarak sayıldığı için 4733'ten yargılama süreci başladığı anda biz de bu maddeyi uygulamak durumunda kalıyoruz.

Biz bu maddeyle ilgili gerekli çalışmalar yaptık, bir tasarı ortaya çıkardık. Sayın Bakanımızla da paylaşıyoruz konuyu. Arkadaşlarımız alternatifli olarak tasarıya yaklaşıyorlar. Az önce söylediğim eylemlerden bazılarını bu adli yaptırımdan çıkarıp idari yaptırım kısmına alarak bu maddeyle ilgili süreci açacağız inşallah.

Bu maddenin dışında yine kurumumuz bütçesinin yüzde 90'ı ağustos itibarıyla kullanılmıştır, ek ödeneğe, ek bütçeye gidilecek sorusu vardı Sayın Harun Öztürk'ün. 2009 yılı bütçemiz hazırlanırken genel bütçeye 134.154 TL aktarılacağı öngörülmüştü. Çünkü satış belgesi düzenleme -sabah sunumumda bahsetmişim- bedelleriyle ilgili oldukça yüksek bir harcama öngörülmüyordu. Ancak, öngörülen gider gerçekleşmeyince bütçede cari gelir fazlası oluştu. Maliyeye eylül sonu itibarıyla 27 trilyonun üzerinde aktarılan bir ödeneğimiz var. Ödenek üstü harcama oluştuğu için bu itibarla yıl sonunda bu kaleme ödenek aktarımı doğal olarak yapılacak. Yoksa bizim hizmet bedellerimiz ve gelir kalemlerimiz itibarıyla piyasadan topladığımız hizmet bedellerinin, gelirlerimizin azalması gibi bir şey yok. Aksine, gelirlerimizin beklediğimizden, öngördüğümüzden daha yüksek gerçekleşmesi söz konusu.

Sigaralardaki ÖTV yükseltme, vergi yükseltmeyle ilgili soruları vardı. Konu, malumunuz Maliye Bakanlığıyla ilgili.

Yine Sayın Hocam Gürol Ergin Bey'in sorusu tütün üretimiyle ilgili. Özellikle güneydoğuyla ilgili sorusunu tekrar yeniledi başka boyutlarıyla. Sayın vekillerimizin benzer, paralel olarak çok sayıda soruları oldu. Ben bu sorulara topluca cevap vermek istiyorum müsaadenizle. 4733 sayılı Kanun'la piyasa serbest piyasa koşullarına bırakılınca ihtiyaç olmayan tütün menşelerine talep olmadığı için üretilmemeye başlanmıştır. İhtiyaç olan ve Türkiye'de üretilmeyen menşelerin ithali yapılmaktadır. Zaten tütün mamulü harmanlarında, başta sigara olmak üzere yoğun olarak Virginia ve Burley tipi tütünlükler kullanılıyor. Bu tütünlerin üretimi de ülkemizde Kırklareli, Hendek, Adapazarı bölgelerinde üretiliyor. Çok az sayıda bir üretim var. Bizim kurum olarak Tütün Kontrol Çerçeve Sözleşmesi'nin iki boyutu var malumunuz olduğu üzere. Bir, tütün ürünlerine olan talebi azaltmak. Ona bağlı yine tütün kontrol programlarımız var, eylem planlarımız var. 4207 sayılı sigara yasağıyla ilgili bazı boyutlar Tütün Kontrol Çerçeve Sözleşmesi'nden kaynaklanarak genişletildi. Bir de tütün üretimine alternatif ürünleri desteklemek, o alandaki her türlü desteği yapmak konusu var. Bu destekler, malumunuz olduğu üzere, Tarım Bakanlığımız tarafından yürütülüyor, bizim kurumumuzu ilgilendirmiyor. Ancak, ülkemizde, az önce söylediğim gibi, arz eksikliği nedeniyle talebi karşılamayan tütün menşelerini alternatif üretim merkezlerinde üretilmek veya ülkemizde üretilmeyen, ancak, uluslararası piyasalarda talep gören tütünlerin üretiminin yapıp yapılmayacağına belirlenmesi amacıyla kuruma yapılan üretim izin taleplerini biz hızlıca cevaplıyoruz ve o hususlarda hem deneme üretimine hem de yaygın üretilmeye izin veriyoruz. Bu tarz üretimlerde, tütün üretimiyle ilgili gelen taleplerde kurumumuz öncelikli olarak o tütün menşesinin ihrac kabiliyetine bakıyor, diğer taraftan da o harmanın Türkiye'de kullanımına bakıyor. Gürol Hocamın söylediği rakamlar doğru. Ancak, burada yüklü miktarda -sabah benim sunumumdan aldığı bir ifadeyi kendisi de ifade etti- ihracat da var. Bir taraftan da ihtiyacımız olan kalemlerde de, menşelerde de ithalatımız var.

Bunun dışında, tip sözleşmelerle ilgili Recai Berber Bey'in bir şeyi vardı. Burada bu tip sözleşmeleri her yıl kurumumuz yeniliyor. Burada bizim öncelikli olarak amacımız üreticiyi korumak kollamak. Bu konuda gerekli düzeltmeleri her sene yapıyoruz. Hatta bu bağlamda en son tip sözleşmede -sabah da söylediğim gibi- tütün ürünlerinin alımını öne çektik, yani ocak-şubat aylarına çektik. Böylece üreticiye daha önce, daha erken verilmiş olacak.

Biliyorsunuz Tütün Fonu'yla ilgili -sizin de buyurduğunuz gibi- tonu başına 3 bin dolarlık bir fon desteği sağlanıyor ithalatta. Ama 2010 yılı itibarıyla da bir takvim öngörüldü, muhtemelen sona erecek.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 64

Bunun dışında, desteklemelerle ilgili sorulara cevap verdim.

Yine Gürol Ergin Hocamızın bir sorusuna, müsaade ederseniz Hocam, yazılı olarak cevap verelim. Alternatif ürün konusunda -çünkü o bizim alanımıza tam olarak girmiyor- Tarım Bakanlığından da gerekli bilgileri alıp size onu yazılı olarak iletiriz.

Adıyaman bölgesiyle ilgili ciddi manada çok soru geldiği için 28 bin üretici 2 bine kadar düştü 2009 yılı itibarıyla. Bunun sebebi de, o bölgedeki, malumunuz. Tekel'in bütün üretimine dönük alımları artık bırakması.

Bir de yine kurumumuzla ilgili promosyon ve yemek ihaleleriyle ilgili bir sorumuz vardı. Promosyon 2007 itibarıyla kurumumuz tarafından maaşlarımızı aldığımız banka arasında imzalanmıştı. 130 milyon civarında bir rakamdı bu. Yalnız, kurumumuz 2008 yılında revize edilen kanundan sonra personel sayısı olarak yüzde 50 artış sağladı. Bu yüzde 50'lik artışla yeni gelen personelimiz için ek bir promosyon talebi... Bankaların uygulamasını biliyorsunuz, bu yönde, ek bir promosyon uygulamaları olmuyor. Olmaması hasebiyle... Şu anda 30 milyar değil iddia edildiği gibi, 7 milyarlık bir para var. Bu parayla ilgili biz bir komisyon oluşturduk. Yeni gelen arkadaşlarımızı, almayanları tespit ediyoruz, onlara uygun bir şekilde bunu dağıtacağız.

Yemek ihaleleriyle ilgili... 2009 başı itibarıyla ihaleyi alan yemek firmasıyla sözleşmeyi imzalamadık. Sözleşmeyi esas bazı evraklarını getirmede. Ayrıca, teknik ve idari şartnamede eksiklikleri vardı. İmzalamadığımız için firmayla yemeği devam ettirmedik. Sonrasında tekrar ihaleye çıktık. Bu ihale sürecinde de dört firma şartname almıştı. İki firma ihaleye katıldı. Firmalardan bir tanesi eksik evrakla elendi. Diğer bir firmayı da Kurulumuz rekabetin yeterince olgunlaşmaması hasebiyle, rekabetin gerçekleşmediği gerekçesiyle ihaleyi reddetti. Yeni hizmet alımı ihale süreçlerimiz devam ediyor. Diğer hizmet alımı ihalelerimizle birlikte... Yedi tane hizmet alım ihalemiz devam ediyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sadece bir sefer mi iptal oldu?

TAPDK BAŞKANI MEHMET KÜÇÜK – İki defa olmuş oluyor. Yani birincisinin sözleşmesini yapamadık, bir defa iptal oldu.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yeni ihale başlamadı.

TAPDK BAŞKANI MEHMET KÜÇÜK - Doğrudan hizmetle aldık belli bir dönem, yeni ihale süreci devam ediyor.

Ben teşekkür ederim, arz ederim efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi suallere cevap vermek ve konuşmasını yapmak üzere değerli Devlet Bakanımıza söz veriyorum.

Buyurun efendim.

DEVLET BAKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de sözlerime başlarken iktidardan olsun, muhalefetten olsun, çok değerli milletvekillerimizin görüş ve eleştirileri için teşekkür ediyorum. Bunlardan olabildiğince yararlanmaya gayret edeceğiz. Tabii ki farklı düşündüğümüz konular da olacak. Demokrasinin de gereği bu zaten. Hepimiz aynı düşünseydik burada farklı partilerde olmazdık, farklı şeyler savunmazdık. Ancak, bu tartışmaların genel olarak ülkemiz için çok faydalı olduğuna inanıyorum. Onu özellikle vurgulamak isterim.

Yine, Plan ve Bütçe Komisyonunun diğer komisyonlardan belki biraz daha farklı olarak daha teknik bir komisyon olması, gerçekten, yorumlar değişse bile teknik baza bunları oturtma, o anlamda bir konsensüs sağlama noktasında da önemli bir niteliğe sahip olduğunu da görmekten mutlu olduğumu belirtmek isterim.

Burada genel bazı şeylerden bahsedip GAP'a, daha sonra da sorulara geçeceğim inşallah.

Şunu özellikle vurgulamak istiyorum: Türkiye küresel krize girerken gerçekten önemli avantajlarla girdi. Ben bunları üç başlık altında topluyorum. Birincisi, bankacılık sistemimizin gerçekten güçlü bir yapıya sahip olması, işte birçok ülkede sorunlar yaşanırken bizde yaşanmaması. İkincisi, mali yapımızın, bütçe yapımızın geçmişe kıyasla çok daha düzgün bir hâlde olması. Biz borçların millî gelire oranı olarak yüzde 39,5'la değil de yüzde 60'larla, yüzde 70'lerle dünyadaki krize yakalanmış olsaydık bunun sonuçları ne olurdu, hepinizin takdirine bırakıyorum.

Diğer taraftan üçüncü nokta bence siyasi istikrar. Burada da parti farkı gözetmeden söylüyorum: Yine bu tür olağan dışı ortamlarda koalisyon yapılarıyla hızlı karar alabilme ve hızlı uygulama yapabilme imkânı olmadığını geçmiş dönemlerden de biliyoruz. Tek başına bir hükümetin olması, siyasi istikrarın olması da Türkiye'nin büyük bir avantajı olmuştur. Tabii ki bütün bunlara rağmen, Avrupa piyasaları başta olmak üzere dünyadaki gelişmelerden etkilendik. Özellikle de üretim ve ihracat kayıplarımız oldu. Bu da istihdamımıza yansdı. Fakat gerçekten diğer ülkelerle mukayese edildiğinde de önemli artılarımız var. Sadece şu örneği vermek istiyorum: Amerika Birleşik Devletleri'nde borçların millî gelire oranı 2007 yılında yüzde 70'ler civarındayken, 2010 yılında -yüzde 99 tahmin ediliyor- bunun yüzde 100'e yaklaşacağı öngörülmüyor. Yani krizin 30 puanlık bir etkisi olduğunu görüyoruz. Bunun da büyük oranda firmalara destek, batmasın diye finans sektörüne enjekte edilen paralar, toksik varlıkların temizlenmesine dönük çabalardan kaynaklandığını görüyoruz. Bunlar verirken güzel de, gelecek yıllarda bunların faturasını tabii bu tedbirleri alan ülkelerin halkı ödeyecek. Belki bu sene işte piyasalar canlansın, sıkıntı biraz azalsın diye bunları yapıyor bu ülkeler ama ileride bu faturayı ödeyecekler. Çok şükür bizim toplumumuza bu anlamda ödeteceğimiz bir fatura yok.

Orta vadeli programla ilgili bir miktar gecikme olduğu bir gerçek tabii. Fakat, bu olağanüstü bir yılın getirdiği bir gecikmeydi ve gerçekten işi ciddiye almanın gereği olarak bir gecikmeydi. Dünyadaki gelişmeleri, ülkemizdeki gelişmeleri tam olarak tespit etmenin, gerçekten ayakları yere basan, gerçekçi bir çıkış stratejisi hazırlamak yönündeki iradenin sonucu olarak biraz gecikme oldu. Fakat eski bir planlamacı olarak da çok rahatlıkla şunu söyleyebilirim: Siyasi sahiplenme ve siyasi emek anlamında en fazla çaba sarf edilen, emek sarf edilen programlardan bir tanesi olmuştur bu. Dünyanın en güzel orta vadeli programını, planını teknisyenler oturup hazırlayabilirler. Fakat bunu siyasi sahiplenme yoksa o planların çok da anlam ifade etmeyeceği de açıktır. Fakat bu orta vadeli programa gerçekten büyük emek harcadı ve hem bakanlar düzeyinde, Başbakan Yardımcımız düzeyinde, Başbakanımız düzeyinde değişik açılardan

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 65

tercihler yapılarak şekillendirilen bir program oldu. Bu anlamda da orta vadeli programın son derece önemli olduğunu düşünüyorum.

Tabii orta vadeli programda birtakım rakamları revize ettik. Ben bu konuda da açıkçası Türkiye’de çok sağlıklı bir tartışma olmadığını düşünüyorum. Yani bir şeyleri revize etmek sanki utanılacak bir durum, hiç yapılmaması gereken bir durum gibi bir anlayış var.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Çok yapınca öyle oluyor Sayın Bakanım.

DEVLET BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Tam aksine, gerektiği zaman revize etmemek yanlış bir tavrıdır. Gerektiği zaman gerçekle yüzleşip sonuçta birtakım tahminler yapıyorsunuz fakat hayat dinamik hayatın gerçekleri sizin tahminlerinizden uzaklaştığı zaman gerçeği değiştiremeyeceğinize göre...

HARUN ÖZTÜRK (İzmir) - Sapmasın...

DEVLET BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) - ...yapmanız gereken tahminlerinizi değiştirmektir. Sadece bizim tahminlerimiz de sapmıyor. Bakın size bazı rakamlar söyleyeyim, IMF 2008’in Ekiminde neler tahmin etmiş.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Onları söylemeyin zaten, onlar...

DEVLET BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Dünyanın büyümesini yüzde 3 tahmin etmiş IMF 2008’de, şimdi 2009 Ekiminde “Eksi 1,1” diyor. “Dünya ticareti yüzde 4 artacak.” demiş 2009 yılında, bu yıl gelmiş IMF “Yüzde 12 daralacak.” diyor. Bunu IMF de yapıyor, dünyanın birçok ülkesi de yapıyor. Gerçekler değiştiği zaman dinamik bir şekilde buna uymamız gerekir. Asıl...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) - Sayın Bakan, biz geçen sene bu böyle olacak dedik, siz olmayacak dediniz, problem orada.

DEVLET BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Muhalefet hep olmayacak der, onu da tutturursunuz evet.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Tutmaz bu yüzde 4, hayır dedik.

DEVLET BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Şimdi, gerçekten önemli olan burada gerçekler değiştiği zaman onları görmeniz ve revize etmenizdir. Bunu yapmıyorsa bir iktidar veya bürokrasi yapmadığı için eleştirilmesi lazım, revize ettiği için eleştirilmemesi lazım. Yani bütün dünyada belirsizlik yüksek olduğu gibi bizde de tabii ki yüksek oldu.

Burada da özellikle şu noktanın altını çizmek istiyorum tabii: Kendi kurumlarımızı çok fazla yıpratmamamız lazım, teknik kurumları. Bunlar hepimizin kurumları, sadece iktidarın kurumları değil. TÜİK, DPT, diğer kurumlarımız gerçekten ellerinden gelen gayreti sarf ediyorlar. Zaman zaman tahminlerinde yanılıyor olabilirler, teknik birtakım sıkıntılar yaşanıyor olabilir ama ben bütün bu kurumlarımızın en iyi niyetle ellerinden gelen çabayı sarf ettiklerine inanıyorum.

TÜİK’le ilgili şimdi sayın vekilimizin de ismini söyleyip tartışma yapmak istemiyorum ama “Emredin işte TÜİK size veriler hazırlasın.” gibi bir ifade oldu. Kesinlik öyle bir şey söz konusu değil TÜİK’le ilgili. TÜİK, 2005’te yaptığımız değişikliklerle bağımsızlığı, özerk çalışması garanti altına alınmış bir kurum ve uluslararası anlamda da güvenilir, gerçekten Merkez Bankasından belki daha bağımsız hareket ediyor. Açıklayıncaya kadar birtakım rakamları ben o kurumdan sorumlu Bakan olarak bu rakamları bilmediğimi hepimizin huzurunda çok rahat bir şekilde edebilirim.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Kanunla yapıldı.

DEVLET BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Kanunla da yapıldı zaten, kanunla da güvence altında o iş de. Dolayısıyla bu kurumlarımız aslında ciddi ilerleme sağlıyorlar. Tabii ki eleştirelim, eksiklerini gösterelim, daha iyiye gitsinler ama bu kurumların başarılarını da hep birlikte takdir edelim.

Bu genel değerlendirmeden sonra GAP’la ilgili çok fazla tabii soru oldu doğal olarak, o konularla ilgili de birkaç şey söylemek istiyorum. Buradan öncelikle Sayın Başkana şunu teklif etmek istiyorum: Plan Bütçe Komisyonumuz gerçekten teknik bir komisyon, bu işlerle çok yakından ilgili bir komisyon, size bir organize edelim, GAP bölgesini bir gezdirelim yani buradaki rakamlar, kâğıt üzerindeki tartışmalarla olmasın bu iş.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Önce bize burada bir brifing verin, ondan sonra gidelim.

DEVLET BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Brifing de verelim, gerçekten GAP’ta bir şey oluyor mu, olmuyor mu, kredibilitesi var mı yok mu, güvenilir mi değil mi bunu burada lafla yapmayalım, gidelim GAP bölgesinde hep birlikte GAP Bölge Kalkınma İdaremiz de organize etsin.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) - Sayın Bakanım, ciddi bir şey getiriyorsunuz hepimiz tartışıyoruz. Burada yaptıklarımızı niye hafife alıyorsunuz?

DEVLET BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Hayır hiç hafife almıyorum. Yalnız herkeste...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Burada niye oturuyoruz biz, bütçe konuşmayacaksak.

DEVLET BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) - İsterseniz katılmayın ben bir teklifte bulunuyorum sadece, olayı yerinde görmenin faydalı olacağını söylüyorum.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) - Faydasız olacak demedim ben.

DEVLET BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Buradaki tartışmaların faydalı olduğunu konuşmamın başında zaten ifade ettim.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) - Lafla olmaz diyorsunuz, laf mı yapıyoruz biz burada. Ciddi ciddi konuşuyoruz.

DEVLET BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Ben kendi adıma söylüyorum onları, sizin...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, komisyona hitap edin efendim.

DEVLET BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Sayın milletvekillerimiz çok yanlış anladı, ben kendi söylediğim sözlerle ilgili ifade ettim, size lafla bunu anlatmak yerine gelin görelim dedim bu kadar basit. Bunda hiç de büyütecek bir şey de göremiyorum. Fakat bu...

GÜROL ERGİN (Muğla) – Sayın Bakan, şimdi bu kanunda en çok ben konuştum. Ben yaklaşık yirmi senedir yirmi kere oraları dolaşım.

BAŞKAN – Sayın Ergin efendim müsaade edelim.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 66

DEVLET BAKANİ CEVDET YILMAZ (Devamla) - Takdirinize bırakıyorum. Gezmek isteyenler, görmek isteyenler için biz böyle bir program yapabiliriz, ihtiyaç duymayanlar için yapmayız.

GÜROL ERGİN (Muğla) - Hayır bilmeden konuşuluyor izlenimi doğuyor da, bilmeden konuşmuyoruz.

BAŞKAN - Sayın Bakan buyurun.

DEVLET BAKANİ CEVDET YILMAZ (Devamla) - Şimdi GAP tabii uzun yıllardır devam eden bir proje. Benim elimde uzun vadeli birtakım seriler de var, GAP'a 90 yılından itibaren kamu yatırımları içinde ne kadar pay ayrılmış diye. Çok da farklılaşmıyor aslında. İşte 90 yılında 8'le başlamış, giderek bir düşüş olmuş, 99 yılında 5,9'a kadar düşmüş kamu yatırımları içindeki payı, 2001 yılında 4,9'a gerilemiş, sonra giderek bir artış trendine gelmiş 7'lere ulaşmış, 2008 yılında GAP Eylem Planı'nın ilan edilmesinden sonra hemen ilk yıl 1 milyar TL ilave ödenek verilmiş ve yüzde 12'ye çıkmış toplam içindeki payı. 2009'da da -konuşmamda da ifade ettiğim gibi, yüzde 14'ler düzeyine yükselmiş yani GAP'la ilgili gerçekten GAP Eylem Planı'nın ilan edilmesinden sonra ciddi bir ivme kazandığını görüyoruz projenin. GAP'ın daha büyük bir çerçevesi de var elbette 1,8 milyon sulanabilir alan var GAP'ta, ancak GAP Eylem Planı'yla biz bunun 1 milyon 60 bin hektarını sulamayı hedefliyoruz. Niçin böyle yapıyoruz? Çünkü bu alan cazibeyle sulanabilecek, hızlı bir şekilde ana kanalları yapabileceğimiz, işte bu elektrik enerjisine dayalı olmayan bir alan. Nasıl bunu becereceğiz? Çünkü barajlarda zaten 1 milyon hektarı sulayacak civarda su tutmuş vaziyetteyiz. Şu anda da yoğunlaştığımız konu ana kanallar. Ana kanalların da ihalelerini büyük oranda yapmış durumdayız. Ben şimdi ihale yaptığımız ana kanallardan size örnekler söyleyeyim: Kralkızı Dicle cazibe ana kanal inşaatı, üç bölüm halinde ihale etmişiz, proje tutarı 660 trilyon ama yüzde 66 da kırım olmuş, bu yıl GAP'a başlamamızın bence en büyük faydalarından biri de bu olmuş. Kriz ortamında bir taraftan gerçekten kamu yatırımlarıyla bu kriz ortamına katkıda bulunmuşuz bir taraftan da çok ucuza gerçekten, geçmişe göre çok daha düşük maliyetlerle bu yatırımları gerçekleştirme imkânına sahip olmuşuz. Sadece 226 trilyon bedelle bunu gerçekleştirme imkânımız olacak. Üç kanalında ihale etmiş durumdayız.

Şuruç Ovası pompaj sulaması var, aynı şekilde önemli kısımları ihale edildi, ana kanalları da ihale edilecek yani 17-18 kilometre civarında bir tünel yapılacak, devasa projeler gerçekten.

Aşağı Mardin ana kanalı da yine üç bölüm halinde ihale edilmiş durumda burada da yüzde 56 bir kırım sözü konusu, gerçekten bunlar ülkemiz için son derece önemli yatırımlar. 384 kilometre dediğim gibi ana kanalların uzunluğu. Bunları yaptığımız zaman tarla içinde de zaten sulama çalışmaları hızlı bir şekilde yürüyor. Siz istemeseniz bile oradaki üreticiler zaten onları geliştiriyorlar.

Buna paralel olarak yine toplulaştırma çalışmaları yapıyoruz. Tabii ki ihale ettiğimiz toplulaştırmaların hepsini bir yılda bitirmek mümkün değil fakat bu konuda da kurumun kapasitesini güçlendirmeye dönük, personel kapasitesini güçlendirmeye dönük çalışmalarımız devam ediyor.

Sosyal boyutu da ihmal etmiyoruz GAP kapsamında eğitim, sağlık gibi alanlara, üniversitelere yatırım yaparken, bir taraftan da "SODES" dediğimiz KÖYDES'in sosyal versiyonu dediğimiz bir programı da yürütüyoruz. Bu konuda da binin üzerinde projeye destek vermiş durumdayız. Bunların bir kısmı uygulandı bir kısmı 2010 yılında uygulanacak. Bu konuda da yine mesleki eğitimden gençlerin Batı'ya getirilmesi, gezdirilmesi, kendi illerinde il merkezini görmemiş çocukların il merkezine götürülmesi, kültürel, sanatsal faaliyetler, özürülere dönük faaliyetler bütün bu çalışmalar SODES kapsamında yürütülüyor.

Sulamada evet geç kaldık, gerçekten elektrik enerjisi üretiminde GAP çok iyi bir noktaya geldi ama sulamada geç kaldık. Fakat ben bölgeyi gezerken de değişik vesilelerle söyledim, her işte bir hayır vardır iyi ki de geç kalmışız çünkü daha bilinçli sulama yapmak durumundayız. Bakın Harran Ovasının hâli ortada. Vahşi sulamayla, bilinçsiz sulamayla hem daha fazla su kullanıyorsunuz suyu israf ediyorsunuz hem de diğer taraftan topraklarımız elde çıkıyor. Bu tecrübeye de dayanarak yeni sulamalarda bir taraftan toplulaştırmayla alt yapıyı hazırlıyoruz, bir taraftan yeni sulama teknolojileriyle yağmurlama, damlama sulamalarına geçiş yapıyoruz, diğer taraftan hem Tarım Bakanlığı hem GAP İdaresinin yayın ve çiftçiye bilinçlendirme faaliyetlerine hız veriyoruz çünkü yıllarca kuru tarıma alışmış bir toplumun sulu tarıma geçmesinden bahsediyoruz, bu kolay bir geçiş değil. Bütün bunları düşündüğümüzde sulamanın belli bir fazla gerçekleşmesi aslında bir taraftan da kastedilmemiş belki ama bir avantaja dönüşmüş diye düşünüyorum ben doğrusu. Bir taraftan da ama Harran'ı kurtarmak için de yeni projeler uyguluyoruz. Tarım Reformu Genel Müdürlüğümüz orada drenaj çalışmaları yoluyla Harranın tuzlanmasını engellemeye dönük yeni projelerimiz de şu anda uygulanıyor.

Toplulaştırma önemli. Fakat GAP'ı sadece kamu yatırımlarından ibaret olarak da görmemek gerekir. Yine değişik vesilelerle vurguluyoruz, bir taraftan GAP kamu yatırımlarını yaparken, sulamayı, tarımsal verimliliği artırırken, diğer taraftan mutlaka özel sektörü, girişimciliği artırmamız lazım o bölgede. Bunun için de bir taraftan teşvik politikaları ilan ettik. GAP bölgesi büyük oranda dördüncü bölge, Gaziantep üçüncü bölge, Gaziantep, Adıyaman, Kilis'in bulunduğu bölge ama genel itibariyle dördüncü bölge.

Yine komşularımız da biliyorsunuz ciddi anlamda bir açılım yapıyoruz, ticareti artırıyoruz Suriye başta olmak üzere. Komşularla yapılan bu ticaretin de GAP bölgesinde ben çok büyük bir etkiye sahip olacağını düşünüyorum. Geçmişte niye bu bölgeler çok gelişmişti yani geleneksel tarihi Mezopotamya dediğimiz, işte bereketli topraklar dediğimiz yerler buralar, niye geçmişte çok gelişmişti? Çünkü ticaret yolları üzerindeydi. Çünkü hakikaten bereketli toprakları vardı. Şimdi biz bir taraftan sulamayla bu toprağı yeniden bereketli hâle getirirken, bir taraftan da komşularımız başta olmak üzere dış ilişkilerimizi iyileştirerek, ticaretimizi artırarak bu bölgeyi yeniden canlandırıyoruz.

Yine değişik vesilelerle vurgulamaya çalışıyorum, bu bölge kesinlikle Türkiye için bir yük değil bir varlıktır. Bunu biz iyi değerlendirebilirsek büyük bir potansiyeldir. Yani bizim bazen öyle tartışmalar da maalesef oluyor "Niye bu kaynakları buraya harcıyoruz, başka yere yapalım." gibi. Tabii ki Türkiye'nin her tarafına yapmalıyız, yapıyoruz da fakat...

GÜROL ERGİN (Muğla) - Sayın Bakan, siz öyle düşündüğünüz için yedi yıl hiçbir şey yapmadınız o bölgede.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 67

DEVLET BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Bakın rakamlar ortada, 90 yılından bugüne kimin ne yaptığı ortada.

Fakat bakın, burası gerçekten bir fırsat ve biz bu projeyi...

GÜROL ERGİN (Muğla) – Yedi yıldır...

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Dinleyelim dinleyelim, dinlemeyi bir öğrenelim.

GÜROL ERGİN (Muğla) – Gerçekleri...

DEVLET BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Bir taraftan burayı bir bölgesel program olarak görmeliyiz elbette fakat bir taraftan da GAP bölgesini ulusal bir proje olarak algılamamız lazım, toplumumuzun daha entegre için bir proje olarak algılamak lazım ve bunu GAP Eylem Planı'nın da sunduğu imkânlarla hızlı bir şekilde yürütmemiz lazım.

Kurumsal kapasite son derece önemli GAP bölgesinde. DAP'a KOP'a da gelemedim doğrusu ama GAP'ı o kadar çok sordunuz ki maalesef onun dışına da çıkamadım ama şunu vurgulamak istiyorum genel bir tecrübe olarak: Bölgesel gelişmede biz bir özleştirme yapmak zorundayız ülke olarak, şu iktidar bu iktidardan bahsetmiyorum. Bölgesel gelişmede, işte 60'lı yıllardan, plan döneminin başladığı tarihten bugüne geldiğimizde ilk plandan itibaren aslında bölgesel gelişmenin önemi vurgulanmış, yazılmış hakikaten onları yazanlara da şükran borçluyuz. Fakat maalesef yeterince başarılı olamadık yani rakamlar ortada. Türkiye'de bölgesel farklılıklar giderek açılmış. Bu konuda niye böyle oldu diye kendimize bir sormamız lazım tabii. Son üç beş yıldır aslında Planlama Teşkilatı bu soruyu kendine soruyor, niye biz bölgesel planlamada yeterince başarılı olamadık? Bunun sonucunda da birçok tabii faktör var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN- Sayın Bakanım, toparlamak üzere on dakika ilave süre veriyorum.

Buyurun.

DEVLET BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) - On dakikada toparlamaya çalışayım.

Bu soruya verilen birçok cevap olabilir ama iki nokta üzerinde özellikle yoğunlaşıyor bu tespitler, birincisi şu: Biz bölgesel planlar, programlar hazırlıyoruz, çok da güzel cilt cilt planlar fakat bunları uygulayacak kurumsal mekanizmaları yeterince düşünmüyoruz, bunları yeterince organize edemiyoruz, yeterince bir sahiplenme oluşturamıyoruz bu programlara özellikle de yerel düzeyde.

İkinci husus da finansman. İstedığınız kadar güzel programlar, planlar hazırlayın işin finansmanını iyi düşünmediğiniz sürece, kaynaklarını iyi ayarlamadığınız sürece o planların hayata geçmesi mümkün değil. Şimdi bu konuda GAP Eylem Planı gerek kurumsal rolleri, sorunlulukları netleştirerek gerekse işin finansman boyutunu ortaya koyarak önemli bir açılım yapmış oldu. Yine Kalkınma Ajansları dediğimiz yeni kurumsal modeller, içinde valilik var, mahalli yönetim var, ticaret sanayi odaları var, bu tür yeni kurumsal yapılarla bölgesel gelişmeyi kurumsal bazını güçlendirmeyi öngörüyoruz. İnşallah bunun faydalarını yine DAP'ta da KOP'ta da göreceğiz. KOP'u da işte bu nedenle, DAP'ı da KOP'u da bir eylem planına dönüştürme yönünde çalışmalar başlattık. Bu belli bir süreç içinde onlarda da sorumlulukları biraz daha netleştiren, nereden finansman geldiğini, neyin yapıldığını gösteren, daha izlenebilir, değerlendirilebilir programlar hâline getirmeye gayret ediyoruz.

Burada GAP idarelerimizle de neler yapıyoruz? Neyse o ayrıntılara girmeyeyim zamanımız dar olduğu için.

GAP'la ilgili, GAP hepimizin projesi gerçekten burada sadece bir partinin değil hepimizin projesi.

Sorularla ilgili, yorumlarla ilgili bazı şeyler söyleyebilirim, gerçi ayrıntılı bir şekilde ihale ettiğimiz projelerle sulayacağımız alan var, arzu ederseniz yazılı olarak onları şey yapayım, tek tek okuyup vakit kaybetmeyelim. Fakat bu hedeflerimiz gerçekçi, iddialı hedefler elbette, kolay hedefler değil yani beş yılda 700-800 bin hektar alanı sulamak kolay bir hedef değil.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Bunlar da revize olacak mı Sayın Bakan?

DEVLET BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Hayır, eğer revize etmemiz gerekirse olacak ama şunu söyleyeyim: Az önce izah ettiğim gibi, ana kanallar inşa ediyoruz, bunlar belli bir vadede bitecek, bittiği zaman toplu bir etkide bulanacak. Bunu yıl yıl bir etkiyle hesaplamak çok doğru bir yaklaşım değil. Bu ana kanallar dediğim gibi ihale edildi ve o bittiği zaman topluca bir etkisi olacak bu sulanabilir alanın.

Şimdi, başka bazı sorularla ilgili TÜİK'le ilgili bir Hamzaçebi Bey'in bir şeyi olmuştu yine Faik Bey'de benzer bir soru sormuştu, yazılı uygun görürseniz cevap iletisin arkadaşlar.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Yazılı da olabilir, hepsi yazılı olabilir.

DEVLET BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Hepsi yazılı olabilir mi...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Millet yoruldu.

DEVLET BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Millet yoruldu ama birkaç şeyi söyleyelim.

DAP, GAP şu İşsizlik Sigortası Fonu'ndan ayrılan para sadece GAP bölgesine kullanılmıyor. Belki GAP diye hep geçiyor ama kanunda da öyle zaten "GAP, DAP, KOP ve diğer bölgesel gelişmeye dönük alt yapı projeleri" diye geçiyor, o da o şekilde kullanılıyor zaten.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) - DOKAP'da girsin sizin programınıza.

DEVLET BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Onların alt yapı projeleri zaten faydalanıyorlar. Onlar zaten bizim takip ettiğimiz şeyler.

Yalnız burada bir Faik Bey'in özellikle vurguladığı bazı şeyler vardı. Öncelikle teşekkür ediyoruz, gerçekten güzel, geniş çerçevede bir analiz. Yalnız şunu vurgulamak isterim ben: Bizim Hükümetimiz bir taraftan ekonomik büyüme sağlarken bir taraftan da kronik hâle gelmiş enflasyonu eş zamanlı olarak çözdü. Bu, bence çok büyük bir başarı. Büyüme hızlarındaki artış kadar en azından, uzun vadeli perspektifle bakarsak Türkiye'nin fiyat istikrarını sağlamış olması, neredeyse bir nesil boyu bir enflasyonist ortamda yaşadıkdan sonra farklı bir ortam oluşturması son derece önemli. Bu ikisinin eş zamanlı yapılmasının da önemini hep birlikte görmek lazım.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 68

Neo liberal politikalar uyguladığımızı söylediler. Yalnız burada buna ben pek katılamayacağım doğrusu. Bizim Hükümetimiz sosyal alanda da son derece önemli başarılar sağladı. Bakın sosyal harcamaların millî gelire oranına baktığımız zaman, bütçede yaptığımız toplam sosyal harcamaların, burada ne var? "Eğitim, Sağlık ve Sosyal Koruma" başlıkları var. 2002 yılında sadece 47,5 milyar TL harcıyormuşuz biz bütün bu işlere. 2009 yılına geldiğimizde 162 milyar lira harcamaya başlamışız ve bu da 3,4 kat bir artış demek. Millî gelire oran olarak baktığımız da ise 2002 yılında 13,5'miş bu sosyal harcamalarımızın millî gelire oranı, 2009 yılına geldiğimizde 14,6'ya yükselmiş, yani bizim Hükümetimiz döneminde sosyal harcamalarda ciddi bir artış olduğu bu rakamlardan gözüküyor. Sadece millî gelire oran olarak değil çok büyüyen bir millî gelire oran olarak düşündüğümüzde de çok büyük bir etkide bulunduğu ortada.

Yine, TÜİK'in yaptığı çalışmalardan bakacak olursak 2003'te 0,42 iken 2005'te 0,38'e gerilediğini görüyoruz gelir dağılımını ölçen gini katsayısının. Bu da gelir dağılımında bir iyileşmeyi ifade ediyor.

Yine, yoksulluk konusunda bir genel rakam vermek istiyorum, bu da son derece önemli, Hasip Bey de bunu sormuştu. 2003 yılında gıda ve gıda dışı yoksulluk yaşayan nüfusun toplam nüfusa oranı yüzde 28,12; 2007 yılında bu rakam 18,6 yani çok kısa sürede gerçekten çok büyük oranda yoksullukla mücadelede bir başarı elde edildiğini de görüyoruz. Bunlar yeni projeksiyonlarla da yenilecek elbette. Dolayısıyla bu sosyal göstergelere sahip bir dönemin böyle neo liberal politikalar denmesini doğru bulmuyorum. Tabii ki açık ekonomiye inanıyoruz biz, dışa açılmaya inanıyoruz, özel sektör dinamizmine güveniyoruz. Tabii ki serbest piyasa ekonomisiyle kalkınıyoruz fakat bir taraftan da biz Türkiye'nin sosyal devlet olduğunun farkındayız ve mutlaka bu sosyal devletin de gereklerini yerine getirmek gerektiğine inanıyoruz. Bu ikisinin bir birinin alternatifi olarak da görmüyoruz.

ALİ ER (Mersin) – Mersin'deki göletlere de...

DEVLET BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Mersin'deki göletlerle ilgili... Şimdi ona da kısaca şunu söyleyeyim: O bahsettiğiniz projeler Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü lağvedilip İl Özel İdarelerine devredilirken İl Özel İdarelerine devredilmiş projeler. Normalde beklenen İl Özel İdarelerinin o projeleri gerçekleştirmesiydi ama imkânları elvermemiş, yapamamışlar anladığım kadarıyla, aradan epeyi bir zaman geçmiş. Şimdi bu konuyu biz gündeme getirdik, Maliye Bakanımızla da konuştuk, görüştük, bir tespit yapmaya çalışıyoruz nedir nerede ne var diye ve bu konuda imkânlarımız elverdiğince bir çözüm üretmeye gayret edeceğiz. Hepsini topladığınız zaman tabii sadece sizin orada yok o problem yok onu söyleyeyim. Elimizden geleni yapacağız finansman imkânlarımız dahilinde.

Şimdi, kısa kısa sorularla ilgili, Sayın Ergin elektrik fiyatlarıyla ilgili bir şey sormuştu tarımsal sulama... Yani orada bir dengesizlik olduğunu söylemişsiniz. Elektrik tüketiminden kaynaklanan...

GÜROL ERGİN (Muğla) – Siz o olayı bilmiyor musunuz Sayın Bakan?

DEVLET BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Bilmediğimi nereden varsayıyorsunuz?

GÜROL ERGİN (Muğla) – Tavrınızdan çıkıyor da.

DEVLET BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Öyle mi? Siz o zaman beden dilini çok iyi anlıyorsunuz.

GÜROL ERGİN (Muğla) – Herhalde yani...

DEVLET BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Şimdi, bir dengesizlik olduğunun elbette farkındayız bu tartışmalar da yürütülüyor bir taraftan. Elektrik borçlarının tüketiminden kaynaklanan borçların yeniden yapılanması konusunda da bir çalışma yapılmıştı Meclisten geçen. Bunun dışında şu anda yapılmış bir çalışma yok, fakat bu tartışmanın devam ettirilmesinin ben de faydalı olacağına inanıyorum yani daha dengeli bir yapı nasıl oluşur, bu tartışma yapılmalı.

GÜROL ERGİN (Muğla) - Sayın Bakan, yanlış anlama olmasın. Ben "Af çıksın, şöyle olsun." falan demiyorum.

DEVLET BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Anlıyorum daha dengeli bir yapı olsun.

GÜROL ERGİN (Muğla) – Vatandaşın kendi açtığı kuyuya verdiği 139 lira ama devletin kendi getirdiği su, cazibeli su için aldığı 12 lira. Aynı dönüm için 10 katı. Bunu Güneydoğu'dan olan arkadaşlar varsa, bilirler.

DEVLET BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Cazibeli olan da 12.

Ben de o dengesizliğin iyileştirilmesi gerektiğine inanıyorum ama şu anda somut bir çalışma yok.

BAŞKAN – Sayın Bakan, lütfen cevaplarımızla beraber tamamlayalım.

Yine, Gürol Bey bu "GAP İdaresinin Şanlıurfa'ya taşınmasıyla birlikte sözleşmeli, kadrolu ya da işçilerden ne kadarı gidebildi?" diye sormuş. Şimdi Ankara'da bulunan bu taşınmayla birlikte 160 personelimiz varmış Ankara'da, 19'u emekli olmuş veya nakil olmuş başka kurumlara. 109 personelimiz şu anda Şanlıurfa'da hizmet vermekte ama gitmişler, 56 tane personelimiz de bölge müdürlüğünde çalışıyordu, şu anda 165 personel Urfa'da hizmet vermektedir.

Şevket Köse Bey Adıyaman'la ilgili sorular sordu. Adıyaman elbette ki GAP dışında bırakılmamıştır. "Özel nitelikli bölgesel kalkınma projelerinde yok." dediler. Fakat GAP Eylem Planı'nda yer alan projeler arasında Adıyaman'ın projeleri de var. Oluşturulacak proje havuzunda Adıyaman da yer alacak, yararlanacak bu projelerden. Eylem Planı'nın (e), (d) 7,2'sine bakarsanız, tarım, tarıma dayalı sanayi, organik tekstil, yenilenebilir enerji ve turizm projelerinde Adıyaman da dahil edilmiştir bu özel nitelikli projeler kapsamına.

Yine, il bazında Adıyaman'da ne oldu diye bakarsanız, 2009 yılında 151,3 milyon TL ödenek ayrılmış Adıyaman'a. Bu ödenek 2008'e göre yüzde 50'den fazla bir artışı ifade ediyor. 2010 yılı projeleri ise henüz belli olmuş durumda değil.

Alaattin Bey ayrıldı gerçi ama, Kalkınma Ajanslarıyla ilgili sorular sormuştu, aslında diğer bazı arkadaşlarımız da yine Kalkınma Ajanslarıyla ilgili sorular sormuşlardı. Bu ajanslardan gerçekten çok şey bekliyoruz ve "Sadece hibe dağıtan mekanizmalar mı?" dedi Alaattin Bey. Kesinlikle değil. Bu işin sadece bir parçası, bana uzun vadede küçük bir parçası, belki ilk aşamada daha böyle göze çarpan bir parçası ama. Asıl önemli olan bu ajansların yerel düzeyde ilgili tüm aktörleri bir araya getirmesi. İşte o helvayı yapacak ortamı oluşturması, merkezi idaresiyle, yerel yönetimle, iş dünyasıyla ilgili tüm tarafları kalkınma sürecinde yerel potansiyeli harekete geçirmede bir araya getirmesi. Danışma kuruluyla, işte

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 69

üniversitesinden kalkınmaya dönük sivil toplum kuruluşlarına kadar ilgili tüm tarafları yine bir araya toplaması ve katılımcı bir kalkınma sürecini tetiklemesi son derece önemli. Çok nitelikli elemanlar olacak orada ve fikir üretme, bölgeyi tanıma, bölgedeki potansiyelleri çıkarma, bölgede yürüyen doğrudan kendileriyle ilgili ve olmayan, kalkınmayla ilgili projeleri takip etme gibi birçok fonksiyonu olacak bu arkadaşlarımızın ve çok faydalı olacağına inanıyorum ben yürekten. Çok da nitelikli elemanlar alıyoruz gerçekten bu ajanslara, onun da karşılığını veriyoruz tabii ki.

Burada Denizli'yle ilgili Sayın Vekilimiz bir soru sormuştu yani genel sekreterlikle ilgili. Mevzuat çerçevesinde usulüne uygun bir şekilde yapılıyor. Biz o işe merkez olarak müdahale etmiyoruz doğrusu, yerinde yönetim kurulu var biliyorsunuz ajansın ama bize gönderecekler nihayetinde, onaylayıp onaylamama yetkisi bizde tabii. Bahsettiğiniz türden bir sorun bana şu ana kadar iletilmedi ama gerekirse özel olarak da görüşebiliriz.

Kalkınma Ajansları konusunda yine sorularımız var, ama bu konularda gerçekten şimdi çok detaya girip vaktinizi almak istemiyorum, gerekirse bir bilgi notu iletelim arkadaşlarımıza ajanslarla ilgili.

Sayın Mustafa Kalaycı'nın iş gücü verileriyle ilgili bir sorusu vardı. Burada da arkadaşlarımızın ayrıntılı bir cevabı olmuş ama isterseniz vakit almamak için yazılı olarak iletelim uygun görürseniz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sabrınız için çok teşekkür ediyorum. Ben de bütçemizin hayırlı uğurlu olmasını dileğiyle hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Son söz vekilindir. Var mı söz isteyen?

Sayın Hamzaçebi buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan. Sayın Başbakan Yardımcısına, Sayın Devlet Bakanına ve Düzenleyici Denetleyici Kurumların sayın başkanlarına yaptıkları açıklamalar için teşekkür ediyorum.

Son söz tabii ki yapılan açıklamaların tekrar değerlendirilip yeni bir tartışma yaratılması amacıyla alınmıyor ama çok önemli görülen bazı konularda veya eksik kalan bazı konularda bir ilave yapmak amacıyla alınan bir söz hakkı. Değerlendirmemi o çerçevede yapacağım.

Öncelikle, Sayın Devlet Bakanının GAP'la ilgili davetine teşekkür ediyorum. Ben şahsen böyle bir ziyaretin yararlı olacağını düşünüyorum.

Söz alma nedenim şu: SPK Başkanıyla ilgili olarak sorduğum sorulara SPK Başkan Vekili olduğunu düşündüğüm arkadaşımızın verdiği cevap benim sorularımın cevabı değil. Tabii bu cevabı Sayın Başkan Vekilinden almayı da beklemiyorum. Yani kendisi nihayet Başkan yerine buraya gelmiş bir kişi. Böyle bir cevabı kendisi verebilir ama sorduğum soru, Sermayeye Piyasası Kanunu'nun 20'nci maddesi çerçevesinde mevcut Başkanın yaptığı işlemin 20'nci madde de belirtilen hususlara aykırı olabileceği durumuna ilişkin bir tereddüttür.

Maddenin ilgili kısmını okuyorum, birinci fıkranın ikinci cümlesi: "Kurul Başkan ve üyeleri, göreve başlamadan önce maliki oldukları payları ve portföyünde hisse senedi bulunan yatırım fonlarının katılma belgelerini üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar sıhrî hisimleri dışındakilere satmak veya devretmek suretiyle elden çıkarmak zorundadırlar. Otuz gün içinde bu hükme uygun hareket etmeyen üyeler üyelikten çekilmiş sayılır."

Sorum şuydu: SPK Başkanının hissedar olduğu üç tane şirket var. İki şirketle ilgili hisselerini -ki bunlar Bimeks Bilişim ve Yönetim AŞ'yle, SP ve Bilişim ve Dış Ticaret AŞ- 4 Mart 2009'da Mehmet Murat Akgiray'a devretmiş. Kardeşimi artık bilemiyorum ancak soyadına bakılırsa akrabası olduğu anlaşılıyor. Bu devir keyfiyeti de 13 Mart 2009 tarihli Türkiye Ticaret Sicili gazetesinde ilan edilmiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi, lütfen tamamlayalım.

Buyurun efendim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Tamamlıyorum.

Aslında şunu da söyleyeyim de tekrar oraya döneceğim. Bimeks Bilgi İşlem ve Dış Ticaret AŞ'deki hissesinin ise ne zaman devredildiği belli değil. Ben bu Bimeks'le ilgili sordum. Verilen cevap ve ilgili arkadaşımızın burada verdiği cevap, Sayın Akgiray, SPK Başkanlığına 13 Mart 2009 tarihli Resmî Gazete'de yayınlanan Bakanlar Kurulu kararıyla atandığı için ondan önceki bir tarihte -ki bunu bu tarihin 6 Mart 2009 olduğu ifade ediliyor- bu tarihte yapılan devrin özel konulara ilişkin olduğu, bunun bildirilmesinin gerekli olmadığı yönünde.

Şimdi, diğer devirler de diğer iki şirketteki devirler de 6 Mart tarihinde yapılmış ama 13 Mart tarihli Türkiye Ticaret Sicili gazetesinde ilan edilmiş. Bir kere bunu saklamak, "Bu özel konudur, bunu bildirmiyorum." demek ahlaki değil, okuduğum maddeye de uygun değil.

İkinci olarak şunu söyleyeyim: Bu soruma mademki böyle bir cevap verildi, hem soru önergesiyle hem ilgili arkadaşımızın burada verdiği açıklamayla, gerçekte soracağım bir ikinci soru daha vardı, onu şimdi soruyorum. Soru önergesiyle yönelteceğim soru şuydu: Her üç şirket -bırakalım diğer bu şirketi, bilgi verilmeyen şirketi- diğer şirketteki hisse devirleri 4 Mart 2009 tarihinde yapılmış -yapılan açıklamaya göre Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde- ancak bu 13 Mart 2009 tarihli gazetede ilan edilmiş.

Şimdi, Başkan şunu diyemez: "13 Mart tarihli Resmî Gazete'de yayınlanan Bakanlar Kurulu kararıyla ben haberdar oldum Başkanlığa atandığımdan. Öğrenir öğrenmez devri yaptım. Daha doğrusu o tarihte haberim oldu..." Düzeltiyorum, yanlış ifade ettim. "Haberim olmadan önce ben 6 Martta devrettim..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Hamzaçebi...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Bitiriyorum hemen, tamam.

6 Martta diğer iki şirketteki hisselerini devretmesinin nedeni Başkanlığa atanacak olmasıydı ama onlar ufak tefek şirketler, rakam önemli değil, diğer bilgisi verilmeyen şirket hacmi büyük olan şirkettir.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 70

Bu değil, 13 Mart tarihli Resmî Gazetede Sicil Gazetesinde ilan ediliyor. Yani kararnamenin Resmî Gazetede yayınlandığı aynı günde.

SPK Kanunu'nun 20'nci maddesine göre, kardeşine veya işte bu saydığım akrabalarına devir yapamaz. Bu zorunluluğa uygun hareket etmez ise, otuz gün içerisinde uygun hareket etmez ise üyelikten çekilmiş sayılır.

Şimdi, SPK Başkanı hukuken çekilmiştir, o makam boştur. Ben Sayın Başbakan Yardımcısına Sayın Bakanımıza bunu incelemelerini öneriyorum. Hukuken o makam boştur, attığı bütün imzalar geçersizdir. Bu imzalara göre işlem yapan kurul mensuplarının da sorumlu olacağını kendilerine hatırlatıyorum, sözlerimi burada bitiriyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Buyurun Sayın Kutluata.

MÜNİR KUTLUATA (Sakarya) – Efendim, çok kısa tutmaya çalışacağım.

Teşekkür ediyorum önce bütün son kısımda söz alan değerli misafirlerimize.

Sayın Bakan, ben gerçeklere dayalı değerlendirmelerimizin savunmaya çevirip de geçiştirilmemesi, eksikler için neler yapacağız, onları duymak istiyorum demiştim ama Sayın Başbakan Yardımcımız tam o şekilde yaptı ikinci konuşmasını. O zaman hiç şeyi yok. Demek ki şöyle demeliydik: İşsizlik başka ülkelerde de var, tamam bunu biliyoruz, görüyoruz ama Türkiye'deki hâliyle bunun böyle gideceğinin gerekçesi olarak görüyoruz biz bunları. Biz bu konuda şu tedbirleri alıyoruz denmesini bekliyoruz.

Dedik ki yüzde 3,5'lük büyüme hedefine havale edilmiştir. O da özel sektörden gelecek dedik. Sayın Bakan bunu hafifletici hiçbir şey söylemedi ama her yerde böyle olduğunu, dolayısıyla yapacak bir şeyimiz olmadığını söylemiş oldu.

Şimdi o zaman mademki öyle söyledi, yine kendi ifadesiyle iç borçlara atıf yaptı. Değil mi efendim? 2002'de 150 milyar lira civarında, şimdi de 311 milyar civarında. Bakın, o dönem fazla borçlanılmış ama şu andaki, yedi yıldaki geline nokta en az o tarihte geçmişte, bütün cumhuriyet döneminde olan borçlanma kadar bu arada borçlanılmış. Bu bunu ortadan kaldırmıyor.

Ayrıca, o borçlanmaların sonunda 2002 yılında 7,8 civarında -serilerde değişiklik oldu ama- kalkınma var. Burada gelecek yıl için bu krizden sonra, eğer "krizden sonra" diyebilirsek seneye yüzde 3,5'lük bir kalkınma hedefi var, 2,2 katı fark var arada.

Ayrıca yine bu kalkınma rakamlarını Sayın Bakan, 2003'le 2006'yı dört yıllık bir seri yaptı, ortalaması 7,5, 2007 ile 2008'e tabir yerindeyse sahip çıkmadı. Bu bir süreçtir. Gerçekten, o dönem alınan tedbirler etkisini göstermiş, sonra ekşiye geçmiş, krizin etkisiyle de yere çakılmış, hatta eksinin birinci çeyrekte yüzde 14 altına inmiştir.

Bunları söylemek hiçbir şeyi değiştirmiyor. Biz çare arıyoruz Sayın Bakan, çare söylensin istiyoruz ama rakamlar bunlardır. Böyle olursa ne âlâ, olmazsa işte birtakım daha izahlar yaparız demek... Türkiye'nin neyini çözüyor ki biz burada karşılıklı bunları konuşuyoruz, anlamiyoruz.

Sayın Bakanım, Sayın Yılmaz, sizin de heyecanlı anlatımınız işi çözmemiştir. Yani bir proje üzerinde konuştunuz, doğru, olanlar memnuniyet verici olması. Dün de biz burada Ulaştırma Bakanlığı bütçesini konuştuk, projeler üzerinden konuştuk. Evet, başlamış, bitiyor, bitecek, seviniyoruz, hoşumuza giden şeyler var ama Türkiye'nin geneli olarak ekonomiden sorumlu yetkililerimiz bizi tatmin edecek açıklama yapmazsa biz bunları kiminle konuşacağız, kimden cevap alacağız, biz vatandaşa neye dayanarak cevap aktaracağız?

Şimdi, kısaca, "havuz meselesi" denildi, "Özelleştirme harcırahı gelirleri nereden gelindi." denildi. Sayın Bakan da "Bu havuza giriyor, ne fark eder." dediniz. Bir kere özelleştirme geliri alırsak dediğiniz doğrudur. Bunlar bir gelir değil Sayın Bakan, bu sene yok, geçen sene satıldı gitti. O hâlde bunlar satış hasılatları. Hasılat da değil, satış karşılığı paralar. Bunlar bir seferliğine geliyor, havuza atıldığı zaman bunların gittiği yeri takip edemiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kutluata, lütfen tamamlayınız.

MÜNİR KUTLUATA (Devamla) – Gönül arzu eder ki PETKİM satıldı ise PETKİM benzeri hangi yatırımlar kazandırılmış oldu. Bu kadar, özellikle yabancıya satışlardan elde edilen paralar işsizliğin bol olduğu bölgelere, mesela Güneydoğu'ya kanalize edildi denilseydi ve karşılığında şunlar oldu denilseydi fevkalade tatmin edici bir cevap almış olurduk.

BDDK'yla ilgili olarak Sayın Başkanın açıklamasına teşekkür ediyorum, yapılandırma ile ilgili. Yalnız o sorum iki ayaklı, iki yönlü bir soruydu. Siz borçların yapılandırılması konusunda cevaplandırdınız. Bir tarafı da şirketlerle ilgili yeniden yapılandırma geçen sene burada söz edilmişti ilgili, sizin yerindeki Bakanımız tarafından. O anlamda, bu devirlerin, iflasların ve el değiştirmelerin bir takibi ve açıklanması gerekir diye söyledim. O kısmın cevabını bulmuş olmadı.

Bir de Sayın Bakan, son cümle olarak "IMF'ye kulak verdiniz, bize kulak vermediniz." dedik, o biraz espri biraz şey ama gerçekten yüzde 6,5 düşen çeyrekte geçen yıl bu sene yüzde 4 büyüme hedefi aldık ve yüzde 4'ten eksi 6,5, yıllık küçülmeyi konuşuyor, tartışıyoruz. Yani "Muhalefeti aldınız almadınız dikkate..." o, işin bir başka tarafı ama bu sene olsun, hiç değilse birtakım şeyleri daha hiç değilse dikkate alarak değerlendirin diyerek sözlerimi bitiriyor, teşekkür ediyorum efendim.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, kurum bütçeleriyle ilgili görüşmelerimiz tamamlanmıştır böylece.

Sayın bakanlarımıza, kurum temsilcilerimize ve katkı veren değerli üyelerimize teşekkür ediyorum.

Şimdi kurum bütçelerinin oylamasına geçiyoruz. Birinci olarak, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 71

(Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının, Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığının, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Sermaye Piyasası Kurulu, Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu 2010 yılı bütçeleri ile 2008 yılı kesin hesaplarının oylanmasına başlandı)

BAŞKAN – Şimdi, Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığıyla ilgili olarak bir önerge vardır. Önergeyi okutuyorum:

ÖNERGELER

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına
Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçe ile kabulünü arz ve teklif ederiz.

Recai Berber
Manisa

KURUMSAL					FONKSİYONEL				FİN	EKONOMK		Önerilen Miktar (TL)
E	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	I	II	
K L E N E N	07	85	00	04	01	3	2	00	1	03	5	3.000.000
D Ü Ş Ü L E N	07	85	00	04	01	3	2	00	1	06	1	3.000.000

Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı Merkez Teşkilatı ve 26 Bölge Müdürlüğü ile hizmet vermektedir. Merkez ve 26 Bölge Müdürlüğünün temizlik hizmetleri 150 personel marifetiyle, anket çalışmaları ise 89 araç ile yapılmaktadır. Temizlik ve araç kiralama hizmeti ihaleleri yapılmış olup Bütçe Tasarısı ile Kuruma verilen ödenekler yeterli olmadığından dolayı ihale kararı onaylanamamıştır. TÜİK bünyesinde mevcut olan Matbaaya 2010 yılında alınması planlanan baskı makinesi alım işinin iptal edilerek söz konusu iş için konulan ödeneğin hizmet alımlarına aktarılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

BAŞKAN – Hükümet kabul ediyor mu önergeyi efendim?

DEVLET BAKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Evet Sayın Başkanım.

RECAİ BERBER (Manisa) – Sayın Başkan, bir şey sorabilir miyim?

BAŞKAN – Önerge hakkında mı?

RECAİ BERBER (Manisa) – Evet.

BAŞKAN – Buyurun.

RECAİ BERBER (Manisa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, öyle anlaşılıyor ki Parlamento'ya sevk edilen bütçe tasarılarında Maliye Bakanlığıyla görüşmelerde yeterli ödenek alamadığınız anlaşılıyor. Orta vadeli program ve orta vadeli mali planda da üçle üç buçuk aylık bir gecikme olduğunu biliyoruz ve bu gecikmenin de kurumların Maliye Bakanlığıyla görüşme takvimini de sıkıştırdığını da biliyoruz. Yani bu tür eksiklikler bu takvimin sıkışmasından da kaynaklanıyor mu, bu konuda da açıklama yapabilir misiniz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakanım.

DEVLET BAKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Değerli Vekilim, orta vadeli programın gecikmesiyle bir ilgisi yok. Bu biraz da şeyden kaynaklanan bir durum. Birkaç sene önce bazın değişmesinden ve oradan gelerek her yıl bir artış yapılmasından kaynaklanan bir durum. Esas itibarıyla, bütçenin genelinde tabii hiçbir etkisi olmayacak fasıllar arası bir aktarma.

HARUN ÖZTÜRK (İzmir) – Olur da bunu Maliyeye anlatamazsınız.

DEVLET BAKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Yani keşke dediğiniz gibi daha önceden görüşmeler safhasında halledilse daha iyi olurdu, orada haklısınız.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 72

Hükümetin kabul ettiği önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Önergeyle yapılan değişikliği oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının, Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığının, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Sermaye Piyasası Kurulu, Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu 2010 yılı bütçeleri ile 2008 yılı kesin hesaplarının oylanmasına devam edildi)

BAŞKAN – Şimdi, Hazine Müsteşarlığıyla ilgili bir önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Komisyonumuzca gerçek durumu tam ve doğru olarak yansıtmadığından, 2007 yılına ait Hazine Müsteşarlığı bünyesindeki; 230 kod numaralı "Dış Borcun İkrarından Doğan Alacaklar Hesabına", 132 ve 232 kod numaralı "Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı"na, 137 kod numaralı "Takipteki Kurum Alacakları Hesabı"na, 954 kod numaralı "Risk Hesabı Alacakları Hesabı"na, 181 ve 281 kod numaralı "Gelir Tahakkukları Hesabı"na, 197 kod numaralı "Sayım Noksanları Hesabı"na, 217 kod numaralı "Menkul Varlıklar Hesabı"na, 240 kod numaralı "Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı"na, 241 kod numaralı "Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı"na uygunluk verilmediğinden kabul edilen önerge doğrultusunda;

"Sayıştay Genel Kurulunca uygunluk verilmeyen Hazine Müsteşarlığının dokuz hesabına ilişkin;

Sayıştay Başkanlığının da görüşü alınarak Hazine Müsteşarlığı ve Maliye Bakanlığınca gerekli çalışmaların yapılarak bu konuya ilişkin esas ve usullerin belirlenmesi,

Belirlenen esas ve usuller doğrultusunda Hazine Müsteşarlığınca, 2007 Yılı Hazine İşlemleri raporundaki bulgu ve öneriler doğrultusunda gerekli çalışmaların yapılması,

Yapılan iş ve işlemlerin Sayıştay Başkanlığınca izlenip denetlenmesi ve sonuçlarının 2008 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi eki Hazine İşlemleri Raporu kanalı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunulması" kararlaştırılmıştır.

Alınan karar doğrultusunda gerekli çalışmalar yürütülmüş detaylı bilgi Hazine İşlemleri Raporu'nda yer almakla birlikte, 2007 Raporundaki reddedilme nedenleri ile 2008 yılı denetim sonuçlarının karşılaştırmalı özeti ekte sunulmuştur.

Sayıştay Genel Kurulunca görüşülerek Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 11/09/2009 tarihinde Komisyonumuza havale edilen 3/934 esas numaralı "Merkezi Yönetim Bütçesi Kapsamındaki İdare ve Kurumların 2008 Bütçe Yılı Kesin Hesap Tasarısına Ait Genel Uygunluk Bildirimi" eki 2008 yılı Hazine İşlemleri Raporunda açıklanan 132 ve 232 kod numaralı (Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar) hesaplara ilişkin olarak uygunluk verilmemiştir.

Komisyonumuz tarafından uygun bulunmama gerekçesi üzerinde yapılan değerlendirmeler doğrultusunda, aşağıdaki hususların Komisyon kararı olarak Komisyon Raporunda yer verilmesini arz ve teklif ederiz.

Süreyya Sadi Bilgiç
Isparta

"Sayıştay Genel Kurulunca uygunluk verilmeyen Hazine Müsteşarlığının iki hesabına ilişkin;
Hazine Müsteşarlığınca, 2008 Yılı Hazine İşlemleri raporundaki bulgu ve öneriler doğrultusunda gerekli çalışmaların yapılması,

Yapılan iş ve işlemlerin Sayıştay Başkanlığınca izlenip denetlenmesi ve sonuçlarının 2009 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi eki Hazine İşlemleri Raporu kanalı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunulması" kararlaştırılmıştır.

BAŞKAN – Önergeyle alakalı konuşmak isterseniz, Sayın Müsteşar çok kısa bir açıklama yapsın, ondan sonra söz alın.

HARUN ÖZTÜRK (İzmir) – Biz soralım, öyle açıklasın.

BAŞKAN – Sual soracaksınız...

Buyurun Sayın Öztürk.

HARUN ÖZTÜRK (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, bu tespitlerin komisyon kararı olarak komisyon raporunda yer almasına bir diyeceğim yok, yer almalı zaten. Ancak biz geçen yıl da bu uygunluğu giderilemeyen üç konuyla ilgili burada değerlendirmeler yaptık, yani bir şekilde Sayıştayla bir araya gelip bu uygunsuzluğun giderilmesini söyledik. Yani uygunsuzluk devam ediyor ve Sayıştay uygunluk bildirimini vermiyor. Yani nedir bunlar? Fiilî bir imkânsızlık mı var? Mutlaka bir yıl süreyle görüştünüz bunları. Yani biraz açıklama yapabilir misiniz. Yani ortada bir fiilî imkânsızlık mı var, Sayıştay kararına uygunluk sağlayabilecek bir ortam mı yaratamıyoruz? Bir şey var, bir sıkıntı var yani. İki yıldır üst üste geliyor ve biz bir daha erteliyoruz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Kalaycı, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkanım, şimdi Hazine Müsteşarlığıyla Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği, rapora bakarsak ilginç tespitleri de var. Ne alacaklı alacağını biliyor ne borçlu borcunu biliyor. Yani ben burada tamamen yani yetkililerin bu konuya duyarsız kalmasını açıkçası öyle görüyorum. Çünkü bu önceki yıllarda da aynen devam eden, 2006, 2007 devam eden... Yani bu konulara biraz hassasiyet gösterip hazine hesaplarının düzgün şekilde getirilmesi...

BAŞKAN – O hesap ibra edilmiyor zaten, biliyorsunuz. İki hesap ibra edilmiyor, bir tanesi.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Bu söylediğim Tarım Kredisiyle olan iki yıldır geliyor Sayın Başkanım.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 73

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Hamzaçebi, konuşacak mısınız?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Kısa...

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim.

Ben toparlamak için söz aldım. Aslında gerekli incelemeler çok büyük ölçüde tamamlanmış. İki konu Hazine kontrolörlerince inceleniyor. Bence sorun yok. Yani şöyle sorun yok: Tabii ki eksiklikleri Sayıştay tespit etmiş, ona teşekkür etmek gerekir ama bu tespitlerden sonra da Hazine Müsteşarlığı gerekli işlemleri yapmış. İki konuyu da Hazine kontrolörleri inceliyor. O süratlendirilecek. Bundan sonra da zaten Hazine Müsteşarlığı bunları yapmayacak, buna meydan vermeyecek.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

İhtiyaç var mı, açıklama yapmak istiyor musunuz Sayın Müsteşar.

Çok kısa olarak, buyurun.

HAZİNE MÜSTEŞARI İBRAHİM ÇANAKÇI – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Önergede de belirtildiği gibi geçen yıl tabii dokuz hesaba uygunluk verilmemişti çeşitli nedenlerle. Biz sizlerin de talimatları doğrultusunda bu çalışmalarını yoğun bir şekilde sürdürdük, Sayıştayla da çok yakından görüştük, iş birliği yaptık ve bugün gelinen noktada iki hesaba uygunluk verilmemiş durumda. Aslında tek hesaba uygunluk verilmemiş kabul edebiliriz, bu aynı hesabın iki alt bileşeni, yani kurumca verilen borçlardan alacaklar hesabına uygunluk verilmemiş. Burada da üç tane kalem vardı, teşvik kredileri vardı, köprü kredileri vardı, tarım kredi kooperatiflerinden olan alacaklar vardı. Aslında bu özellikle teşvik kredileri de çok geçmişe doğru gidene çok yoğun detaylı çalışmayı gerektiren bankalardan tek tek gidip hesapların alınmasını gerektiren çalışmaları. Bu iki konu halledildi. Tarım kredi kooperatifleriyle ilgili konu da aslında bugün geldiğimiz noktada hemen hemen tamamlanmıştır diyebilirim ancak hesap dönemi içerisinde gerekli bildirim yapılmamıştır. Önümüzdeki sene geldiğinde bunun tekrarı olmayacağını ümit ediyorum.

Bu vesileyle Sayın Başkanım, eğer izin verirseniz birinci kısımda söz almamıştım.

BAŞKAN – Buyurun.

HAZİNE MÜSTEŞARI İBRAHİM ÇANAKÇI (Devamla) – Biz tabii Hazine olarak Sayıştay raporlarını gerçekten çok detaylı, titiz ve ayrıntılı bir şekilde ele alıp inceliyoruz. Raporunda yer alan ve özellikle iştirak ettiğimiz hususları da gecikmeksizin uygulamaya koymaya çalışıyoruz. Her rapor sonrası biz tüm birimlerimizce bir araya geliyoruz, tespitleri, önerileri değerlendiriyoruz, eylem planı oluşturuyoruz. Bu eylem planını gerekirse Sayıştayla da iş birliği içerisinde nihai hâle getiriyoruz ve iç denetim birimimiz bu eylem planının yıl içerisinde izlenmesini, takibini ve raporlanmasını yerine getiriyor. Tabii raporlarda yer alan hususların bir kısmına, önemli bir kısmına iştirak ediyoruz, bunları yerine getirmeye çalışıyoruz ancak bir kısım hususlarda da tabii ki farklı değerlendirmelerimiz olabiliyor, gayet tabii olarak.

2008 yılı işlemleri raporunda da özellikle piyasa yapıcılığı sistemiyle ilgili, borçlanma süreci ve borçlanma sürecinde görev alan kişilerin gizliliğe riayeti, çalışma yasaklarıyla ilgili hususlar var. Bu hususların bir kısmını biz gerçekten eylem planımız içerisinde dâhil ettik ve bunları gidermeye çalışacağız. Ancak bir bölümü de zaten mevcut yasalarla düzenlenmiş ve hâlihazırda giderilmiş olan konulardır. Bunları da komisyonunuzun bilgisine sunmakta yarar görüyorum.

Özellikle piyasa yapıcı bankalarla ilgili olarak herhangi bir kısıtlama söz konusu değil. Hazine ihalelerine en az 1.000 liralık teklif vermek suretiyle herkes girebilmektedir. Gerçek kişiler, tüzel kişiler asgari 1.000 lira teklif vererek doğrudan Hazine ihalelerine katılabilmektedirler. Herhangi bir kısıtlama söz konusu değildir.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayıştayın tespiti doğru değil mi?

HAZİNE MÜSTEŞARI İBRAHİM ÇANAKÇI (Devamla) – Hayır, Sayıştayın tespiti zaten onunla ilgili değil. Sayıştayın tespiti, daha çok, piyasa yapıcı bankalarla ilgili kriterlerin belirlenmesi ve önceden ilan edilmesiyle ilgili. Orada bizim Mayıs ayında, Mayıs 2000'de bu sistemi başlattığımızda açıklamış olduğumuz bir kriter seti vardır. Bu kriter seti çerçevesinde bankalar belirlenmektedir. Daha doğrusu, biz her yıl zaten piyasa yapıcılığı sözleşmesini İnternet sitemizde yayınlıyoruz ve isteyen bankalar, oradaki koşulları kabul eden bankalar serbest bir şekilde, hiçbir kısıtlamaya tabi olmadan müracaat edebilirler. Bankaların yükümlülükleri yerine getirip getiremeyeceklerini BDDK'dan teyit ediyoruz ve piyasa yapıcısı unvanını veriyoruz. Tabii piyasa yapıcılığı, piyasa yapıcı bankalara avantaj sağladığı gibi Hazineye de önemli avantajlar sağlıyor. Biz aylık bazda yüzde 3, üç aylık bazda yüzde 5 alım yükümlülüğü var. Dolayısıyla aylık bazda yüzde 36, üç aylık bazda yüzde 60'lık bir borçlanmayı garanti altına alıyoruz. Bu anlamda herhangi bir kısıtlama söz konusu değil.

Bu gizlilikle ilgili konu, çalışma yasaklarıyla ilgili konu, gerek Devlet Memurları Kanunu'nda gerek 2531 sayılı Kanun'da zaten düzenlenmiş olan konular, tüm devlet memurları için tatbik edilen konular. Ancak biz yine de bu alanlarda ilerletilmesi gereken, düzeltilmesi gereken konular varsa, özel olarak yapılması gereken konular varsa bunları da araştırıyoruz, bunları da gidermeye çalışıyoruz.

Arz ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Müsteşar.

Önergeye Hükûmet katılıyor mu efendim?

HARUN ÖZTÜRK (İzmir) – Orada bir şey var Sayın Başkanım: Bankaların önceden anlaşabileceklerine dair bir ima var, onun üzerinde durmak lazım.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Başkanım, uygun görürseniz Sayıştay yetkilisinden bir açıklama alabiliriz.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 74

BAŞKAN – İhtiyaç duyuyorsanız...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Açıklansın, kafamızda soru işareti kalsın.

BAŞKAN – Üyeler olarak ihtiyaç duyuyorsanız, burada arkadaşlarımız, bir açıklama talep ederiz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Farklı bir şeyler varsa, kısaca onlardan dinleyelim, aklımızda bir şey kalsın.

BAŞKAN – Peki,

Buyurun Sayıştay temsilcisi arkadaşımız, özet olarak kısaca bir açıklama yaparsanız.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, “piyasa yapıcılığı” bölümü yazan kişi olarak bazı hususları dile getirmek istiyorum.

Sayın Müsteşarımızın söylediği konulara genel olarak katılmaktayım. Ancak piyasa yapıcılığı sözleşmeleri her yıl yapılmaktadır. Dolayısıyla, kanunda da ifade edilmiş olan önceden belirlenen kriterlere göre her yıl kriterlerin belirlenmesi gerektiğini biz raporumuzda ifade etmiş bulunmaktayız. Diğer, gizlilikle alakalı olarak söylemiş olduğumuz hususlar, borçlanma rakamlarının çok yüksek olması ve bu hususlarda 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu haricinde özel bazı gizlilik kurallarının getirilmesi amacıyla dile getirilmiştir. Ayrıca, piyasa yapıcılarla ilgili olarak bir ima şeklinde değil bir ihtimal şeklinde gizliliğin benzeri şekilde Kamu İhale Kanunu’nda da diğer ihale kanunlarında da olduğu üzere getirilmesini raporumuzda ifade etmiş bulunmaktayız.

Arz ederim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederiz. Sayın Müsteşarım, bunları da dikkate alın.

HAZİNE MÜSTEŞARI İBRAHİM ÇANAKÇI – Sayın Başkanımız izin verirse, ben, zaten, bunların önemli bir kısmını dikkate aldığımızı ve alacağımızı, eğer yapılabilecek bir düzenlemeler varsa... Burada yalnız kesinlikle rekabet konusunda Sayın Denetçinin de ifade ettiği gibi, bir ima söz konusu değil, bir risk tüm işlemler için tabii ki böyle bir risk söz konusudur. Ancak bizim mevzuatımızda, gerek Sermaye Piyasası Kurulunun mevzuatında gerek Rekabet Kurumunun mevzuatında gerekse diğer mevzuatımızda zaten bu tür risklere karşı gerekli mekanizmalar da düzenlenmiş durumdadır. Bununla ilgili bir bilgi, o riskin gerçekleşmesiyle ilgili bir bilgi olduğu zaman, bunun gerekli mevzuat çerçevesinde takip edileceği de çok tabiidir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Önerge doğrultusunda kesin hesabı oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Sermaye Piyasası Kurulu, Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu 2010 yılı bütçesi ile 2008 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Değerli üyeler, gündemimizde bulunan ve yukarıda okuduğum kurumların bütçe ve kesin hesapları kabul edilmiştir.

Bugün gündemimizde ek olarak bir adet kanun teklifi vardır.

21.00’de toplanmak üzere ara veriyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 19.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 75

Kapanma Saati: 20.37